

Polska
Akademia
Nauk
Biblioteka
Kórnicka

Urzednicy wielkopolscy XII-XV wieku Spisy

Ossolineum

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

URZĘDNICY
DAWNEJ
RZECZYPOSPOLITEJ
XII–XVIII WIEKU

SPISY

POD REDAKCJĄ
ANTONIEGO GĄSIOROWSKIEGO

Tom I

WIELKOPOLSKA
(Województwa poznańskie i kaliskie)

Zeszyt 1

URZĘDNICY WIELKOPOLSCY XII–XV WIEKU

POLSKA AKADEMIA NAUK
BIBLIOTEKA KÓRNICKA

URZĘDNICY WIELKOPOLSCY XII-XV WIEKU

SPISY

OPRACOWALI

MARIA BIELIŃSKA, ANTONI GĄSIOROWSKI, JERZY ŁOJKO

POD REDAKCJA

ANTONIEGO GĄSIOROWSKIEGO

WROCŁAW · WARSZAWA · KRAKÓW · GDAŃSK · ŁÓDŹ
ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK

1985

KOMITET REDAKCYJNY

ALICJA FALNIOWSKA-GRADOWSKA, ANTONI GAŚSIOROWSKI,
WACŁAW URBAN, TADEUSZ WASILEWSKI, ANDRZEJ WYCZAŃSKI

Okladkę projektował

ANDRZEJ SIKORA

© Copyright by Zakład Narodowy im. Ossolińskich — Wydawnictwo, Wrocław 1985

Printed in Poland

ISBN 83-04-01815-2
ISBN 83-04-01814-4 całość

Zakład Narodowy im. Ossolińskich — Wydawnictwo. Wrocław 1985.

Nakład: 1350 egz. Objętość: ark. wyd. 8,50, ark. druk. 13. Papier druk. sat. kl. IV, 70 g, 61×86. Oddano do składania 1984 02 06. Podpisano do druku 1983 02 19. Druk ukończono w marcu 1985. Drukarnia Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu.

Zam. nr 325/53. Z-24. Cena zł 130.—

WSTĘP

1

Spisy urzędników ziemskich dawnej Rzeczypospolitej, których pierwszy zeszyt obecnie prezentujemy, powstają od 1976 r. Wówczas to w programie problemu międzyresortowego pt. „Społeczeństwo polskie — dynamika przemian strukturalnych i rozwoju świadomości”, ujęty został temat określony mianem „Skład i postawy środowisk społeczno-politycznych — urzędnicy, ich funkcje i kariery”. Dzięki pomocy finansowej koordynatora Problemu, Instytutu Historii Polskiej Akademii Nauk, udzielanej początkowo poprzez Instytut Słowianoznawstwa PAN, a potem przez Polskie Towarzystwo Historyczne, udało się zgromadzić znaczny zespół osób, prowadzących przede wszystkim kwerendy archiwalne i biblioteczne. Kwerendami objęto urzędników tzw. ziemskich, ponadto starostów grodowych, wreszcie urzędników koronnych i nadwornych. Największa z tych kwerend przeprowadzona została w Metryce koronnej, zarówno w jej księgach wpisów, jak i pieczętnych (Sigillata), wreszcie w księgach kancelarskich. Wypisano z nich łącznie kilkanaście tysięcy informacji o nominacjach urzędniczych z lat 1572 - 1795. Dały one podstawę obszernej kartotece urzędników nowożytnych, uszeregowanej obecnie w układzie topograficzno-alfabetycznym (nazwa miejscowości — nazwa urzędu)¹.

Kartoteka ta stanowi trzon spisów urzędników nowożytnych, opracowywanych dla poszczególnych dzielnic dawnego państwa polskiego. Dane pochodzące z Metryki koronnej uzupełniane są

¹ Inicjatywa kwerend (i ich program) oraz opracowania spisów wyszła od p. doc. Anny Sucheni-Grabowskiej. Główna kartoteka przechowywana jest w Pracowni Słownika Historyczno-Geograficznego Średniowiecznej Wielkopolski Instytutu Historii PAN w Poznaniu; kserograficzne kopie większości kart posiada i redakcja PSB w Krakowie.

informacjami innych źródeł: ksiąg ziemskich i grodzkich, laudów sejmikowych, diariuszy sejmowych, akt metrykalnych (księgi zgonów) itp. Tego typu prace prowadzone są w Lublinie, Warszawie, Łodzi, Toruniu, Poznaniu i w Krakowie. Ich wynikiem są daleko zaawansowane spisy urzędników nowożytnych wielkopolskich (województwa poznańskie i kaliskie), krakowskich, lubelskich oraz województwa ruskiego; rozpoczęte też zostały prace nad ziemiami środkowopolskimi (Sieradzkie, Wieluńskie, Łęczyckie), województwem sandomierskim, wreszcie ziemiami chełmską i bełzką, a także nad spisami urzędników centralnych XIV - XVIII w.

Jednocześnie z kwerendami w zespołach Metryki koronnej trwały prace nad zestawieniami urzędników średniowiecznych. Prace takie podjęto jak dotąd dla Wielkopolski (ich wyniki zawiera właśnie niniejszy zeszyt), dla ziem łęczyckiej, sieradzkiej i wieluńskiej, lubelskiej, wreszcie krakowskiej i sandomierskiej. Jako datę graniczną owych spisów średniowiecznych przyjęto rok 1500/01; wyjątek zrobiono oczywiście dla Mazowsza-(1526).

W miarę kończenia opracowania poszczególne spisy powinny się ukazywać drukiem. W druku pragniemy zachować podział wydawnictwa na tomy odpowiadające regionom XV - XVI w. (Wielkopolska, Małopolska, Ruś, Mazowsze itp.). W każdym tomie przewidujemy w zasadzie podział na zeszyty: średniowieczny (do 1500 r.) i nowożytny (XVI - XVIII w.); wyjątkowo dla ziem o późnym początku hierarchii urzędniczej planujemy wydanie jednego, wspólnego zeszytu (województwo ruskie, lubelskie, podobnie urzędy centralne monarchii).

2

Poszczególne tomy i zeszyty spisów urzędników powinny zawierać w zasadzie podobny zakres informacji, podobny ich układ, łącznie z układem graficznym. Podstawą budowy spisów jest więc układ topograficzny w obrębie określonej ziemi (województwa) posiadającej własną hierarchię urzędniczą (Sieradzkie, Łęczyckie) lub zespołu ziem (Wielkopolska, tj. województwa poznańskie i kaliskie). W obrębie każdej ziemi czy zespołu ziem (dzielnic) stosujemy alfabetyczny układ: miejscowość (Biechowo, Gniezno,

Kalisz, Nakło), a w obrębie każdej miejscowości alfabetyczny układ urzędników (chorąży, cześnik, kasztelan itp.). W obrębie poszczególnych urzędów osoby szeregowane są chronologicznie.

Alfabetyczny układ urzędów w wykazach urzędników spotyka się niekiedy z krytyką — sądzi się, że należałoby stosować raczej układ odzwierciedlający hierarchię (starszeństwo) poszczególnych urzędów². Głosy te zdają się nie doceniać wielorakiego zastosowania spisów urzędników, daleko wykraczającego poza studia z dziejów urzędów, w której to dziedzinie badanie starszeństwa stanowi jeden z ważnych problemów³. Układ konsekwentnie alfabetyczny, acz mechaniczny, jest najbardziej przejrzysty, najłatwiejszy w korzystaniu, i to właśnie decyduje o zastosowaniu go w niniejszych spisach⁴.

Informacja o osobie piastującej dany urząd zawiera: 1. imię, ewentualnie przydomek, wreszcie nazwisko (miejsce pochodzenia) urzędnika — staramy się odnotowywać fakt pisania się danej osoby z kilku miejscowości używanych równorzędnie jako określenie typu nazwiskowego; 2. daty graniczne występowania i objaśniające je odsyłacze bibliograficzne (najczęściej źródłowe) — tutaj idealną formą zapisu jest data nominacji (N) na urząd (będąca zresztą często tylko datą wystawienia dokumentu nominacyjnego, różniącą się od daty rzeczywistego nadania, podobnie — oczywiście — od daty objęcia urzędu) oraz data awansu (A) na inny urząd lub data śmierci (†) urzędnika. W miarę możliwości podajemy też informacje o datach wyboru (W), ewentualnie cesji (C), rezygnacji (R), gdy zaś nie znamy dokładnej daty śmierci — o dacie pogrzebu (□). Taki idealny zapis jest możliwy do ustalenia dość często w XVII i w XVIII w., rzadziej w XVI

² Np. A. Świeżawski, „Przegląd Historyczny”, 63, 1972, s. 154–156.

³ Ostatnio S. Kuraś, *Słownik historyczno-geograficzny województwa lubelskiego w średniowieczu*, [w:] *Dzieje Lubelszczyzny*, t. III, Warszawa 1983, s. 125 n., prezentuje skrócony spis urzędników ziemskich lubelskich średniowiecza, uszeregowany „w układzie chronologicznym wg kolejności ich pojawiania się w źródłach, a to w celu uwidocznienia ewolucji powstawania hierarchii urzędniczej w ziemi lubelskiej”.

⁴ Por. na ten temat J. Wiśniewski, *W sprawie układu spisu urzędników ziemskich Polski późnośredniowiecznej i nowożytnej*, „Przegląd Historyczny”, 63, 1972, s. 675–677.

i XV, tylko zaś wyjątkowo niektóre jego elementy są uchwytnie już w XIV czy w XIII w. Wcześniej daty graniczne stanowią oczywiście z reguły jedynie wzmianki o pierwszym i ostatnim wystąpieniu danej osoby z tytułem urzędniczym. Możliwości dalszego poszerzenia takich dat granicznych przynoszą informacje o urzędach piastowanych wcześniej i później przez daną osobę, a także porównywanie dat z karierami następców na urzędzie (np. objęcie urzędu opuszczonego przez awansującego urzędnika oznacza najczęściej, że w tym samym czasie awansujący piastuje już jakiś nowy urząd)⁵.

Pełniejszej identyfikacji poszczególnych osób dokonujemy w alfabetycznym spisie osób, w którym staramy się podawać przynależność rodową (herb), wszystkie sprawowane urzędy (z datami rocznymi) oraz podstawową bibliografię.

3

Cezura pomiędzy zeszytami — średniowiecznym i nowożytnym — nie odpowiada w pełni cezurze w dziejach urzędów tzw. ziemskich. Tę kłasek trzeba na początek XIV w., na lata odnowienia zjednoczonego Królestwa. Wtedy to dokonało się ostatecznie przekształcenie nadwornych urzędów książęcych w bardziej lub mniej tytułarne „urzędy ziemskie” (od wtedy też dopiero owa nazwa ma sens). Podobnie ma się rzecz z przekształceniami urzędów kasztelańskich — z zarządców grodów i przyległego do nich terytorium w dostojników ziemskich; proces ten w poszczególnych dzielnicach dokonywał się z różnym natężeniem.

Przekształcenia te nie pozostają bez wpływu na możliwości konstruowania spisów urzędów. Od czasów Władysława Łokietka urzędy ziemskie w swej tytułaturze łączą się już wyłącznie z ziemią i biorą nazwę z reguły od stołecznego miasta ziemi (województwa); dopiero od XVII w. pojawiać się zaczynają i hierarchie powiatowe. Układ topograficzny jest dla spisów późno-

⁵ Budowa opisów zgodna jest w zasadzie z budową zaprezentowaną przez podpisanego w spisach urzędników wielkopolskich 1385 - 1500 (GUrz.). Ze względu na przejrzystość i czytelność spisów (głównie nowożytnych) zastosowano tylko inny układ graficzny opisów (daty graniczne występowania w dwu wierszach).

średniowiecznych i nowożytnych prosty w realizacji — dla całego tego okresu możemy łatwo zestawiać ciągi chorążych kaliskich, podkomorzych sandomierskich czy podsędków lwowskich. Inaczej dla niektórych dzielnic w XIII w. — urzędy łączą się tu początkowo przede wszystkim z osobą księcia, potem — w miarę zmian terytorialnych zasięgów władzy książęcej — z osobą księcia i z terytorium: sędzia księcia poznańskiego przekształca się w poznańskiego sędziego księcia. Częste zmiany terytorialnych zasięgów władzy książęcej w Wielkopolsce, połączone z fluktuacją znaczenia centralnych ośrodków poszczególnych księstw (np. rywalizacja Gniezna z Kaliszem w obrębie dzielnicy kalisko-gnieźnieńskiej), spowodowały, że zdecydowaliśmy się w niniejszym zeszycie wydzielić jako osobną część urzędników wielkopolskich od czasów najdawniejszych aż po czasy ostatecznego włączenia Wielkopolski w skład państwa Władysława Łokietka (ok. 1314 r.). Część ta zaopatrzona została także w osobny spis osób.

4

Oddając dziś do użytku badaczy pierwszy zeszyt spisów urzędników, stanowiących — wierzę — ważny instrument badań nad elitami dawnej Polski, a także trudną do przecenienia pomoc warsztatową dla dyplomatyka, archiwisty, genealoga, badacza ustroju czy historyka sztuki, pragnę podziękować wszystkim, których życzliwości wydawnictwo spisów zawdzięcza swoje powstanie: dyrekcji Instytutu Historii PAN, Archiwum Głównego Akt Dawnych, Biblioteki Kórnickiej, która zechciała włączyć spisy do swych planów wydawniczych, wreszcie wszystkim licznym autorom kwerend i opracowań pomocniczych, których pracy spisy — te i następne — zawdzięczają swoje powstanie.

Wydawnictwo niniejsze nie jest monografią urzędów, tym bardziej monografią dziejów zarządu lokalnego Wielkopolski. Problematyce tej poświęcone są m. in. zestawione niżej opracowania (w których też zgromadzono dalsze wiadomości bibliograficzne).

Bieniaszewski A., *Urzędnicy wschowscy XV—XVIII wieku*, „Studia i Materiały do Dziejów Wielkopolski i Pomorza” (dalej: SMDWP), 15, z. 2, 1984.

- Bogucki A., *Ze studiów nad polskimi urzędnikami nadwornymi w XIII w.*, „Czasopismo Prawno-Historyczne” (dalej: CPH), 29, z. 2, 1977, s. 117—142.
- Buczek K., *Uposażenie urzędników w Polsce wczesnofeudalnej*, „Małopolskie Studia Historyczne”, 5, z. 3—4, 1964, s. 55—87.
- Dzieje Wielkopolski*, pod red. J. Topolskiego, t. I, Poznań 1969.
- Gąsiorowski A., *Starostowie wielkopolskich miast królewskich w dobie jagiellońskiej*, Warszawa 1981.
- *Starszeństwo urzędów w Polsce późnośredniowiecznej*, „Roczniki Historyczne” (dalej: RH), 35, 1969, s. 33—56.
- *Urzednicy zarządu lokalnego w późnośredniowiecznej Wielkopolsce*, Poznań 1970.
- *Uwagi o mniejszych kasztelaniach wielkopolskich XIII—XV wieku*, CPH, 19, z. 1, 1967, s. 71—108.
- Kaczmarczyk Z., *Monarchia Kazimierza Wielkiego*, t. I—II, Poznań 1939, 1947.
- Kutrzeba S., *Starostowie, ich początki i rozwój do końca XIV w.*, „Rozprawy Akademii Umiejętności, Wydział Historyczno-Filozoficzny”, 45, 1903.
- Łojko J., *Utworzenie starostwa generalnego Wielkopolski*, RH, 44, 1978, s. 131—143.
- Pakulski J., *Starostwo wielkopolskie w latach 1306—1352*, SMDWP, 14, z. 2, 1982, s. 39—63.
- Pałucki W., *Studia nad uposażeniem urzędników ziemskich w Koronie do schyłku XVI wieku*, Warszawa 1962.
- Spors J., *Urzednicy terytorialni i nadworni na Pomorzu Gdańskim i Sławieńsko-Stupskim w XIII i początku XIV wieku*, CPH, 33, z. 2, 1981, s. 32—65.
- Tęgowski J., *O włodarzach w Polsce XIII wieku*, SMDWP, 15, z. 1, 1983, s. 5—17.

Antoni Gąsiorowski

WYKAZ SKRÓTÓW

1. Literatura, źródła, instytucje

- AAG — Archiwum Archidiecezji Gnieźnieńskiej w Gnieźnie
AAP — Archiwum Archidiecezji Poznańskiej w Poznaniu
ACap. — *Acta capitulorum nec non iudiciorum ecclesiasticorum selecta*, wyd. B. Ulanowski, t. I—III, Kraków 1894—1918
AGAD — Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie
AGZ — *Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej z archiwum tak zwanego bernardyńskiego we Lwowie*, t. I n., Lwów 1868 n.
AKH — „Archiwum Komisji Historycznej (Polskiej) Akademii Umiejętności”
AKPr. — „Archiwum Komisji Prawniczej (Polskiej) Akademii Umiejętności”
Akta Aleksandra — *Akta Aleksandra króla polskiego, wielkiego księcia litewskiego itd. (1501—1506)*, wyd. F. Papée, Kraków 1927
Akta unii — *Akta unii Polski z Litwą*, wyd. S. Kutrzeba i W. Semkowicz, Kraków 1932
APP — Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Poznaniu
ASPrus. — *Akta stanów Prus Królewskich*, wyd. K. Górski, M. Biskup, I. Janosz-Biskupowa, t. I n., Toruń 1955 n.
BielKanc. — M. Bielińska, *Kancelarie i dokumenty wielkopolskie XIII wieku*, Wrocław 1967
BienWlkp. — J. Bieniak, *Wielkopolska, Kujawy, ziemie łęczycka i sieradzka wobec problemu zjednoczenia państwowego w latach 1300—1306*, Toruń 1969
Codex Vitoldi — *Codex epistolaris Vitoldi, magni ducis Lithuaniae 1376—1430*, wyd. A. Prochaska, Kraków 1882
Długosz — *Joannis Długosii seu Longini canonici Cracoviensis Historiae Polonicae libri XII*, [w:] tegoż, *Opera omnia*, t. XII—XIV, Kraków 1876—1878

- Epist. — *Codex epistolaris saeculi decimi quinti*, wyd. A. Sokolowski, J. Szujski, A. Lewicki, t. I—III, Kraków 1876—1894
- GnG — Księgi grodzkie gnieźnieńskie w APP
- GnZ — Księgi ziemskie gnieźnieńskie w APP
- GStar. — A. Gąsiorowski, *Starostowie wielkopolskich miast królewskich w dobie jagiellońskiej*, Warszawa 1981
- Gurz. — A. Gąsiorowski, *Urzednicy wielkopolscy 1385—1500. Spisy*, Poznań 1968
- Jasiński, Wlkp. — K. Jasiński, *Studia nad wielkopolskim stronnictwem książęcym w połowie XIII w. Współpracownicy Przemysła I do 1253 r.*, [w:] *Spółeczeństwo Polski średniowiecznej*, t. I, Warszawa 1981, s. 161—201.
- KalG — Księgi grodzkie kaliskie w APP
- KalZ — Księgi ziemskie kaliskie w APP
- KcG — Księgi grodzkie kcyńskie w APP
- KcZ — Księgi ziemskie kcyńskie w APP
- KDKK — *Kodeks dyplomatyczny katedry krakowskiej Ś. Waława*, wyd. F. Piekosiński, cz. I—II, Kraków 1883
- KDM — *Kodeks dyplomatyczny Małopolski*, wyd. F. Piekosiński, t. I—IV, Kraków 1876—1905
- KDŚl. — *Kodeks dyplomatyczny Śląska*, wyd. K. Maleczyński, A. Skowrońska, t. I—III, Wrocław 1956—1964
- KDW — *Kodeks dyplomatyczny Wielkopolski*, t. I—IV, Poznań 1877—1881, t. V, wyd. F. Piekosiński, Poznań 1908, t. VI—VII, wyd. A. Gąsiorowski, H. Kowalewicz, R. Walczak, Warszawa 1982—1984, seria nowa (s.n.), t. I, wyd. Z. Perzanowski, Poznań 1975
- KKrak. — *Kodeks dyplomatyczny miasta Krakowa*, cz. I—IV, wyd. F. Piekosiński, Kraków 1879—1882
- KMaz. — *Kodeks dyplomatyczny księstwa mazowieckiego*, Warszawa 1863
- Knigi — *Knigi polskoj koronnoj metriki XV stoletija (Matricularum Regni Poloniae codices saeculo XV conscripti)*, t. I, Warszawa 1914
- KonG — Księgi grodzkie konińskie w APP
- KonZ — Księgi ziemskie konińskie w APP
- KoścG — Księgi grodzkie kościańskie w APP
- KoścZ — Księgi ziemskie kościańskie w APP

- KPol. — *Kodeks dyplomatyczny Polski*, t. I—IV, wyd. L. Ryszczewski, A. Muczkowski, J. Bartoszewicz, M. Bobowski, Warszawa 1847—1887
- Kr. 1 — *Księga sądowa Wojciecha Małskiego namiestnika królewskiego na Wielkopolskę w APP*
- KrzyżDypl. — S. Krzyżanowski, *Dyplomy i kancelaryja Przemysława II. Studium z dyplomatyki*, „Pamiętnik Akademii Umiejętności, Wydział Filologiczny i Historyczno-Filozoficzny”, VIII, 1980, s. 122—192
- KTyń. — *Codex diplomaticus monasterii Tynecensis*, wyd. W. Kętrzyński, S. Smolka, cz. I, Lwów 1875
- Leksz. II — *Die ältesten grosspolnischen Grodbücher*, cz. II, wyd. J. Lekszycki, Leipzig 1889
- Lites — *Lites ac res gestae inter Polonos Ordinemque Cruciferorum. Editio altera*, t. I, Poznań 1890
- MałeczSt. — K. Małczyński, *Studia nad dyplomami i kancelarią Odonica i Laskonogiego 1202—1239*, Lwów 1928
- MK — Metryka koronna — księgi wpisów w AGAD
- MPH — *Monumenta Poloniae historica*, t. II—VI, Lwów—Kra-ków 1872—1893, seria II (s.n.), t. I n.
- MRPS — *Matricularum Regni Poloniae summaria*, t. I—V, Warszawa 1905—1961
- NakG — *Księgi grodzkie nakielskie w APP*
- NakZ — *Księgi ziemskie nakielskie w APP*
- PakNał. — J. Pakulski, *Nałęcz wielkopolscy w średniowieczu. Genealogia, uposażenie i rola polityczna w XII—XIV w.*, Warszawa 1982
- PakZar. — J. Pakulski, *Ród Zarembów w Wielkopolsce w XIII i początkach XIV wieku*, „Prace Komisji Historii Bydgoskiego Towarzystwa Naukowego”, XI, 1975, s. 103—137
- PiekWyb. — F. Piekosiński, *Wybór zapisek sądowych grodzkich i ziemskich wielkopolskich z XV wieku*, t. I, z. 1, [w:] tegoż, *Studia, rozprawy i materiały z dziedziny historii polskiej i prawa polskiego*, t. VI, z. 1, Warszawa 1902
- PozG — *Księgi grodzkie poznańskie w APP*
- PozZ — *Księgi ziemskie poznańskie w APP*
- Pozn. I — *Die ältesten grosspolnischen Grodbücher*, cz. I, wyd. J. Lekszycki, Leipzig 1887

- Pozn. II — *Księga ziemska poznańska 1400—1407*, wyd. K. Rzyński, K. Kaczmarczyk, Poznań 1960
- PSB — *Polski słownik biograficzny*, t. I—XXVII, Kraków 1935—1983
- PyzG — *Księgi grodzkie pyzdrskie w APP*
- PyzZ — *Księgi ziemskie pyzdrskie w APP*
- Raczyński, Lit. — *Kodex dyplomatyczny Litwy*, wyd. E. Raczyński, Wrocław 1845
- Raczyński, Wlkp. — *Kodex dyplomatyczny Wielkiej Polski*, wyd. E. Raczyński, Poznań 1840
- Reg. Teut. — *Regesta historico-diplomatica Ordinis S. Mariae Theutonicorum*, t. I—II, wyd. E. Joachim, W. Hubatsch, Göttingen 1948—1950
- Roty — *Wielkopolskie rotty sądowe XIV—XV wieku*, t. I—V, wyd. H. Kowalewicz, W. Kuraszkiewicz, Poznań—Wrocław 1959—1981
- RTPNP — „Roczniki Towarzystwa Przyjaciół Nauk Poznańskiego”
- Semkowicz, Wywody — *Wywody szlachectwa w Polsce XIV—XVII w.*, wyd. W. Semkowicz, „Rocznik Towarzystwa Heraldycznego we Lwowie”, 3, 1911—1912, Lwów 1913
- Sikora, Dok. — F. Sikora, *Dokumenty i kancelaria Przemysła I oraz Bolesława Pobożnego 1239—1279 na tle współczesnej dyplomatyki wielkopolskiej*, Wrocław 1969
- SPPP — *Starodawne prawa polskiego pomniki*, t. II n., Kraków 1870 n.
- Tęgowski — J. Tęgowski, *O włodarzach w Polsce XIII wieku*, „Studia i Materiały do dziejów Wielkopolski i Pomorza”, 15, z. 1, 1983, s. 5—17
- Toeppen AS — *Acten der Ständetage Preussens unter der Herrschaft des Deutschen Ordens*, wyd. M. Toeppen, t. I—V, Leipzig 1878—1886
- TPaw. — *Teki A. Pawińskiego*, t. I n., Warszawa 1897 n.
- VL — *Volumina legum* (przedruk J. Ohryzki), t. I, Petersburg 1859
- Warschauer — *Stadtbuch von Posen*, wyd. A. Warschauer, t. I, Posen 1892
- WSB — *Wielkopolski słownik biograficzny*, Poznań 1981

WschG — Księgi grodzkie wschowskie w APP

WschZ — Księgi ziemskie wschowskie w APP

Wuttke, Städtebuch — *Städtebuch des Landes Posen*, wyd. H. Wuttke, Leipzig 1864

ZDM — *Zbiór dokumentów małopolskich*, t. I—VIII, wyd. S. Kuraś, I. Sułkowska-Kuraś, Wrocław 1962—1975

2. Urzędy, określenia topograficzne, inne skróty i symbole

Większość skrótów i symboli występuje w Alfabetycznych spisach osób. Skróty stosowane także w Wykazach urzędników oznaczono gwiazdką. W Alfabetycznych spisach osób w skrótach określeń topograficznych, odstępując od ogólnie stosowanych zasad, użyto dużych liter dla wyróżnienia miejscowości.

Urzędy

chor.	— chorąży	pkom.	— podkomorzy
cz.	— cześnik	psęd.	— podsędek
GWP	— starosta generalny Wielkopolski	pstol.	— podstoli
klan	— kasztelan	sęd.	— sędzia
łow.	— łowczy	sta	— starosta
miecz.	— miecznik	stol.	— stolnik
pcz.	— podczaszy	wda	— wojewoda

Określenia topograficzne

Biech.	— biechowski	Poz. *	— poznański
Gn. *	— gnieźnieński	Przem.	— przemęcki
Kal. *	— kaliski	Rog.	— rogoziński
Kam.	— kamieński	Sant.	— santocki
Krzyw.	— krzywiński	Śrem.	— śremski
Lęd.	— łędzki	Wlkp. *	— wielkopolski
Międz.	— międzyrzecki	Wsch.	— wschowski
Nak.	— nakielski		

Inne skróty *

a.	— ante (przed)	j.w.	— jak wyżej
dok.	— dokument	ok.	— około
fals.	— falsyfikat	par.	— parafia
h.	— herb	reg.	— regest
ib.	— ibidem	wyst.	— występuje
ident.	— identyczny	zob.	— zobacz

Symbole *

A	— awans	W	— Wybór
N	— nominacja	†	— śmierć
R	— rezygnacja	□	— pogrzeb

CZĘŚĆ PIERWSZA

**URZĘDNICY
DZIELNICOWEJ WIELKOPOLSKI
(DO 1313 R.)**

Opracowała
MARIA BIELIŃSKA

WPROWADZENIE

1. Układ urzędów, jaki przyjęto w wykazie urzędników, stanowi odbicie wewnętrznego stanu politycznego Wielkopolski XIII i początków XIV w., stanu posiadania ziem przez poszczególnych książąt wielkopolskich i kształtującego się w ich wyniku zarządu terytorialnego. Spory o Wielkopolskę w końcu XII i w początkach XIII w., jakie toczył Mieszko Stary z własnymi synami, a następnie kontynuowali bracia między sobą i wreszcie stryj Władysław Laskonogi z bratankiem Władysławem Odonicem, odbiły się trwale na podziale tej dzielnicy Polski piastowskiej na dwie ziemie: poznańską i gnieźnieńską. Spory o Kalisz i ziemię kaliską między książętami wielkopolskimi, śląskimi i (na krótko) kujawskimi sprawiły, że stała się ona trzecią ziemią, dzielnicą samodzielną, w latach 1210—1216/17 należącą do Władysława Odonica, o którą spór z książętami śląskimi toczyli Odoniec i Przemysław I aż do 1244 r.

Samodzielność i odrębność ziemi kaliskiej aż do 1253 r., kiedy to Bolesław Pobożny otrzymał od brata Przemysła I ziemię gnieźnieńską i kaliską, sprawiły, że książęta wielkopolscy mianowali odrębnych urzędników terytorialnych dla obu tych ziem. Widoczna jest jednak preferencja urzędów kaliskich nad gnieźnieńskimi lub wprowadzanie urzędów kalisko-gnieźnieńskich wojewodzińskich, podkomorskich i sędziowskich (zwłaszcza po 1257 r.).

Władysław Laskonogi, Władysław Odoniec i Przemysław I mianowali swych urzędników jako działających przy dworze (z wyłączeniem funkcji kasztelanów, którzy zawsze byli urzędnikami terenowymi). Był to raz dwór poznański, kiedy indziej gnieźnieński (jak w wypadku Władysława Odonica lub Laskonogiego) albo dwór kaliski (jak w wypadku Władysława Odonica w latach 1210—1217), jednakże urzędnicy książęcy nosili tytuł dworskich (książęcych).

Doszukiwanie się przynależności terytorialnej tych dostojników byłoby dowolnością, a wobec małej liczby źródeł obrazujących spory i straty terytorialne książąt wielkopolskich prowadziłoby do błędnych lub wątpliwych ustaleń. Z tych względów wyodrębnienie grupy urzędników dworskich, przy jednocześnie funkcjonujących urzędnikach terytorialnych w poszczególnych kasztelaniach, wydaje się uzasadnione i znajduje swe podłoże w nomenklaturze stosowanej w ówczesnych dokumentach.

Przemysław I i Bolesław Pobożny mianowali jednocześnie wyższych urzędników jako dworskich oraz poznańskich i gnieźnieńskich (kaliskich). Urząd wojewody dworskiego utrzymuje się praktycznie najkrócej, gdyż do 1247 r. Od połowy XIII w., w zasadzie od 1257 r., tj. od śmierci Przemysła I, w rękach Bolesława Pobożnego znalazła się cała Wielkopolska. Jednolity system zarządzania ziemiami: poznańską, kaliską i gnieźnieńską, przetrwał aż do 1273 r., tj. wydzielenia Przemysławowi II ziemi poznańskiej.

Bolesław, po objęciu Wielkopolski w 1257 r., wprowadził zasadę dwóch odrębnych hierarchii urzędniczych — dla ziemi poznańskiej z mianowanymi tam urzędnikami poznańskimi oraz dla połączonej ziemi kalisko-gnieźnieńskiej z dostojnikami noszącymi tytuły na przemian kaliskiego lub gnieźnieńskiego, niekiedy także kaliskiego i gnieźnieńskiego. System takiego zarządu ziemiami Wielkopolski utrzymał także Przemysław II, gdy w 1279 r., po śmierci Bolesława Pobożnego, przejął całą Wielkopolskę. W pierwszych latach swych rządów, do 1288 r., mianował on głównie urzędników kaliskich.

Lata 1300—1314 były dla Wielkopolski wyjątkowo burzliwe. Przechodziła ona liczniejsze podziały i wstrząsy społeczne niż inne dzielnice Polski. Odrębna administracja czeska i śląska wprowadziła w Wielkopolsce swoich zarządców (komorników, podkomorzich Królestwa Polskiego i starostów), zachowując przy tym miejscowych, terenowych urzędników w poszczególnych ziemiach i kasztelaniach. Urzędy te — z wyjątkiem starostów — zanikły po włączeniu Wielkopolski do państwa Łokietkowego.

2. Niniejsza część spisów wielkopolskich obejmuje lata od najstarszych wzmianek o urzędnikach wielkopolskich aż po rok 1313/14, kiedy to Władysław Łokietek włączył ziemie wielkopolskie do zjednoczonego państwa polskiego. Urzędnicy wielkopol-

scy zostali uszeregowani w dwie grupy. Pierwsza z nich (nr 1—96) obejmuje urzędy dworskie (książęce), nazwane tak według ówczesnej nomenklatury (np. iudex curie, iudex noster, pincerna ducis, pincerna curie nostre itp.), i wymienia dostojników każdego z książąt wielkopolskich, od Mieszka Starego do Henryka głogowskiego, według alfabetycznie uszeregowanych nazw urzędów, a więc: chorążego, cześnika, kanclerza, konarskiego, łowczego, podczaszego, podkomorzego, sędziego, skarbnika, włodarza, wojewodę i wojskiego. W obrębie każdego z tych urzędów wymieniono występujących tam urzędników w układzie chronologicznego następstwa osób.

Układ alfabetyczny urzędów zastosowano dla wygody korzystających ze spisów badaczy (szybkie dotarcie do urzędu i poszukiwanej tam osoby dostojnika); układ ten nie oddaje hierarchii urzędniczej i dostojenstwa.

W grupie drugiej (nr 97—429) wymieniono urzędników zarządu terenowego. Podstawę układu w tej grupie stanowi sieć grodów kasztelańskich istniejących w Wielkopolsce w XIII w., a rozmieszczonych w trzech ziemiach: poznańskiej, kaliskiej i gnieźnieńskiej. W większości z tych grodów znamy jedynie zarządcę grodu z ramienia księcia, którym był kasztelan. W kilku kasztelaniami występują ponadto urzędnicy kasztelańscy; mogli to być: cześnik, łowczy, skarbnik, stolnik. W trzech naczelnych grodach: w Poznaniu, Gnieźnie i Kaliszu, książę osadzał urzędników, którzy byli jego pełnomocnikami w zarządzie terenowym, a więc pełnili funkcje kanclerskie, wojewodzińskie, podkomorskie i skarbowe, sądownicze, włodarskie. Obok nich na dworze każdej z tych ziem funkcjonowali: podstoli i stolnik, podczaszcy i cześnik, konarski i łowczy.

Wskutek przekształcania się urzędów dworskich w „ziemskie”, przypisane do określonej ziemi, urzędnicy otrzymywali stopniowo określenia topograficzne. Konieczność zachowania pewnej jednolitości układu niniejszych spisów zmuszała do uproszczonego oddawania owego procesu zmian, i to zarówno przechodzenia urzędu z dworskiego w ziemski, jak i zróżnicowanego określania topograficznego przy funkcji poszczególnych osób (szczególnie: Kalisz—Gniezno). Ponieważ jeden i ten sam urzędnik bywał niejednokrotnie przemienne nazywany dworskim, kaliskim, gnieź-

nieńskim, za podstawę zaszeregowania do konkretnej hierarchii starano się brać częstotliwość występowania danej osoby z danym określeniem lub (wobec braku jakiejkolwiek dominacji w tytulaturze) ogólne wiadomości o istniejących w danym czasie hierarchiach urzędniczych. Umieszczeniu osoby nazywanej przemien- nie urzędnikiem np. dworskim i kaliskim w hierarchii np. kaliskiej towarzyszy odsyłacz (z gwiazdką zamiast numeru) w hierar- chii dworskiej.

Należy wreszcie zwrócić uwagę korzystającego ze spisu urzę- dników dzielnicowej Wielkopolski na fakt łączenia w jednym rę- ku dwóch urzędów, i tak: wojewody gnieźnieńskiego z funkcją sędziego poznańskiego (zob. 160a i 333), sędziego i kasztelana gnieźnieńskiego (136 i 152 oraz 137 i 153), jak również urzędów podkomorskich z kasztelaństwem (zob. 403 i 327, 203 i 312, 104 i 323).

WYKAZ URZĘDNIKÓW

A. URZĘDNICY DWORSCY

I. URZĘDNICY MIĘSZKA STAREGO

- 1 Odolan Cześnik
 31 VIII 1173 (KDW I, nr 20 — fals.)
 30 IV 1188 (KDW I, nr 28 — fals.)
 Wyst. tylko na fals. łędzkich; być może ident. z ko-
 mesem Odolanem wyst. w 1146 r. (KDW I, nr 12).
- 2 Jan Kancierz
 28 IV 1145 (KDW I, nr 11 — fals.)
 2 III 1146 (KDW I, nr 12)
- 3 Radwan, potem biskup poz.
 1153 (KDW I, nr 18)
 Nazwany kanclerzem książąt Mieszka, Bolesława i Hen-
 ryka.
- 4 Jarost Wojewoda
 1145 (KDW I, nr 10 — fals.)
 30 IV 1174 (KDW VI, nr 1 — fals.)
 Wyst. tylko na fals. łędzkich.

II. URZĘDNICY WŁADYSŁAWA LASKONOGIEGO

- 5 Odolan Cześnik
15 (?) III 1216 (KDW I, nr 87 — fals.)
- 6 Wincenty (z Niałka) Kanclerz
25 XII 1208 (KDSł., nr 132, 133 = KDW I, nr 64, 65)
1211 (KDSł., nr 143 = KDW III, nr 2023)
Z tytułem kanclerskim wyst. do 1218 r. (KDW I, nr 74, 80, 104), był jednak najpewniej wtedy tylko kanclerzem kapituły poz., potem arcybiskupem gn. (MaleczSt., s. 160—161; zob. też J. Umiński, Arcybiskup Wincenty z Niałka, Lwów 1930).
- 7 Dobrogost Wojewoda
16 IV 1208 (KDW I, nr 63)
15 III 1216 (KDW I, nr 87 — fals.)
Wyst. także w fals. lubińskim rzekomo z 1181 r. (KDW s.n. I, s. 65). Zapewne ident. z wojewodą Laskonogiego poległym pod Ujściem 15 VII 1227 (MPH s.n. VI, s. 3, 13, VIII/2, s. 80, 166).

III. URZĘDNICY WŁADYSŁAWA ODONICA

- 8 Wisław Chorąży
29 VI 1232 (KDW I, nr 136)
- 9 Janusz
1239 (KDW I, nr 595). Zapewne potem kasztelan obrzycki (nr 289)
- 10 Jan Cześnik
1212? 1216 — 17? (KDW I, nr 77, zob. Malecz St., s. 227)
- 11 Niemierza
29 VI 1232 (KDW I, nr 136)
4 IV 1233 (KDW I, nr 147). Potem podczaszy Przemyśla I (nr 44)
- 12 Stefan Kanclerz
24 II 1231 (KDW I, nr 592 = Schlesisches Urkundenbuch, II, Wien 1978, nr 3)
1239 (KDW I, nr 203). Potem kanclerz Przemyśla I (nr 38)
- 13 Piotr komornik księżny Jadwigi Komornik
1236 (KDW I, nr 199)

-
14	Boguszek	Konarski
	4 IV 1233 (KDW I, nr 147)	
15	Bronisz	Łowczy
	23 IV 1231 (KDW I, nr 131)	
*	Lutogniew, zob. niżej nr 186	
16	Wawrzyniec	
	29 VI 1232 (KDW I, nr 136)	
	4 IV 1233 (KDW I, nr 147)	
17	Mścigniew	
	1239 (KDW I, nr 595)	
18	Bodzęta	Podczaszy
	21 VII 1233 (KDW I, nr 152 — fals.). Zapewne potem podkomorzy Przemyśla I (nr 48)	
19	Jan	Podkomorzy
	27 II 1213 (KDW I, nr 79 — fals.)	
20	Gotard	
	1232 (KDW IV, nr 2054). Potem kasztelan wieleński (nr 407)	
21	Wyszek	
	4 IV 1233 (KDW I, nr 147)	
22	Jan	
	23 IV 1233 (KDW I, nr 148 — fals.)	
*	Włost, zob. niżej nr 208	Sędzia
23	Dzierżykraj	
	10 VIII 1232 (KDW I, nr 139)	
	1234 (KDW I, nr 174). Potem wojewoda Władysława Odonica (nr 31)	
24	Domarad, przedtem kasztelan ujski (nr 400)	
	23 I 1235 (KDW I, nr 176). Potem sędzia Przemyśla I (nr 56)	
25	Albert	
	1236 (KDW I, nr 197)	
26	Piotr	Skarbnik
	1239 (KDW I, nr 595)	
27	Pielgrzym (Peregryn)	Włodarz
	21 VII 1233 (KDW I, nr 152 — fals.)	
	26 II 1235 (KDW I, nr 177)	

- 28 *Gobelbudus*
21 X 1236 (KDW I, nr 192 — fals.)
- 29 Stefan Wojewoda
1212 (1216 — 1217?) (KDW I, nr 77, zob. MaleczSt., s. 227)
- 30 Bronisz
1 II 1230 (Codex diplomaticus Brandenburgensis A 1, t. 24, s. 322)
23 IV 1233 (KDW I, nr 148 — fals.)
Z tytułem wyst. także w fals. datowanych 1213 r. (KDW I, nr 79) i 1237 r. (KDW s.n. I, s. 74). Bez tytułu wyst. często w l. 1230 — 41.
- 31 Dzierżykraj, przedtem sędzia Władysława Odonica (nr 23)
26 II 1235 (KDW I, nr 177)
1236 (KDW I, nr 197). Potem wojewoda Przemyśla I (nr 61)
- * Janek?, zob. niżej nr 224
- * Dzierżykraj, zob. niżej nr 237 Wojski
- 32 Godziszław, wojski nie ustalonego grodu
18 VII 1233 (KDW I, nr 151)
- 33 Marcin, wojski nie ustalonego grodu
21 VII 1233 (KDW I, nr 152 — fals.?)
- * Lutold, zob. niżej nr 162

IV. URZĘDNICY PRZEMYSŁA I

- 34 Stojgniew Oksza Chorąży
17 V 1247 (KDW I, nr 260)
- 35 Przecław Cześnik
1247 (KDW I, nr 261). Potem stolnik Przemyśla I (nr 59)
- 36 Świętosław
1248 (KDW I, nr 271). Potem może kasztelan nakielski (nr 279)
- 37 Andrzej
1250 (KDW I, nr 288)
7 XI 1252 (KDW I, nr 308)

Może ident. z Andrzejem cześnikiem gn. (nr 123).

Od połowy XIII w. cześnicy wyst. jako urzędnicy terytorialni (poz., gn. i kal.).

- 38 Stefan, przedtem kanclerz Kanclerz
 Władysława Odonica (nr 12)
 23 V 1242 (KDW I, nr 233)
 4 V 1243 (KDW I, nr 238)
- 39 Bogufał z Czerlina prepozyt gn. od 1252, potem biskup poz.
 17 VII 1246 (KDW I, nr 254)
 21 VII 1252 (KDW I, nr 224, datę ustala BielKanc., s. 252)
- 40 Izajasz kanonik gn.
 1250 (KDW I, nr 288)
 20 V 1253 (KDW I, nr 316)
 Kanclerz Przemysła I dla dzielnicy gn.-kal.
- 41 Jan kanonik, potem (1257) archidiakon poz.
 21 XII 1252 (KDW I, nr 256 — datę ustala BielKanc., s. 253)
 1257 (KDW I, nr 351). Potem kanclerz Bolesława Pobożnego (nr 63)
- 42 Przeclaw syn Dzierzka, Łowczy
 jednocześnie podkoni (nr 50)
 7 IV 1246 (KDW I, nr 251). Potem kasztelan biechowski (nr 97)
- 43 Pakosław syn Szczedrzyka
 1 XI 1252 (KDW I, nr 307, 308)
 21 XII 1252 (KDW I, nr 256 — o dacie zob. nr 41). † 1255 (PSB XXV, s. 43)
- 44 Niemierza, przedtem cześnik Podczaszy
 Władysława Odonica (nr 11)
 1248 (KDW I, nr 271)
- 45 Krzesław
 20 IV 1249 (KDW I, nr 277)
 Od połowy XIII w. podczaszowie wyst. jako urzędnicy terytorialni (poz. i kal. lub gn.).
- 46 Gotard Podkomorzy
 23 V 1242 (KDW I, nr 233)
 Mógł być kasztelanem wielęńskim (nr 407) i poz. (nr 305).
- 47 Miron
 ok. 1245 (KDW I, nr 231 — datę dok. poprawia Sikora, Dok., s. 61)

- 48 Bodzęta, zapewne przedtem podczaszy Władysława Odonica (nr 18)
2 VII 1247 (KDW I, nr 261, 264)
W dok. KDW I, nr 264 nazwany podkomorzym poz.
- 49 Bogusza syn Piotra Detlepowica
17 V 1247 (KDW I, nr 260)
20 V 1253 (KDW I, nr 316)
Raz nazwany podkomorzym gn. (KDW I, nr 264).
- 50 Przecław syn Dzierżka, jednocześnie łowczy (nr 42) Podkoni
1246 (KDW I, nr 235). Potem kasztelan biechowski (nr 97)
- 51 Paweł
17 V 1247 (KDW I, nr 260)
- 52 Osiebor Podsędek
17 V 1247 (KDW I, nr 260). Potem podsędek Bolesława Pobożnego (nr 70)
- 53 Szymon
14 II 1256 (KDW I, nr 333)
- 54 Marsz Podstoli
1247 (KDW I, nr 261)
- 55 Andrzej
14 II 1256 (KDW I, nr 333)
- 56 Domarad, przedtem sędzia Sędzia
Władysława Odonica (nr 24)
23 V 1242 (KDW I, nr 233)
† ok. 5 IV 1255 (MPH n.s. VI, s. 35)
25 IV 1244 wspólnie z Domaradem wyst. z tytułem sędziego Henryk (KDW I, nr 242). Domarad wyst. także w dok. wspólnych Przemysła I i Bolesława Pobożnego.
- * Arkembold, zob. niżej nr 211
- 57 Włost Skarbnik
1250 (KDW I, nr 288)
- 58 Jan Stolnik
1248 (KDW I, nr 271)
- 59 Przecław, przedtem cześnik (nr 35)
21 VII 1252 (KDW I, nr 224; o dacie zob. wyżej nr 39)
- 59a Henryk z Gniezna Włodarz
1 VII 1247 (KDW I, nr 262)

(2) XI 1252 (KDW I, nr 308)

Wyst. też 17 I 1243 w fals. (KDW VI, nr 6). W 1257 r. (KDW I, nr 352) wyst. jako dawny wódarz Przemyśla I. 23 VI 1252 w dok. podejrzanym (KDW VI, nr 9) wyst. Chwalisz (zob. nr 222).

* Janek syn Alberta, zob. niżej nr 229 Wojewoda

60 Bogumił Biezdrowic, przedtem kasztelan gn. (nr 128)

4 V 1242 (KDW I, nr 238 — datę roczną emenduje BielKanc., s. 237)

21 XII 1252 (KDW I, nr 256 — o dacie zob. wyżej nr 41).

† 1252 (MPH s.n. VI, s. 30)

Był wojewodą wlkp. (dla dzielnicy poz.?) wspólnie z Dzierżykrajem (nr 61). Jako wojewoda poz. lub tylko wojewoda wyst. w 1242 r. w 3 fals. (KDW I, nr 232, 235, 236).

61 Dzierżykraj, przedtem wojewoda Władysława Odonica (nr 31)

4 V 1242 (KDW I, nr 238 — o dacie zob. wyżej nr 60)

1248 (KDW I, nr 272)

Wyst. jako wojewoda wspólnie z Bogumiłem (nr 60).

Wyst. też w 3 fals. (KDW I, nr 232, 334, VI, nr 6).

* Przedpełk, zob. niżej nr 349

V. URZĘDNICY BOLESŁAWA POBOŻNEGO

62 Gotpold kanonik gn. Kanclerz

4 VI 1246 (27 V 1247?) (KDW I, nr 240 — datę ustalają Sikora, Dok., s. 20, i BielKanc., s. 265)

Wyst. także w fals. z datą 1245 r. (KDW I, nr 249).

63 Jan, przedtem kanclerz Przemysła I (nr 41)

14 VI 1257 (KDW I, nr 357 — o dacie zob. BielKanc., s. 272)

24 VIII 1263 (KDW VI, nr 13)

64 Piotr magister, archidiakon poz.

11 XI 1265 (KDW I, nr 330)

28 V 1274 (KDW VI, nr 21)

65 Sędziwój

Marszałek

- 31 X 1271 (KDW I, nr 444). Potem może kasztelan międzyrzecki (nr 275)
- 66 Beniamin Zaremba
8 VI 1246 (KDW I, nr 240)
20 IV 1249 (KDW I, nr 277). Potem kasztelan radzimski (nr 365)
- 67 Wincenty
30 XI 1257 (KDW I, nr 364)
22 II 1258 (KDW I, nr 368)
Wyst. na dworze poz. Bolesława Pobożnego.
- 68 Andrzej
25 VIII 1257 (KDW I, nr 360)
21 VIII 1259 (KDW I, nr 378)
Jako podkomorzy dworu gn. wyst. także w fals. z datą 1258 r. (KDW I, nr 346), o czym BielKanc., s. 263.
- 69 Sykstus
24 VIII 1263 (KDW VI, nr 13)
- 70 Osiebor, przedtem podsędek Przemyśla I (nr 52) Podsędek
24 IV 1257 (KDW I, nr 354)
- 71 Zdieszczek (Zdzisiek) Podskarbi
24 VIII 1263 (KDW VI, nr 13)
- * Domarad, zob. wyżej nr 56 Sędzia
- * Henryk, zob. wyżej nr 56
- * Arkembold, zob. niżej nr 211
- 72 Jarost syn Chwała, przedtem kasztelan bniński (nr 103)
24 IV 1257 (KDW I, nr 354)
22 II 1258 (KDW I, nr 368)
W dok. własnym z 1257 r. (KDW I, nr 362) wyst. jako sędzia kal.-gn., podobnie w 2 fals. z datą 1242 i 1262 r. (KDW I, nr 232 i 404). † 1261 r. (KDW I, nr 391).
- 73 Andrzej z Ryszewa
14 II 1258 (KDW I, nr 367)
25 IV 1271 (KDW I, nr 446). Potem sędzia gn. (nr 151a)
- 74 Eustachy Jankowic, przedtem kasztelan santocki (nr 376)
22 VIII 1259 (KDW I, nr 378)
2 VII 1263 (KDW I, nr 408 — tu wyst. wspólnie z Andrzejem, zob. wyżej nr 73)
Pełnił funkcje na dworze poz. Bolesława Pobożnego.

75	Tolisław syn Miłosta
1245 (KDW I, nr 248)	Włodarz
76	Marcin
20 IV 1249 (KDW I, nr 277)	
*	Dzierżykraj, zob. wyżej nr 61	Wojewoda
*	Arkembold, zob. niżej nr 230	
*	Przedpełk, zob. niżej nr 349	
77	Trojan, wojski nie ustalonego grodu
20 IV 1249 (KDW I, nr 277)	Wojski

VI. URZĘDNICY PRZEMYSŁA II

78	Wincenty Przedpełkowic kantor,
potem (1285) prepozyt poz.
12 III 1277 (KDW I, nr 464)
17 III 1288 (KDW II, nr 617)
W l. 1277—82 używał przemienne tytułu kanclerza
książęcego i poz. (Przemysł II dzierżył wówczas dziel-
nicę poz.). Brak o nim wzmianek pomiędzy 3 VI 1282
a 14 X 1285.	Kanclerz
79	Andrzej Zaremba archidiakon kal., potem prepozyt i biskup
poz.
22 VI 1280 (KDW VI, nr 26)
1 VI 1295 (KDW II, nr 735). Potem kanclerz Władysława
Łokietka (nr 86)
Wyst. jako kanclerz dworu, księcia, Wielkopolski, raz
poz. i kal. (KDW II, nr 647). Brak danych o jego
funkcjach na dworze w l. 1282—86.	
		Podkomorzy
	Tytuł podkomorzego dworskiego przysługiwał w drugiej poło-
wie XIII w. urzędnikom dworu żon Przemysła II.	
80	Przedpełk, podkomorzy księżny Ludgardy
11 VI 1279 (KDW I, nr 485)	
81	Tomasz syn Unięty, podkomorzy księżny Małgorzaty
2 VII 1294 (KDW II, nr 720 — datę poprawia KrzyżDypl.,
s. 181)	
82	Grabia (Paweł Grabia?)
25 VIII 1279 (KDW II, nr 639)	Podskarbi

1294 (KDW II, nr 724)

Nazywany przemienne podskarbis dworskim, ksią-
żęcym, wlkp. i poz. Zapewne jego testament w KDW
VI, nr 51.

Podstoli

Tytuł podstolego dworskiego przysługiwał urzędnikom dworu żon
Przemysła II.

83 Jasiek, podstoli księżny Ryksy

2 II 1286 (KDW I, nr 553 — datę poprawia O. Balzer, Ge-
nealogia Piastów, Kraków 1895, s. 246)

84 Łaszcz, podstoli księżny Małgorzaty

23 IV 1293 (KDW II, nr 695)

Sędzia

* Mikołaj Przedpełkowic z Gostynia, zob. niżej nr 336

* Chwalisz, zob. niżej nr 222

Włodarz

85 Mikołaj

10 VIII 1294 (KDW II, nr 723)

VII. URZĘDNICY WŁADYSŁAWA ŁOKIETKA

86 Andrzej Zaremba prepozyt

Kancelarz

poz., przedtem kancelarz Przemysła II (nr 79)

1 I 1297 (KDW II, nr 759)

18 I 1297 (KDW II, nr 760). W tymże r. został biskupem
poz.

87 Pakosław archidiakon krakowski

28 XII 1298 (KDW II, nr 802)

16 I 1299 (KDW II, nr 805)

88 Świętosław

Łowczy

9 IX 1298 (KDW II, nr 795). Potem łowczy Wacława II (nr
89)

* Dobrogost syn Tomisława, zob. niżej nr 158

Stolnik

* Kielcz syn Tomisława, zob. niżej nr 356

Wojewoda

VIII. URZĘDNICY KRÓLÓW CZESKICH I KSIĄŻĄT GŁOGOWSKICH

89 Świętosław, przedtem

Łowczy Wacława II

łowczy Władysława Łokietka (nr 88)

8 IV 1302 (KDW II, nr 850)

- 90 Mikołaj Bodzęcie z Kęblowa, Podkomorzy
 przedtem podkomorzy gn. (nr 149)
 5 VIII 130(3?) (KDW II, nr 886)
 Wyst. z tytułem podkomorzego Królestwa Polskiego,
 pełnił zapewne funkcję zastępcy Wacława II między
 rządami starostów Jana (nr 93) i Ulryka (nr 94). Potem
 ponownie podkomorzy gn. (nr 151)
 Sędzia Henryka głogowskiego
- * Wisław z Iłowca, zob. niżej nr 340
- 91 Mikołaj książę opawski Starosta Wacława
 8 V 1301 (KDW II, nr 838)
 27 XII 1301 (KDW II, nr 846)
- 92 Fryderyk (Fryczko) z Szachowic
 21 I 1302 (KDW VI, nr 66)
 11 VI 1303 (KDW II, nr 868)
 Wyst. z tytułem *camerarius Regni Polonie*. Potem sta-
 rosta kujawski i pomorski.
- 93 Jan
 25 VII 1303 (KDW VI, nr 70)
- 94 Ulryk z Boszkowic
 9 VII 1304 (KDW II, nr 885)
 10 X 1305 (KDW II, nr 894)
- 95 Paweł z Pawelsteinu
 25 I 1306 (KDW II, nr 897, 898)
 Był starostą wlkp. i kujawskim.
 Starosta Henryka głogowskiego
- * Boguszek z Wezenborga, zob. niżej nr 341
- * Włodzimierz, zob. niżej nr 342
- 96 Wolfram
 31 VIII 1310 (KDW II, nr 938)
 Wyst. z tytułem *capitaneus Regni Polonie*.
 Wojewoda Henryka głogowskiego
- * Marcin syn Sędziwoja, zob. niżej nr 161
- * Dobrogost, zob. niżej nr 235

B. URZEDNICY TERYTORIALNI

BIECHOWO — kasztelan

- 97 Przecław syn Dzierżka, przedtem łowczy i podkoni Przemysła I (nr 42, 50)
20 I 1252 (KDW I, nr 299)
26 IV 1252 (KDW I, nr 300)
- 98 Jan ze Słupi
22 VIII 1273 (KDW I, nr 451). Potem kasztelan dubiński (nr 118)
- 99 Markusz syn Lutogniewa
4 X 1279 (KDW I, nr 488)
31 III 1289 (KDW II, nr 636)
- 100 Świętomir syn Bożna, przedtem stolnik gn. (nr 157)
27 V 1294 (KDW II, nr 714)
9 IX 1298 (KDW II, nr 795)

BNIN — kasztelan

- 101 Bogumił Biezdrowic
1232 (KDW I, nr 141, 142). Potem kasztelan gn. (nr 128)
- 102 Jakub
25 IV 1244 (KDW I, nr 242)
- 103 Jarost syn Chwała, przedtem kasztelan starogrodzki (nr 386)?
1245 (KDW I, nr 248)
1248 (KDW I, nr 271). Potem sędzia Bolesława Pobożnego (nr 72)?
Może ident. z kasztelanem gn. (nr 132).
- 104 Mrokota, zapewne jednocześnie 1271—72 podkomorzy poz. (nr 323)
29 IX 1271 (KDW VI, nr 18)
2 VIII 1283 (KDW VI, nr 31)
- 105 Mirosław Przedpełkowic, przedtem podkomorzy gn. (nr 148)
29 X—2 XI 1290 (KDW II, nr 660)
18 IV 1316 (KDW II, nr 982)
W dok. KDW II, nr 660 wyst. bez nazwy grodu. W zna-

nym z transumptu dok. z 26—31 V 1292 (KDW II, nr 684) wyst. kasztelan bniński Sędziwój, zapewne jednak kopista popełnił omyłkę i chodzi o Sędziwoja kasztelana drużyńskiego (zob. nr 113).

BRODY — kasztelan

- 106 Michał
30 VI—6 VII 1250 (KDW I, nr 286)
107 Naszan
31 X 1271 (KDW I, nr 444). Potem może konarski kal. (nr 185)

CZARNKÓW — kasztelan*

- 108 Eustachy Jankowic
25 IV 1244 (KDW I, nr 242). Potem kasztelan wieleński (nr 409)
109 Hektor
1248 (KDW I, nr 271)
110 Tomasz Nałęcz (?)
1256 (KDW s.n. I, s. 87—88)
111 Mikołaj Przedpełkowic z Gostynia, przedtem podkomorzy poz. (nr 322)
28 VI 1271 (KDW I, nr 611—613)
31 X 1271 (KDW I, nr 444). Potem łowczy poz. (nr 317)
112 Chwał syn Dzierżykraja
23 IV 1286 (KrzyżDypl., s. 163, 187—189 — fals.)
21 X 1292 (KDW II, nr 687). Potem kasztelan ujski (nr 405)

DRUŻYN — kasztelan

- 113 Sędziwój
16 X 1291 (KDW II, nr 677)
26—31 V 1292 (KDW II, nr 684). O pełnieniu tej funkcji w 1292 r. zob. też nr 105.

* Pominięto osobę Pomorzaniana Gniewomira, rządzącego wg Galla Anonima grodem czarnkowskim ok. 1107 r. (MPH s.n. II, s. 114-118).

DRZEŃ (DREZDENKO) — kasztelan

- 114 Boguta
25 IV 1251 (KDW I, nr 292)
26 IV 1252 (KDW I, nr 303)¹
- 115 Dzierżykraj Nałęcz
4 VI 1278 (KDW I, nr 489)
22 XI 1282 (KDW I, nr 518). Potem kasztelan santocki (nr 380)
- 116 Włost, przedtem kasztelan obrzycki (nr 290)
30 VI—5 VII 1293 (KDW II, nr 702)
27 III 1299 (KDW II, nr 808)
- W 1299 r. Drzeń przeszedł w ręce margrabiów brandenburskich.

DUBIN — kasztelan

- 117 Ziemięta Dobiesławic
28 VI 1271 (KDW I, nr 611)
31 X 1271 (KDW I, nr 444)
- 118 Jan ze Słupi, przedtem kasztelan biechowski (nr 98)
1 IV 1278 (KDW I, nr 474)
- Ostatni znany kasztelan dubiński.

GIECZ — kasztelan

- 119 Mirosław, przedtem kasztelan wilkowyjski (nr 413)
21 VII 1252 (KDW I, nr 224 — o dacie zob. wyżej nr 39)
- 120 Czewleja
1256 (KDW I, nr 362). Może potem kasztelan śremski (nr 396)
- 121 Bodzeta Nialek (?), może przedtem łowczy gn. (nr 142)
24 VIII 1278 (KDW I, nr 482)
22 VI 1280 (KDW VI, nr 26)
- 122 Jan
12 V 1288 (KDW II, nr 619)

GNIEZNO — cześnik

- 123 Andrzej
24 IV 1268 (KDW I, nr 432)
10 V 1277 (KDW I, nr 466)
Może ident. z cześnikiem Przemyśla I (nr 37).
- 124 Wit syn Wacława?
1 VIII 1284 (KDW I, nr 542)
29 IX 1292 (KDW II, nr 685)

GNIEZNO — kanclerz

- * Izajasz, zob. wyżej nr 40

GNIEZNO — kasztelan

- 125 Ilik
a. 1195 (MPH s.n. VI, s. 3)
W Roczniku kapituły gn. pod 1194 r.: *Hilic castellanus obiit*; miejsce odnotowania wskazuje na Gniezno; inaczej interpretuje zapis B. Kürbis (MPH s. n. VI, s. 11, przyp. 5).
- 126 Bogufał
23 IV 1195 (KDW I, nr 10 — datę ustala Z. Kozłowska-Budkowa, Repertorium polskich dokumentów doby piastowskiej, z. 1, Kraków 1937, s. 44)
- 127 Bronisz
16 IV 1208 (KDW I, nr 63)
15 III 1216 (KDW I, nr 87)
Z tytułem wyst. również w 4 fals. łędzkich rzekomo z l. 1173—1188 (KDW I, nr 20, 26—28). Być może potem wojewoda Władysława Odonica (nr 30).
- 128 Bogumił Biezdrowic, przedtem kasztelan bniński (nr 101)
23 I 1235 (KDW I, nr 176)
1236 (KDW I, nr 197). Potem wojewoda Przemyśla I (nr 60)
- 129 Ciecierad, przedtem kasztelan poz. (nr 304)
3 VII 1237 (KDW I, nr 203)
25 IV 1244 (KDW I, nr 242)

- 130 Przedpełk, przedtem kasztelan zbąszyński (nr 419)
17 VII 1246 (KDW I, nr 254)
1248 (KDW I, nr 271). Potem kasztelan poz. (nr 307)
Nazwany kasztelanem kal. w 1246 r. (KDW I, nr 255).
- 131 Chwał Nałęcz
a. 1248/49? (KDW I, nr 276)
Wyst. w dok. jako nieżyjący; mógł więc być kasztelanem gn. przed Przedpełkiem (zob. wyżej nr 130) lub po nim. PakNał., s. 26, przypuszcza, że pełnił on ten urząd po Broniszu (zob. nr 127).
- 132 Jarost
23 IV 1250 (KDW I, nr 283)
- 133 Dzierżykraj Nałęcz
29 VI 1250 (KDW I, nr 286)
26 IV 1252 (KDW I, nr 303). Potem wojewoda gn. (nr 160a)
Wyst. też w fals. z datą 30 VI—6 VII 1252 (KDW I, nr 305).
- 134 Szymon syn Alberta, przedtem cześnik kal. (nr 168)
1253 (KDW I, nr 319)
28 V 1274 (KDW VI, nr 21)
- 135 Przeclaw z Żernik, zapewne przedtem kasztelan ujski (nr 402)
6 I 1275 (KDW VI, nr 23)
17 III 1288 (KDW II, nr 617)
- 136 Beniamin Zaremba, jednocześnie sędzia gn. (nr 152)
23 X 1290 (KDW II, nr 658)
28 X 1292 (KDW II, nr 689). Przedtem i potem wojewoda poz. (nr 351 i 353)
- 137 Tomisław, jednocześnie sędzia gn. (nr 153)
19 IV 1293 (KDW II, nr 694)
25 I 1296 (KDW II, nr 744)
- 138 Zbysłuf syn Strasza, przedtem kasztelan nakielski (nr 281)
10 III 1296 (KDW II, nr 745)
27 X 1296 (KDW II, nr 756)
- 139 Kielcz syn Tomisława z Szamotuł, przedtem kasztelan zbąszyński (nr 426)
6 XII 1297 (KDW II, nr 767)
11 XI 1299 (KDW II, nr 825). Potem wojewoda poz. (nr 356)

- 140 Przeclaw syn Mrocza z Gułtów
2 V 1311 (KDW II, nr 943)

GNIEZNO — łowczy

- 141 Dezydery
(1256) (KDW I, nr 362)
- 142 Bodzeta Niałek?
13 XII 1271 (KDW VI, nr 19)
Może ident. z późniejszym kasztelanem gieckim (nr 121).
- 143 Mikołaj zwany Zębem
10 V 1277 (KDW I, nr 466)
15 V 1285 (KDW I, nr 555)
- 144 Bogumił Jankowic, przedtem stolnik gn. (nr 156)
23 IV 1293 (KDW II, nr 695)
- 145 Żegota z Gołuchowa, przedtem łowczy kal. (nr 189)
27 VII 1294 (KDW II, nr 721). Potem sędzia kal. (nr 215)

GNIEZNO — miecznik

- 146 Kielcz syn Tomisława z Szamotuł
2 II 1286 (KDW I, nr 553). Potem kasztelan santocki (nr 382)

GNIEZNO — podczaszy

- 147 Wojciech
6 VII 1279 (KDW I, nr 486)

GNIEZNO — podkomorzy

Z tytułem podkomorzego gn. wystąpił raz Bogusza podkomorzy Przemyśla I (zob. nr 49) w fals. z datą 1247 r. (KDW I, nr 264). Większość podkomorzich wyst. przemiennie jako kal. lub gn.

- * Roszek syn Stojgniewa, zob. niżej nr 199
- * Sędziwój Jankowic, zob. niżej nr 200 i 203
- * Wojciech Krystynowic, zob. niżej nr 201

- 148 Mirosław Przedpełkowic, przedtem podczaszy kal. (nr 195)
3 IX 1288 (KDW II, nr 631). Potem kasztelan bniński (nr 105)
- 149 Mikołaj Bodzęc z Kębłowa, przedtem może kasztelan wilkowijski (nr 415)
22 IX 1288 (KDW V, nr 523)
11 XI 1290 (KDW II, nr 661). Potem podkomorzy Królestwa Polskiego z ramienia królów czeskich (nr 90)
- * Sędziwój Janowic, zob. niżej nr 203
- 150 Jan z Wysieradza
1303 (KDW II, nr 878)
- 151 Mikołaj Bodzęc z Kębłowa, ponownie (zob. nr 149), przedtem podkomorzy Wacława II (nr 90)
25 VIII 1310 (KDW II, nr 937)

GNIEZNO — podstoli

- * Mikołaj, zob. niżej nr 206

GNIEZNO — sędzia

- * Jarost syn Chwała, zob. wyżej nr 72
- 151a Andrzej z Ryszewa, przedtem sędzia Bolesława Pobożnego (nr 73)
3 VII 1280 (KDW I, nr 496)
23 IV 1288 (KDW II, nr 618)
Wyst. przemiennie z tytułem sędziego gn. i kal.
- 152 Beniamin Zaremba, jednocześnie kasztelan gn. (nr 136)
8 IX 1290 (KDW II, nr 649)
28 X 1292 (KDW II, nr 689). Przedtem i potem wojewoda poz. (zob. nr 351, 353)
- 153 Tomisław, jednocześnie kasztelan gn. (nr 137)
19 IV 1293 (KDW II, nr 694)
- * Bogusław Domaradzic ze Smogulca, zob. niżej nr 214

GNIEZNO — skarbnik

- 154 Abraham (syn Szymona)
21 X 1291 (KDW II, nr 678)

GNIEZNO — stolnik

Stolnicy gn. należeli zapewne do wspólnej hierarchii gn.-kal. Gdy wyst. stolnik gn., nie znamy kal. i odwrotnie.

155 Bodzęta

1250 (KDW I, nr 288)

1 XI 1252 (KDW I, nr 307)

Stolnikiem gn. nazwany w 1252 r. (KDW I, nr 303, VI, nr 9).

156 Bogumił Jankowic

24 VIII 1278 (KDW I, nr 482). Potem łowczy gn. (nr 144)

157 Świętomir syn Bożna, przedtem łowczy starogrodzki (nr 390)

23 X 1290 (KDW II, nr 658). Potem kasztelan biechowski (nr 100)

158 Dobrogost syn Tomisława z Szamotuł

15 V 1298 (KDW II, nr 786)

Wyst. jako stolnik (*dapifer noster*) w dok. Władysława Łokietka. Związany z dworem gn. tego księcia. Potem kasztelan gn. (zob. cz. 2, nr 32).

GNIEZNO — włodarz

159 Henryk ze Środy Śląskiej

16 IV 1259 (KDW I, nr 373)

8 XI 1267 (KDW I, nr 430)

160 Piotr syn Ścibora

11 XI 1290 (KDW II, nr 661)

GNIEZNO — wojewoda

Wojewodowie wyst. jako urzędnicy poszczególnych książąt z tytułami wojewodów dworskich, gn., wlkp. i gn.-kal.

160a Dzierżykraj Nałęcz, przedtem kasztelan gn. (nr 133)

24 IV 1252 (KDW I, nr 302)

22 II 1258 (KDW I, nr 368). Jednocześnie (1256—57) sędzia poz. (nr 333)

* Arkembold Zaremba, zob. niżej nr 230

* Mikołaj Przedpełkowic z Gostynia, zob. niżej nr 231

- 161 Marcin syn Sędziwoja
5 II 1308 (KDW II, nr 914). Mianowany przez Henryka głogowskiego. Potem wojewoda kal. (nr 236)

GNIEZNO — wojski

- 162 Lutold
3 VII 1237 (KDW I, nr 203 — wyst. w dok. Władysława Odonica bez nazwy grodu)
1239 (KDW I, nr 595). Potem wojski poz. (nr 358)
- 163 Janusz
a. 1256 (KDW I, nr 362)
- 164 Luder z Komorowa?
25 IV 1311 (KDW II, nr 942)

KALISZ — chorąży

- 165 Zawisza
30 III 1288 (KDW II, nr 712 — fals.). Może potem kasztelan kal. (nr 182)
- 166 Bogusław
1303 (KDW II, nr 878)

KALISZ — cześnik

- 167 Mirosław
1238 (KDW I, nr 214). Cześnik książęcy Wioli
- 168 Szymon syn Alberta
4 VI 1246 (27 V 1247?) (KDW I, nr 240 — o dacie zob. nr 62)
20 V 1253 (KDW I, nr 310). Potem kasztelan gn. (nr 134)
- 169 Mieczysław (Mieclaw?)
24 IV 1257 (KDW I, nr 354)
Wyst. też dzień później bez urzędu (KDW I, nr 355).
- 170 Ciechosław syn Kościełka, przedtem stolnik kal. (nr 218)
9 II 1264 (KDW I, nr 411)
25 V 1286 (KDW I, nr 564). Potem kasztelan kal. (nr 181)

- 171 Ubysław syn Wawrzyńca, z Radostowa, przedtem łowczy
 lędzki (nr 261)
 30 III 1288 (KDW II, nr 712 — fals.; datę ustala Krzyż-
 Dypl., s. 190, reg. 92)
 15 VI 1299 (KDW II, nr 811). Potem kasztelan kal. (nr 184)
- 172 Janusz syn Pielgrzyna z Grabianowa, przedtem stolnik
 lędzki (nr 267)
 21 I 1302 (KDW VI, nr 66)

KALISZ — kanclerz

- * Izajasz, zob. wyżej nr 40

KALISZ — kasztelan

- 173 Iwo (Iwan) Sieciesławic
 1212 (KDW I, nr 77)
 1217/18 (KDW s.n. I, s. 72—73)
- 174 Piotrek
 26 XII 1218 (1220?) (KDW s.n. I, s. 63—65)
- 175 Sędziwój syn Tomisława z Czarnkowa
 18 VII 1233 (KDW I, nr 151)
- 176 Andrzej
 1238 (KDW I, nr 214). Wyst. w dok. księżnej Wioli.
- 177 Cieszęta
 17 VII 1246 (KDW I, nr 254). Potem wojewoda kal. (nr 228)
 Nazwany kasztelanem gn. w 1246 r. (KDW I, nr 255).
- 178 Arkembold Zaremba, przedtem sędzia kal. (nr 211)
 26 IV 1252 (KDW I, nr 303)
 11 V 1253 (BielKanc., s. 332). Potem wojewoda kal. (nr 230)
 Wyst. także w dok. KDW I, nr 35 (zapewne ok. 1250).
- 179 Janek syn Alberta, Zaremba, przedtem wojewoda kal.
 (nr 229)
 24 IV 1257 (KDW I, nr 354)
 22 VIII 1273 (KDW I, nr 451). Potem najpewniej wojewo-
 da poz. (nr 350)
 Sikora, Dok., s. 30—33, przenosi dok. z datą 15 V
 1256 (KDW I, nr 313) — wspominający o Janku — na
 r. 1263.

- 180 Maciej, przedtem kasztelan łędzki (nr 254)
24 VIII 1278 (KDW I, nr 482)
28 XI 1284 (KDW I, nr 549)
Błędnie nazwany Mroczkiem 1282 r. (KrzyżDypl., s. 161).
- 181 Ciechosław syn Kościełka, przedtem cześnik kal. (nr 170)
26 VII 1286 (KDW I, nr 567)
26 IV 1287 (KDW I, nr 577)
- 182 Zawisza, może przedtem chorąży kal. (nr 165)
23 IV 1288 (KDW II, nr 618)
12 V 1288 (KDW II, nr 619). Potem wojewoda sieradzki
- 183 Bierwoł syn Alberta, przedtem sędzieja kal. (nr 212)
29 IX 1288 (KDW II, nr 641 — Datę poprawia KrzyżDypl., s. 175—176)
15 VI 1299 (KDW II, nr 811)
- 184 Ubysław z Radostowa, przedtem cześnik kal. (nr 171)
8 V 1301 (KDW II, nr 838)
1303 (KDW II, nr 878)

KALISZ — konarski

- 185 Naszan syn Boguty, może przedtem kasztelan brodzki (nr 107)
18 X 1280 (KDW VI, nr 27)
7 II 1288 (KDW I, nr 503)

KALISZ — łowczy

- 186 Lutogniew
1232 (KDW I, nr 141, 142 — wyst. przy Władysławie Odonicu)
1238 (KDW I, nr 214 — wyst. przy księżnej Wioli)
- 187 Boguchwał
16 I 1266 (BielKanc., s. 336)
- 188 Sykstus, przedtem kasztelan starogrodzki (nr 388)
1269 (KDW I, nr 440). Potem kasztelan rudzki
- 189 Żegota z Gołuchowa, przedtem stolnik kal. (nr 220)
13 XII 1271 (KDW VI, nr 19)
11 VI 1282 (KDW I, nr 511). Potem łowczy gn. (nr 145)

- Wyst. także jako łowczy w fals. pod datami 1260 (KDW I, nr 384) i 1288 r. (KDW II, nr 712).
- 190 Bierwołt syn Alberta jednocześnie cześnik łędzki (nr 250) 12 VI 1284 (KDW I, nr 539). Potem sędzia kal. (nr 212)
Zob. także pozycję następną.
- 191 Roszek syn Stojgniewa, przedtem podkomorzy kal. (nr 199) 12 VI 1284 (KDW I, nr 539)
29 IX 1288 (KDW II, nr 641 — datę roczną poprawia Krzyż-Dypl., s. 175—176, reg. 101). Potem ponownie łowczy kal. (nr 193)
- 192 Stojgniew syn Stojgniewa, przedtem podłowczy rudzki 25 VII 1290 (KDW II, nr 515; KDW VI, nr 40)
8 IX 1290 (KDW II, nr 649). Potem kasztelan rudzki
Być może tylko zastępował na urzędzie brata Roszka (zob. nr 191 i 193).
- 193 Roszek syn Stojgniewa, ponownie (zob. nr 191) 10 II 1292 (KDW II, nr 680)
1 VIII 1303 (KDW VI, nr 71)

KALISZ — podczaszy

- 194 Bogusław
10 V 1268 (KDW I, nr 435)
- 195 Mirosław Przedpełkowic
3 III 1282 (KDW I, nr 504). Potem podkomorzy gn. (nr 148)
- 196 Ozjasz
15 VIII 1288 (KDW II, nr 629). Potem skarbnik łędzki (nr 266)
- 197 Michał Jankowic
10 II 1293 (KDW II, nr 693). Potem wojewoda kal. (nr 234)
- 198 Piotr
26 V 1296 (AKH IV, s. 366, nr 15)

KALISZ — podkomorzy

- 199 Roszek syn Stojgniewa
16 I 1266 (BielKanc., s. 336)
31 X 1271 (KDW I, nr 444). Potem łowczy kal. (nr 191)
Nazywany podkomorzym kal. lub gn.

- 200 Sędziwój Jankowic z Jarocina
13 XII 1271 (KDW VI, nr 19)
11 VI 1282 (KDW I, nr 511). Potem podkomorzy poz. (nr 326)
Nazywany podkomorzym kal. lub gn.
- 201 Wojciech Krystynowic z Lubrzy (Lubieniowa), przedtem kasztelan zbąszyński (nr 423)
21 I 1283 (KDW VI, nr 30)
15 V 1285 (KDW I, nr 555). Potem ponownie kasztelan zbąszyński (nr 425)
Nazywany podkomorzym kal. lub gn.
- 202 Ubysław syn Łęgnia, przedtem kasztelan rudzki
1289 (KDW II, nr 640)
6 I 1291 (KDW II, nr 665)
- 203 Sędziwój Jankowic z Jarocina, ponownie, przedtem podkomorzy poz. (nr 326)
1 IX 1291 (KDW II, nr 674)
16 I 1299 (KDW II, nr 805)
W l. 1293—94 jednocześnie kasztelan rudzki (KDW II, nr 698, 721), od 1298 r. kasztelan poz. (nr 312). Nazywany podkomorzym kal. lub gn.
- 204 Sieczek?, Sykstus? (*Syczsco*)
15 VI 1299 (KDW II, nr 811)

KALISZ — podkoni

- 205 Strzałka
26 VIII 1268 (KDW I, nr 436)
Wyst. bez określenia terytorium, ale wśród urzędników kal.

KALISZ — podstoli

- 206 Mikołaj
10 V 1268 (KDW I, nr 435)
2 VII 1294 (KDW II, nr 720)
Nazywany przemennie podstolim kal. lub gn.
- 207 Racibor
1303 (KDW II, nr 878)

KALISZ — sędzia

- 208 Włost
1231 (KDW I, nr 131 — wyst. w dok. Władysława Odonica)
1238 (KDW I, nr 214 — wyst. w dok. księżny Wioli)
Wyst. także w fals. łubińskim rzekomo z 1181 r. (KDW s.n. I, s. 65).
- 209 Jarosław
24—29 IV 1242 (KDW I, nr 232 — fals.)
- 210 Piotr
1245 (KDW I, nr 249 — fals.)
- 211 Arkembold Zaremba
17 VII 1246 (KDW I, nr 254). Potem kasztelan kal. (nr 178)
Wyst. jako sędzia bez określenia topograficznego.
- * Jarost syn Chwała, zob. wyżej nr 72
- 212 Bierwołt syn Alberta, przedtem łowczy kal. (nr 190) i może cześnik łędzki (nr 250)
23 IV 1288 (KDW II, nr 618). Potem kasztelan kal. (nr 183)
- 213 Dzierżykraj
26 IV 1291 (KDW VI, nr 41)
18 VIII 1294 (KDW II, nr 673 — datę roczną 1291 emenduje KrzyżDypl., s. 191)
- 214 Bogusław Domaradzic ze Smogulca, przedtem podkomorzy poz. (nr 327) i kasztelan ujski (nr 403)
6 IV 1295 (KDW II, nr 732)
1302 (KDW II, nr 857)
Wyst. przemiennie jako sędzia gn., kal.-gn., wlkp.
- 215 Żegota z Gołuchowa, przedtem łowczy gn. (nr 145)
20 III 1306 (KDW II, nr 900, 901)
- 216 Piotrek, przedtem kasztelan śremski (nr 398)
11 II 1308 (KDW II, nr 915)
11 XII 1318 (KDW II, nr 1003)

KALISZ — starosta

- 217 Aleksy z Lekinsteinu, kasztelan rudzki 1296—99
19 III 1299 (KDW II, nr 807)

Wyst. jako starosta kal. między urzędnikami kujawskimi Władysława Łokietka. Dok. nie budził wątpliwości. Potem starosta łączycy z ramienia Wacława II.

KALISZ — stolnik

Stolnicy kal. należeli zapewne do wspólnej hierarchii gn.-kal. — gdy wyst. stolnik kal., nie znamy gn., i odwrotnie.

218 Ciechosław syn Kościełka

22 VIII 1259 (KDW I, nr 378, IV, s. 38). Potem cześnik kal. (nr 170)

219 Sykstus

1 I 1265 (KDW I, nr 413)

a. 14 X 1265 (KDW I, nr 416). Potem kasztelan starogrodzki (nr 388)

220 Żegota z Gołuchowa, przedtem kasztelan wilkowyjski (nr 414)

14 X 1265 (KDW I, nr 415)

26 VIII 1268 (KDW I, nr 436). Potem łowczy kal. (nr 189)

221 Janusz syn Pielgrzyma z Grabianowa

30 VI 1293 (KDW II, nr 701). Potem stolnik łędzki (nr 267)

KALISZ — włodarz

222 Chwalisz

22 VI 1280 (KDW VI, nr 26)

2 II 1286 (KDW I, nr 553)

Wyst. także w podejrzanym dok. z datą 23 VI 1252 (KDW VI, nr 9) jako włodarz Przemyśla I.

223 Wiktor

20 II 1284 (KDW I, nr 536)

1 IX 1291 (KDW II, nr 674)

Wyst. też 8 V 1297 (KDW II, nr 763) jako dawny włodarz kal.

KALISZ — wojewoda

224 Janek?

21 X 1236 (KDW I, nr 192 — fals.)

Nazywany (w dok. Władysława Odonica): *magnus palatinus Calisiensis*; Kalisz był w tym czasie w rękach książąt śląskich.

- 225 Piotr
1238 (KDW I, nr 214 — wyst. w dok. księżny Wioli)
- 226 Boguchwał
(po 17 VII) 1246 (KDW I, nr 255)
Wyst. z tytułem również w fals. z datą 30 VI—6 VII 1252 (KDW I, nr 305).
- 227 Jarost, przedtem kasztelan poz. (nr 301)
3 VII 1247 (KDW I, nr 263, 264)
Wyst. także w 6 fals. łędzkich (KDW I, nr 10, 20, 26—
—28, VI, nr 1).
- 228 Cieszęta, przedtem kasztelan kal. (nr 177)
1250 (KDW I, nr 288)
- 229 Janek syn Alberta, Zaremba
23 IV 1250 (KDW I, nr 283)
11 V 1353 (BielKanc., s. 332). Potem kasztelan kal. (nr 179)
- 230 Arkembold Zaremba, przedtem kasztelan kal. (nr 178)
24 IV 1257 (KDW I, nr 354)
6 I 1284 (KDW I, nr 531)
Wyst. jako wojewoda kal., gn. i *noster* (Bolesława Po-
bożnego).
- 231 Mikołaj Przedpełkowic z Gostynia, przedtem sędzia poz.
(nr 336)
2 II 1286 (KDW I, nr 553 — datę koryguje KrzyżDypl.,
s. 172, reg. 68)
7—12 I 1299 (KDW II, nr 804). Potem ponownie wojewoda
kal. (nr 233)
Nazywany wojewodą kal. i kal.-gn.
- 232 Mikołaj Jankowic, przedtem wojewoda pomorski 1287—1299
19 III 1299 (KDW II, nr 807)
24 VI 1299 (KDW II, nr 812). † a. 1 IX 1299 (KDW II,
nr 819)
- 233 Mikołaj Przedpełkowic z Gostynia, ponownie (zob. nr 231)
1300 (KDW II, nr 834)
10 V 1305 (KDW II, nr 890). † najpewniej 8 VI 1305 (MPH
V, s. 627)

- 234 Michał Jankowic, przedtem podczaszy kal. (nr 197)
20 III 1306 (KDW II, nr 900, 901)
- 235 Dobrogost
25 V 1309 (KDW II, nr 923)
Wojewoda z ramienia Henryka Głogowskiego.
- 236 Marcin syn Sędziwoja, Zaremba, przedtem wojewoda gn.
(nr 161)
9 VIII 1311 (KDW II, nr 946)
30 IX—5 X 1327 (KDW II, nr 1083)
Wyst. też w fals. z datą 1299 (KDW II, nr 826).

KALISZ — wojski

- 237 Dzierżykraj
25 XII 1208 (KDSł., nr 132, 133 — KDW I, nr 64, 65)
Wojski kal. z ramienia Władysława Odonica.
- 238 Piotr
5 XI 1282 (KrzyżDypl., s. 161—162 = KDW I, nr 516)
- 239 Jasiek syn Pielgrzyma z Grabianowa
8 V 1297 (KDW II, nr 763)
20 IV 1299 (KDW IV, nr 2062)

KARZEC — kasztelan

- 240 Stefan
11 VIII 1293 (KDW II, nr 706)
Może indent. ze Stefanem z Jerki kasztelanem krobskim
w l. 1282—84 (nr 244); być może pomiędzy 1284
a 1293 r. siedziba kasztelanii przeniesiona została z Kro-
bi do Karca.

KONIN — kasztelan

- 241 Michał z Koszanowa, jednocześnie kasztelan kwieciszewski
(nr 249)
14 V 1312 (KDW II, nr 955)

KOSTRZYN — kasztelan

- 242 Piotrek
11 XI 1302 (KDW VI, nr 67)

KROBIA — kasztelan

- 243 Sędziwój
1258 (KDW I, nr 371)
- 244 Stefan syn Szczedrzyka z Jerki
28 VII 1282 (KDW I, nr 513)
28 XI 1284 (KDW I, nr 549). Może potem nazywany kasztelanem karzeckim (zob. nr 240)

KRZYWIŃ — kasztelan

- 245 Szczedrzyk syn Szczedrzyka
29 VI 1256 (KDW I, nr 342)
4 VI 1278 (KDW I, nr 479)
Wyst. także w fals. z datą 1242 (KDW I, nr 235).
- 245a Tyczman
28 III 1304 (KDW s.n. I, s. 118)
Najprawdopodobniej był tylko zarządcą Krzywina z ramienia benedyktynów lubińskich.

KSIAŻ — kasztelan

- 246 Wojsław
22 VIII 1273 (KDW I, nr 451)
- 247 Czesław syn Marcina, z Brodnicy
24 II 1287 (KDW I, nr 573)
- 248 Borzysław, przedtem kasztelan żoński (nr 428)
10 III 1296 (KDW II, nr 745)

KWIECISZEWO — kasztelan

- 249 Michał z Koszanowa, jednocześnie kasztelan koniński (nr 241)
21 III 1311 (KDW II, nr 941)
14 V 1312 (KDW II, nr 955)

ŁĄD — cześnik

- 250 Bierwoł syn Alberta, jednocześnie łowczy kal. (nr 190)
27 III 1276 (KDW I, nr 460)
26 IV 1285 (KDW I, nr 554). Potem sędzia kal. (nr 212)
Zob. też uwagi do nr 262.

ŁĄD — kasztelan

- 251 Bogusza (?)
21 X 1236 (KDW I, nr 192)
Dok. uznawany za fals. (MaleczSt., s. 54—56, i rec. Z. Budkowej, Kwartalnik Historyczny, 13, 1929, s. 50).
W tym czasie Łąd należał do książąt śląskich, kasztelanów łędzkich z ich ramienia nie znamy.
- 252 Bożej (*Boseus, Bosey*)
17 VI 1241 (KDW I, nr 228)
18 IX 1241 (KDW I, nr 229)
Mianowany przez Kazimierza księcia kujawskiego.
- 253 Mateusz
10 XII 1261 (KDW I, nr 393)
9 II 1264 (KDW I, nr 411 — dok. kwestionuje Sikora, Dok., s. 57). Może identyczny z Maciejem (nr 254)
- 254 Maciej
16 VIII 1264 (KDW I, nr 605)
29 IX 1271 (KDW VI, nr 18). Potem kasztelan kal. (nr. 180).
Wyst. też w fals. z datą 1253 r. (KDW I, nr 313; jego autentyczności broni Sikora, Dok., s. 30—32, przesuwając datę wystawienia na 1263 r).
- 255 Bodzeta z Lubrzy, przedtem kasztelan zbąszyński (nr 421)
25 IV 1271 (KDW I, nr 443)
23 IV 1293 (KDW II, nr 695)
Wyst. w l. 1271—78 oraz 1285—93. Mimo przerwy przyjmujemy, że piastował urząd nieprzerwanie. W 1281 r. (KDW I, nr 500) wymieniono wprowadzić jako kasztelana łędzkiego Tomisława, jednak w tym czasie dzierżył on kasztelanę poz. (zob. nr 310), a w dok. cytowanym wyst. wśród urzędników poz.

- 256 Sędziwój
1294 (KDW II, nr 718)
1295 (KDW II, nr 736)
- 257 Wojciech (Albert)
7—12 XII 1297 (KDW VI, nr 56)
23 V 1298 (KDW VI, nr 58)
- 258 Stojgniew syn Stojgniewa, przedtem kasztelan rudzki 1295—
—96
8 V 1301 (KDW II, nr 838, 839)
8 IV 1302 (KDW II, nr 850)

LĄD — łowczy

- 259 Dzierśław
16 VIII 1264 (KDW I, nr 605)
- 260 Mroczek syn Przeclawa z Żernik, Rogowa
11 VI 1279 (KDW I, nr 485). Potem kasztelan bydgoski
(1279—84) i klan żoński (nr 429)
- 261 Ubysław z Radostowa
12 VI 1284 (KDW I, nr 539). Potem cześnik kal. (nr 171)
- 262 Bierwołt syn Alberta
7—12 I 1286 (KDW s.n. I, s. 104)
Zdaniem naszym nie był łowczym lędzkim, lecz jedno-
cześnie łowczym kal. i cześnikiem lędzkim (KDW I, nr
539; zob. nr 190 i 250); dok. KDW s.n. I, s. 103—104,
wydawca uważa za interpolowany, my — za fals.
- 263 Bronisz
21 XII 1291 (KDW II, nr 691)

LĄD — podłowczy

- 264 Stanisław
25 VI 1299 (KDW VI, nr 62 — dok. podejrzany)

LĄD — skarbnik

- 265 Mikołaj z Trąbczyna
27 III 1276 (KDW I, nr 460)
1290 (KDW II, nr 650)

266. Ozjasz, przedtem podczaszy kal. (nr 196)
 21 XII 1292 (KDW II, nr 691)
 6 XII 1297 (KDW VI, nr 54)

ŁĄD — stolnik

- 267 Janusz syn Pielgrzyma z Grabianowa, przedtem stolnik kal.
 (nr 221)
 8 V 1297 (KDW II, nr 763). Potem cześnik kal. (nr 172)

MIĘDZYRZECZ — kasztelan

- 268 Teodoryk
 29 I 1230 (1232?) (KDW I, nr 126)
 O dacie dok. zob. zestawienie literatury u J. Matu-
 szewskiego, Immunitet ekonomiczny w dobrach Koś-
 ciół w Polsce do roku 1381, Poznań 1936, s. 398.
- 269 Mikołaj
 1245 (KDW I, nr 248)
- 270 Bożen (*Bozno*)
 15 VI 1256 (MPH, s.n. VI, s. 38)
- 271 Jan
 † a. 1260 (KDW I, nr 375, 376)
 Wspomniany 1259 jako *quondam castellanus*.
- 272 Świętomir
 1 VII 1260 (KDW I, nr 385, 387)
- 273 Marcin zwany Lisem
 30 VI 1261 (KDW I, nr 391). Potem kasztelan zbąszyński
 (nr 422)
- 274 Beniamin Zaremba, przedtem kasztelan przemęcki (nr 361)
 1 IX 1269 (KDW I, nr 609). Potem wojewoda poz. (nr 351)
- 275 Sędziwój, może przedtem marszałek Bolesława Pobożnego
 (nr 65)
 7 IV 1275 (KDW I, nr 458)
 22 XI 1279 (KDW I, nr 518 — datę emenduje KrzyżDypl.,
 s. 116, 185, reg. 20)
- 276 Dzierżysław
 25 IV 1287 (KDW I, nr 576)
 W dok. datowanym 8 VIII 1281? (KDW III, nr 2032)

wyst. *Dirsicragius castellanus de M.*, którego nie można chyba łączyć z Dzierżyśławem. PakNał., s. 36—37, utożsamia go z Dzierżykrajem, wcześniejszym kasztelanem drzeńskim (nr 115), późniejszym santockim (nr 380).

277 Wisław z Iłowca

29 VI 1293 (KDW II, nr 700). Potem podkomorzy kujawski (AKH IV, s. 128), następnie sędzia poz. (nr 340)

W l. 1296—1322 Międzyrzecz należał do margrabiów brandenburskich i książąt śląskich.

NAKŁO — kasztelan

278 Serwacy

1233 (KDW I, nr 146)

Wyst. też w fals. z datą 21 VII 1233 (KDW I, nr 152).

279 Świętosław syn Drogomira, przedtem może cześnik Przemysła I (nr 36)

9 V 1256 (KDW I, nr 340)

24 IV 1268 (KDW I, nr 432)

Z tytułem wyst. także w 2 fals. z datą 1250 (KDW I, nr 334) i 1243 r. (KDW VI, nr 6) — zob. też Sikora, Dok., s. 21—25, 27—28.

280 Andrzej

24 VIII 1278 (KDW I, nr 482)

† a. 26 IV 1285 (KDW I, nr 554)

281 Zbylut syn Strasza

24 IV 1283 (KDW I, nr 521)

29 IX 1292 (KDW II, nr 685). Potem kasztelan gn. (nr 138)

282 Sławnik syn Świętosława

pomędzy 1296 a 1299 (KDW II, nr 919)

283 Trojan Sławnikowic z Łekna, przedtem łowczy poz. (nr 319)

1302 (KDW II, nr 856)

1—6 XII 1306 (KDW II, nr 906)

284 Henryk Świętosławic z Rynarzewa

2 XI (ok. 1313) (KDW II, nr 1002). Potem kasztelan gn. (zob. cz. 2, nr 34)

O dacie dok. KDW II, nr 1002, i długości kadencji kasztelańskiej Henryka zob. BienWlkp., s. 167.

NAKŁO — sędzia

- 285 Sędziwój Świątosławic
2 XI (ok. 1313) (KDW II, nr 1002 — o dacie zob. wyżej nr poprzedni)
25 II 1318 (KDW II, nr 997)

NAKŁO — wojewoda

- 286 Niemierza syn Dzierżykraj
25 VIII 1310 (KDW II, nr 937)
Mianowany przez Władysława Łokietka.

NOWY MIR (*Novum Mir*)* — kasztelan

- 287 Piotr Stoszowic
18 I 1297 (KDW II, nr 760)
14—19 XII 1298 (KDW II, nr 801)

OBRZYCKO — kasztelan

- 288 Niebora (Niebórz)
15 II 1238 (KDW I, nr 207)
289 Janusz, przedtem może chorąży Władysława Odonica (nr 9)
20 V 1253 (KDW I, nr 315)
290 Włost
31 III 1280 (KDW I, nr 494). Potem kasztelan drzeński (nr 116)

OSTRÓW LEDNICKI — kasztelan

- 291 Milesza z Mileszynej Górki
15 II 1238 (KDW I, nr 207)
292 Zbylut
14 II 1256 (KDW I, nr 333)

* Utożsamiam *Novum Mir* z grodem w Niesłuszu (zob. MPH s.n. VI, s. 47, nr 101).

- 293 Olbracht Jankowic
17 II 1284 (KDW I, nr 534)
12 VI 1284 (KDW I, nr 539). Potem kasztelan santocki (nr 381)

POZNAN — cześnik

- 294 Sędziwój syn Tomasza
1248 (MPH s.n. VIII, s. 93)
- 295 Boguchwał
ok. 1250 (KDW I, nr 35). Potem kasztelan poz. (nr 308)
- 296 Tomisław z Szamotuł
29 VI 1256 (KDW I, nr 342)
31 X 1271 (KDW I, nr 444). Potem kasztelan poz. (nr 310)
- 297 Wincenty z Szamotuł
3 VII 1272 (KDW I, nr 449), Potem kasztelan santocki (nr 379)
- 298 Chrosła
4 VI 1278 (KDW I, nr 479)
1280 (KDW I, nr 475 — datę poprawia KrzyżDypl., s. 168, reg. 32)
- 299 Piotrek syn Prandoty, przedtem kasztelan poz. (nr 309)
1 X 1280 (KDW I, nr 497)
20 I 1284 (KDW I, nr 572 — datę poprawia KrzyżDypl., s. 170, reg. 50). Potem ponownie kasztelan poz. (nr 311).
Z tytułem wyst. także w fals. datowanym 13 II 1280 (KDW I, nr 493).
- 300 Sędziwój
16 X 1291 (KDW II, nr 677)

POZNAN — kanclerz

- * Wincenty Przedpełkowic, zob. wyżej nr 78

POZNAN — kasztelan

- 301 Jarost
29 VI 1232 (KDW I, nr 136)

- 4 IV 1233 (KDW I, nr 147). Potem wojewoda kal. (nr 227).
Z tytułem wyst. także w dok. lubińskim rzekomo
z 1181 r. (KDW s.n. I, s. 63).
- 302 Albert, może przedtem kasztelan ujski (nr 399)
1232 (KDW I, nr 141, 142)
- 303 Jakub
23 IV 1233 (KDW I, nr 148 — fals.)
- 304 Ciecierad, przedtem kasztelan zbąszyński (nr 417)
1236 (KDW I, nr 197, 200)
23 V 1237 (MaleczSt., s. 256). Potem kasztelan gn. (nr 129)
- 305 Gotard, przedtem kasztelan wielęński (nr 407)
1238 (KDW I, nr 213). Potem może podkomorzy Przemysła I
(nr 46)
- 306 Tomasz
4 V 1242 (KDW I, nr 238 — o dacie zob. wyżej nr 60)
1248 (KDW I, nr 254; MPH s.n. VI, nr 24)
- 307 Przedpełk Łódzia, przedtem kasztelan gn. (nr 130)
23 IV 1250 (KDW I, nr 283)
28 IV 1252 (KDW I, nr 303). Potem wojewoda poz. (nr 349)
Wyst. również w 2 fals. z datą 1246 r. (KDW I, nr 252)
i 30 VI—6 VII 1252 (KDW I, nr 305).
- 308 Boguchwał, przedtem cześnik poz. (nr 295)
7 V 1253 (KDW I, nr 310)
30 VI 1266 (KDW I, nr 419)
Wyst. także w dok. bez daty dziennej z 1266 r. (KDW I,
nr 420) oraz w fals. z datą 1252 r. (KDW I, nr 297).
- 309 Piotrek Syn Prandoty, przedtem stolnik poz. (nr 343)
1 I 1278 (KDW I, nr 472)
4 VI 1278 (KDW I, nr 479). Potem cześnik poz. (nr 299)
- 310 Tomisław z Szamotuł, przedtem cześnik poz. (nr 296)
21 XI 1279 (KDW I, nr 489)
13 X 1284 (KDW I, nr 546). Potem wojewoda poz. (nr 352)
W 1281 (KDW I, nr 500) nazwany kasztelanem łędzkim
(błąd kopisty?), zob. też nr 255.
- 311 Piotrek syn Prandoty, ponownie, przedtem cześnik poz. (nr
299)
14 X 1285 (KDW I, nr 529)
6 VI 1296 (KDW II, nr 748). Potem wojewoda poz. (nr 354)

Datę 1283 r. w dok. KDW I, nr 529 należy poprawić na 1285 ze względu na wyst. tam biskupa poz. Jana Wyszkowica (KrzyżDypl., s. 173, reg. 76 proponował r. 1286).

- 312 Sędziwój Jankowic z Jarocina, jednocześnie podkomorzy kal.
(nr 203)
26 II 1298 (KDW II, nr 775)
8 V 1301 (KDW II, nr 838). Potem wojewoda poz. (nr 355)
- 313 Fryderyk
6 VI 1301 (KDW II, nr 840)
Wyst. w gronie dostojników mianowanych przez króla
Wacława II.

POZNAŃ — łowczy

- 314 Jan
ok. 1250 (KDW I, nr 35)
- 315 Bodzęta z Białkowa Kościelnego
24 IV 1268 (KDW I, nr 432)
- 316 Marcin
22 VIII 1273 (KDW I, nr 451)
- 317 Mikołaj Przedpełkowic z Gostynia, przedtem kasztelan
czarnkowski (nr 111)
7 IV 1275 (KDW I, nr 458). Potem sędzia poz. (nr 336)
- 318 Jan
4 VI 1278 (KDW I, nr 479)
2 VII 1286 (KDW I, nr 566)
- 319 Trojan Sławnikowic z Łekna
14 V 1288 (KDW II, nr 620)
10 III 1296 (KDW II, nr 745). Potem kasztelan nakielski (nr
283).
Wyst. w obu dok. jako łowczy bez określenia terytorial-
nego. Zaliczono go za BienWlkp., s. 166, do łowczych
poz., wbrew W. Semkowiczowi (Ród Pałuków, Rozpra-
wy Akademii Umiejętności, Wydz. Hist.-Filoz., 49, 1907,
s. 191—193), który uważa go za łowczego gn. W tym
czasie w Gnieźnie wyst. inni łowczowie (zob. nr 144,
145).

POZNAŃ — podczaszy

- 320 Drogomir
29 IX 1255 (KDW I, nr 329)
Nazwany tylko podczaszym, ale wśród dostojników poz.
- 321 Janusz
11 VI 1279 (KDW I, nr 485)
29 VI 1287 (KDW I, nr 557)

POZNAŃ — podkomorzy

- * Bodzęta, zob. wyżej nr 48
- * Wincenty, zob. wyżej nr 67
- 322 Mikołaj Przedpełkowic z Gostynia
5 VIII 1266 (KDW I, nr 606)
10 V 1268 (KDW I, nr 435). Potem kasztelan czarnkowski (nr 111)
- 323 Mrokota, zapewne jednocześnie 1271—83 kasztelan bniński (nr 104)
28 VI 1271 (KDW I, nr 611)
3 VII 1272 (KDW I, nr 449)
- 324 Wojciech Krystynowic z Lubrzy (Lubieniowa)
7 IV 1275 (KDW I, nr 458). Potem kasztelan zbąszyński (nr 423), ponownie podkomorzy poz. (nr 328)
- 325 Bogusław Domaradzic ze Smogulca, przedtem sędzia poz. (nr 334)
12 III 1277 (KDW I, nr 464)
10 XII 1278 (KDW I, nr 484), jednocześnie kasztelan ujski (nr 403)
- 326 Sędziwój Jankowic z Jarocina, przedtem podkomorzy kal. (nr 200)
28 VII 1282 (KDW I, nr 512)
22 XI 1282 (KDW I, nr 518). Potem kasztelan rudzki (KDW I, nr 535) i ponownie podkomorzy kal. (nr 203)
- 327 Bogusław Domaradzic ze Smogulca, ponownie, jednocześnie kasztelan ujski (nr 403)
20 I 1284 (KDW I, nr 572)
14 X 1294 (KDW II, nr 726). Potem sędzia kal. (nr 214)

- 328 Wojciech Krystynowic z Lubrzy (Lubieniowa), ponownie, przedtem kasztelan zbąszyński (nr 423)
1295 (KDW II, nr 730, 731)
25 I 1297 (KDW VI, nr 54). Potem sędzia poz. (nr 339)
Z tytułem wyst. także w fals. z 1295 r. (KDW IV, nr 2061).

POZNAŃ — podsędek

- 329 Dzierżykraj
10 XII 1278 (KDW I, nr 484)
330 Jan
1287 (KDW I, nr 578)
13 VII 1287 (KDW I, nr 579)
331 Jarosław
1295 (KDW II, nr 731)
332 Jarogniew, Jaraczko, z Jargoniewicz
1300 (KDW II, nr 834)
1 II 1302 (KDW II, nr 848)

POZNAŃ — podskarbi

- * Grabia, zob. wyżej nr 82

POZNAŃ — sędzia

- 333 Dzierżykraj, jednocześnie wojewoda gn. (nr 160a)
29 V 1256 (KDW I, nr 342)
1257 (KDW I, nr 336, 337)
334 Bogusław Domaradzie ze Smogulca
1 VII 1266 (BielKanc., s. 338)
5 VIII 1266 (KDW I, nr 606). Potem podkomorzy poz. (nr 325)
335 Blizbor
7 IV 1275 (KDW I, nr 458)

- 336 Mikołaj Przedpelkowic z Gostynia, przedtem łowczy poz.
(nr 317)
12 III 1277 (KDW I, nr 464)
11 XI 1284 (KDW I, nr 547). Potem wojewoda kal. (nr 231)
Był sędzią dla dzielnicy poz. Przemysła II, nazywanym
przeiennie sędzią poz. i dworskim.
- 337 Piotrek
2 VII 1285 (KDW I, nr 566)
25 V 1286 (KDW I, nr 564)
Datę roczną 1286 w dok. KDW I, nr 566, należy prze-
sunąć ze względu na jego treść i świadków na r. 1285.
- 338 Gniewomir, przedtem kasztelan zbąszyński (nr 424)
14 X 1286 (KDW I, nr 569, 529 — datę poprawia KrzyżDypl.,
s. 173, reg. 76)
17 IV 1298 (KDW II, nr 780)
- 339 Wojciech Krystynowic z Lubrzy (Lubieniowa), przedtem
podkomorzy poz. (nr 328)
11 VI 1303 (KDW II, nr 868)
4 IX 1309 (KDW II, nr 926)
Bez urzędu wyst. w 2 dok. z 1302 r. (KDW II, nr 847,
VI, nr 66).
- 340 Wisław z Iłowca, przedtem kasztelan międzyrzecki (nr 277)
oraz podkomorzy kujawski Władysława Łokietka (AKH IV,
s. 233, nr 60)
1311 (KDW II, nr 940)
Wyst. z tytułem *iudex Polonialis nostre curie* na dwo-
rze poz. Henryka Głogowskiego.

POZNAŃ — starosta

- 341 Boguszek z Wezenborga
11 VI 1306 (KDW II, nr 902)
8 II 1307 (KDW II, nr 907)
Urzędnik Henryka głogowskiego.
- 342 Włodzimierz
5 II 1308 (KDW II, nr 914)
Urzędnik Henryka głogowskiego.

POZNANŃ — stolnik

- 343 Piotrek syn Prandoty
7 IV 1275 (KDW I, nr 458). Potem kasztelan poz. (nr 309)
- 344 Tomasz
11 VI 1303 (KDW II, nr 868)

POZNANŃ — włodarz

- 345 Janek, ksiądz
31 III 1280 (KDW I, nr 494)
- 346 Krzyżan
14 IX 1290 (KDW II, nr 653 — fals.)
6 V 1292 (KDW II, nr 682)
- 347 Jan
25 VI 1299 (KDW VI, nr 62)
- 348 Cieszęta
4 IX 1309 (KDW II, nr 926)

POZNANŃ — wojewoda

- * Bogumił Biezdrowowic, zob. wyżej nr 60
- 349 Przedpełk, przedtem kasztelan poz. (nr 307)
20 V 1253 (KDW I, nr 310)
22 VIII 1273 (KDW I, nr 451). † a. 1278 (KDW I, nr 474, 479)
Wyst. jako wojewoda bez określenia terytorialnego w dok. Przemysła I i Bolesława Pobożnego (*palatinus nostrer* — KDW I, nr 310).
- 350 Janek Zaremba, przedtem najpewniej kasztelan kal. (nr 179) po 1272? (KDW VI, nr 18, 36; KDW I, nr 546; *BienWlkp.*, s. 136)
- 351 Beniamin Zaremba, przedtem kasztelan międzyrzecki (nr 274)
28 V 1274 (KDW VI, nr 21)
30 V 1287 (KDW II, nr 622 — datę emenduje KrzyżDypl., s. 174, reg. 84). Potem sędzia i kasztelan gn. (nr 152, 136) i ponownie wojewoda poz. (nr 353)

- 352 Tomisław z Szamotuł, przedem kasztelan poz. (nr 310)
29 VI 1287 (KDW I, nr 557 — datę emenduje KrzyżDypl.,
s. 174, reg. 85)
10 II 1293 (KDW II, nr 693)
- 353 Beniamin Zaremba, ponownie, przedtem sędzia i kasztelan
gn. (nr 152, 136)
16 IV 1294 (KDW II, nr 713)
2 V 1296 (KDW II, nr 746)
Wyst. także w fals. z datą 18 VIII 1291 (KDW II, nr
673) i z 1294 (KDW II, nr 719).
- 354 Piotrek syn Prandoty, przedtem kasztelan poz. (nr 311)
6 XII 1297 (KDW II, nr 767)
7—12 I 1299 (KDW II, nr 804)
- 355 Sędziwój Jankowic z Jarocina, przedtem kasztelan poz. (nr
312)
1302 (KDW II, nr 857)
26 VIII 1306 (KDW II, nr 904)
BienWlkp., s. 192—193, 207, sugeruje, jakoby stracił
palację na początku 1305 r. i odzyskał ją w 1306 r.
- 356 Kiełcz syn Tomisława z Szamotuł, przedtem kasztelan gn.
(nr 139)
17 XII 1306 (KPol. II, nr 195)
1307 (KPol. II, nr 196)
Nominat Władysława Łokietka, mógł sprawować real-
ną władzę co najwyżej w Nakle i Żoniu.
- 357 Dobrogost z Dzwonowa
11 II 1308 (KDW II, nr 915)
19 XI 1319 (KDW VI, nr 90)

POZNAŃ — wojski

- 358 Lutold, przedtem wojski gn. (nr 162)
12 II 1253 (KDW I, nr 309)

PRZEMĘT — kasztelan

- 359 Przedpełk Łódzia
25 IV 1244 (KDW I, nr 242). Potem kasztelan zbąszyński
(nr 419)

- 360 Wojciech (Adalbert)
1245 (KDW I, nr 248)
- 361 Beniamin Zaremba, przedtem kasztelan radzimski (nr 365)
25 VIII 1257 (KDW I, nr 360)
1261 (KDW I, nr 392). Potem kasztelan międzyrzecki. (nr 274)
- 362 Ciechosław
14 X 1265 (KDW I, nr 415)
- 363 Bodzęta Przedpełkowie
16 VIII 1277 (KDW I, nr 469)
16 III 1281 (KDW III, nr 2032). † a. 2 III 1282 (KDW I, nr 504)

PYZDRY — włodarz

- 364 Piotr
23 XI 1283 (KDW VI, nr 32)

RADZIM — kasztelan

- 365 Beniamin Zaremba, przedtem podkomorzy Bolesława Pobożnego (nr 66)
14 II 1256 KDW I, nr 333). Potem kasztelan przemęcki (nr 361)
- 366 Zbylut syn Zbyluta z Kozielska
31 X 1271 (KDW I, nr 444)
- 367 Chemka
13 II 1280 (KDW I, nr 493 — fals.)
a. 30 VI 1294 (KDW II, nr 719 — fals.)
- 368 Drogosław
2 VII 1294 (KDW II, nr 720)

ROGOŹNO — kasztelan

- 369 Gniewomir
1248 (KDW I, nr 271)
25 IV 1251 (KDW I, nr 292)

- 370 Jakub (Domaradzic ze Smogulca), może przedtem kasztelan
wieleński (nr 411)
21—24 IV 1280 (KDW I, nr 615)
9 X 1294 (KDW II, nr 725)

SANTOK — kasztelan

- 371 Paweł
ok. 1230? (KDW s.n. I, s. 65 — fals.)
- 372 Piotrek, Piotr
29 VI 1232 (KDW I, nr 136)
4 IV 1233 (KDW I, nr 147)
- 373 Beno (Bień)
2 III 1236 (KDW I, nr 186)
- 374 Borzysław
1245 (KDW I, nr 248)
- 375 Krystyn
29 VI 1250 (KDW I, nr 286)
1251 (KDW I, nr 295)
- 376 Eustachy Jankowic, przedtem kasztelan wieleński (nr 409)
1256 (KDW I, nr 336). Potem sędzia Bolesława Pobożnego
(nr 74)
- 377 Gosław
1 VII 1260 (KDW I, nr 385, 387)
Bez urzędu wyst. w dok. z 1271 r. (AKH IV, s. 108, nr
41).
- W l. 1269—77/8 gród santocki był w rękach brandenburskich.
- 378 Piotrek
po 4 VI 1278 (KDW I, nr 478)
9 II 1280 (KDW I, nr 492)
- 379 Wincenty z Szamotuł, przedtem cześnik poz. (nr 297)
po 10 II 1280 (KDW I, nr 475 — datę emenduje KrzyżDypl.,
s. 168, reg. 32)
16 III 1281 (KDW III, nr 2032). Potem kasztelan wieleński
(nr 412)

- 380 Dzierżykraj, przedtem kasztelan drzeński (nr 115)
14 X 1286 (KDW I, nr 569)
15 XI 1290 (KDW II, nr 662). Potem może kasztelan ujski
(nr 404)
- 381 Olbracht Jankowic, przedtem kasztelan ostrowski (nr 293)
† a. 11 II 1293 (KDW II, nr 693)
W dok. z 1306 r. (KDW II, nr 901) mowa o nim jako
o nieżyjącym kasztelanie santockim. † zapewne a. 11 II
1293, gdyż w dok. KDW II, nr 693 nie wymieniono go
wśród żyjących braci.
- 382 Kielcz syn Tomisława z Szamotuł, przedtem miecznik gn.
(nr 146)
9 X 1294 (KDW II, nr 725, zob. także 724)
14 X 1294 (KDW II, nr 726). Potem kasztelan zbąszyński
(nr 426)

SANTOK — wojski

- 383 Teodoryk, może przedtem kasztelan międzyrzecki (nr 268)
2 III 1236 (KDW I, nr 186)
- 384 Szymon z Dębna
1256 (KDW I, nr 337, 338)

STARYGRÓD — kasztelan.

- 385 Niestap
a. 29 III 1232 (KDW I, nr 141, 142)
- 386 Jarost (syn Chwała?)
25 IV 1244 (KDW I, nr 242). Potem kasztelan bniński (nr
103)
- 387 Marcin (syn Siedlima?)
2 VII 1263 (KDW I, nr 408)
- 388 Sykstus, przedtem stolnik kal. (nr 219)
14 X 1265 (KDW I, nr 415). Potem łowczy kal. (nr 188)
- 389 Wacław syn Wawrzyńca, Zaremba
28 VI 1271 (KDW I, nr 611, 612)
31 X 1271 (KDW I, nr 444)

STARYGRÓD — łowczy

- 390 Świętomir syn Bożna
6 VII 1279 (KDW I, nr 486). Potem stolnik gn. (nr 157)

ŚREM — kasztelan

- 391 Piotr
1212 (KDW I, nr 77 — MaleczSt., s. 227, datuje dok. na l. 1216—17).
- 392 Jan, przedtem kasztelan rudzki
1245 (KDW I, nr 248)
1 VII 1247 (KDW I, nr 262)
Wyst. też w dok. z 1252 (KDW I, nr 308) dot. akcji prawnej przed 1252 r.
- 393 Gerward
26 IV 1252 (KDW I, nr 303)
- 394 Jaracz
1266 (KDW I, nr 420)
28 VI 1271 (KDW I, nr 611, 612)
- 395 Sambor
17—22 V 1277 (KDW I, nr 467 — fals.)
30 VI—5 VII 1277 (KDW s.n. I, s. 99 — podejrzany)
- 396 Czewlej, może przedtem kasztelan giecki (nr 120)
16 VIII 1277 (KDW I, nr 469)
- 397 Jan
23 IV 1293 (KDW II, nr 695)
10 III 1296 (KDW II, nr 745)
- 398 Piotrek
10 V 1305 (KDW II, nr 890). Potem sędzia kal. (nr 216)

UJŚCIE — kasztelan

- 399 Olbracht
ok. 1230? (KDW s.n. I, s. 65 — fals.). Może potem kasztelan poz. (nr 302)
- 400 Domarad
21 VII 1233 (KDW I, nr 152 — fals.)
1234 (KDW I, nr 174). Potem sędzia Władysława Odonica (nr 24)

- 401 Strasz
23 V 1242 (KDW I, nr 233)
- 402 Przeclaw (z Żernik?)
25 VIII 1257 (KDW I, nr 360)
24 IV 1268 (KDW I, nr 432)
- 403 Bogusław Domaradzic ze Smogulca, jednocześnie podkomorzy poz. (nr 327)
III—IV 1280 (KDW I, nr 495)
14 X 1294 (KDW II, nr 726). Potem sędzia kal. (nr 214)
- 404 Dzierżykraj Nałęcz, przedtem może kasztelan santocki (nr 380)
1294 (KDW s.n. I, s. 109 — fals.)
25 I 1296 (KDW s.n. I, s. 113 — fals.)
- 405 Chwał syn Dzierżykraj, przedtem kasztelan czarnkowski (nr 112)
11 XI 1299 (KDW II, nr 825)

WIELEŃ — kasztelan

- 406 Tomasz
16 III 1216 (KDW I, nr 87)
Wyst. także w fals. z datami 27 II 1213 (KDW I, nr 79) i 23 IV 1233 (KDW I, nr 148). Zapewne o nim mowa również w dok. z 1231 r. (KDW I, nr 131) i 1241 r. (KDW I, nr 231).
- 407 Gotard, przedtem podkomorzy Władysława Odonica (nr 20) (po 23 IV 1233) (KDW I, nr 154). Potem kasztelan poz. (nr 305)
Datę określa MaleczSt., s. 231.
- 408 Bogusza
25 IV 1239 (KDW I, nr 281)
Autentyczności dok., kwestionowanej przez F. Piekosińskiego, broni MaleczSt., s. 57—58.
- 409 Eustachy Jankowic, przedtem kasztelan czarnkowski (nr 108)
13 IV 1249 (AKH IV, s. 352, nr 5). Potem kasztelan santocki (nr 376)

- 410 Andrzej
25 VIII 1257 (KDW I, nr 360)
1 VII 1260 (KDW I, nr 387)
- 411 Jakub
21 XI 1279 (KDW I, nr 489). Może potem kasztelan rogoziński (nr 370)
- 412 Wincenty z Szamotuł, przedtem kasztelan santocki (nr 379)
15 V 1298 (KDW II, nr 786)

Jedyna wzmianka — cytowany dok. — dotyczy nadania komesowi Wincentemu kasztelanowi Wielenia i jego potomkom Wielenia i Wroniek z przyległościami. Potomkowie Wincentego utrzymali się tu do XVI w., uważani przemiennie za właścicieli lub za starostów (tenuariuszy) Wielenia (GStar., s. 18). Dnia 15 II 1319 (KDW II, nr 1005) wyst. Wincenty *de Welen*, uważany przez literaturę (np. PakNał., s. 61) za syna kasztelana.

Ostatni znany kasztelan wieleński.

WILKOWYJA — kasztelan

- 413 Mirosław
1245 (KDW I, nr 249 — fals.)
4 VI 1246 albo 27 V 1247 (KDW I, nr 240 — emendacja daty: BielKanc., s. 265, i Sikora, Dok., s. 20). Potem kasztelan giecki (nr 119)
- 414 Żegota z Gołuchowa
24 VIII 1263 (KDW VI, nr 13). Potem stolnik kal. (nr 220)
415. Mikołaj (Bodzęcic z Kęblowa?)
4 X 1279 (KDW I, nr 488). Potem może podkomorzy gn. (nr 149)

Ostatni znany kasztelan wilkowyjski.

WSCHOWA — kasztelan

- 416 Wierzbęta
25 VIII 1289 (KDW II, nr 639)
- Jedyny znany kasztelan wschowski.

ZBĄSZYŃ — kasztelan

- 417 Ciecierad
24 II 1231 (KDW I, nr 592)
a. 29 III 1232 (KDW I, nr 141, 142). Potem kasztelan poz.
(nr 304)
Bez urzędu wyst. w l. 1232 i 1235 (KDW IV, nr 2054,
I, nr 176).
- 418 Wincenty, z Szamotuł?
29 VI 1232 (KDW I, nr 136)
4 IV 1233 (KDW I, nr 147)
- 419 Przedpełk Łódzia, przedtem kasztelan przemęcki (nr 359)
1245 (KDW I, nr 248). Potem kasztelan gn. (nr 130)
- 420 Trzebiesław
1 VII 1247 (KDW I, nr 262)
21 XII 1252 (KDW I, nr 256 — o dacie zob. nr 41)
Wyst. ponadto w 1252 r. (KDW s.n. I, s. 87).
- 421 Bodzęta z Lubrzy, Widzimia
1261 (KDW I, nr 390). Potem kasztelan łędzki (nr 255)
- 422 Marcin zwany Lisem, przedtem kasztelan międzyrzecki (nr
273)
5 VIII 1266 (KDW I, nr 606)
28 VI 1271 (KDW I, nr 612)
- 423 Wojciech Krystynowic z Lubrzy (Lubieniowa), przedtem
podkomorzy poz. (nr 324)
6 IX 1276 (KDW I, nr 461). Potem podkomorzy kal. (nr
201) i ponownie kasztelan zbąszyński (nr 425)
J. Krasoń, Zbąszyń, Zbąszyń 1935, s. 37, przypuszcza,
że w dok. KDW I, nr 461 (oryginał) pisarz opuścił jedno
X i że data winna brzmieć: 1286 r.
- 424 Gniewomir
1277 (KDW I, nr 470)
2 VII 1286 (KDW I, nr 566). Potem sędzia poz. (nr 338)
- 425 Wojciech Krystynowic z Lubrzy (Lubieniowa), ponownie,
przedtem podkomorzy kal. (nr 201)
9 IX 1286 (KDW I, nr 568)
po 14 X 1294 (KDW II, nr 718). Potem podkomorzy poz.
(nr 328)

- 426 Kielcz syn Tomisława z Szamotuł, przedtem kasztelan san-
tockiego (nr 382)
1295 (KDW II, nr 730)
10 V 1296 (KDW VI, nr 52). Potem kasztelan gn. (nr 139)

ZBĄSZYŃ — łowczy

- 427 Jarota
12 II 1253 (KDW I, nr 309)

ŻOŃ — kasztelan

- 428 Borzysław
15 VIII 1282 (KDW VI, nr 28, I, nr 514)
1289 (KDW VI, nr 38). Potem kasztelan ksiąski (nr 248)
- 429 Mroczek syn Przecława z Żernik, Rogowa, przedtem łowczy
lędzki (nr 260) i kasztelan bydgoski 1279—84
8 V 1301 (KDW II, nr 838)
27 XII 1301 (KDW II, nr 846)
Bez urzędu wyst. w 1311 r. (KDW II, nr 943).

ALFABETYCZNY SPIS OSÓB WYSTĘPUJĄCYCH W CZĘŚCI PIERWSZEJ (DO 1313 R.)

Spis obejmuje wszystkie osoby stanowiące hasła w Wykazie urzędników (nr 1—429). Zastosowano układ alfabetyczny — hasłem podstawowym jest zawsze imię danej osoby. W wypadku występowania kilku osób o tym samym imieniu o kolejności w spisie decyduje chronologia występowania (data pierwszej wzmianki). Gdy osoba łączona jest z miejscowością, nazwę miejscową podano ponadto jako hasło odsyłaczowe (drukem rozstrzelonym).

Spis ma ułatwić identyfikację poszczególnych osób piastujących urzędy dzielnicowej Wielkopolski, a każdy zapis podaje: imię, ewentualnie patronimicum, również (rzadko występujące) miejsce pochodzenia, wreszcie przynależność rodową, ustalaną na podstawie cytowanej literatury nowszej (nie cytowano wykorzystywanych prac ks. S. Kozierowskiego, podobnie starszych monografii rodów wielkopolskich — W. Semkowicza o Awdańcach i Pałukach oraz O. Haleckiego o Łodziach). Informacje o piastowanych urządach wielkopolskich odsyłają do numerów Wykazu urzędników.

Stosowane w niniejszym Spisie skróty objaśnione zostały we wstępie do niniejszego tomu. Ponadto użyto tu skróconych symboli na oznaczenie władców wielkopolskich:

BPob — Bolesława Pobożnego WLas — Władysława Laskonogiego
MSt — Mieszka Starego WŁok — Władysława Łokietka
PrzI — Przemysła I WOd — Władysława Odonica
PrzII — Przemysła II

Abraham syn Szymona, Zaremba, skarbnik Gn. (1291) 154 (PakZar., s. 122)

Adalbert, zob. Wojciech

Abraham syn Szymona, Zaremba, skarbnik Gn. (1291) 154 (Pak-
(1232) 302, może ident. z klanem ujskim Olbrachtem — zob.
(PakZar., s. 108, który uznał, że A. † 1232)

- Albert (Albrecht?, Olbracht?) Jankowic?, Zaremba?, sęd. WOd (1236) 25 (PakZar., s. 108)
- Albert, zob. też Olbracht, Wojciech
- Aleksy z Lekinsteinu klan rudzki 1296—99, sta Kal. (1299) 217 (PSB I, s. 73; BienWlkp., s. 91—92)
- Andrzej klan Kal. (1238) 176, może ident. z klanem bezimiennego grodu w r. 1230 (Schlesisches Urkundenbuch, I, Wien 1977, nr 319; M. Cetwiński, Rycerstwo śląskie do końca XIII w. Biogramy i rodowody, Wrocław 1982, s. 25, nr 13)
- Andrzej cz. PrzI (1250—52) 37, może ident. z A. cz. Gn. (zob. nr 123)
- Andrzej pstol. PrzI (1256) 55
- Andrzej pkom. BPob (1257—59) 68
- Andrzej klan wieleński (1257—60) 410
- Andrzej z Ryszewa, Zaremba, sęd. BPob (1258—71) 73, sęd. Gn. i Kal. (1280—88) 151a (PakZar., s. 114—115)
- Andrzej cz. Gn. (1268—77) 123, może ident. z cz. PrzI (zob. nr 37)
- Andrzej ojciec Stanisława i Wojciecha (KDW I, nr 554), klan Nak. (1278) 280
- Andrzej Zaremba archidiakon Kal., prepozyt Poz., biskup Poz., kanclerz PrzII (1280—95) 79, kanclerz WŁok (1297) 86 (WSB, s. 24)
- Arkembold Zaremba sęd. Kal. (1246) 211, klan Kal. (1252—53) 178, wda Kal. (1257—84) 230 (WSB, s. 28)
- Beniamin Zaremba pkom. BPob (1246—49) 66, klan radzimski (1256) 365, klan Przem. (1257—61) 361, klan Międz. (1269) 274, wda Poz. (1274—87) 351, klan i sęd. Gn. (1290—92) 136 i 152, wda Poz. (1294—96) 353 (PSB I, s. 435; WSB, s. 47)
- Beno (Bien) klan Sant. (1236) 373
- Białków Kościelny, zob. Bodzęta
- Bierwołt syn Alberta, Godziemba, cz. Łęd. (1276—85) 250 i łow. Kal. (1284) 190, łow. Łęd.? (1286) 262, sęd. Kal. (1288) 212, klan Kal. (1288—99) 183 (BienWlkp., s. 78)
- Blizbor, zapewne syn Piotra Detlepowica z Lubowic, zw. Baranem (KDW I, nr 278, 308, 357), brat Boguszy (nr 49), sęd. Poz. (1275) 335
- Bodzęta pcz. WOd (1233) 18, może ident. z pkom. PrzI (nr 48)

- Bodzęta pkom, PrzI (1247) 48, może ident. z pcz. WOd (nr 18)
Bodzęta stol. Gn. (1250—52) 155
- Bodzęta z Lubrzy, Widzimia, ojciec Mikołaja i Jana (KDW II, nr 700), klan zbąszyński (1261) 421, klan Lęd. (1271—93) 255
- Bodzęta z Białkowa Kościelnego, Poraj? łow. Poz. (1268) 315
- Bodzęta łow. Gn. (1271) 142, może ident. z klanem gieckim (nr 121)
- Bodzęta Przedpełkowic, Łódzia, brat Mikołaja (zob.) Mirosława (zob.) i Wincentego (zob.), klan Przem. (1277—81) 363 (KDW I, nr 504, 611, 613, II, nr 743)
- Bodzęta Niałek?, zapewne syn Jana (zob. nr 271), brat Niesiła (KDW I, nr 375, 376, 603), klan giecki (1278—80) 121
- Boguchwał Pałuka brat Mirosława? (zob.), wda Kal. (1246) 226
- Boguchwał, może syn Piotrka (KDW I, nr 369), cz. Poz. (1250) 295, klan Poz. (1253—66) 308 (Jasiński, Włkp., s. 194—195)
- Boguchwał łow. Kal. (1266) 187
- Boguchwał zob. też Bogufał
- Bogufał klan Gn. (1195) 126
- Bogufał z Czerlina, Rózyce-Poraj, prepozyt Gn., biskup Poz., kanclerz PrzI (1246—52) 39 (PSB II, s. 199; BielKanc., s. 72—74)
- Bogumił Biezdrowowic klan bniński (1232) 101, klan Gn. (1235—36) 128, wda PrzI (1242—52) 60
- Bogumił Jankowic, Leszczyc?, stol. Gn. (1278) 156, łow. Gn. (1293) 144
- Bogusław Domaradzic ze Smogulca, Grzymalita, brat Jakuba (zob. nr 370), sęd. Poz. (1266) 334, pkom. Poz. (1277—78) 325, klan ujski (1280—94) 403 i pkom. Poz. (1284—94) 327, sęd. Kal. (1295—1302) 214 (BienWłkp., s. 141—142)
- Bogusław pcz. Kal. (1268) 194
- Bogusław chor. Kal. (1303) 166
- Bogusza? klan Lęd. (1236) 251
- Bogusza klan wieleniński? (1239) 408
- Bogusza syn Piotra Detlepowica, brat? Blizbora (zob. KDW I, nr 529 i AKH IV, s. 352, nr 5), pkom. PrzI (1247—53) 49
- Boguszek konarski WOd (1233) 14
- Boguszek z Wezenborga sta Poz. (1306—07) 341
- Boguta klan drzeński (1251—52) 114, może ident. z B. wyst. w MPH s. n. VI, s. 38, i KDW I, nr 346, 368

- Borzysław klan Sant. (1245) 374
Borzysław klan zoński (1282—89) 428, klan książski (1296) 248
Bożej (*Boseus, Bosey*) klan Lęd. (1241) 252
Bożen (*Bozno*) klan Międz. (1256) 270
Brodnicą, zob. Czesław
Bronisz klan Gn. (1208—16) 127, może ident. z wdą WOd (nr 30)
Bronisz Pomian, brat Sędziwoja i Chwała, wda WOd (1230—33)
30 (PSB II, s. 473; J. Nowacki, *Dzieje archidiecezji poznańskiej*, II, Poznań 1964, s. 758), może ident. z B. klanem Gn. (nr 127)
Bronisz łow. WOd (1231) 15
Bronisz łow. Lęd. (1291) 263
- Chemka klan radzimski (1280—94) 367
Chrosła (Grozła Depsk) z Pszczewa? (KDW I, nr 475), brat Jana (zob. nr 318), cz. Poz. (1278—80) 298
Chwalisz włodarz PrzI? zob. nr 59a i 222
Chwalisz włodarz Kal. (1280—86) 222
Chwał, Nałęcz, ojciec Tomisława i Dobrogosta, klan Gn. (a. 1248/49?) 131 (PakNał., s. 26)
Chwał syn Dzierżykraja, Nałęcz, klan czarnkowski (1286—92) 112, klan ujski (1299) 405 (BienWlkp., s. 172—173; PakNał., s. 38—39)
Ciechosław syn Kościelka (KDW I, nr 613), Leszczyc, z Kościelca?, ojciec Wojciecha (KDW II, nr 890), stol. Kal. (1259) 218, cz. Kal. (1264—86) 170, klan. Kal. (1286—87) 181 (BienWlkp., s. 112, przyp. 394, s. 239—240)
Ciechosław klan Przem. (1265) 362
Ciecierad klan zbąszyński (1231—32) 417, klan Poz. (1236—37) 304, klan Gn. (1237—44) 129
Cieszęta Ołobok, ojciec Wawrzyńca, klan Kal. (1246) 177, wda Kal. (1250) 228 (BienWlkp., s. 144)
Cieszęta włodarz Poz. (1309) 348
Czerlin, zob. Bogufał
Czesław syn Marcina z Brodnicy, Wczelic, klan książski (1287) 247 (BienWlkp., s. 133)
Czewlej klan giecki (1256) 120, może ident. z klanem Śrem. (nr 396)

Czewlej z Ponieca? (KDW I, nr 611, 612, 464, 474) klan Śrem.
(1277) 396, może ident. z klanem gieckim (nr 120)

Dezydery łow. Gn. (1256) 141

Dębice, zob. Nierad

Dębno, zob. Szymon

Dobrogost Nałęcz wda WLas (1208—16) 7 (WSB, s. 148; PakNał.,
s. 25)

Dobrogost syn Tomisława (zob. nr 352) z Szamotuł, Nałęcz, stol.
Gn. (1298) 158, potem klan Gn. 1314 — część 2, nr 32 (Bien-
Wlkp., s. 196—197; PakNał., s. 41—42)

Dobrogost z Dzwonowa, Nałęcz, wda Poz. (1308—19) 357 (WSB,
s. 148; PakNał., s. 39—40)

Dobrogost wda Kal. (1309) 235

Domarad Grzymalita klan ujski (1233—34) 400, sęd. WOd (1235)
24, sęd. PrzI (1242—55) 56 (Jasiński, Wlkp., s. 195)

Drogomir, Pałuka?, pcz. Poz. (1255) 320, zapewne syn Zbyluta
z Kozielska (zob. nr 292) i brat Zbyluta (zob. nr 366; zob.
KDW I, nr 367)

Drogosław klan radzimski (1294) 368

Dziemborz, zob. Osiebor

Dziersław łow. Lęd. (1264) 259

Dzierżykraj, Nałęcz, wojski Kal. (1208) 237, może syn Dzierży-
kraja i brat Rożka (KDW I, nr 151) *

Dzierżykraj, Nałęcz, zwany senior (KDW I, nr 258), sęd. WOd
(1233—34) 23, wda WOd (1235—36) 31, wda PrzI (1242—48)
61 (Jasiński, Wlkp., s. 192—193)

Dzierżykraj, Nałęcz, klan Gn. (1250—52) 133, wda Gn. (1252—58)
160a, jednocześnie sęd. Poz. (1256—57) 333 (Jasiński, Wlkp.,
s. 193—194)

Dzierżykraj, Nałęcz, psęd. Poz. (1278) 329, może syn Wincentego
(zob. nr 418)

Dzierżykraj, Nałęcz, brat Stefana (KDW I, nr 479), klan drzeński
(1278—82) 115, klan Sant. (1286—90) 380, może ident. z klan-
em ujskim (nr 404)

* Tu wyst. Dzierżykrajom poświęca wiele uwagi PakNał. (zob. indeks,
s. 168 - 169), identyfikując jednak inaczej wielu z nich.

- Dzierżykraj, Nałęcz, sęd. Kal. (1291—94) 213
Dzierżykraj, Nałęcz, klan ujski (1294—96) 404, może ident. z poprzednimi
Dzierżysław, ojciec Bartłomieja, Jana, Gerlacha i Wisława (KDW II, nr 911, 912), klan Międz. (1287) 276
D z i e w i e r z e w o, zob. Niemierza
D z w o n o w o, zob. Dobrogost
Eustachy Jankowic klan czarnkowski (1244) 108, klan wieleński (1249) 409, klan Sant. (1256) 376, sęd. BPob (1259—63) 74 (Jasiński, Wlkp., s. 196—199)
Fryderyk klan Poz. (1301) 313 (BienWlkp., s. 142)
Fryderyk (Fryczko) z Szachowic sta Wacława II (1302—03) 92 (PSB VII, s. 171)
Gerward klan Śrem. (1252) 393
Gniewomir „Pomorzanie” klan? czarnkowski, zob. s. 34, przypis
Gniewomir klan Rog. (1248—51) 369
Gniewomir, Samson?, może syn Trzebiesława (MPH s.n. VI, s. 47), klan zbąszyński (1277—86) 424, sęd. Poz. (1286—98) 338
Gobelbudus wódarz WOd (1236?) 28
Godzisław wojski nie ustalonego grodu WOd (1233) 32
G o ł u c h ó w, zob. Żegota
Gosław klan Sant. (1260) 377
G o s t y ń, zob. Mikołaj
Gotard pkom. WOd (1232) 20, klan wieleński (1233) 407, klan Poz. (1238) 305, może ident. z pkom. PrzI (nr 46), może syn Dalberta (MaleczSt., s. 255—256)
Gotard pkom. PrzI (1242) 46, może ident. z poprzednim
Gotpold kanonik Gn., kanclerz BPob (1246?) 62 (BielKanc., s. 99—100)
G ó r k a M i l e s z y n a (Targowa), zob. Milesza
Grabia (Paweł Grabia?) podskarbi PrzII (1279—94) 82
G r a b i a n o w o, zob. Janusz
G u ł t o w y, zob. Przecław
Hektor klan czarnkowski (1248) 109
Henryk sęd. (1244), zob. nr 56

Henryk z Gniezna, mieszczanin, włodarz PrzI (1247—52—57) 59a
(Tęgowski, s. 6, przyp. 9)

Henryk ze Środy Śląskiej włodarz Gn. (1259—67) 159 (Tęgowski,
s. 12, przyp. 61)

Henryk Świętosławic z Rynarzewa, brat Sędziwoja (zob.), klan
Nak. (ok. 1313) 284, potem klan Gn. (zob. część 2, nr 34 —
WSB, s. 250—251)

Ilik klan Gn. (a. 1195) 125

Iłowiec, zob. Wiśław

Iwo (Iwan) Sieciesławic? klan Kal. (1212—17) 173 (KDW s.n. I,
s. 73)

Izajasz kanonik Gn., kanclerz PrzI (1250—53) 40 (BielKanc.,
s. 76)

Jakub klan Poz. (1233?) 303

Jakub klan bniński (1244) 102

Jakub klan wieleński (1279) 411, może ident. z klanem rogoziń-
skim (nr 370)

Jakub Domaradzic ze Smogulca, Grzymalita, brat Bogusława
(zob.), ojciec Bogusława, Wierzbęty, Domarada i Marcina,
klan Rog. (1280—94) 370, może ident. z klanem wieleńskim
(nr 411; BienWlkp., s. 175)

Jan kanclerz MSt (1145—46) 2

Jan Janowic?, Zaremba?, cz. WOd (1212?) 10, może ident. z pkom.
WOd (nr 19 — PakZar., s. 107)

Jan pkom. WOd (1213) 19, może ident. z cz. WOd (PakZar.,
s. 107)

Jan pkom. WOd (1233) 22

Jan, brat Tomasza, klan rudzki, klan Śrem. (1245—47) 392
(PakZar., s. 110; PakNał., s. 56—57)

Jan stol. PrzI (1248) 58

Jan łow. Poz. (ok. 1250) 314

Jan kanonik Poz., archidiakon Poz., kanclerz PrzI (1252—57) 41,
kanclerz BPob (1257—63) 63 (BielKanc., s. 74—76)

Jan, ojciec Bodzęty (zob. nr 121) i Niesiła, klan Międz. (a. 1260)
271

Jan ze Słupi, Awdaniec, klan Biech. (1273) 98, klan dubiński
(1278) 118

- Jan, brat Chrosli (zob.), łow. Poz. (1278—86) 318
- Jan psęd. Poz. (1287) 330
- Jan klan giecki (1288) 122
- Jan klan Śrem. (1293—96) 397
- Jan włodarz Poz. (1299) 347
- Jan z Wysieradza pkom. Gn. (1303) 150
- Jan sta Wacława II (1303) 93
- Janek wda Kal.? (1236) 224
- Janek syn Alberta, Zaremba, brat Arkembolda (zob.), Szymona (zob. nr 134, 168) i Marcina (zob. nr 273, 422), wda Kal. (1250—53) 229, klan Kal. (1257—73) 179, wda Poz. (po 1272?) 350 (BienWlkp., s. 136; PakZar., s. 110—111)
- Janek ksiądz, włodarz Poz. (1280) 345
- Janusz chor. WOd (1239) 9, zapewne ident. z klanem obrzyckim (nr 289), może ident. z J. z Widzimia (KDW I, nr 131, 198)
- Janusz klan obrzycki (1253) 289, zapewne ident. z chor. WOd (nr 9)
- Janusz wojski Gn. (a. 1256) 163
- Janusz pcz. Poz. (1279—87) 321
- Janusz syn Pielgrzyma z Grabianowa, Korabita, brat Jaśka (zob. nr 239) i Filipa, stol. Kal. (1293) 221, stol. Łęd. (1297) 267, cz. Kal. (1302) 172 (BienWlkp., s. 177—178)
- Jaracz klan Śrem. (1266—71) 394
- Jarocin, zob. Sędziwój
- Jarogniew (Jaraczko) z Jarogniewic psęd. Poz. (1300—02) 332 (por. KDW II, nr 841)
- Jarogniewice, zob. Jarogniew
- Jarosław sęd. Kal. (1242?) 209
- Jarosław Przedpełkowic?, Łódzia?, psęd. Poz. (1295) 331
- Jarost wda MSt? (1145—47) 4
- Jarost klan Poz. (1232—33) 301, wda Kal. (1247) 227
- Jarost klan starogrodzki (1244) 386, zapewne ident. z J. synem Chwała
- Jarost syn Chwała, Łódzia, brat Sędziwoja i Mikołaja (KDW I, nr 342), klan bniński (1245—48) 103, sęd. BPob (1257—58) 72, zapewne ident. z klanem starogrodzkim (nr 386)
- Jarost klan Gn. (1250) 132, może ident. z J. synem Chwała
- Jarota łow. zbąszyński (1253) 427

Jasiek pstol. księżny Ryksy, żony PrzII (1286) 83

Jasiek syn Pielgrzyma z Grabianowa, Korabita, brat Janusza (zob.) i Filipa, wojski Kal. (1297—99) 239 (BienWlkp., s. 178)

Jerka, zob. Stefan

Kębłowo, zob. Mikołaj Bodzęcie

Kielcz syn Tomisława z Szamotuł (zob.), Nałęcz, miecz. Gn. (1286)

146, klan Sant. (1294) 382, klan zbąszyński (1295—96), 426,

klan Gn. (1297—99) 139, wda Poz. (1306—07) 356 (PSB XII, s. 410; BienWlkp., s. 169—171)

Komorowo, zob. Luder

Koszarnowo, zob. Michał

Kościelec, zob. Ciechosław

Koziełsk, zob. Drogomir, Zbylut

Krystyn, zapewne syn Bogusza i brat Krzyszka (KDW I, nr 253),

klan Sant. (1250—51) 375

Krzysztof pcz. PrzI (1249) 45

Krzyżan władarz Poz. (1290—92) 346

Lekinstein, zob. Aleksy

Lewental, zob. Rudolf

Lis, zob. Marcin

Lubieniów, zob. Wojciech

Lubowice, zob. Blizbor

Lubrza, zob. Bodzęta, Wojciech

Luder z Komorowa?, ojciec Pielgrzyma? (KDW I, nr 557), wojski

Gn. (1311) 164

Lutogniew łow. Kal. (1232—38) 186

Lutold wojski Gn. (1237—39) 162, wojski Poz. (1253) 358

Łaszcz pstol. księżny Małgorzaty, żony PrzII (1293) 84, może

ident. z Ł. Godziembą, klanem Łęd. 1314 (zob. część 2, nr 283)

Łekno, zob. Trojan

Maciej klan Łęd. (1264—71) 254, klan Kal. (1278—84) 180

Marcin wojski nie ustalonego grodu WOd (1233) 33

Marcin władarz BPob (1249) 76

- Marcin zwany Lisem, syn Olbrachta (Alberta — zob. nr 302), Zaremba, klan Międz. (1261) 273, klan zbąszyński (1266—71) 422. J. Bieniak (PSB XIX, s. 559) i PakZar., s. 112, utożsamiają go z M. włodarzem BPeb (nr 76). W tym czasie wymieniany był w dok. (KDW I, nr 282, 322, 357) jako Marcin Lis syn Olbrachta, bez urzędu, włodarzami zaś bywali w tym czasie duchowni lub mieszczanie.
- Marcin syn Siedlima? klan starogardzki (1263) 387. J. Bieniak (PSB XIX, s. 559) i PakZar., s. 112 utożsamiają go z M. Lisem (zob.).
- Marcin łow. Poz. (1273) 316. J. Bieniak (PSB XIX, s. 559) i PakZar., s. 112, utożsamiają go z M. Lisem (zob.).
- Marcin syn Sędziwoja, Zaremba, wda Gn. (1308) 161, wda Kal. (1311—27) 236 (PSB XIX, s. 561)
- Markusz syn Lutogniewa z Miłosławia, Doliwa, ojciec Piotra i Filipa, klan Biech. (1279—89) 99 (BienWlkp., s. 160—162)
- Marsz pstol. PrzI (1247) 54
- Mateusz klan Lęd. (1261—64) 253, może ident. z Maciejem (nr 254)
- Michał klan brodzki (1250) 106
- Michał Jankowic, Zaremba, pcz. Kal. (1293) 197, wda Kal. (1306) 234 (PSB XX, s. 617)
- Michał z Koszanowa, Szaszor, klan kwieciszewski (1311—12) 249 i koniński (1312) 241 (BienWlkp., s. 157—158)
- Mieczysław (Mieclaw?) cz. Kal. (1257) 169
- Mikołaj klan Międz. (1245) 269
- Mikołaj Przedpełkowic z Gostynia, Łódzia, pkom. Poz. (1266—68) 322, klan czarnkowski (1271) 111, łow. Poz. (1275) 317, sąd. Poz. (1277—84) 336, wda Kal. (1286—99) 231, wda Kal. (1300—05) 233 (PSB XXI, s. 86)
- Mikołaj pstol. Kal. (1268—94) 206
- Mikołaj z Trąbczyna, Dryja?, skarbnik Lęd. (1276—90) 265
- Mikołaj zwany Zębem łow. Gn. (1277—85) 143
- Mikołaj klan wilkowyjski (1279) 415, może ident. z M. z Kębłowa (zob.).
- Mikołaj Jankowic, Zaremba, wda pomorski 1287—99, wda Kal. (1299) 232 (PSB XXI, s. 85)

- Mikołaj Bodzęc z Kębłowa, Niałek, pkom. Gn. (1288—90) 149, pkom. Waclawa II (1303?) 90, pkom. Gn. (1310) 151, może ident. z klanem wilkowyjskim (zob. nr 415 — BienWlkp., s. 137—138)
- Mikołaj włodarz PrzII (1294) 85
- Mikołaj książę opawski, sta Waclawa II (1301) 91 (PSB XXI, s. 76)
- Milesza z Mileszynej Górki, Dryja?, klan ostrowski (1238) 291 (bez urzędu wyst. 1233 i 1258 — KDW I, nr 148, 369; BienWlkp., s. 145)
- Mileszyna Górka, zob. Milesza
- Miłosław, zob. Markusz
- Miron pkom. PrzI (ok. 1245) 47
- Mirosław cz. Kal. (księżny Wioli) (1238) 167
- Mirosław, brat? Boguchwała (zob. nr 226), Pałuka?, klan wilkowyjski (1245—47?) 413, klan giecki (1252) 119
- Mirosław Przedpełkowic, Łódzia, brat Mikołaja (zob.) i Wincen- tego (zob.), pcz. Kal. (1282) 195, pkom. Gn. (1288) 148, klan bniński (1290—1316) 105 (BienWlkp., s. 135—136, 195)
- Mroczek syn Przeclawa z Żernik, Rogowa (KDW II, nr 943), Grzymalita, łow. Lęd. (1279) 260, klan bydgoski 1279—84, klan żoński (1301) 429 (BienWlkp., s. 140—141)
- Mrokota pkom. Poz. (1271—72) 323, może ident. z klanem bnińskim (zob.)
- Mrokota klan bniński (1271—83) 104, może ident. z pkom. Poz. (zob.)
- Mścigniew łow.WOd (1239) 17
- Naszan klan brodzki (1271) 107, może ident. z konarskim Kal. (nr 185)
- Naszan syn Boguty, konarski Kal. (1280—88) 185, może ident. z klanem brodzkim (nr 107)
- Niałek, zob. Wincenty
- Nieborza (Niebórz), klan obrzycki (1238) 288
- Niemierza cz. WOd (1232—33) 11, pcz. PrzI (1248) 44
- Niemierza syn Dzierżykraj z Dziewierzewa, Nałęcz, brat Chwała (zob.), wda Nak. (1310) 286 (PSB XXII, s. 797)
- Niestap klan starogrodzki (a. 29 III 1232) 385

- Odolan, Różyce?, ojciec Odolana? (zob.), cz. MSt (1173—88) 1
Odolan, syn Odolana? (zob.), Różyce?, cz. WLas. (1216) 5
Olbracht klan ujski (ok. 1230?) 399, może ident. z Albertem klanem poz. (zob.; PakZar., s. 108)
Olbracht Jankowic, Zaremba, brat Michała, Mikołaja, Sędziwoja i Filipa, ojciec Sędziwoja, Mikołaja i Gotpolda, klan ostrowski (1284) 293, klan Sant. (a. 11 II 1293) 381 (BienWlkp., s. 206—207)
Olbracht, zob. też Albert
Osiebor psęd. PrzI (1247) 52, psęd. BPob (1257) 70
Ozjasz pcz. Kal. (1288) 196, skarbnik Łęd. (1292—97) 266
- Pakosław syn Szczedrzyka, Awdaniec, łow. PrzI (1252) 43 (PSB XXV, s. 43)
Pakosław, Adwaniec?, archidiakon krakowski, kanclerz WŁok (1298—99) 87 (PSB XXV, s. 43)
Pawelstein, zob. Paweł
Paweł klan Sant. (ok. 1230?) 371
Paweł podkoni Prz I (1247) 51
Paweł Grabia, zob. Grabia
Paweł z Pawelsteinu sta Wacława II (1306) 95
Peregryn, zob. Pielgrzym
Pielgrzym (Peregryn) włodarz WOd (1233—35) 27, może ident. z kapelanem wyst. w KDW I, nr 180 (MaleczSt., s. 255, przyp. 5)
Piotr syn Czesława?, klan Śrem. (1212) 391
Piotr komornik książęcy Jadwigi żony WOd (1236) 13
Piotr wda Kal. (1238) 225
Piotr skarbnik WOd (1239) 26
Piotr sęd. Kal. (1245?) 210
Piotr magister, archidiakon Poz., kanclerz BPob (1265—74) 64 (PSB XXVI, s. 369)
Piotr wojski Kal. (1282) 238
Piotr włodarz pyzdrski (1283) 364
Piotr syn Ścibora, włodarz Gn. (1290) 160
Piotr pcz. Kal. (1296) 198
Piotr Stoszowic klan „Nowego Miru” (1297—98) 287 (PSB XXVI, s. 371)

Piotrek klan Kal. (1218?) 174

Piotrek, Piotr, klan Sant. (1232—33) 372

Piotrek syn Prandoty, Odrowąż?, stol. Poz. (1275) 343, klan Poz. (1278) 309, cz. Poz. (1280—84) 299, klan Poz. (1285—96) 311, wda Poz. (1297—99) 354 (PSB XXVI, s. 402)

Piotrek syn Tomasza?, Nałęcz?, klan Sant. (1278—80) 378, wg PakNał., s. 48, syn Tomasza Nałęcza, J. Spors (Roczniki Historyczne, 40, 1974, s. 120) utożsamia go z P. synem Prandoty (zob.)

Piotrek sęd. Poz. (1285—86) 337

Piotrek klan kostrzyński (1302) 242

Piotrek klan Śrem. (1305) 398, sęd. Kal. (1308—18) 216 (BienWlkp., s. 174)

P o n i e c, zob. Czewlej

Przeclaw syn Dzierżka łow. i podkoni PrzI (1246) 42, 50, klan Biech. (1252) 97

Przeclaw cz. PrzI (1247) 35, stol. PrzI (1252) 59

Przeclaw klan ujski (1257—68) 402, może ident. z P. z Żernik (zob.)

Przeclaw z Żernik, Grzymalita, ojciec Mrocza (zob. nr 260, 429), klan Gn. (1275—88) 135, może ident. z poprzednim (BienWlkp., s. 144—145; PSB XXVIII)

Przeclaw syn Mrocza (zob. nr 260, 429), z Gułtów, Grzymalita, klan Gn. (1311) 140 (BienWlkp., s. 153—155; PSB XXVIII)

Przedpełk, Łódzia, ojciec Mikołaja (zob.), Mirosława (zob.), Wincentego (zob.) i Bodzęty (zob.), klan Przem. (1244) 359, klan zbąszyński (1245) 419, klan Gn. (1246—48) 130, klan Poz. (1250—52) 307, wda Poz. (1253—73) 349 (WSB, s. 596; PSB XXVIII)

Przedpełk pkom. księżny Ludgardy, żony PrzII (1279) 80

P s z c z e w, zob. Chrosła

Racibor pstol. Kal. (1303) 207

R a d o s t o w o, zob. Ubysław

Radwan, potem biskup Poz., kanclerz MSt (1153) 3

R o g o w o, zob. Mroczek

Roszek syn Stojgniewa, Oksza, brat Stojgniewa (zob.), pkom. Kal.

- (1266—71), 199, łow. Kal. (1284—88) 191, (1292—1303) 193
(BienWlkp., s. 142—144)
- R y n a r z e w o, zob. Henryk
- R y s z e w o, zob. Andrzej
- Sambor klan Śrem. (1277) 395
- Serwacy klan Nak. (1233) 278
- Sędziwój syn Tomisława z Czarnkowa, Nałęcz, klan Kal. (1233)
175, wyst. też w fals. KDW I, nr 249 i MPH s.n. VI, s. 24
- Sędziwój syn Tomasza, Nałęcz, cz. Poz. (1248) 294
- Sędziwój klan krobski (1258) 243
- Sędziwój, Nałęcz?, marszałek BPob (1271) 65, może ident. z S.
klanem Międz. (zob. — PakNał., s. 60—61)
- Sędziwój Jankowic z Jarocina, Zaremba, ojciec Janka, Marcina,
Filipa i Beniamina (KDW II, nr 693, 900, 901), pkom. Kal.
(1271—82) 200, pkom. Poz. (1282) 326, pkom. Kal. (1291—99)
203 i klan rudzki 1293—94, klan Poz. (1298—1301) 312, wda
Poz. (1302—06) 355 (PakZar., s. 109—110, 116—118; WSB,
s. 658)
- Sędziwój, Nałęcz?, klan Międz. (1275—79) 275, może ident. z S.
marszałkiem BPob (zob. nr 65; PakNał., s. 60—61)
- Sędziwój cz. Poz. (1291) 300
- Sędziwój klan drużyński (1291—92) 113 (PakNał., s. 61, utożsa-
mia go z S. klanem Międz. (zob. nr 275))
- Sędziwój klan bniński, zob. S. klan drużyński, zob. też nr 105
- Sędziwój klan Lęd. (1294—95) 256
- Sędziwój Świętosławic, Pałuka, brat Henryka z Rynarzewa (zob.),
sęd. Nak. (ok. 1313—18) 285 (BienWlkp., s. 167)
- Sieczek? Sykstus? (*Syczsco*) pkom. Kal. (1299) 204
- Sławnik syn Świętosława, Pałuka, ojciec Świętosława, Macieja
i Zbyluta, klan Nak. (między 1296 a 1299) 282 (BienWlkp.,
s. 166)
- S ł u p i a, zob. Jan
- S m o g u l e c, zob. Bogusław, Jakub
- Stanisław podłowczy Lęd. (1299?) 264
- Stefan wda WOd (1212? 1216—1217?) 29

Stefan kanclerz WOd (1231—39) 12, kanclerz PrzI (1242—43) 38
(MaleczSt., s. 160 n.; BielKanc., s. 70—72)

Stefan syn Szczedrzyka z Jerki, Awdaniec, brat Pakosława i Floriana, klan krobski (1282—84) 244, może ident. z S. klanem karzeckim (zob.)

Stefan klan karzecki (1293) 240, może ident. z poprzednim

Stojgniew, Oksza, ojciec Stojgniewa (zob.) i Roszka (zob.), chor. PrzI (1247) 34 (BienWlkp., s. 144)

Stojgniew syn Stojgniewa (zob.), Oksza, brat Roszka (zob.), podłowczy rudzki 1266, łow. Kal. (1290), 192, klan rudzki 1294—95, klan Lęd. (1301—02) 258 (BienWlkp., s. 143—144; BielKanc., s. 336)

Strasz, syn Piotra Pałuki?, ojciec Zbyluta? (zob. nr 281), klan ujski (1242) 401

Strzałka podkoni Kal. (1268) 205

Sykstus pkom. BPob (1263) 69

Sykstus stol. Kal. (1265) 219, klan starogrodzki (1265), 388, łow. Kal. (a. 9 V 1269) 188, klan rudzki 1269 (bez urzędu wyst. KDW I, nr 412, 413, VI, nr 17)

Szachowice, zob. Fryderyk

Szamotuły, zob. Dobrogost, Kielcz, Tomisław, Wincenty

Szczedrzyk syn Szczedrzyka, Awdaniec, klan krzywiński (1256—78) 245 (KDW s.n. I, s. 95—96)

Szymon syn Alberta (zob. nr 302), Zaremba, brat Arkembolda (zob.), Janka (zob.) i Marcina (zob.), cz. Kal. 1246?—53) 168, klan Gn. (1253—74) 134 (PakZar., s. 111)

Szymon psęd. PrzI (1256) 53

Szymon z Dębna, Doliwa, brat Mikołaja, ojciec Piotra z Dębna (zob. część 2, nr 284, 351), wojski Sant. (1256) 384

Środa Śląska, zob. Henryk

Świętomir klan Międz. (1260) 272

Świętomir syn Bożna, Doliwa, łow. starogrodzki (1279) 390, stol. Gn. (1290) 157, klan Biech. (1294—98) 100, jako syn Bożna wyst. w 1271 (KDW I, nr 613)

Świętosław cz. PrzI (1248) 36, może ident. z klanem Nak. (zob. nr 279)

Świętosław syn Drogomira, Pałuka, klan Nak. (1256—68) 279,

- może ident. z poprzednim; bez urzędu wyst. w 1250 (KDW I, nr 282)
- Świętosław łow. WŁok (1298) 88, łow. Wacława II (1302) 89
- Teodoryk, ojciec Jana (KDW I, nr 126), klan Międz. (1230? 1232?) 268, może ident. z wojskim Sant. (zob.)
- Teodoryk wojski Sant. (1236) 383, może ident. z poprzednim
- Tolisław syn Miłosta wódarz BPob (1245) 75
- Tomasz klan wieleński (1216) 406
- Tomasz, Nałęcz, brat Tomisława z Szamotuł (zob.), ojciec Jana i Sędziwoja, klan Poz. (1242—48) 306 (MPH s.n. VI, s. 27, VIII, s. 93 i przyp. 547)
- Tomasz, Nałęcz?, brat Jana? (zob. nr 392), klan czarnkowski (1256) 110 (PakNał., s. 54—56, identyfikuje go z poprzednimi)
- Tomasz syn Unięty, pkom. księżny Małgorzaty, żony PrzII (1294) 81
- Tomasz stol. Poz. (1303) 344
- Tomisław z Szamotuł syn Wincentego, Nałęcz, brat Tomasza (zob. nr 306), ojciec Dobrogosta (zob. nr 158), Kielcza (zob.) i Mikołaja, cz. Poz. (1256—71) 296, klan Poz. (1279—84) 310, wda Poz. (1287—93) 352 (WSB, s. 768; PakNał., s. 37—38)
- Tomisław klan Lęd.? (1281), zob. uwagę pod nr 255
- Tomisław sęd. Gn. (1293) 153 i klan Gn. (1293—96) 137 (PakNał., s. 37—38 identyfikuje go z T. z Szamotuł)
- Tr a b c z y n, zob. Mikołaj
- Trojan wojski nie ustalonego grodu BPob (1249) 77
- Trojan Sławnikowic z Łekna, Pałuka, łow. Poz. (1288—96) 319, klan Nak. (1302—06) 283 (BienWlkp., s. 166—167)
- Trzebiesław syn Mściwoja? (KDW I, nr 245), klan zbąszyński (1247—52) 420
- Tyczman klan (?) krzywiński (1304) 245a
- Ubysław syn Wawrzyńca z Radostowa, Ołobok, łow. Lęd. (1284) 261, cz. Kal. (1288—99) 171, klan Kal. (1301—03) 184 (BienWlkp., s. 144, identyfikuje go z U. synem Łęgnia, zob.)
- Ubysław syn Łęgnia, pkom. Kal. (1289—91) 202 (BienWlkp., s. 144, przyp. 177, identyfikuje go z synem Wawrzyńca, zob.)
- Ulryk z Boszkowic sta Wacława II (1304—05) 94

- Wacław syn Wawrzyńca, Zaremba, brat Andrzeja z Ryszewa (zob.), ojciec Wita? (zob.), klan starogrodzki (1271) 389 (KDW II, nr 641; PakZar., s. 115)
- Wawrzyniec syn Jana?, Zaremba?, ojciec Beniamina?, Wacława? i Andrzeja?, łow. WOd (1232—33) 16 (PakZar., s. 108)
- Wezenborg, zob. Boguszek
- Widzim, zob. Bodzęta, Janusz
- Wierzbęta, ojciec Sykstusa? i Wierzbęty? (KDW I, nr 537, II, nr 690, 698), klan Wsch. (1289) 416
- Wiktor włodarz Kal. (1284—91) 223
- Wincenty z Niałka, brat Sędziwoja (KDW I, nr 64), prepozyt Gn., kanclerz kapituły Poz., arcybiskup Gn., kanclerz WLas (1208—11) 6
- Wincenty z Szamotuł?, Nałęcz?, ojciec Tomisława? i Wincentego?, klan zbąszyński (1232—33) 418 (KDW I, nr 131)
- Wincenty syn Niemierzy?, Nałęcz? (KDW I, nr 350, 351, 392), pkom. BPob (1257—58) 67
- Wincenty z Szamotuł, syn Tomisława?, Nałęcz, cz. Poz. (1272) 297, klan Sant. (1280—81) 379, klan wieleński (1298) 412 (PakNał., s. 61)
- Wincenty Przedpełkowic, Łódzia, kantor, potem prepozyt Poz., kanclerz PrzII (1277—88) 78 (WSB, s. 823)
- Wisław chor. WOd (1232) 8, może ident. z W. wyst. w 1245 (KDW I, nr 245)
- Wisław z Iłowca syn Dzierżysława, Łódzia, brat Przedpełka, klan Międz. (1293) 277, pkom. kujawski WŁok, sęd. Poz. (1311) 340 (BienWlkp., s. 105)
- Wit syn Wacława? (zob. nr 389), Zaremba?, cz. Gn. (1284—92) 124
- Włodzimierz sta Poz. (1308) 342
- Włost sęd. Kal. (1231—38) 208
- Włost skarbnik PrzI (1250) 57
- Włost syn Wyszoty? (KDW IV, nr 2062), klan obrzycki (1280) 290, klan drzeński (1293—99) 116
- Wojciech (Adalbert) klan Przem. (1245) 360
- Wojciech Krystynowic z Lubrzy (Lubieniowa), Dryja, brat Jakuba kanonika Poz., pkom. Poz. (1275) 324, klan zbąszyński (1276) 423, pkom. Kal. (1283—85) 201, klan zbąszyński (1286—

- 94) 425, pkom. Poz. (1295—97) 328, sęd. Poz. (1303—09) 339
(BienWlkp., s. 138—139, 193—194)
- Wojciech pcz. Gn. (1279) 147
- Wojciech (Albert) klan Lęd. (1297—98) 257
- Wojciech, zob. też Olbracht
- Wojśław klan książski (1273) 246
- Wolfram sta Henryka głogowskiego (1310) 96
- W y s i e r a d z, zob. Jan
- W y s z a n ó w, zob. Andrzej
- Wyszek pkom. WOd (1233) 21
- Zawisza chor. Kal. (1288) 165, może ident. z klanem Kal. (zob. nr 182)
- Zawisza klan Kal. (1288) 182, wda sieradzki 1291—99, może ident. z poprzednim.
- Ząb, zob. Mikołaj
- Zbylut z Kozielska?, klan ostrowski (1256) 292
- Zbylut syn Zbyluta z Kozielska, Pałuka (KDW I, nr 367), klan radzimski (1271) 366
- Zbylut syn Straszka (zob.), Pałuka, ojciec Straszka (KDW I, nr 567), klan Nak. (1283—92) 281, klan Gn. (1296) 138 (BienWlkp., s. 166)
- Zdzieszek (Zdzisiek) podskarbi BPob (1263) 71
- Zięmięta syn Dobiesława, Awdaniec, brat Szczedrzyka, klan dubiński (1271) 117
- Żegota z Gołuchowa syn Marcina zwanego Lisem (zob.), Zaremba, klan wilkowyjski (1263) 414, stol. Kal. (1265—68), 220, łow. Klan. (1271—82) 189, łow. Gn. (1294) 145, sęd. Kal. (1306) 215 (BienWlkp., s. 206, przyp. 646; PakZar., s. 123—124).
- Ż e r n i k i, zob. Mroczek, Przeclaw

INDEKS URZĘDÓW

Indeks zestawia numery Wykazu urzędników, w których znajdują się informacje o nosicielu danego urzędu. Układ chronologiczny (decyduje data pierwszej wzmianki). W nawiasach podano najwcześniejszą datę wystąpienia urzędu w Wielkopolsce.

chorąży (1232) 8, 9, 34, 165, 166

cześnik (1173 — fals.) 1, 10, 5, 11, 167, 168, 35, 36, 294, 295, 37, 296, 169, 170, 297, 250, 298, 299, 124, 171, 300, 172

kanclerz (1145) 2, 3, 6, 12, 38, 39, 62, 40, 41, 63, 64, 78, 79, 86, 87

kasztelan (1194) 97 i passim

komornik (1236) 13

konarski (1233) 14, 185

łowczy (1231) 15, 16, 17, 42, 314, 43, 427, 141, 259, 187, 315, 188, 189, 142, 316, 317, 143, 318, 260, 390, 190, 191, 261, 262, 319, 192, 263, 193, 144, 145, 88, 89

marszałek (1271) 65

miecznik (1286) 146

podczaszy (1233) 18, 44, 45, 320, 194, 147, 321, 195, 196, 197

podkomorzy (1213) 19, 20, 21, 46, 47, 66, 48, 49, 67, 68, 69, 199, 322, 200, 323, 324, 325, 80, 326, 201, 327, 148, 149, 202, 203, 328, 204, 151

podkoni (1246) 50, 51, 205

podłowczy (1299) 264

podśudek (1247) 52, 53, 70, 329, 330, 331, 332

podskarbi (1263) 71, 82

podstoli (1247) 54, 55, 206, 83, 84, 207

sędzia (1231) 208, 23, 24, 25, 56, 209, 210, 211, 333, 72, 73, 74, 334, 335, 336, 151a, 337, 338, 212, 152, 213, 153, 214, 339, 215, 216, 340, 285

skarbnik (1239) 26, 57, 265, 266

starosta (1299) 217, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 341, 342

-
- stolnik (1248) 58, 155, 59, 218, 219, 220, 343, 156, 157, 221, 267,
158, 344
- włodarz (1233) 27, 28, 75, 59a, 76, 159; 222, 345, 364, 223, 160,
346, 85, 347, 348
- wojewoda (1145 — fals.) 4, 7, 29, 30, 31, 224, 225, 60, 61, 226,
227, 228, 229, 160a, 349, 230, 350, 351, 231, 352, 353, 354, 232,
233, 355, 234, 356, 161, 357, 235, 286, 236
- wojski (1208) 237, 32, 33, 383, 77, 162, 358, 163, 384, 238, 239,
164

CZĘŚĆ DRUGA

URZĘDNICY
PÓŻNOŚREDNIOWIECZNEJ
WIELKOPOLSKI
(1314—1500)

Opracowali

ANTONI GAŚSIOROWSKI I JERZY ŁOJKO

WPROWADZENIE

Po wejściu w skład państwa Łokietkowego (1313/14) Wielkopolska zachowała swoją odrębność jako dzielnica Królestwa i jednolitość w obrębie dzielnicy. Znamiona te przetrwały aż do schyłku XVIII w. Mimo upowszechnienia się w późniejszych stuleciach określenia „Wielkopolska” na oznaczenie nie tylko dawnych dziedzin potomków Mieszka Starego, ale i ziem środkowopolskich, Kujaw, a nawet Mazowsza, terminu Wielkopolska używać dzisiaj należy wyłącznie na oznaczenie tzw. właściwej Wielkopolski, właśnie bez konieczności użycia określenia „właściwa”. Wielkopolska wieków XIV—XVIII — mimo wszystkich różnic wynikających w postępie czasu — była dzielnicą jednolitą pod względem administracyjnym, a także wspólnej hierarchii urzędniczej, co wreszcie najważniejsze — z powodu istnienia tutaj jednolitej dzielnicowej elity społecznej (choć do elity tej wchodziły niekiedy przedstawiciele rodzin „pogranicznych” — z Kujaw i z Sieradzkiego).

Pod względem administracyjnym Wielkopolska od 1314 r. (a najpóźniej od połowy XIV w.) zarządzana była przez jednego starostę, zwanego od schyłku XIV w. starostą generalnym Wielkopolski (zob. niżej uwagi przed nr 594). Z jego wpływów wyłamywały się tylko dwie peryferyjne ziemie: należące do województwa poznańskiego ziemia wschowska i kaliskiego — nakielska; miały one własnych starostów grodowych.

Hierarchia urzędnicza późnośredniowiecznej Wielkopolski była kontynuacją hierarchii dzielnicowej. Jej trzon stanowiły urzędy dwu województw, wykształcających się z dwu dzielnic książęcej Wielkopolski: poznańskiej i kalisko-gnieźnieńskiej. Podobnie jak w XIII, tak jeszcze i w XIV w., a sporadycznie chyba również w XV w., obserwujemy „rywalizację” Gniezna i Kalisza w tytułaturze niektórych urzędów. Ostatecznie jednak urzęd-

nicy ziemscy wywodzący się z dawnej dworskiej hierarchii gnieźnieńsko-kaliskiej nosić zaczynają konsekwentnie nazwę kaliskich. W obydwu stuleciach pojawiają się też jeszcze pozostałości hierarchii urzędniczych ziem legitymujących się kiedyś mniej lub bardziej krótkotrwałą samodzielnością: Łądu (urzędnicy lędzcy przemiennie zapewne nazywani bywali niekiedy konińskimi), a także Nakła. Hierarchie te w zasadzie zanikają jeszcze za rządów Kazimierza Wielkiego — prawie wyjątkiem będzie tutaj tytuł łowczego konińskiego, obsadzany w XV w. (aż po rok 1469), obsadzany zresztą przez kilku kolejnych przedstawicieli tej samej rodziny.

Wielkopolska hierarchia urzędnicza w XIV—XV w. nie wykazuje jednolitego składu. Był on różny w poszczególnych okresach, różny w obydwu województwach, różnił się także od składu hierarchii innych ziem Królestwa. Niektóre urzędy pojawiają się dość późno: np. podczaszego kaliskiego znamy od 1352 r., podśędka poznańskiego od 1366 r., pisarze ziemscy występują dopiero od XV w. Niektóre urzędy zanikają — ostatniego cześnika poznańskiego znamy z 1365 r., następny pojawi się dopiero w XVII w. Podobnie z łowczymi — znamy ich do 1422 r., tu jednak luka ciągnie się tylko do drugiej połowy XVI w. Urząd wojskiego kaliskiego wakuje (?) od 1327 r. do połowy (?) XV w., wojski poznański, który nie pojawił się nigdy w XIV w., wskrzeszony został również dopiero w połowie XV w. Podobnie rzecz się miała ze skarbnikami. Niektóre urzędy zanikają na trwałe, aby się już nigdy nie odrodzić — dotyczy to podkonich kaliskich (do ok. 1425 r.), podobnie podkonich i podłowczych poznańskich (do 1424 i 1379 r.), wreszcie urzędu włodarza (do 1329 r.). W pierwszej połowie XV w. zanikło też około połowy wielkopolskich urzędów kasztelańskich (wcześniej tylko kasztelan Ujścia, o którym nie słychać po 1339 r.)¹. Wszystko to sprawia, że przez

¹ Próbę dokładniejszego ustalenia czasu powstawania jednych, a zaniku innych urzędów utrudnia bardzo jeszcze fragmentaryczna w XIV w. baza źródłowa. Dość powiedzieć, że np. chorąży kaliski występuje raz w 1339 r., potem dopiero trzy razy w latach 1362-1364, wreszcie od 1387 r., poznański dwa razy w 1343 r., potem od 1389 r. Nie wiemy, czy urząd wakował, czy też tylko brak źródeł.

całe późne średniowiecze nie można mówić o jednolitym składzie wielkopolskiej hierarchii urzędniczej — ujednolicenie nastąpi, jak się wydaje, dopiero w XVII w.

Wielkopolska posiadała wspólną dla obydwu województw hierarchię urzędniczą: awanse odbywały się w ramach nie jednego, ale obydwu województw. Mała liczba uchwytnych awansów w XIV w. pozwala tylko na sporadyczne przykłady, takie jak przejście z kasztelanii łędzkiej na poznańską w 1329 r. (nr 284, 351), podobnie z gnieźnieńskiej w 1344 r. (nr 36, 354) czy z kaliskiej w 1339 r. (nr 37, 354). Wiele więcej podobnych przykładów spotykamy już w XV w. i dotyczą one nie tylko wysokich, ale także i niższych urzędów ziemskich obydwu województw.

Sporadyczne były wypadki wykraczania awansów poza ramy hierarchii wielkopolskiej. Z czasów piastowskich znamy jeden taki przykład, i to nie zupełnie pewny — kasztelan starogrodzki Wincenty (1339 r.) jest najpewniej identyczny z późniejszym sędzią, wreszcie wojewodą brzeskim (nr 539). Za Jagiellonów wypadki takie były częstsze, acz dotyczyły z reguły przedstawicieli rodzin osiadłych na pograniczu dzielnic: w województwie kaliskim i na Kujawach, podobnie i w Sieradzkim. Przykładami mogą być tutaj Tomek z Pakości, Maczuda z Gębic, Bartłomiej Gruszczyński, Mikołaj Brudzewski, Jan Zaremba z Kalinowy, Mikołaj Gardzina z Lubrańca i inni, niezbyt liczni (nr 360, 547, 50, 84, 234, 297 i inne); wyjątek zdają się stanowić wielcy protegowani królewscy piastujący w XV w. kasztelanie sieradzkie, zapewne bez osiadłości: Rafał Leszczyński i Ambroży Pampowski (nr 56, 476). Są to jednak wypadki rzadkie; zasadą jest ograniczanie awansów do urzędów w obrębie województw poznańskiego i kaliskiego. Ta wspólnota hierarchii wielkopolskiej i jej odrębność w stosunku do innych ziem tzw. szerokiej Wielkopolski utrzyma się i w stuleciach następnych.

W XV w. pojawiła się w Wielkopolsce nowa, początkowo niepełna, hierarchia urzędnicza, tj. hierarchia wschowska. Po 1422 r., od czasu nadania ziemi wschowskiej prawa polskiego, występować zaczynają podkomorzowie, sędziowie i podsędkowie wschowscy. Dopełnienie hierarchii nastąpiło dopiero w 1670 r. W XV w. była to hierarchia zamknięta, obsadzana przez terrigenów wscho-

wskich, nie powiązana awansami z hierarchią poznańsko-kaliską. Sytuacja ta zmieniła się dopiero również po 1670 r., kiedy to spotykamy awanse z urzędów wschowskich na poznańskie i kaliskie, podobnie i z tych ostatnich na wschowskie. Wtedy też dopiero pojawiać się zaczynają wypadki nadawania urzędów wschowskich terrigenom wielkopolskim, którzy najpewniej nie byli osiadli w ziemi wschowskiej.

Układ niniejszej części wykazów urzędników wielkopolskich jest konsekwencją powyższych konstatacji. Obydwa województwa wielkopolskie — poznańskie i kaliskie — ujęte są w wykazie łącznie, podporządkowane nadrzędnemu kryterium układu alfabetycznego. Ustalenie w XIV i XV w. hierarchii kalisko-gnieźnieńskiej jako hierarchii zwanej kaliską powoduje, że osoby występujące z tytułaturą gnieźnieńską (oczywiście prócz kasztelanów) umieszczano zazwyczaj w niniejszych wykazach wśród urzędników kaliskich, zaznaczając takie wypadki odpowiednimi odsyłaczami. Urzędy nie mieszczące się w hierarchii ziemskiej (starostowie grodowi, kanclerze wielkopolscy) ujęto w dwu dodatkach.

Autorem spisu urzędników kończących swą karierę przed 1385 r. jest Jerzy Łojko (on też zestawił listę kanclerzy wielkopolskich). Spisy późniejsze opracował Antoni Gąsiorowski, wykorzystując dane zawarte we wcześniej wydanych spisach urzędników wielkopolskich (GUrz.), uzupełniając je jednak blisko setką dalszych uściśleń i poprawek.

WYKAZ URZĘDNIKÓW

BIECHOWO — kasztelan

- 1 Mikołaj (z Biechowa?)

9 VIII 1324 (KDW II, nr 1044)

25 IV 1329 (KDW II, nr 1098). Potem wojewoda poz. (nr 482)?

Wyst. tylko 4 razy: j.w. oraz KDW II, nr 1072, i VI, nr 105.

- 2 Tomisław
23 XI 1335 (KDW II, nr 1154). Potem kasztelan gn. (nr 36)?
Data niepewna, bowiem niezgodna z itinerarium wystawcy.
- 3 Janusz z Biechowa
12 V 1355 (KDW III, nr 1331)
27 V 1377 (KDW III, nr 1739)
Początkowa data ustalona na podstawie dok. błędnie datowanego na 1255 r. (pisarz opuścił jedno C?). Występującego 16 I 1368 kasztelana Wincentego eliminujemy ze spisu, ponieważ wymieniał go dok. jest falsyfikatem (KDW III, nr 1590).
- 4 Mojek
27 XI 1382 (KDW III, nr 1804).
- 5 Jurek, Jerzy, z Kwiatkowska, Lutyni
5 VI 1403 (KDW V, nr 32)
29 IV 1421 (KalZ 3, k. 341)
- 6 Dzierśław z Kwiatkowska, Krępy, Lutyni, Ociąża, przedtem łowczy koniński (nr 259)
27 VIII 1423 (KalG 17, k. 118v)
11 IV 1432 (KalG 19, k. 14)
- 7 Stanisław ze Skarszewa, przedtem kasztelan ksiąski (nr 278).
15 IV 1433 (KalZ 6, k. 173)
18 XI 1449 (KalZ 10, k. 258)
- 8 Filip z Noskowa
22 II 1451 (KalZ 11, k. 29)
20 XI 1453 (PyzZ 11, k. 265). Potem sędzia kal. (nr 195)
- 9 Jasiek Janiszewski, z Janiszewa
29 IV 1456 (KalG 24, k. 19v)
20 II 1459 (Toeppen AS, V, s. 21)
- 10 Bernard z Wrzącej
2 III 1464 (KonG 1, k. 44v)
16 IV 1464 (AGAD, Sieradz terr. 12, k. 35)
- 11 Florian z Wrzącej, Mycielina
13 V 1465 (KalG 26, k. 312v)
17 I 1471 (AGAD, Sieradz terr. 12, k. 212). † a. 13 XI 1471 (KalG 26, k. 213v)

- 12 Piotr z Wrześni
14 I 1472 (PyzZ 14, k. 44)
5 III 1482 (PyzG 45, k. 100). † a. 11 X 1485 (PyzZ 14, k. 311)
- 13 Jan Sepieński, jednocześnie sędzia kal. (nr 198), a zapewne także wojski poz. (nr 497)
1 IV 148(?)3 (MK 14, k. 60)
† a. 11 V 1494 (MRPS II, nr 357)
Z tytułem wyst. ponadto 1485. Mylnie nazwany kasztelanem przemęckim (1493) (AGZ VII nr 100 i inne przekazy tegoż dok.).
- 14 Janusz Latański, jednocześnie sędzia kal. (nr 199)
26 VI 1494 (PozG. 11, k. 49v)
A 3 II 1502 na kasztelana łędzkiego (MRPS III, nr 202)

BNIN — kasztelan

- 15 Mirosław (Przedpełkowic, z Gostynia), przedtem podczaszy kal. (część 1, nr 148)
29 X—2 XI 1290 (KDW II, nr 660)
18 IV 1316 (KDW II, nr 982)
- 16 Adam (z Wapna?)
1 IX 1351 (KDW s.n. I, nr 70). Potem kasztelan ostrowski (nr 335)?
- 17 Sędziwój z Wir
po 5 XI 1370—71 (MPH II, s. 642)
17 I 1379 (KDW III, nr 1748)
Z tytułem wyst. ponadto: KDW III, nr 1694, 1695, 1808.
- 18 Filip z Sobótki
8 II 1384 (KDKK, nr 323)
24 IV 1397 (KDW III, nr 1976)
- 19 Pielgrzym, Peregryn, z Sobótki
17 I 1402 (KalZ 1, k. 19v)
ok. 15 IV 1412 (KalZ 2, k. 87v). † a. 5 VII 1412 (AKH III, s. 203).

Ostatni znany kasztelan bniński.

CZARNKÓW — kasztelan

- 20 Gniewomir
19 IV 1339 (Lites I, s. 120)
PSB VIII, s. 142—143: w l. 1305—07 bądź 1308—09
kasztelan Świecia.
- 21 Dobrogost
21 V 1367 (KDW III, nr 1575)
- 22 Piechno z Modliszewa
8 V 1395 (KDW III, nr 1959)
15 VIII 1401 (KDW VII, nr 416)
- 23 Dobiesław Kwilecki
2 II 1403 (Pozn. II, nr 1254)
3 VI 1407 (KoścZ 3, k. 55v)
Wyst. dość często bez tytułu; z tytułem tylko 2 razy,
j.w.

Ostatni znany kasztelan czarnkowski.

DRUŻYN — kasztelan

- 24 Stefan
5 I 1335 (KDW II, nr 1143)
- 25 Wojsław
2 IX 1352 (KDW III, nr 1313)
5 III 1360 (KDW III, nr 1417). Może potem kasztelan san-
tockiego (nr 527)
Z tytułem wyst. tylko 3 razy: j.w. oraz KDW III, nr
1317.
- 26 Przybysław
7 VII 1366 (KDW III, nr 1566)
- 27 Mikołaj z Przysocznego, Tuczęp
26 I 1389 (Pozn. I, nr 504)
28 IX 1413 (AKH III, s. 309)
- 28 Janusz z Woźnik
17 I 1448 (PozZ 16, k. 114)
30 X 1448 (KoścZ 13, s. 343)

Z tytułem wyst. tylko 2 razy, j.w., bez tytułu często,
aż do zgonu († a. 7 III 1452 — KoścZ 14, k. 156).

Ostatni znany kasztelan drużyński.

GIECZ — kasztelan

29 Czema, Ciema

24 V 1362 (KDW III, nr 1477)

19 XII 1372 (KDW III, nr 1678)

30 NN

25 IV 1377 (KDW III, nr 1736: *dominus Gythzky*)

31 Dobrogost z Włoskiejewek

23 X 1390 (KDW VI, nr 317)

18 XI 1417 (KDW V, nr 274)

Ostatni znany kasztelan giecki.

GNIEZNO

W XIV w., sporadycznie jeszcze i w XV, pojawiają się tytuły urzędników wiązane przemienne z ziemią kal. albo gn. Określone osoby noszą bądź przemienne tytułaturę gn. lub kal., bądź też konsekwentnie określane bywają tylko tytułem kal. lub tylko gn. Wydaje się, że są to wszystko członkowie jednej hierarchii kal.-gn.: gdy bowiem występuje urzędnik gn., nie słyszymy o jego kal. odpowiedniku i odwrotnie. Dlatego też w niniejszych zestawieniach umieszczamy wszystkich urzędników gn. i kal. w hierarchii kal., zaznaczając wypadki, gdy dana osoba określana jest tytułaturą gn. Wyjątek robimy dla podłowczych gn. (zob.) i oczywiście dla kasztelanów.

GNIEZNO — cześnik zob. Kalisz, nr 73

GNIEZNO — kasztelan

32 Dobrogost z Szamotuł, przedtem stolnik gn. (część 1, nr 158)

6 XI 1314 (KDW VI, nr 85)

- 33 Piotr z Miłosławia
22 IV 1316 (KDW II, nr 983)
9 XII 1322 (KDW II, nr 1033)
Wyst. 3 razy: j.w., oraz KDW II, nr 1027.
- 34 Henryk (z Rynarzewa), przedtem kasztelan nakielski (część 1, nr 284), starosta nakielski (nr 581)
18 VI 1325 (Lites I, s. 432)
10 VIII 1328 (KDW II, nr 1090). Potem wojewoda kal. (nr 223)
- 35 Mikołaj
25 IV 1335 (KDW II, nr 1146)
4 X 1341 (H. Wenck, Hessische Landesgeschichte, Bd. III, Leipzig 1803, s. 202)
Z tytułem wyst. tylko 2 razy, j. w.
- 36 Tomisław, przedtem kasztelan biechowski (nr 2)?
8 VII 1343 (KDW II, nr 1221)
25 VII 1343 (KDW II, nr 1227). Potem kasztelan poz. (nr 354)
Z tytułem wyst. tylko 2 razy, j. w.
- 37 Zbylut Pałuka, przedtem kasztelan nakielski (nr 319)?
6 IV 1346 (KDW II, nr 1249)
14 XI 1346 (KDW II, nr 1254)
Z tytułem wyst. ponadto 2 razy: KDW II, nr 1252, 1253.
- 38 Beniamin (Zaremba z Uzarzewa), przedtem kasztelan nakielski (nr 320)
11 XI 1348 (KDW II, nr 1275)
6 II 1353 (KDW VI, nr 159). Potem wojewoda kal. (nr 225)
- 39 Paszek z Benic, Wolicy
25 IV 1354 (KDW III, nr 1322)
12 II 1360 (KDW III, nr 1400). Potem wojewoda poz. (nr 485)
Z tytułem kasztelana gn. wymieniony został jeszcze w dok. datowanym 28 X 1360 (KDW VI, nr 192), w którym, być może, występują różnice pomiędzy *actum* i *datum* — zob. też supozycje J. Bieniaka, PSB XXV, s. 269.
- 40 Wincenty z Biechowa
14 IV 1360 (KDW III, nr 1425)
8 V 1377 (KDW III, nr 1738)

- Z tytułem wyst. także w fałszywym dok. opatrzonym datą 26 III 1356 (KPol. II, nr 507). Nekrolog lubiński wspomina go pod dniem 17 II (MPH s.n. IX/2, s. 31). Dok. KDW III, nr 1447, z datą 2 II 1361 pisze: *Jascone [castellano] Gneznensi*. Data powinna tu jednak brzmieć 2 II 1359, zamiast *Jascone*, winno być *Pascone* (zob. nr 39).
- 41 Dzierśław, Dzierżek, z Iwna, przedtem podstoli kal. (nr 176) ok. 15 VII 1381 (KDW VI, nr 272) 1383 (MPH II, s. 727)
- 42 Sędziwój Świdwa z Szamotuł, przedtem kasztelan nakielski (nr 323) 11 IV 1387 (ZDM nr 1523; data niepewna) 31 X 1392 (KDW III, nr 1927). Potem wojewoda poz. (nr 488)
- 43 Mikołaj z Królikowa 29 IV 1393 (KDW III, nr 2073) 18 VIII 1395 (KDW III, nr 1962)
- 44 Jan, Janusz z Sokołowa, Jutrosina 22 I 1398 (Leksz. II, nr 641) 30 V 1407 (KalZ 1, k. 95v). † a. 14 XI 1407 (KDW VII, nr 593)
- 45 Jan, Janusz, z Królikowa, przedtem kasztelan śremski (nr 548) 11 II 1410 (PiekWyb., s. 400) 1 VII 1424 (PyzZ 5, k. 136)
- 46 Piotr z Bnina 20 VIII 1428 (Warschauer, nr 486) 29 X 1448 (KoścZ 13, s. 318). † a. 3 XII 1448 (PyzZ 10, k. 261v)
47. Stanisław z Ostroroga, przedtem kasztelan międzyrzecki (nr 310). GWP (nr 630) 2 II 1450 (KoścZ 14, k. 60) 3 I 1453 (PozG 56, k. 88). Potem wojewoda kal. (nr 232)
- 48 Jakub z Kobylan starosta brzeski-kujawski 3 IX 1453 (Knigi, nr 199) † 20 V 1454 (Biblioteka Warszawska, 1860, t. 2, s. 559)

- 49 Jan Czarnkowski, przedtem podkomorzy poz (nr 414)
24 VI 1454 (VL I, s. 84)
14 I 1466 (PozZ 18, k. 136)
- 50 Bartłomiej Gruszczyński z Iwanowic, przedtem podkomorzy sieradzki
19 V 1467 (Komunikaty Mazursko-Warmińskie, 1971, 2—3, s. 260)
8 VI 1468 (KalG 26, k. 519v). Potem kasztelan kal. (nr 98)
- 51 Dobrogost z Ostroroga, Lwówka, przedtem kasztelan kamieński (nr 249)
22 X 1468 (KMaz, s. 240)
8 X 1478 (PozZ 20, k. 66). † a. 5 X 1479 (ib., k. 71)
- 52 Jan Świdwa z Szamotuł
9 X 1479 (PozG 9, k. 115)
29 V 1481 (KoścZ 16, k. 291v). Potem wojewoda kal. (nr 235)
- 53 Mikołaj z Górki starosta kościański, ok. 1482
Mikołaj Górka (syn Łukasza, wojewody poz.) za życia nie wyst. nigdy z tytułem kasztelana. Pojawia się w źródłach zresztą w ogóle rzadko. Jeszcze w l. 1478—81 tytułowany jest kilkakrotnie tylko tenutariuszem kościańskim (np. KoścZ 16, k. 241, 267, PozG 58, k. 62), nie był więc jeszcze wtedy kasztelanem. Nie żył już w r. 1486 (PozG 10, k. 51v) — w tej wzmiance, podobnie i później (ACap. II, nr 713, r. 1497, MRPS II, nr 680, r. 1497) nazwany jest już zmarłym kasztelanem gn. Piastował więc godność najprawdopodobniej po r. 1481 (ostatnia wzmianka o Janie z Szamotuł jako kasztelanie gn. — nr 52). Zmarł (zrezygnował?) przed (w) r. 1484 (pierwsza wzmianka o Andrzeju z Szamotuł jako kasztelanie gn. — nr 54). Jako kasztelan gn. znany jest również nie datowanemu spisowi urzędników wlkp. (MK 14, k. 211) zestawionemu około 1482/83 r.
- 54 Andrzej z Szamotuł, przedtem kasztelan międzyrzecki (nr 315)
18 II 1484 (KPol. II, nr 227)
15 I 1487 (MK 14, k. 96v). Potem kasztelan kal. (nr 99)

- 55 Sędziwój Czarnkowski, przedtem kasztelan santocki (nr 536)
23 I 1487 (MK 14, k. 205)
2 X 1494 (PozG 59, k. 73). Potem wojewoda kal. (nr 236)
- 56 Rafał Leszczyński, przedtem kasztelan spicymierski. Marszałek nadworny
8 I 1496 (AGAD, Łęczyca castr. 8, k. 114 v)
27 X 1500 (AGAD, dok. perg. 684). Potem kasztelan poz.
(nr 365)

GNIEZNO — łowczy zob. Kalisz, nr 103, 109, 110

GNIEZNO — miecznik zob. Kalisz, nr 114

GNIEZNO — podłowczy

Dwu podłowczych nazywanych konsekwentnie gnieźnieńskimi umieszczamy wśród urzędników gn., tym bardziej że urząd podłowczego w hierarchii kal. ostatecznie się nie utrzymał, zanikł także w Gnieźnie. Może refleksem urzędu podłowczych gn. było nazywanie w połowie XV w. dwu kolejnych łowczych kal. (?) łowczymi gn. — zob. niżej, nr 109 i 110.

57 Jan

28 IV 1360 (KDW III, nr 1430)

58 Wrocław z Szyszyna

29 IX 1360 (KDW III, nr 1446)

30 V 1368 (KDW VI, nr 221)

Z tytułem wyst. 3 razy: j. w. oraz KDW III, nr 1571.

W tymże dok. wyst. także podłowczy Andrzej z Gębic, umieszczany przez KDW IV, s. 140, w hierarchii urzędników gn.

Ostatni znany podłowczy gn. (kal.?).

GNIEZNO — skarbnik zob. Kalisz, nr 200

GNIEZNO — stolik zob. Kalisz, nr 207, 208

KALISZ — chorąży

59 Świema

8 VII 1339 (KDW IV, nr 2063)

- 60 Przespraw
31 V 1362 (KDW III, nr 1478)
27 IV 1364 (KDW III, nr 1519)
Z tytułem wyst. 3 razy: j. w. oraz KDW III, nr 1501.
Fals. KDW III, nr 1550, pod datą 12 IX 1362 wymienia chorążego kal. Dobrogosta z Pietrzykowa(?).
- 61 Barnaba (z Bieganowa?)
8 III 1387 (KDW VI, nr 294)
27 V 1391 (Leksz. II, nr a131). † być może 18 X (1391) (MPH V, s. 497)
- 62 Paszek Biały z Brodnicy, Krajkowa
27 I 1392 (Leksz. II, nr 161)
28 X 1410 (KDW VII, nr 666)
- 63 Piotr z Żernik, potem kasztelan kal. (nr 94)
9 VI 1411 (KDW V, nr 179)
7 IV 1428 (KalZ 5, k. 260)
Nazywany często również chorążym gn.
- 64 Mikołaj z Pleszewa, Cielczy, przedtem podczaszy poz. (nr 396)
12 IV 1429 (KalZ 6, k. 24)
1445 (KalZ 9, k. 184). Potem kasztelan kal. (nr 95)
3 IV 1429 (KonZ 3, k. 106v) chorążym kal. nazwany został ojciec Mikołaja, Olbracht z Cielczy. Jest to zapewne pomyłka, już wtedy jednak Mikołaj był najpewniej chorążym.
- 65 Wojciech Kot z Dębna
25 I 1446 (KalG 21, k. 247)
11 II 1447 (PozG 2, k. 185)
Usunięty z urzędu w 1447 — PSB XIV, s. 452—453.
- 66 Mikołaj z Pleszewa
16 IX 1447 (KalG 22, k. 135v)
† 27 III 1465 (Studia Źródłoznawcze III, s. 175)
Uważany za identycznego z Mikołajem Pleszewskim, chorążym w l. 1429—45 (PSB XXI, s. 132). Może jednak był synem tegoż.

- 67 Mikołaj Kośmider Gruszczyński, przedtem podstoli
 pozn. (nr 446). Starosta odolanowski
 1 VII 1465 (KalG 26, k. 335v)
 29 I 1476 (KoścZ 16, k. 114v). † a. 21 V 1476 (KalZ 13, k. 33)
- 68 Andrzej z Kleczewa, Łukowa
 10 IX 1476 (PozG 9, k. 59)
 13 I 1477 (PozG 9, k. 66v)
 Wyst. tylko 2 razy j.w., ponadto jako zmarły (1 VII
 1481, 1488 — PozG 9, k. 142; ib. 10, k. 97).
- 69 Piotr z Opalenicy
 23 V 1477 (PozG 9, k. 71)
 5 III 1478 (PozG 9, k. 94). Potem chorąży poz. (nr 345)
- 70 Benedykt Górski, z Kępy
 2 III 1479 (PozG 9, k. 106v)
 26 II 1483 (PozG 9, k. 176). † a. 28 V 1484 (KoścG 2, k. 118)
- 71 Piotr Hłowiecki, z Hłowca
 10 V 1485 (PozG 10, k. 19)
 17 III 1487 (PozG 10, k. 76). Potem chorąży poz. (nr 346)
- 72 Wincenty Łukowski, z Łukowa, Białośliwia
 7 IX 1489 (APP, Dok. wiejskie 83)
 21 IV 1504 (KcG 1, k. 123v). † a. 30 VI 1506 (PozG 13, k.
 93v)

KALISZ — cześnik

Tytuły cześników i podczaszych, podobnie jak stolników i podstolich są w źródłach wlkp. XIV i XV w. nadzwyczaj pomieszane. Przyczyną tego jest zapewne fakt, że posiadacze tych tytułów, jako nie wchodzący w skład sądu w Wielkopolsce, byli o wiele mniej znani niż inni dygnitarze. Z tytułem cześnika poz. nie występuje regularnie do r. 1500 żadna osoba; tytuły cześników kal. noszą niekiedy na przełomie w. XIV i XV po dwie osoby w tym samym czasie. Nie mogąc rozstrzygnąć ostatecznie tej kwestii, umieszczamy wszystkich dygnitarzy noszących równocześnie tytuł cześnika kal. równolegle obok siebie. Być może, że niektórzy z nich byli cześnikami poz. lub też cześnikami albo stolnikami konińskimi.

- 73 Bęrowo (z Przewłok)
8 X 1320 (KDW II, nr 1022)
9 VI 1321 (KDW II, nr 1024). Potem kasztelan śremski (nr 542)
Wyst. 2 razy, j. w., zawsze z tytułem cześnika gn. Podczaszym kal. nazywa go nekrolog łędzki (MPH V, s. 475). BienWlkp. identyfikuje go z kasztelanem Brześcia kujawskiego w 1306 r., por. też o tym A. Gąsiorowski, *Roczniki Historyczne*, XXVII, 1971, s. 132.
- 74 Marcin
22 II 1339 (KDW s.n. I, nr 63)
- 75 Dobrogost
11 III 1339 (Lites I, s. 111)
28 VIII 1344 (KDW VI, nr 136)
- 76 Andrzej
2 IX 1352 (KDW III, nr 1313)
27 I 1358 (KDW III, nr 1371)
- 77 Franciszek, Frącek, z Cerekwicy
26 VI 1370 (KDW III, nr 1637)
1 II 1397 (Leksz. II, nr 1040)
- 78 Ubisław z Domaradzic
27 XI 1382 (KDW III, nr 1804)
25 VII 1394 (Pozn. I, nr 1853)
Z tytułem wyst. 4 razy: j. w. oraz KDW III, nr 1807 i Leksz. II, nr 215.
- 79 Świętopełk z Radoliny
15 VI 1399 (KonZ 1, k. 38)
5 III 1403 (KonZ 1, k. 76)
Wyst. z tytułem 2 razy, j. w., por. także AKH III, s. 125, i MPH V, s. 477 (26 II).
- 80 Mikołaj z Gorazdowa
22 X 1400 (Pozn. II, nr 333)
23 III 1417 (PyzZ 3, k. 222v). † a. 27 IX 1418 (PyzZ 4, k. 72v).
- 81 Jan z Lichenia starosta koniński
1412 (KonZ 1, k. 211v)
29 VIII 1420 (KDW V, nr 325). Potem kasztelan śremski (nr 550)

- 82 Mroczek Grzymała z Rościnna?
30 IX 1427 (AAG, Dypl. Trzem. 66)
12 II 1435 (PozG 1, k. 85)
Nazywany przemiennie podczaszym i cześnikiem kal.,
a nawet (data końcowa) łowczym kal.
- 83 Jan Kraska z Łubnicy, Koźminka, starosta koniński
14 II 1441 (KonZ 4, k. 105)
26 IV 1458 (VL I, s. 90). † a. 24 VI 1460 (KalG 24, k. 342)
- 84 Mikołaj z Brudzewa starosta brzeski-kujawski
20 V 1461 (KalG 26, k. 38v)
26 VIII 1466 (KalG 26, k. 372v). Potem wojewoda sieradzki
- 85 Andrzej z Grabienic
25 XI 1468 (PozG 7, k. 292)
11 VIII 1499 (KonG 2, k. 294v). † a. 25 X 1499 (PozG 61,
k. 26).

KALISZ — kasztelan

- 85a Wojciech
11 XII 1318 (KDW II, nr 1003)
BienWlkp. s. 139 identyfikuje Wojciecha z Wojciechem
z Lubrzy, podkomorzym poz. 1275, kasztelanem zbą-
szyńskim 1276, podkomorzym kal.—gn. w l. 1283—85,
kasztelanem zbąszyńskim w l. 1286—94, sędzią poz. w l.
1303—09 (zob. też część 1).
- 86 Sławęta (z Dobrowa i Janiszewa)
18 VI 1324 (KDW II, nr 1040)
6 I 1335 (KDW II, nr 1144)
Identyfikacja Sławęty u BienWlkp. s. 164—165. Dok-
wymieniający kasztelana kal. Andrzeja Borkowica pod
datą 29 VI 1326 (KDW II, nr 1070) budzi podejrzenia.
- 87 Andrzej z Koszanowa, przedtem podkomorzy kal. (nr 141).
GWP (nr 601)
11 III 1339 (Lites I, s. 111). Potem kasztelan poz. (nr 353)
- 88 Janusz z Górki
24 III 1340 (KDW II, nr 1197)
30 V 1348 (KDW II, nr 1270)

- 89 Andrzej
6 II 1353 (KDW VI, nr 159)
29 IX 1365 (KDW VI, nr 214)
Z tytułem wyst. jeszcze 4 I 1366 (KDW III, nr 1555);
ze względu na datę wyst. następcy należy sądzić, że
w dok. tym zachodzi rozbieżność pomiędzy *actum* a *da-*
tum.
- 90 Jan z Bierzglina, J a n k o w a
8 XII 1365 (KDW III, nr 1553)
18 VI 1389 (KDW VI, nr 311)
W dok. wymieniającym Jana już 8 IV 1361 (KDW III,
nr 1450) lista świadków budzi poważne wątpliwości.
- 91 Świętosław z Szubina, przedtem podkomorzy poz. (nr 407)
3 I 1390 (KDW III, nr 1892)
6 IX 1402 (KoścZ 2, k. 31v). † a. 27 I 1403 (Pozn. II, nr 1121).
- 92 Jan, Janusz z Tuliszkowa, przedtem podkomorzy poz. (nr
409)
19 VI 1403 (Akta unii, nr 45)
11 II 1426 (AKH VIII, s. 171). † a. 16 V 1426 (ib.)
Długosz pod 1403 r. notuje, że kasztelan kal. Jan zgi-
nął przy oblężeniu Smoleńska przez Witolda (1403,
1404?). Informacji tej nie da się połączyć z żadnym
ze znanych kasztelanów kal.
- 93 Marcin ze Sławska, przedtem podkomorzy poz. (411)
3 VI 1426 (KonZ 2, k. 234v)
22 VII 1428 (KonZ 3, k. 58v). Potem kasztelan poz. (nr 361)
- 94 Piotr z Żernik, przedtem chorąży kal. (nr 63)
23 IX 1428 KalZ 5, k. 244)
21 III 1445 (PozG 2, k. 97v)
- 95 Mikołaj z Pleszewa, przedtem chorąży kal. (nr 64)
29 VIII 1445 (Kr. 1, k. 66)
28 VII 1447 (PyzZ 9, k. 222). Potem znów chorąży kal. (nr
66)?
- 96 Piotr Świdwa z Szamotuł
2 VIII 1447 (Knigi, nr 31)
11 VI 1450 (KonZ 5, k. 2v). Potem kasztelan poz (nr 363)

- Jeszcze 22 II 1451 (KalZ 11, k. 29), już jako kasztelan poz. nazwany: *gubernator sedis castellanatus Kalissiensis*.
- 97 Piotr Skóra z Gaju, przedtem sędzia poz. (nr 459). GWP (nr 632)
16 VI 1451 (PyzZ 11, k. 215v)
25 I 1468 (PozG 57, k. 3). † 1468, □ ok. 30 III (ACap. I, nr 605)
- 98 Bartłomiej Gruszczyński z Iwanowic, Koźmina, przedtem kasztelan gn. (nr 50)
22 VIII 1468 (KalG 27, k. 477v)
29 VIII 1486 (KalG 28, k. 334v). † a. 15 XI 1487 (ib., k. 453)
- 99 Andrzej z Szamotuł, przedtem kasztelan gn. (nr 54)
23 I 1487 (MK 14, k. 205)
3 X 1500 (PozG 59, k. 153v). Potem wojewoda kal. (nr 237).

KALISZ — łowczy

- 100 Wszebor z Piątku
3 XI 1330 (KDW II, nr 1112)
- 101 Jasiak (ze Sławoszewa)
2 IX 1352 (KDW III, nr 1313; zob. też MPH V, s. 480).
- 102 Świętosław
28 V 1354 (KDW III, nr 1323)
17 IX 1358 (KDW III, nr 1391)
- 103 Mikołaj
28 I 1359 (KDW III, nr 1395)
25 V 1366 (KDW III, nr 1562)
Wyst. 2 razy, j. w., zawsze z tytułem łowczego gn.
- 104 Dziersław z Lichenia
15 V 1387 (KDW VI, nr 298)
13 VII 1405. (KonZ 1, k. 105). † a. 13 V 1409 (ib., k. 171v)
- 105 Zawisza ze Zbierska
19 IV 1407 KalZ 1, k. 147)
19 I 1412 (AKH III, s. 188)
- 106 Paweł Wyskota z Chrzastowa, Mikuszewa
30 III 1413 (PozZ 4, k. 17)
12 VII 1418 (KoścZ 4, k. 371v)

- W tym samym czasie (1411—20) wyst. Czestek z Dębni-
cy, Łabiszyna, Wilczyna nazywany przemiennie łow-
czym łęczyckim w 1407 r., kal. w l. 1411, 1420, gn. w
1416 r., wreszcie po prostu łowczym w l. 1414, 1420
(KalZ 1, k. 73v, 95, PyzZ 2, k. 77, KalZ 3, k. 162; AKH
III, s. 228; KDW V, nr 325; PozZ 6, k. 97v).
- 107 Sambor z Małachowa, przedtem kasztelan zbąszyński (nr
576)
19 XI 1420 (PyzZ 4, k. 260)
4 III 1436 (VL I, s. 58)
Data końcowa to czas potwierdzenia pokoju brzeskiego
z 31 XII 1435 na sejmie w Sieradzu.
- 108 Wojciech Przylepski
13 IX 1442 (KoścZ 12, s. 261)
10 III 1452 (PozG 56, k. 7v)
- 109 Jan Suchorzewski
14 VII 1453 (KalG 23, k. 154)
27 VI 1456 (KalG 24, k. 47v)
Nazywany zawsze łowczym gn.
- 110 Stanisław Roszusta z Woli, Bratuszyna, Bogdałowa
1 II 1459 (KalG 24, k. 160v)
29 IV 1465 (KonG 1, k. 55). † a. 18 VI 1470 (KonZ 5, k. 142)
Nazywany zawsze łowczym gn.
- 111 Jakub Brodziński
8 VII 1476 (KcZ 2, k. 76v)
18 X 1498 (SPPP VII, s. 102)
Nazywany zawsze łowczym kal.

KALISZ — miecznik

- 112 Mikołaj
1 I 1329 (KDW II, nr 1095)
Nazywany: *gladifer Polonie*; mógł więc być i mieczni-
kiem poz.
- 113 Wojciech z Ryszewa
22 IV 1339 (Lites I, s. 120, 398)
Tytułowany: *gladifer Polonie*.

- 114 Jan
2 IX 1352 (KDW III, nr 1313)
Nazwany miecznikiem gn.
- 115 Mikołaj z Wilczyńa
18 II 1358 (KDW III, nr 1378)
25 VI 1364 (KDW III, nr 1524)
- 116 Marcin z Dzwonowa 1390—1412? — zob. niżej nr 374
- 117 Wojciech Skórski, ze Skórek
15 IV 1415 (PyzZ 3, k. 69v)
1432 (Roty V, nr Gniezno 346)
Wyst. z tytułem 3 razy: j. w. oraz w 1421 r. (KoścZ 6, k. 164 = Roty III, nr 1208). Data końcowa wg trudnej do datowania luźnej karty z ksiąg ziemskich gn.; datację oparto na analizie ręki pisarskiej, dokonanej przez wydawcę Rot.
- 118 Jan Skierka z Sarbinowa
8 II 1433 (ACap. I, nr 1653)
23 VII 1450 (PozG 4, k. 87v)
- 119 Jarosław z Rozdrażewa, Gogolewa
30 III 1451 (PyzZ 11, k. 88v)
26 XI 1461 (KalG 26, k. 53v). Potem podkomorzy kal. (nr 153)
- 120 Mikołaj Miłaj z Miłostawia
5 IX 1463 (PyzG 1, k. 24)
17 XI 1478 (KcG 6, k. 53v). † a. 13 IX 1479 (PyzG 4, k. 63)
- 121 Jan z Łubowa
29 IV 1480 (PozG 9, k. 119v)
16 III 1483 (GnG 7, k. 41v)
- 122 Szymon ze Złotkowych, Grochowych
9 II 1489 (KonG 3, k. 41v)
2 I 1533 (MRPS IV, nr 16702). † a. 14 III 1534 (ib., nr 17483).

KALISZ — pisarz ziemski

Pisarze ziemscy pojawiają się w Wielkopolsce dopiero w XV w. — najpierw w województwie poz., gdzie urząd wykształca się z urzędu pisarza starosty generalnego (zob. niżej nr 378), potem w województwie kal.

- 123 Janusz z Tuliszkowa
14 VII 1432 (KonZ 3, k. 195)
31 V 1459 (KalG 24, k. 248)
- 124 Jan z Żychlina krajczy dworu królowej, starosta koniński,
pyzdrowski
9 I 1470 (KalZ 12, k. 187v)
† 16 I 1480 (PyzZ 14, k. 234v)
- 125 Ambroży Pampowski z Pepowa stolnik poz. (nr 476)
1480 (KcZ 1, k. 61v). Potem kasztelan rozpierski.
- 126 Wojciech Miaskowski
6 XI 1490 (KoścG 3, k. 131)
6 II 1508 (KoścG 7, k. 44). R a. 31 III 1509 (MRPS IV
nr 8908)

KALISZ — podczasz

- 127 Filip
2 IX 1352 (KDW III, nr 1313)
Zob. też wyżej uwagi do nr 73 (podczasz? Berwołd)
- 128 Wojciech z Jaškowa
9 VII 1365 (KDW III, nr 1544)
13 VI 1370 (KDW III, nr 1576)
- 129 Wojciech z Kobyłina
21 IV 1385 (KDW VI, nr 287)
6 I 1394 (Pozn. I, nr 1713). Potem kasztelan międzyrzecki
(nr 306)
- 130 Mikołaj Czarnkowski
11 V 1396 (Pozn. I, nr 2161)
25 V 1401 (Pozn. II, nr 604). Potem sędzia poz. (nr 454)
- 131 Paszek z Gogolewa
4 VI 1401 (KDW V, nr 18). Potem podkomorzy poz. (nr 410)
- 132 Sędziwój z Wiśniewa
19 XII 1402 (KDW VII, nr 449)
19 III 1409 (KDW VII, nr 634)
- 133 Wincenty Świdwa z Szamotuł
11 VI 1414 (KDW VII, nr 731)
4 III 1423 (KoścZ 7, k. 97). Potem kasztelan międzyrzecki
(nr 309)

- 134 Andrzej z Danaborza
X 1423 (KalZ 4, k. 135)
7 I 1424 (PozZ 13, k. 19—19v). Potem kasztelan kamieński (nr 247)
- 135 Stanisław Obermut (Ebermut) z Chrostowa, Skarsze-
wa, Winiar
10 IV 1428 (KalZ 5, k. 272)
VII 1440 (KalG 19, k. 186)
- 136 Jan *de Dambski*
28 X 1441 (KDM IV, nr 1412)
Wyst. z tytułem cześnika kal. przy królu na Wę-
rzech; nie zidentyfikowany.
- 137 Janusz Kochłowski, z Kochłowych
22 X 1443 (PozZ 14, k. 242)
19 XI 1457 (KalZ 11, k. 221v). † a. 11 V 1461 (KalG 26,
k. 18)
- 138 Dziaśław z Kwiatkowa
19 VII 1460 (KalG 24, k. 359)
9 XII 1499 (KalG 30, k. 166v). † a. 26 IX 1500 (ib., k. 213)

KALISZ — podkomorzy

- 139 Szymon
19 VIII 1314 (KDW II, nr 971)
31 VIII 1314 (KDW II, nr 973)
Z tytułem wyst. 2 razy, j. w., zob. też *BienWlkp.*, s. 163.
- 140 Otto zwany Bralin
11 XII 1318 (KDW II, nr 1003)
18 IV 1324 (KDW III, nr 1040)
Z tytułem wyst. 3 razy: j. w. oraz KDW II, nr 1039.
- 141 Andrzej z Koszanowa
6 I 1335 (KDW II, nr 1144)
23 XI 1338 (KDW II, nr 1154). Potem kasztelan kal. (nr 87)
Z tytułem wyst. 3 razy: j. w. oraz KDW II, nr 1146.
Końcowa data niepewna (różnice pomiędzy *actum* a *da-
tum* w dok.?).

- 142 Wierzbęta ze Smogulca, przedtem podkomorzy poz. (nr 403)
11 III 1339 (Lites I, s. 111)
2 IX 1352 (KDW III, nr 1313)
- 143 Adam z Wapna, przedtem kasztelan ostrowski (nr 335)?
21 I 1357 (KDW VI, nr 175)
26 VI 1365 (KDW VI, nr 212). Żył zapewne jeszcze 8 VIII 1365, kiedy to wyst. jako (żyjący?) ojciec syna (KDW III, nr 1546)
- 144 Wincenty z Kępy, przedtem kasztelan kamieński (nr 242)
8 I 1368 (KDW III, nr 1588). Potem wojewoda poz. (nr 486)
- 145 Mikołaj z Wolicy
7 XII 1371 (KDW III, nr 1653)
18 I 1383 (KDW III, nr 1807). † 30 III (1383?) (MPH V, s. 481)
- 146 Maciej z Wąsoszy
1384 (MPH II, s. 753)
11 V 1400 (Pozn. II, nr 177). Potem sędzia kal. (nr 190)
- 147 Wojciech z Trłąga
31 V 1401 (KonZ 1, k. 57)
II 1414 (KalG 24, k. 237v)
- 148 Jarosław z I w n a, Międzychodu, przedtem chorąży poz. (nr 341), starosta nakielski (nr 586)
11 IV 1415 (KoścZ 4, k. 138)
23 II 1423 (PozZ 7, k. 61)
- 149 Dobrogost Świdwa z Szamotuł GWP (nr 622), opiekadnik (tutor) Włkp.
30 VII 1423 (MRPS IV, suppl. nr 569)
4 III 1436 (VL I, s. 58). Potem kasztelan poz. (nr 362)
Data końcowa to czas potwierdzenia dok. pokoju brzeskiego z 1435 r. na sejmie sieradzkim.
- 150 Rafał z G o ł u c h o w a, Obiechowa, przedtem podstoli poz. (nr 444), GWP (nr 625)
20 VII 1436 (KDW V, nr 584)
12 III 1442 (KalG 20, k. 78v). † a. 13 II 1443 (Kr. 1, k. 50)
- 151 Piotr z I w a n o w i c, Zakrzyna
29 VIII 1442 (Kr. 1, k. 30, 31)
30 XI 1445 (KalZ 9, k. 187v)

- 152 Mikołaj z Brudzewa
4 VI 1446 (KalG 21, k. 299)
5 VI 1461 (GnG 2, k. 1u v). † a. 27 IX 1462 (KalG 26, k. 123)
- 153 Jarosław z R o z d r a ż e w a, Gogolewa, przedtem miecznik kal. (nr 119)
9 III 1462 (KonG 1, k. 15)
19 V 1467 (Komunikaty Mazursko-warmińskie, 1971, nr 2—3, s. 263). † a. 5 VII 1468 (KalG 26, k. 472)
- 154 Kasper Leszczyński
1 I 1469 (PozG 8, k. 1)
4 V 1506 (PSB XVII, s. 126)

KALISZ — podkoni

- 155 Przeclaw z Prusinowa (Pruśca), Margonina
2 IX 1352 (KDW III, nr 1313)
5 IV 1364 (WAP Bydgoszcz, Strzelno A 32). Potem sędzia poz. (nr 452)
- 156 Jakusz z Rynarzewa, potem kasztelan rogoziński (nr 521)
(30 VIII 1388?) — 27 VII 1420 — 1423/25
Wyst. tylko 3 razy: Semkowicz, Wywody, nr 63, 64 (1420) oraz na nie datowanej luźnej karcie obecnie w księdze KalG 23, k. 100, którą trzeba datować na czas I 1423—IV 1425. Trudno ustalić, czy zapis *Jacussius subagazo* (Leksz. II, nr 2764, r. 1388) można łączyć z Rynarzewskim.

Ostatni znany podkoni kal.

KALISZ (?) — podłowczy zob. wyżej nr 57, 58

KALISZ — podsędek

- 157 Bieniasz (Benesz)
24 IV 1323 (KDW II, nr 1036)
3 XI 1330 (KDW II, nr 1112)
Z tytułem wyst. 3 razy; j.w. oraz KDW II, nr 1078.
- 158 Stanisław
14 XII 1336 (KDW II, nr 1163)

- 159 Cieszęta
29 VIII 1370 (KDW III, nr 1640)
14 X 1377 (KDW IV, nr 2069)
Z tytułem wyst. 3 razy: j.w. oraz KDW VI, nr 235.
- 160 Kunat
27 XI 1382 (KDW III, nr 1804)
18 I 1383 (KDW III, nr 1807)
Z tytułem wyst. 2 razy j.w.
- 161 Wincenty z G r o m a d n a, Laskownicy
8 III 1387 (KDW VI, nr 294)
5 VI 1399 (Leksz. II, nr a1235)
- 162 Jakusz Jaka z Wilczyna
30 X 1399 (Leksz. II, nr a1272)
10 VII 1406 (KonZ 1, k. 118v). Potem sędzia kal. (nr 191)
(W l. 1398—1400 być może jednocześnie podsędek poz.
(nr 429)
- 163 Bodzęta z Chłapowa, przedtem podczaszy poz. (nr 393)
24 VIII 1406 (PiekWych., s. 301)
30 VIII 1418 (PyzZ 4, k. 54), † a. 19 IX 1419 (ib., k. 131).
- 164 Dobiesław z Jankowa
16 IX 1419 (KalZ 3, k. 134)
1430 (AAG, Dok. Trzem. 70)
- 165 Lewin z Wilczyna
3 V 1430 (KonZ 3, k. 179)
30 IV 1431 (KalG 18, k. 40v)
Wyst. z tytułem tylko 3 razy: j.w. oraz PyzZ 6, k.
319v (21 VII 1430).
- 166 Bogusław z K r u c h o w a, Budzisławia
24 XI 1431 (SPPP II, nr 2344)
9 III 1440 (KDW V, nr 654). † a. 30 I 1442 (KalZ 8, k. 126)
- 167 Tomek, Tomasz z Wilczyna
18 III 1443 (KonZ 4, k. 124v)
15 XII 1453 (GnG 1, k. 229)
- 168 Jan (Zaremba) z Siedlemina
10 VIII 1456 (KalZ 11, k. 216v)
25 V 1458 (KalZ 11, k. 234v)
Wyst. z tytułem tylko 2 razy, j.w., na sądach w obec-
ności króla w Kaliszu, nazywany podsędkiem subdele-

- gowanym przez króla — zapewne wobec przeciągania się (wojna) nominacji nowego podśędka.
- 169 Mikołaj z Charbowa, Rybna
27 VI 1459 (ACap. II, nr 557)
20 I 1472 (PozG 8, k. 135v). † a. 24 III 1473 (GnG 2, 282)
- 170 Jan z Młynów stolnik kal. (nr 221)
5 I 1474 (PozG 9, k. 5v)
27 VI 1476 (GnZ 8, k. 54)
- 171 Andrzej z Wąsosza
5 X 1476 (KonG 2, k. 81)
1 I 1488 (KonG 2, k. 180v)
- 172 Piotr z Łagiewnik
13 XI 1489 (PyzG 6, k. 55v)
29 VIII 1496 (KoścG 4, k. 105)
- 173 Wojciech Pomorzanski, Dąbrowski, Wysławski
25 VII 1497 (SPPP VII, s. 3)
22 XI 1518 (KonZ 7, k. 168v). † a. 15 VI 1519 (MRPS IV, nr 12218)

KALISZ — podstoli

- 174 Krystyn
5 III 1337 (KDW II, nr 1165)
14 VI 1346 (KDW II, nr 1251)
Z tytułem wyst. 2 razy, j.w.
- 175 Marcin z Bożejewic
25 VI 1364 (KDW III, nr 1524)
- 176 Dzierżek z Iwna
12 II 1368 (KDW III, nr 1607)
19 XII 1379 (KDW III, nr 1769). Potem kasztelan gn. (nr 41)
- 177 Wincenty Granowski
15 XI 1386 (Pozn. I, nr 78)
15 I 1387 (Pozn. I, nr 101). Potem kasztelan nakielski (nr 324)
- 178 Przybek ze Skokowa, Grabowa
9 V 1391 (Leksz. II, nr 122)
6 X 1411 (AKH III, s. 178)

- 179 Przedpełk, Pełka, z Kopydłowa, przedtem kasztelan zbarski (nr 569)
13 VII 1414 (AKH III, s. 230)
16 X 1425 (KalZ 4, k. 414). Potem kasztelan łędzki (nr 293)
- 180 Stanisław z Ostroroga starosta brzeski-kujawski 1432, GWP (nr 626)
23 VII 1432 (KPol. II, nr 575)
2 III 1445 (PozZ 15, k. 73). Potem kasztelan międzyrzecki (nr 310)
W 1438 przejściowo podkomorzy poz. (nr 413)?
- 181 Piotr z Bnina
23 XI 1447 (PozZ 16, k. 79v)
2 XII 1453 (PozG 56, k. 62). Potem kasztelan łędzki (nr 295)
- 182 Sędziwój z Będlewa
Ok. 1488 — wymieniony jako taki tylko w nie datowanym spisie urzędników wlkp. (MK 14, k. 210v).

KALISZ — sędzia

- 183 Piotrek, przedtem kasztelan śremski (część 1, nr 398)
11 II 1308 (KDW II, nr 915)
11 XII 1318 (KDW II, nr 1003)
Z tytułem wyst. 4 razy: j.w. oraz KDW VI, nr 85, II, nr 93.
- 184 Piotr Drogosławic z Bytnia, przedtem sędzia poz. (nr 448)
5 III 1323 (KDW II, nr 1034)
- 185 Jakub z Bytnia
24 IV 1323 (KDW II, nr 1036)
12 XI 1330 (KDW II, nr 1113)
- 186 Mikołaj
14 XII 1336 (KDW II, nr 1163)
- 187 Dobiesław Awdaniec
13 VI 1343 (KDW II, nr 1214)
14 XI 1363 (KDW III, nr 1504)
- 188 Tomisław z Danaborza, Gołanicy, przedtem sędzia poz. (nr 451)
20 I 1364 (KDW III, nr 1510)
27 V 1377 (KDW III, nr 1740)

- 189 Mikołaj z Wenecji, Chomiąży, przedtem kasztelan nakielski (nr 322)
8 VII 1381 (KDW III, nr 1792)
16 V 1400 (Pozn. II, nr 198). † a. 14 IX 1400 (ib., nr 295)
- 190 Maciej z Wąsosz, przedtem podkomorzy kal. (nr 146)
22 X 1400 (Pozn. II, nr 333)
30 VI 1406 (KonZ 1, k. 118). Potem wojewoda kal. (nr 228)
- 191 Jakusz Jaka z Wilczyna, przedtem podsędek kal. (nr 162)
24 VIII 1406 (PiekWyb., s. 301)
9 XI 1419 (AKH III, s. 321)
- 192 Jan z Kwiatkowa, przedtem kasztelan łędzki (nr 291)
17 IV 1420 (KalZ 3, k. 225v)
3 V 1430 (KonZ 3, k. 179v)
- 193 Lutek z Brzezia
29 XI 1431 (AAP AC 15, k. 168)
† a. 1 VII 1432 (KalZ 6, k. 98)
- 194 Trojan z Łekna
13 I 1432 (KalG 18, k. 96)
25 VII 1454 (NakG 1, k. 61)
- 195 Filip z Noskowa, przedtem kasztelan biechowski (nr 8)
10 VIII 1456 (KalZ 11, k. 216v)
17 V 1460 (KalG 24, k. 313). † a. 3 VIII 1460 (KalZ 12, k. 4v)
- 196 Dobiesław z Wrześni
4 V 1461 (PyzG 1, k. 1)
29 VII 1467 (GnG 2, k. 143v). † a. 24 III 1468 (ib., k. 160v)
- 197 Iwan Gołuchowski, z Goliny, Obiechowa
10 I 1469 (PyzG 1, k. 160)
15 XII 1482 (PyzG 3, k. 102v)
- 198 Jan Sepieński kasztelan biechowski (nr 13) i wojski poz. (nr 497)
4 XII 1483 (ASPrus. I, s. 206)
16 III 1494 (PozG 59, k. 32). † a. 11 V 1494 (MRPS II, nr 357)
- 199 Janusz Latański kasztelan biechowski (nr 14), potem łędzki
1502—03, wreszcie gn. od 1503
7 VIII 1495 (PozG 11, k. 106)
R a. 4 XII 1503 (MRPS III, nr 1037)

KALISZ — skarbnik

- 200 Beniamin (Zaręba z U z a r z e w a?)
14 XII 1336 (KDW II, nr 1163). Nazwany skarbnikiem gn.
Potem zapewne stolnik (gn.)-kal. (nr 208)
- 201 Wieńczysław z Kuchar
31 V 1362 (KDW III, nr 1478)
3 I 1369 (KDW III, nr 1608)
Z tytułem wyst. 2 razy, j.w.
- 202 Jasiek z Izdebną
14 VIII 1380 (KDW III, nr 1776, 1777). † a. 4 IX 1386 (ib.,
nr 1855)
- 203 Świętosław z B r z o z o g a j u, Dziadkowa, Gaci
21 VIII 1386 (Pozn. I, nr 32)
27 III 1403 (Pozn. II, nr 1309)
- 204 Janusz Górecki
27 VI 1415 (GnZ 2, k. 29v)
19 XI 1427 (PozZ 9, k. 124v)
Wyst. i później, ale zawsze bez tytułu.
- 205 Marcin Gębka z Jastrzębnik
25 II 1447 (KalG 26, k. 66)
17 VI 1459 (KalG 24, k. 264). † a. 1 I 1460 (ib., k. 295).
- 206 Przespraw z Paruszewa
4 V 1461 (PyzG 1, k. 1). † a. 9 VII 1461 (GnG 2, k. 2v;
por. też MPH V, s. 487)
- Ostatni średniowieczny skarbnik kal.; następni pojawiają się do-
piero w XVI w. (1572 r.).

KALISZ — starosta zob. niżej nr 594 n.

KALISZ — stolnik

- 207 Paweł
1 V 1316 (KDW II, nr 984)
24 VI 1326 (KDW II, nr 1068)
Nazywany zawsze stolnikiem gn.

- 208 Beniamin (Zaremba z U z a r z e w a), przedtem zapewne skarbnik (gn.)-kał. (nr 200)
25 IV 1340 (KDW II, nr 1199). Potem kasztelan nakielski (nr 320)
Nazywany stolnikiem gn.
- 209 Henryk
2 VIII 1348 (KDW II, nr 1272)
- 210 Piotr
22 I 1362 (KDW VI, nr 198a)
- 211 Jakusz
22 XII 1369 (KDW III, nr 1620)
- 212 Ozjasz
14 X 1377 (KDW IV, nr 2069)
- 213 Lasota ze Stawiszyna
27 XI 1382 (KDW III, nr 1804)
13 X 1387 (KDW III, nr 1866)
- 214 Bernard
30 VIII 1388 (Leksz. II, nr 2764)?
Wyst. bez określenia odmiejscowego; może chodzi jednak o Gerwarda, stolnika poz. w l. 1374—96 (nr 468 — por. o pisowni jego imienia MPH II, s. 657.
- 215 Piotr z Łęgu
1 X 1392 (KDW VI, nr 328)
10 XII 1392 (Leksz. II, nr 268). Potem podsędek poz. (nr 428)
- 216 Sagniew z Goliny?
9 IX 1393 (KDW VI, nr 331) — był jednak najpewniej stolnikiem konińskim, zob. niżej nr 263.
- 217 Janusz z Chrząblic
24 XI 1399 (KonZ 1, k. 43)
15 IV 1409 (KonZ 1, k. 167)
Nazwany stolnikiem konińskim w 1405 r. (KonZ 1, k. 52v).
- 218 Janusz z Russocic
29 XI 1412 (PyzZ 2, k. 143)
15 IV 1420 (KonZ 2, k. 27v)
- 219 Zygmunt z Margonina
16 IX 1435 (PozG 2, k. 127v)
12 X 1450 (PozG 4, k. 107). † a. 1 I 1453 (KcG 1, k. 311)

- 220 Wincenty z Łukowa
6 XII 1452 (KcG 1, k. 309v)
1 I 1470 (PozG 57, k. 38)
- 221 Jan z Młynów, od 1474 także podsędek kal. (nr 170)
14 II 1471 (PyzG 1, k. 229)
18 VI 1476 (PyzZ 14, k. 149)
- Następny stolnik kal. znany jest dopiero ok. 1525 r.

KALISZ — wojewoda

- 222 Marcin Zaremba, przedem wojewoda gn. (część 1, nr 161)
9 VIII 1311 (KDW II, nr 946)
30 IX—5 X 1327 (KDW II, nr 1083)
- 223 Henryk z Rynarzewa, przedtem kasztelan gn. (nr 34). Starosta kal.? (nr 600)
23 XI 1335 (KDW II, nr 1154)
13 XII 1338 (KDW II, nr 1188). Żył zapewne jeszcze w kwietniu 1339 (Lites I, s. 326).
Data początkowa z dok. podejrzanego, jednak możliwa, zważywszy, że już wcześniej znany jest następca Henryka na kasztelanii gn. (nr 35).
- 224 Mikołaj z Biechowa, przedtem wojewoda poz. (nr 482). GWP (nr 602)
24 III 1340 (KDW II, nr 1197)
7 II 1353 (KDW VI, nr 160). † zapewne 19(27?)V1353 (MPH s. n. IX/2, s. 68; V, s. 487)
- 225 Beniamin (Zaręba z U z a r z e w a), przedtem kasztelan gn. (nr 38)
1354 (MPH s.n. VI, s. 98). † 1354 (WSB, s. 47—48)
- 226 Przecław z Gułtów, przedtem kasztelan poz. (nr 355). GWP (nr 608)
2 II 1360 (KDW III, nr 1414)
19 XII 1379 (KDW III, nr 1769). † a. 15 VII 1381 (ib., nr 1793)
- 227 Sędziwój z Szubina, przedtem podkomorzy poz. (nr 406). GWP (nr 610). Starosta krakowski 1377—89, nakielski (nr 583)
30 IV 1381 (KDM I, nr 352)
28 V 1405 (KalZ 1, k. 53). † a. 21 V 1406 (KDW VII, nr 569)

- 228 Maciej z Wąsosz, przedtem sędzieja kal. (nr 190). Starosta nakielski (nr 585)
4 VII 1406 (KDW V, nr 99)
16 XI 1423 (Raczyński, Lit., s. 310). † a. 27 II 1424 (PozZ 8, k. 38v)
- 229 Wojciech z Szaradowa, przedtem kasztelan kamieński (nr 243)
8 V 1424 (KDW V, nr 388)
24 I 1427 (KDW V, nr 458)
- 230 Andrzej z Danaborza, przedtem kasztelan kamieński (nr 247). Starosta nakielski (nr 589)
17 VIII 1427 (Reg. Teut. II, nr 2266)
8 XI 1436 (PyzZ 7, k. 270)
- 231 Marcin ze Sławska, przedtem kasztelan poz. (nr 361). Opiekadlnik (tutor) wlkp.
8 I 1437 (KalG 19, k. 11)
11 VIII 1452 (PozZ 17, k. 75). † a. 13 XI 1453 (KalZ 11, k. 204)
- 232 Stanisław z Ostroroga, przedtem kasztelan gn. (nr 47)
30 VI 1453 (Knigi, nr 210)
30 V 1475 (PyzZ 14, k. 66). Potem wojewoda poz. (nr 491)
- 233 Maciej Mosiński z Bnina krajczy koronny, GWP (nr 636)
N 9 XI 1475 (PozG 9 k. 40v)
A 3 V 1477 na wojewodę poz. (PozG 9, k. 80)
- 234 Jan Zaremba z Kalinowy, przedtem kasztelan sieradzki. Starosta wieluński
N 3 V 1477 (PozG 9, k. 80)
22 IX 1479 (PozG 9, k. 113v). † a. 1 X 1481 (KalG 28, k. 66)
- 235 Jan Świdwa z Szamotuł, przedtem kasztelan gn. (nr 52)
2 II 1482 (KalG 28, k. 84)
4 I 1494 (PozG 59, k. 13v). Potem wojewoda poz. (nr 493)
- 236 Sędziwój Czarnkowski, przedtem kasztelan gn. (nr 55)
27 X 1494 (PozG 59, k. 92)
30 IV 1499 (MK 17, k. 195v). Potem wojewoda poz. (nr 494)
- 237 Andrzej Świdwa z Szamotuł, przedtem kasztelan kal. (nr 99)
7 I 1501 (PozG 62, k. 170)

11 VII 1501 (Akta Aleksandra, nr 8). Potem wojewoda poz.
Zapewne mianowany jeszcze w 1500 r.

KALISZ — wojski

- 238 Stanisław
22 V 1327 (KDW II, nr 1078)
- 239 W latach następnych urząd wojskiego kal., podobnie jak i poz., nie występuje. Pojawia się dopiero w połowie XV w. — być może w związku z wojną trzynastoletnią. Może jednak już wcześniej wojskim kal. był w l. 1432—35 Grzymała z Niniewa, błędnie określony dwukrotnie mianem kasztelana kal. (PozZ 11, k. 86; PozG 1, k. 84v).
- 240 Piotr z Russocic
31 VII 1457 (KalG 24, k. 125)
1 I 1479 (KonG 2, k. 105)
- 241 Andreollus G w a s c o z Soldai tenutariusz gn.
† a. 23 IV 1489 (MRPS I, nr 1982), po 5 V 1486 (KcG 8, k. 2v)
- 242 Marcin Borzymowski (Boturzyński?) sędzia brzeski-kujawski
N 23 IV 1489 (MRPS I, nr 1982)
R 14 II 1511 (MRPS IV, nr 9958)?
W źródłach wlkp. nie występuje. Był jednocześnie podrzędczym krakowskim w l. 1479—89 (AKH VIII, s. 153), wielkorządcą krakowskim w l. 1490—1501 (ib., s. 150—151). Identyczny również z sędzią ziemskim brzeskim tegoż nazwiska (ib., s. 194, r. 1496 także 1511)

KAMIEŃ — kasztelan

Tytuł kasztelański pojawia się dopiero w drugiej połowie XIV w.

- 243 Wincenty z K ę p y, Rozdrażewa
2 VII 1363 (KDW III, nr 1496)
20 VI 1366 (KDW III, nr 1564). Potem podkomorzy kal.
(nr 144)

- 244 Janusz ze Starczanowa, przedtem kasztelan starogrodzki (nr 540)
28 V 1367 (KDW III, nr 1579)
17 VI 1372 (KDW III, nr 1667)
- 245 Andrzej z Szaradowa
11 V 1375 (KDW III, nr 1719)
30 VII 1383 (MPH II, s. 744)
Data końcowa niepewna, bowiem Janek z Czarnkowa pisze przemiennie w 1383 r. o kasztelanie Andrzeju i Wojciechu; tu idziemy za wykładnią R. Walczaka (Studia Źródłoznawcze, XXVIII, 1983, s. 246, widzącego w Wojciechu syna Andrzeja).
- 246 Wojciech z Szaradowa
8 IV 1386 (KDW III, nr 1844)
19 II 1424 (ZDM, nr 1958). Potem wojewoda kal. (nr 229)
W dok. początkowym przez wydawców błędnie nazwany kasztelanem konińskim (błąd odczytu).
- 247 Andrzej z Danaborza, przedtem podczaszy kal. (nr 134)
20 VII 1424 (PozZ 7, k. 194)
5 V 1427 (AGAD, dok. perg. 5568). Potem wojewoda kal. (nr 230)
- 248 Dobrogost z K o l n a, Prusimia, Bielska
9 XII 1427 (PozZ 9, k. 129v)
7 III 1442 (PozZ 14, k. 105v)
Nie można wykluczyć jego identyczności z późniejszym podsędkiem poz. (nr 434).
- 249 Dobrogost z Ostroroga
22 III 1443 (Akta Aleksandra, s. 392)
20 V 1467 (APP, Akta m. Poznania I 294, k. 131v). Potem kasztelan gn. (nr 51)
- 250 Mikołaj z Bnina
14 II 1471 (PyzG 1, k. 230v)
1 III 1473 (PozG 8, k. 173v). † a. 21 IV 1473 (PozG 7, k. 209)
- 251 Andrzej z B n i n a, Borku
27 XI 1473 (PozG 9, k. 1v)
30 I 1503 (PyzG 8, k. 261v). † a. 16 IX 1504 (PozG 12, k. 294v)

KARZEC — kasztelan

- 252 Szczedrzyk
2 IX 1352 (KDW III, nr 1313)
- 253 Peregryn, Pielgrzym
18 XII 1378 (KDW III, nr 1756)
8 V 1379 (KDW IV, nr 2070)
- 254 Dzierśław z Błażejewa
23 III 1406 (PyzZ 1, k. 198)
21 IX 1406 (Pozn. II, nr 2741).
Wyst. tylko 2 razy, j.w.
- 255 Mikołaj z Zagórzyna?
31 III 1411 (AKH III, s. 160)
17 VI 1411 (AKH III, s. 167 = Roty IV, nr 342). † a. 17 X 1412 (ib., s. 208)
Z tytułem wyst. tylko 2 razy, j.w.: *castellanus Cirznicensis, Krzinciensis*. Nie można wykluczyć, że chodzi tu nie o Karzec, a o Krzywiń (i tu kasztelanów z tych lat nie znamy — zob. niżej nr 269—270). Identyfikacja (S. Kozierowski, *Badania nazw... środkowej Wielkopolski*, t. II, Poznań 1923, s. 517) z kasztelanem czerskim na Mazowszu jest błędna, funkcję tę bowiem sprawował w l. 1407—31 Sławiec z Boglewic.
- 256 Świętosław z Hówca
5 VII 1413 (KoścZ 4, k. 73v)
1 VI 1434 (KoścZ 10, k. 239)
- Ostatni znany kasztelan karzecki.

KONIN — chorąży

- 257 Marcin
9 IV 1361 (KDW III, nr 1453)
9 IX 1363 (KDW III, nr 1501)
- Jedyny znany chorąży koniński

KONIN — kasztelan zob. Łąd

KONIN — łowczy

Łowczowie konińscy stanowią zapewne kontynuację hierarchii łędzkiej — zob. niżej nr 298—299.

- 258 Jan z Kwiatkowa
3 I 1402 (KalZ 1, k. 19)
3 I 1418 (KalZ 3, k. 32). Potem kasztelan łędzki (nr 291)
- 259 Dzierśław z Kwiatkowa, Ociąża, Krępy
7 VI 1418 (KalZ 3, k. 61)
13 III 1422 (KoścZ 7, k. 27v). Potem kasztelan biechowski (nr 6)
Nazywany niekiedy łowczym kal.
- 260 Mikołaj z Ociąża, Krępy
27 VIII 1423 (KalG 17, k. 118v)
8 V 1464 (KalZ 12, k. 106). † a. 13 V 1465 (KalG 26, k. 314v)
Nazywany niekiedy łowczym kal.
- 261 Marcin z Trąbczyna
20 I 1466 (KonG 1, k. 96v)
18 VII 1469 (KonG 1, k. 116: data niepewna)
Ostatni znany łowczy koniński.

KONIN — podłowczy

- 262 Łaszcz z Gosławic
22 I 1360 (KDW III, nr 1415)
23 VI 1368 (KDW III, nr 1599)
Nazywany również podłowczym łędzkim (KDW III, nr 1490, 1491, 1574), oraz ponadto kaliskim (ib., nr 1415).

KONIN — stolnik

- 263 Sągnew z Goliny
14 III 1390 (KDW III, nr 1896)
9 IX 1393 (KDW VI, nr 331) — tu nazwany stolnikiem kal.
(zob. wyżej nr 216)
Jedyny znany stolnik koniński.

KOSTRZYN — kasztelan

- 264 Czestek
28 VIII 1344 (KDW V, nr 136)
12 II 1353 (KDW III, nr 1317)

- 265 Hamlet Grzymała z Oleśnicy, przedtem podkoni poz. (nr 420)
15 VIII 1378 (KDW III, nr 1753)
1407 (KalZ 1, k. 75v)
Ostatni znany kasztelan kostrzyński.

KRZYWIŃ — kasztelan

- 266 Jasiak Wyskota
30 IV 1348 (KDW II, nr 1268)
23 VI 1368 (KDW III, nr 1599). † być może 9 II 1370 (MPH s.n. IX/2, s. 29)
- 267 Janusz
24 IV 1371 (KDW III, nr 1648)
- 268 Filip z Miłosławia
25 VI 1375 (KDW III, nr 1722)
16 I 1391 (Leksz. II, nr 85)
- 269 Bogusz
11 I 1400 (KDW VI, nr 381)
25 IX 1406 (KonZ 1, k. 122)
- 270 Mikołaj z Niepartu
30 XI 1418 (KDW V, nr 287)
13 III 1438 (KoścZ 12, s. 75)
- 271 Krystyn, Krzczon, z Szelejewa, Dalabuszek, Ostrowieczna
26 III 1443 (KoścZ 12, s. 277)
8 III 1457 (PozG 56, k. 97)
- 272 Piotr z Dobczyńa, Rąbinia
10 IV 1459 (KoścZ 14, k. 223v)
1 V 1464 (PyzZ 12, k. 159v)
- 273 Jan Baranowski, z Chomęcic
3 V 1465 (GnG 2, k. 93)
2 X 1484 (PozG 58, k. 150v). † a. 25 X 1485 (KoścZ 17, k. 32)

Następnie urząd wakuje, najprawdopodobniej do 1504 r.

KSIAŻ — kasztelan

- 274 Beniamin (z C z e s z e w a, Jarocina)
 20 VI 1366 (KDW III, nr 1564)
 12 III 1398 (Leksz. II, nr 672)
- 275 Henryk z Z i m n e j w o d y, Witaszyc
 29 XI 1399 (Leksz. II, nr 866)
 25 IX 1404 (KośćZ 2, k. 80v). † a. 12 III 1405 (ib., k. 99)
 Nazywany przemennie Henrykiem, Jędrzychem, Andrzychem i Andrzejem.
- 276 Konrad Borsnicz
 3 IV 1407 (KonZ 1, k. 133v); w tymże roku wyst. (bez daty
 dziennej): KalZ 1, k. 90.
- 277 Filip z C i e l c z y, Skokowa
 16 II 1412 (PyzZ 2, k. 94v)
 10 IX 1416 (KośćZ 4, k. 253). † a. 26 X 1417 (PyzZ 3, k. 224)
- 278 Stanisław ze Skarszewa
 28 VIII 1425 (KalG 17, k. 139v)
 23 III 1433 (KalG 18, k. 85). Potem kasztelan biechowski
 (nr 7)
- 279 Stanisław z M i e r u c i n a, Czołnochowa
 31 I 1436 (PyzZ 7, k. 323)
 18 V 1439 (KalG 19, k. 112v)
- 280 Stefan Rola z Borkowa
 28 II 1440 (KalG 19, k. 167)
 22 VIII 1440 (KalG 19, k. 188v). Potem podkomorzy ino-
 wrocławski?
- 281 Andrzej G ó r s k i z Brzostowa
 2 IV 1443 (PyzZ 9, k. 40)
 7 III 1452 (PyzZ 11, k. 202). † a. 20 XI 1453 (ib., k. 329)
- Ostatni znany kasztelan książki.

ŁĄD — cześnik

- 282 Wit
 5 II 1361 (KDW IV, nr 2068)
 Jedyny znany cześnik łędzki.

ŁĄD — kasztelan

- 283 Łaszcz
1 V 1314 (KDW II, nr 970)
13 IX 1314 (KDW VI, nr 84). † 18 III (1315?) (MPH V, s. 479)
- 284 Piotr Szymonowic z Dębna
22 IV 1316 (KDW II, nr 983: nazwany kasztelanem konińskim)
30 VI 1322 (KDW II, nr 1027). Potem kasztelan poz. (nr 351)
- 285 Filip
18 VI 1324 (KDW II, nr 1040)
13 XII 1328 (KDW VI, nr 105)
- 286 Janusz
23 XI 1336 (KDW II, nr 1154 — data niepewna, bowiem niezgodna z itinerarium wystawcy)
- 287 Maciej, Maciek, Borkowic
13 VII 1341 (Listinář Těšínska, I. Český Těšín 1955, nr 52)
8 VII 1343 (KDW II, nr 1221). Potem wojewoda poz. (nr 494)
- 288 Wawrzyniec z Królikowa
2 IX 1352 (KDW III, nr 1313)
12 III 1369 (KDW III, nr 1610). Potem kasztelan poz. (nr 357)
- 289 Bogusz z Turska
18 VIII 1395 (KDW III, 1962: nazwany kasztelanem konińskim)
- 290 Wojciech Łaski
25 XI 1396 (Archiwum Diecezjalne Łódź, Lib. priv. collegatae Lascensis k. 67)
† 3 III 1417 (MPH III, s. 265)
- 291 Jan z Kwiatkowa, przedtem łowczy koniński (nr 258)
17 V 1418 (KalZ 3, k. 55)
10 IV 1420 (KalZ 3, k. 225v). Potem sędzia kal. (nr 192)
- 292 Janusz Brzozogłowy starosta bydgoski
15 VII 1422 (Reg. Teut. I, nr 3818)
19 IX 1425 (Reg. Teut. I, nr 4481)

- 293 Przedpełk, Pełka, z Kopydłowa, przedtem podstoli kal. (nr 179)
12 VIII 1426 (MK 172, k. 45v)
22 V 1451 (PyzZ 11, k. 111)
- 294 Jan Kot z Dębna
9 X 1453 (PozG 56, k. 58v)
† tuż po 1 VIII 1454 (Miesięcznik Heraldyczny, X, 1931, s. 105)
- 295 Piotr z Bnina, przedtem podstoli kal. (nr 181)
25 X 1456 (PozG 56, k. 91v)
9 I 1461 (KcG 4, k. 15). † a. 31 VIII 1462 (PozZ 17, k. 299)
Być może był już kasztelanem 17 IX 1454, kiedy to wśród jeńców polskich z bitwy pod Chojnicami wymieniono Wojciecha z Bnina kasztelana łędzkiego (Przegląd Historyczny, 56, 1965, s. 95). Wojciech był bratem Piotra, potem (?) kasztelanem międzyrzeckim (zob. niżej nr 312); nie wiemy, czy w spisach krzyżackich pomyłono tytuł kasztelański, czy imię Bnińskiego.
- 296 Wojciech Górski, z Jarocina, Miłosławia, starosta wschowski (nr 649)
20 IV 1462 (PozG 6, k. 104)
17 III 1494 (KoścG 4, k. 23). † 1494, □ 17 XI (Studia Źródłoznawcze, III, s. 164)
- 297 Mikołaj Gardzina z Lubrańca, przedtem kasztelan spycymierski
29 XI 1494 (MK 15, k. 198)
29 IX 1500 (KalG 30, k. 212). Potem kasztelan gn. (1501).

ŁĄD — łowczy

- 298 Dzierżysław
25 IV 1340 (KDW II, nr 1199)
- 299 Przedwój Dąbski
28 V 1354 (KDW III, nr 1323)
17 IX 1358 (KDW III, nr 1391)
- Kontynuację hierarchii łowczych łędzkich stanowią najpewniej wyst. w XV w. łowczowie konińscy — zob. wyżej nr 258—261.

ŁĄD — skarbnik

300 Wiśław

11 III 1339 (Lites I, s. 111)

Jedyny znany skarbnik łędzki.

MIĘDZYRZECZ — kasztelan

301 Piotr Żyła z Bytynia dziekan kapituły poz., kanclerz wlkp.
(nr 652)

19 II 1329 (KDW II, nr 1096)

302 Mikołaj

3 I 1335 (KDW II, nr 1142)

5 III 1337 (KDW II, nr 1165)

Z tytułem wyst. 3 razy: j.w. oraz KDW II, nr 1143.

303 Borek z Grodziska

11 III 1339 (Lites I, s. 111, 336)

304 Michał

9 VII 1362 (KDW III, nr 1483)

12 V 1368 (KDW II, nr 1579)

Z tytułem wyst. 4 razy: j.w. oraz KDW III, nr 1562;
KDW s.n. I., nr 95.

305 Przedpełk ze Stęszewa

23 I 1374 (KDW III, nr 1694)

22 I 1394 (Leksz. II, nr 1575)

306 Wojciech z Kobylina, przedtem podczaszy kal. (nr 129)

24 IV 1394 (Pozn. I, nr 1798)

8 IV 1400 (KonZ 1, k. 49v)

307 Jan, Janusz, Furman z Zaniemyśla, przedtem kasztelan rogoziński (nr 518)

14 XII 1400 (Leksz. II, nr 988)

10 III 1418 (KoścZ 4, k. 333v). † a. 21 V 1418 (ib., k. 355v)

308 Jan z Rydzyny, Czerniny, starosta wschowski (nr 641, 643)

21 IV 1418 (KoścZ 4, k. 350)

† 23 X 1423 (nagrobek: Biuletyn Historii Sztuki, 18, 1955, s. 399)

309 Wincenty Świdwa z Szamotuł, przedtem podczaszy kal. (nr 133). Starosta wschowski (nr 644), ruski 1431—39

12 XI 1423 (KDW V, nr 378)

- † 21 X 1444 (Rozprawy Akademii Umiejętności, Wydział Filologiczny, 16, 1892, s. 330)
- 310 Stanisław z Ostroroga, przedtem podstoli kal. (nr 180). GWP (nr 630)
29 IV 1445 (Kr. 1, k. 60v)
15 XII 1449 (ZDM nr 836). Potem kasztelan gn. (nr 47)
- 311 Jan z Bnina starosta wschowski (nr 648)
2 II 1450 (AKH VIII, s. 177)
9 III 1454 (Biblioteka Czartoryskich dok. 515). † a. 20 IV 1459 (KoścZ 14, k. 234)
- 312 Wojciech z Bnina
1454—1459?
Wiadomość o Bnińskim jako kasztelanie międzyrzeckim podaje A. Boniecki, Herbarz polski, t. I, s. 294—925, na podstawie ksiąg ziemskich opoczyńskich, dziś już nie istniejących. Boniecki nie podaje daty. Przekaz Bonieckiego potwierdza W. Dworzaczek (informacja ustna), który przeglądając również dawniej księgi opoczyńskie spotykał tam często Wojciecha z tytułem kasztelańskim. Wojciech z Bnina wziął za żonę Gowarczów w pow. opoczyńskim, stąd w księgach opoczyńskich wiadomości o nim i jego rodzinie. † a. 1463 (W. Dworzaczek, Genealogia, Warszawa 1959, tabl. 112), najpewniej przed 1460 r., kiedy to pojawia się jego następca na kasztelanii międzyrzeckiej. Data nominacji trudna do ustalenia; należy przypuszczać że Wojciech był już kasztelanem międzyrzeckim we wrześniu 1454 r., kiedy to został przez spis jeńców spod Chojnic nazwany kasztelanem łędzkim (zob. nr 295). W źródłach wielkopolskich nie występuje prawie zupełnie — przed wojną trzynastoletnią przebywał na Mazowszu jako zarządca tamtejszych dóbr biskupstwa poz. z ramienia swego brata, biskupa poz. Andrzeja (Boniecki, l.c.).
- 313 Filip z Ż e r k o w a, Zaniemyśla
11 VIII 1460 (KPol IV, nr 57)
18 IX 1464 (KalG 26, k. 288v). † a. 9 III 1465 (AGZ XVI, nr 198, 302, 206 - 208)

- 314 Jan z Ostroroga
12 X 1465 (Epist. I, cz. 2, nr 197)
16 VI 1472 (PozZ 19, k. 132v). R 1472; potem (1474) kasztelan poz. (nr 364)
- 315 Andrzej z Szamotuł
23 XII 1472 (MK 12, k. 119v)
18 XI 1482 (MRPS I, nr 1584). Potem kasztelan gn. (nr 54)
- 316 Dobrogost z Ostroroga, Lwówka
14 XII 1484 (MRPS I, nr 1693)
7 XII 1500 (PozG 62, k. 166v). Potem kasztelan kal. (1501)

MODRZE — kasztelan

- 317 Przybysław
29 VI ok. 1378 (KDW III, nr 1808 — dok. z zepsutą datą roczną, por. o nim GURz., nr A 212, A 291). Może to wdową po nim była Tomisława wyst. 1386 (Pozn. I, nr 22).
- 318 Maciej z Paruszewa, Jezierzyc
15 X 1388 (KDW III, nr 1883)
17 IX 1420 (PyzZ 4, k. 242v)
- Ostatni znany kasztelan moderski.

NAKŁO — kasztelan

- 319 Zbylut Pałuka
18 VI 1325 (Lites I, s. 432)
8 VII 1343 (KDW II, nr 1221). Potem kasztelan gn. (nr 37)
- 320 Beniamin (Zaremba z Uzarzewa), przedtem stolnik (kal.)-gn. (nr 208)
28 VIII 1344 (KDW VI, nr 136)
6 IV 1346 (KDW II, nr 1249). Potem kasztelan gn. (nr 38)
Z tytułem wyst. 2 razy, j.w.
- 321 Sędziwój z Czarnekowa
2 IX 1352 (KDW III, nr 1313)
22 VII 1365 (KDW III, nr 1545)
- 322 Mikołaj z Weneji, Chomiąży
8 XII (KDW III, nr 1553)
8 V 1377 (KDW III, nr 1738). Potem sędzia kal. (nr 189)
- 323 Sędziwój Świdwa (z Szamotuł)
8 VII 1381 (KDW III, nr 1792)

- 17 VII 1386 (Pozn. I, nr 22). Potem kasztelan gn. (nr 42)
- 324 Wincenty Granowski, przedtem podstoli kal. (nr 177). GWP (nr 616)
13 X 1387 (KDW III, nr 1866)
15 VII 1410 (Długosz XIII, s. 80). † 1410, po 15 VII (ib.)
- 325 Maciej Kot z Dębna, Biechowa
9 XII 1410 (Raczyński, Lit., s. 123)
24 I 1430 (PyzZ 6, k. 280v)
- 326 Bartosz Wezenborg z Gostynia
VIII 1432 (KoścZ 10, k. 52)
24 VII 1441 (KoścG 1, k. 64v)
- 327 Maciej Borek z Osiecznej, Nowego Miasta, Lipna, starosta wschowski (nr 645)
13 X 1442 (KoścG 1, k. 82)
18 IV 1452 (KoścZ 14, k. 167v). † a. 4 XII 1453 (ib., k. 213)
- 328 Włodek, Władysław, z Danaborza starosta nakielski (nr 590)
V 1453 (NakG 1, k. 49v)
† 21/22 V 1467 (Roczniki Historyczne, XI/1, 1935, s. 67—68; KalG 24, k. 354v)
- 329 Maciej ze Słupów starosta nakielski 1467—68 (nr 591)
11 X 1467 (NakG 2, s. 17)
1 VI 1502 (NakG 4, s. 293). † a. 28 IV 1503 (KcG 1, k. 99)

NAKŁO — podsędek

- 330 Wojciech
10 VIII 1328 (KDW II, nr 1090)
- 331 Strasz
4 X 1349 (AKH IV, s. 249, nr 73)
- 332 NN
30 VIII 1363 (KDW III, nr 1500)

Ostatni znany podsędek nakielski.

NAKŁO — sędzia

- 333 Sędziwój (Świętosławic — zob. też część I, nr 285)
2 XI (ok. 1313) (KDW II, nr 1002)
25 II 1318 (KDW II, nr 997)

334 NN

30 VIII 1363 (KDW III, nr 1500)

Ostatni znany sędzia nakielski.

NAKŁO — starosta zob. niżej nr 581 n.

OSTRÓW LEDNICKI — kasztelan

335 Adam (z Wapna?, przedtem kasztelan bniński — nr 16?)

2 IX 1352 (KDW III, nr 1313). Potem podkomorzy kal. (nr 143)?

336 Mikołaj z Jerzykowa

19 IX 1378 (KDW III, nr 1754)

26 VII 1390 (Pozn. I, nr 812)

337 Wawrzyniec Strzeszkowic z Łagiewnik, Ulanowa

14 VIII 1390 (KDW VI, nr 314)

29 IX 1411 (PyzZ 2, k. 77)

Ostatni znany kasztelan ostrowski.

POZNAŃ — chorąży

338 Dobrogost z Mieszynej Górki

27 III 1343 (KDW II, nr 1213)

14 VI 1343 (KDW II, nr 1215). Wyst. 2 razy j.w.

339 Dzierśław z Bieganowa

6 V 1386 (KDW III, nr 1850)

13 XI 1399 (Leksz. II, nr 1295). † a. 13 I 1400 (ib., nr 890)

340 Sędziwój z Ostroga

22 IV 1400 (Pozn. II, nr 155)

12 V 1406 (Pozn. II, nr 2660). Potem wojewoda poz. (nr 489)

341 Jarosław z Iwna, Lubikowa, starosta wschowski 1409 (nr 642)

26 X 1406 (KDW V, nr 104)

4 I 1415 (PozZ 4, k. 67v). Potem podkomorzy kal. (nr 148)

342 Teodoryk z Iwna, Międzychodu, Siekowa

1 IX 1415 (KDW V, nr 252)

11 III 1438 (KočZ 12, s. 45). † a. 1 V 1438 (ib., s. 108)

- 343 Bieniak, Benedykt, z Będlewa, Łodzi, przedtem stolnik poz. (nr 473)
11 VI 1438 (KDW V, nr 621)
1 I 1450 (PozG 4, k. 40). † a. 5 V 1450 (KoścZ 14, k. 66v)
- 344 Mikołaj Tomicki
2 II 1450 (KoścZ 14, k. 60)
1 XI 1477 (PozG 9, k. 90). † 1478 (nagrobek w kościele parafialnym w Tomicach), a. 24 III (PozG 58, k. 61v)
- 345 Piotr z Opalenicy, przedtem chorąży kal. (nr 69)
24 III 1478 (PozG 58, k. 62)
17 III 1487 (PozG 10, k. 71). Potem sędzia poz. (nr 464)
- 346 Piotr Ilówiecki z Ilówca, przedtem chorąży kal. (nr 71)
16 V 1487 (PozG 10, k. 76)
29 VIII 1496 (KoścG 4, k. 105)
- 347 Tomisław Jezierski
7 VIII 1497 (MRPS II, nr 764)
11 VI 1514 (PozG 15, k. 14v). † a. 17 III 1521 (MRPS IV, nr 3644).

POZNAŃ — cześnik

- 348 Pielgrzym
24 IV 1323 (KDW II, nr 1036)
Zapewne identyczny z Pielgrzymem z Komorowa, nazwanym w 1326 r. podczaszym poz. (zob. niżej nr 386).
Najpewniej był albo cześnikiem, albo podczaszym.
- 349 Wit
2 IX 1352 (KDW III, nr 1313)
9 VI 1365 (KDW III, nr 1542)
Wyst. 3 razy: j. w. oraz KDW III, nr 1480.

O dalszych domniemanych cześnikach poz. zob. wyżej nr 73 i następne oraz 401. Regularny ciąg cześników poz. rozpoczyna się dopiero w pierwszej ćwierci XVII w.

POZNAŃ — kasztelan

- 350 Przedpełk (ze Spławia)
11 I 1314 (KDW II, nr 964)
30 VI 1322 (KDW II, nr 1027)

Z tytułem wyst. jeszcze w fals. noszącym datę 25 VI 1323 (KDW II, nr 1037)

- 351 Piotr Szymonowic z Dębna, przedtem kasztelan łędzki (nr 284)
25 VII 1324 (KDW II, nr 1042)
25 IV 1329 (KDW II, nr 1098)
- 352 Jarosław z Iwna
15 V 1334 (KDW II, nr 1129)
11 III 1339 (Lites I, s. 111). Potem wojewoda poz. (nr 483)
- 353 Andrzej z Koszanowa, przedtem kasztelan kal. (nr 87). GWP (nr 601)
23 V 1339 (KDW VI, nr 124)
25 VII 1343 (KDW II, nr 1227)
- 354 Tomisław Nałęcz, przedtem kasztelan gn. (nr 36)?
28 VIII 1344 (KDW VI, nr 136)
14 XI 1346 (KDW II, nr 1254)
- 355 Przeclaw z Gułtów starosta kal. (nr 605)
24 IV 1348 (KDW II, nr 1267)
30 VI 1359 (KDW IV, nr 2051). Potem wojewoda kal. (nr 266)
- 356 Wierzbęta z Paniewicz GWP (nr 607)
4 III 1360 (KDW III, nr 1416)
30 XI 1368 (KDW III, nr 1603). † 12 I (1369?) (MPH V, s. 472)
- 357 Wawrzyniec z Królikowa, przedtem kasztelan łędzki (nr 288)
14 I 1370 (KDW III, nr 1621)
24 II 1377 (KDW IV, nr 2069)
- 358 Domarat z Iwna, Pierzchna
26 II 1382 (KDW VI, nr 275)
26 V 1399 (Pozn. I, nr 2910). † a. 23 I 1400 (Pozn. II, nr 9)
- 359 Mościc ze Stęszewa, Koźmina
20 III 1400 (Pozn. II, nr 138)
21 XI 1425 (KoścZ 8, k. 158v)
- 360 Tomek, Tomasz z Pakości, przedtem kasztelan bydgoski.
GWP (nr 620)
25 VI 1426 (KoścZ 8, k. 244)
10 VII 1428 (KoścZ 9, k. 54v)

- 361 Marcin ze Sławska, przedtem kasztelan kal. (nr 93). GWP (nr 621). Opiekadlnik (tutor) wlkp.
2 VIII 1428 (AGAD, dok. perg. 325)
4 III 1436 (VL I, s. 57). Potem wojewoda kal. (nr 231)
Data końcowa to czas potwierdzenia dok. pokoju brzeskiego z 1435 r. na sejmie w Sieradzu.
- 362 Dobrogost Świdwa z Szamotuł, przedtem podkomorzy kal. (nr 149). Opiekadlnik (tutor) wlkp.
11 VI 1436 (PozZ 13, k. 158v)
3 VII 1450 (PozG 4, k. 80)
R na rzecz syna; żył jeszcze w 1459 r. (WSB).
- 363 Piotr Świdwa z Szamotuł, przedtem kasztelan kal. (nr 96). GWP (nr 635)
28 VIII 1450 (PozG 4, k. 92v)
8 VIII 1473 (KonG 2, k. 61v). † 24—28 IX 1473 (PozG 7, k. 219; PozZ 119, k. 187)
- 364 Jan Ostroróg, z Ostroroga przedtem kasztelan międzyrzecki (nr 314). GWP (nr 638)
16 V 1474 (MK 12, k. 178v)
19 X 1500 (APP, kl. Koronowo B 1, k. 231). Potem wojewoda poz. (nr 495)
- 365 Rafał Leszczyński, przedtem kasztelan gn. (nr 56). Marszałek nadworny.
19 I 1501 (AGAD, Brześć terr. 9, k. 78v)
† 28 VI 1501 (PSB)
Mianowany być może jeszcze w 1500 r.

POZNAN — łowczy

- 366 Dobiesław
23 XI 1335 (KDW II, nr 1154 — data niepewna, niezgodna z itinerarium wystawcy)
- 367 Paszek
18 XII 1378 (KDW III, nr 1756)
15 IX 1379 (KDW III, nr 1767)
Wyst. 3 razy: j. w. oraz KDW IV, nr 2070.
- 368 Andrzej z P t a s z k o w a, Zajączkowa
5 II 1394 (Leksz. II, nr 1590)
10 VII 1403 (Pozn. II, nr 1479). † a. 21 IX 1406 (ib., nr 2447)

- 369 Janusz z Jarogniewic
14 I 1408 (PiekWyb., s. 360)
31 X 1409 (Piek Wyb., s. 391)
370 Mikołaj z Dzwonowa
24 III 1413 (KoścZ 4, k. 47v)
13 XII 1422 (KoścZ 7, k. 53)

Ostatni znany w XV w. łowczy poz. Urząd obsadzony następnie dopiero w drugiej połowie XVI w.

POZNAŃ — miecznik

- 371 Miecznicy poz. z pierwszej połowy XIV w. nie są znani;
372 może jednak byli nimi wyst. z tytułami *gladifer Polonie*
Mikołaj (1329) oraz Wojciech z Ryszewa (1339) — zob. wy-
żej nr 112 i 113
373 Przeclaw
2 IX 1352 (KDW III, nr 1313)
374 Marcin z Dzwonowa
1390 (Pozn. I, nr 870)
15 V 1412 (PozZ 3, k. 180v)
Nazywany także często miecznikiem kal., niekiedy tak-
że miecznikiem gn. (zob. nr 116).
375 Jan z Bnina
10 VII 1428 (KoścZ 9, k. 54v)
12 IV 1440 (KoścZ 12, s. 203). † a. 7 VI 1440 (ib., s. 235)
376 Jan Wedel, Wedelski
19 VI 1444 (ACap. II, nr 1189)
27 V 1461 (KcG 4, k. 21). † a. 6 VIII 1470 (PozG 57, k. 70v)
377 Tomasz Słupski
19 X 1475 (MRPS I, nr 1318)
ok. 1488? (MK 14, k. 210v: nie datowany spis urzędników
włkp.)

Ostatni znany miecznik poz.; następny wyst. dopiero na przeło-
mie XVI i XVII w.

POZNAŃ — pisarz ziemski

Urząd wykształcony w Wielkopolsce dopiero w pierwszej ćwier-
ci XV w., wcześniej w województwie poz., później w kal. (zob.
wyżej nr 123).

- 378 Przecław z Nietuszkowa pleban w Rogoźnie, altarysta w katedrze poz.
16 V 1400 (Leksz. II, nr 2572)
12 VII 1420 (PozZ 6, k. 83v)
Był jednocześnie, przynajmniej początkowo, pisarzem starosty generalnego Wlkp.; zapewne z tej funkcji wykształcił się zresztą — na wzór Małopolski — wlkp. urząd pisarza ziemskiego.
- 379 Jurek, Jerzy, z Krępy, kanonik kal., notariusz kancelarii królewskiej
24 IX 1423 (KoścZ 7, k. 130v)
2 X 1436 (KoścZ 11, k. 275v)
- 380 Mikołaj Rudzki
11 VI 1437 (KoścZ 12, s. 1)
12 I 1445 (KoścZ 12, s. 559). † a. 27 X 1445 (PozZ 15, k. 2v)
- 381 Abraham z Kębłowa
W 24 VIII 1445 (KoścZ 12, s. 584)
12 VII 1447 (KoścG 1, k. 120)
W przez uczestników zjazdu piotrkowskiego, zapewne złożony z urzędu po objęciu tronu przez Kazimierza Jagiellończyka.
- 382 Adam Budziszewski, z Margonina
26 IX 1447 (PozZ 16, k. 22)
8 V 1464 (PozZ 18, k. 64). † 1464 (KoścZ 14, k. 407)
- 383 Wincenty Kielbasa z Tymieńca kanclerz kapituły poz., sekretarz królewski
N ok. 14 IV 1465 (KoścZ 1, s. 1)
1 VIII 1465 (KoścZ 1, s. 1); R zapewne ok. 1466, po wyniesieniu na biskupstwo chełmińskie
- 384 Jan Knyszyński
1 I 1467 (PozG 6, k. 129v)
ok. 18 II 1476 (PozG 58, k. 47). † a. 16 XI 1476 (ib., k. 47)
- 385 Dobrogost Sobocki
11 VI 1476 (PozG 58, k. 37v)
5 VI 1506 (PozZ 23, k. 104)

POZNAŃ — podczaszcy

Tytuły podczaszcyh nagminnie mylone są w źródłach z tytułami podstolich, stolników i cześników, podobnie atrybucje terenowe: poz., kal., koniński, gn. Stąd rekonstrukcja listy podczaszcyh nie jest pewna.

- 386 Pielgrzym z Komorowa
29 VI 1326 (KDW II, nr 1069)
Zapewne identyczny z Pielgrzymem nazwanym w 1323 r. cześnikiem poz. (zob. wyżej nr 348). Najpewniej był albo cześnikiem, albo podczaszcyh.
- 387 Niemierza
30 VI 1352 (KDW III, nr 1311)
- 388 Tomisław (z D a n a b o r z a, Gołańczy?)
5 VI 1357 (AKH IV, s. 254)
28 IV 1360 (KDW III, nr 1430). Potem sędzia poz. (nr 451)
Wyst. jeszcze w dok. KDW III, nr 1450, uznawanym za fals., opatrzonym datą 8 IV 1361.
- 389 Jan Czarnekowski
21 V 1367 (KDW III, nr 1575)
25 VII 1372 (KDW III, nr 1673). Potem sędzia poz. (nr 453)
- 390 Dżaro?
26 VI 1379 (KDW VI, nr 261)
Nazwany podstolim poz., tym jednak był najpewniej Stefan z Trłaga (zob. niżej nr 441). Umieszczamy go więc wśród podczaszcyh poz.
- 391 Mroczek z Kleszczewa
27 XI 1386 (Pozn. I, nr 81)
30 I 1400 (Pozn. II, nr 87). Potem podsędek poz. (nr 430)
- 392 Mikołaj
12 V 1400 (Leksz. II, nr 2563)
21 V 1401 (Piekwyb., s. 70)
Wyst. z tytułem 2 razy, j. w.
- 393 Bodzeta z Chłapowa
20 X 1402 (KDW V, nr 25)
16 V 1405 (Pozn. II, nr 2372). Potem podsędek kal. (nr 163)

- 394 Wincenty O b r z y c k i, z Sierakowa
13 VII 1406 (KDW VII, nr 576)
18 VI 1414 (KDW s.n. I, nr 149)
- 395 Mikołaj Kiełbasa z T y m i e n i c a
19 IV 1418 (TPaw. VII, nr 270)
18 VII 1425 (KonZ 2, k. 234v). Potem kasztelan bydgoski.
- 396 Mikołaj z P l e s z e w a, Cielczy
6 X 1427 (KalZ 5, k. 194v)
15 III 1429 (PyzZ 6, k. 226). Potem chorąży kal. (nr 64)
- 397 Jan Goły z Obiechowa, Golszewa, Strzałkowa, G o ł u c h o -
wa
9 IV 1431 (KalG 18, k. 38v)
IV 1437 (KalZ 7, k. 70v). † a. 13 V 1437 (AGZ XIII, nr 341)
- 398 Łukasz z Górki
11 III 1438 (Biblioteka PAN Kraków, dok. perg. 602)
6 IX 1440 (AGAD, dok. perg. 377). Potem wojewoda poz.
(nr 490)
- 399 Piotr z O b r z y c k a, Koźmina
18 VIII 1444 (Wuttke, Städtebuch, nr 225)
8 VII 1451 (GnG 1, k. 191)
- 400 Boguchwał z Mileszynej Górki
23 XII 1460 (KcG 4, k. 11v)
1 V 1464 (PyzZ 12, k. 150)
- 401 Marcin Nowomiejski, z B ę d l e w a
20 III 1470 (KoścZ 15, s. 405). Potem sędzia poz. (nr 462)
Nazwany cześnikiem poz.
Ostatni znany podczaszy (?) poz. z XV w. Następny wyst. do-
piero za czasów Stefana Batorego.

POZNAN — podkomorzy

- 402 Jan, Janusz
9 XII 1322 (KDW II, nr 1033)
18 VI 1325 (Lites I, s. 432)
Z tytułem wyst. 3 razy: j.w. oraz KDW II, nr 1040.
- 403 Wierzbęta ze Smogulca
6 I 1335 (KDW II, nr 1144)
23 XI 1338 (KDW II, nr 1154). Potem podkomorzy kal. (nr
142).

- Z tytułem wyst. 4 razy: j. w. oraz KDW II, nr 1146, ib. VI, nr 119. Data końcowa niepewna wobec niezgodności daty dok. z itinerarium wystawcy.
- 404 Przepopas, Bezopas
22 II 1339 (KDW s.n. I, nr 63)
30 V 1348 (KDW II, nr 1270)
Wyst. 2 razy, j. w.
- 405 Dzierżek z Chycin
11 XII(?) 1359 (KDW III, nr 1411)
- 406 Sędziwój z Szubina starosta bydgoski, inowrocławski
26 I 1370 (KDW III, nr 1627)
29 VIII 1372 (KDW III, nr 1679). Potem (1381) wojewoda kal. (nr 227)
- 407 Świętosław z Szubina, brat poprzedniego
26 IX 1376 (KDW III, nr 1730)
8 IX 1389 (KDW III, nr 1889). Potem kasztelan kal. (nr 91)
- 408 Jan z Płonkowa starosta wieluński 1394—95
27 V 1391 (Raczyński, Lit., s. 75)
28 IX 1395 (Leksz. II, nr 441)
Z miejscem pochodzenia wyst. tylko przy pierwszej wzmiance (por. też Pozn. II, nr 1709), potem nazywany zawsze tylko Janem. Ponieważ miejsce pochodzenia jego następcy znane jest dopiero z 1403 r., nie można wykluczyć, że cezura pomiędzy nimi nie została położona właściwie.
- 409 Jan, Janusz, z Tuliszkowa
5 IV 1399 (Leksz. II, nr a2287)
5 VI 1403 (KDW V, nr 32). Potem kasztelan kal. (nr 92)
O dacie początkowej zob. wyżej nr poprzedni.
- 410 Paszek z Gogolewa, Rozdrażewa, Kępy, przedtem podczaszy kal. (nr 131)
30 X 1403 (PiekWyb., s. 165)
19 IX 1419 (PyzZ 4, k. 132). Potem sędzia poz. (nr 456)
- 411 Marcin ze Sławska, przedtem podstoli poz. (nr 442)
11 VI 1420 (KDW V, nr 320)
4 XI 1425 (KalG 17, k. 144). Potem kasztelan kal. (nr 93)
- 412 Piotr Korczbok z Trzebawia, przedtem podstoli poz. (nr 443)
23 V 1426 (KPol. I, nr 172)

- 21 I 1438 (PozZ 14, k. 19v). † a. 4 III 1438 (ib., k. 34)
- 413 Stanisław z Ostroroga, podstoli kal. (nr 180)?
25 V 1438 i 16 XII 1438 (AKH VIII, s. 192; KDW V, nr 625)
Nazwany 2 razy podkomorzym; tak przedtem, jak i potem wyst. jako podstoli kal. Być może miał ekspektatywę na podkomorstwo, której ostatecznie nie zrealizowano, nadając mu w zamian starostwo generalne Wlkp. (1439 — zob. niżej nr 626).
- 414 Jan Czarnkowski
17 XI 1438 (PozG 1, k. 149v)
9 III 1454 (KPol. II, nr 594). Potem kasztelan gn. (nr 49)
- 415 Ścibor Chełmski, z Ponieca, GWP 1457—60 (nr 634)
15 VIII 1454 (Toeppen AS IV, s. 447)
15 V 1464 (KoścZ 14, k. 399). Potem sędzia poz. (nr 461)
- 416 Stanisław ze Zbąszynia
6 III 1465 (PozG 7, k. 272v)
21 I 1466 (KoścZ 15, k. 110). † a. 10 I 1469 (PozZ 18, k. 205v)
- 417 Jan z Górki starosta nakielski (nr 592)
29 VIII 1466 (ACap. II, nr 758)
6 I 1478 (PozG 58, k. 60)
- 418 Andrzej Górski
28 IX 1479 (Epist. I/2, nr 241)
11 X 1485 (TPaw. II, s. 53). R a. 29 XII 1485 (PozZ 21, k. 188)
- 419 Stanisław Lasocki z Brzezin wojski sochaczewski 1505—21, rawski od 1521.
N 29 XII 1485 (PozZ 21, k. 188)
25 I 1534 (PSB XVI, s. 547). † a. 7 IV 1534 (ib.)

POZNAŃ — podkoni

- 420 Hamlet Grzymała z Oleśnicy, Ćmachowa
21 I 1357 (KDW VI, nr 174)
11 IV 1361 (KDW III, nr 1454). Potem kasztelan kostrzyński (nr 265)
- 421 Dzierżek
26 VI 1370 (KDW III, nr 1637)

- 422 Wojciech Chudzicki
17 VI 1393 (Pozn. I, nr 1396)
21 III 1424 (PyzZ 5, k. 111)

Ostatni znany podkoni poz.

POZNANŃ — podłowczy

- 423 Świętosław Piętka
2 IX 1352 (KDW III, nr 1313)
- 424 Gerward ze Słomowa
26 VI 1370 (KDW III, nr 1637)
25 VII 1372 (KDW III, nr 1673). Potem stolnik poz. (nr 468)
- 425 Przybak (Przybek)
15 IX 1379 (KDW III, nr 1767)

Ostatni znany podłowczy poz.

POZNANŃ — podsędek

- 426 *Dassius*
7 VII 1366 (KDW III, nr 1566)
23 VI 1368 (KDW III, nr 1599)
Z tytułem wyst. 3 razy: j. w. oraz KDW III, nr 1567.
- 427 Mikołaj z Góry
6 VII 1381 (KDW III, nr 1790)
9 VI 1392 (KDW III, nr 1925)
- 428 Piotr z Łęgu, przedtem stolnik kal. (nr 215)
13 IV 1393 (KDW III, nr 1936)
5 II 1398 (Leksz. II, nr a662)
- 429 Jakusz Jaka z Wilczyńą, jednocześnie (od 1399) podsędek kal. (nr 162)
13 VIII 1398 (Pozn. I, nr a2714, 2714)
23 I 1400 (Leksz. II, nr a2476)
Wyst. tylko w wymienionych zapisach; być może był w Poznaniu tylko podsędkiem *sede vacante*.
- 430 Mroczek z Kleszczewa, przedtem podczaszy poz. (nr 391)
23 VIII 1400 (Pozn. II, nr 272)
12 X 1423 (KDW V, nr 374)

- 431 Stanisław z Szurkowa
22 VII 1424 (PozZ 7, k. 200)
23 II 1430 (KoścZ 9, k. 264). † a. 30 III 1430 (ib., k. 267)
- 432 Jarosław z Jarogniewic
3 VII 1430 (PozZ 11, k. 82)
21 VII 1430 (PyzZ 6, k. 319)
- 433 Piotr Skóra z G a j u, Kiączyna
24 V 1432 (KoścZ 10, k. 1)
9 VI 1440 (ACap. II, nr 1092). Potem sędzia poz. (nr 459)
- 434 Dobrogost z K o l n a, Prusimia, Bielska
24 VII 1441 (KoścG 1, k. 64v)
9 IX 1450 (PozG 4, k. 95). † a. 29 II 1452 (PozZ 17, k. 10)
- 435 Potencjan Słapowski z D ą b r ó w k i
3 V 1451 (PozG 2, k. 215v)
11 VI 1478 (PozG 58, k. 36). † a. 26 VI 1478 (ib. 9, k. 100v)
- 436 Mikołaj z Prusimia, K o l n a
22 III 1479 (PozG 58, k. 80v)
11 VII 1483 (PozG 9, k. 184)
- 437 Andrzej Włoch z Łodzi
1 III 1485 (PozZ 21, k. 6)
14 III 1496 (ACap. II, nr 1507). † a. 1 X 1499 (PozZ 22, k. 259v)
- 438 Sędziwój Miliński
1 I 1498 (PozG 59, k. 288v)
9 VI 1506 (PozZ 23, k. 104). † a. 25 VI 1508 (PozG 14, k. 20)

POZNAN — podstoli

Tytuły podstolich nagminnie mylone są w źródłach z tytułami podczaszych, stolników, cześników, podobnie atrybucje terenowe: poz., kal., gn., koniński, stąd rekonstrukcja listy podstolich nie jest pewna.

- 439 Stefan z Mileszynej Górki
5 I 1335 (KDW II, nr 1143)
- 440 Świętosław
28 IV 1360 (KDW III, nr 1430)
- 441 Stefan z T r l ą g a, Głogowca
26 IX 1376 (KDW III, nr 1730)

- 27 VIII 1405 (KDW VII, nr 552). † a. 28 X 1406 (ib. V, nr 105)
- 442 Marcin ze Sławska
30 V 1407 (KalZ 1, k. 95v)
17 II 1419 (PyZZ 4, k. 100). Potem podkomorzy poz. (nr 411)
- 443 Piotr Korczbok z Trzebawia
9 I 1421 (KoścZ 25, k. 169)
23 V 1426 (AGAD, Łęczyca terr. 8, k. 180). Potem podkomorzy poz. (nr 412)
- 444 Rafał z Gołuchowa, Obiechowa, Goli szewa
3 VII 1426 (KDW V, nr 443)
4 III 1436 (VL I, s. 58). Potem podkomorzy kal. (nr 150)
Data końcowa to czas potwierdzenia dok. pokoju brzeskiego z 1435 r. na sejmie w Sieradzu.
- 445 Andrzej Nielataj z Wiśniewa, Czeszewa
9 III 1440 (KDW V, nr 654)
12 X 1450 (PozG 4, k. 107)
- 446 Mikołaj Kośmider Gruszczyński starosta odolanowski
17 I 1454 (KalG 23, k. 235)
13 V 1465 (KalG 26, k. 320v). Potem chorąży kal. (nr 67)
- 447 Marcin Wiotszyński
21 I 1466 (KalZ 12, k. 123)
16 I 1476 (KalZ 13, k. 23)
Bez tytułu wyst. jeszcze 1 I 1480 (KalG 28, k. 10a).
Następny podstoli poz. znany jest dopiero ze schyłku XVI w.

POZNAŃ — sędzia

- 448 Piotr Drogosławic z Bytnia
7 VI 1319 (KDW II, nr 1010)
9 XII 1322 (KDW II, nr 1033). Potem sędzia kal. (nr 184)
- 449 Wojsław Borek z Gryżyny
5 III 1323 (KDW II, nr 1034)
25 IV 1335 (KDW II, nr 1146)
- 450 Mikołaj z Błażejewa
11 III 1339 (Lites I, s. 111)
24 V 1362 (KDW III, nr 1476)

- 451 Tomisław z Danaborza, przedtem podczaszy poz. (nr 388)?
30 VIII 1363 (KDW III, nr 1500)
19 I 1364 (KDW III, nr 1509). Potem sędzia kal. (nr 188)
- 452 Przeclaw z Prusinowa, Margonina, przedtem podkoni
kal. (nr 155)
18 VIII 1364 (KDW III, nr 1530)
26 VI 1375 (KDW III, nr 1723)
- 453 Jan Czarnkowski, przedtem podczaszy poz. (nr 389)
8 V 1377 (KDW III, nr 1738)
26 X 1400 (Pozn. II, nr 378)
- 454 Mikołaj Czarnkowski, przedtem podczaszy kal. (nr 130)
26 V 1401 (Pozn. II, nr 622)
11 VI 1414 (KDW VII, nr 731)
- 455 Mikołaj z Błociszewa, Brodnicy, przedtem kasztelan
santocki (nr 530)
8 IV 1415 (KDW VII, nr 753)
10 VIII 1419 (PozZ 6, k. 11). † a. 14 XI 1419 (ib., k. 26)
- 456 Paszek z Gogolewa, Rozdrażewa, przedtem podkomorzy
poz. (nr 410)
6 I 1420 (Zapiski Historyczne, 41, 1976, s. 155)
4 VII 1425 (KoścZ 8, k. 170v). † a. 21 II 1426 (ib., k. 205)
- 457 Mikołaj z Sepna
2 VIII 1426 (PozZ 8, k. 124)
21 VII 1430 (PyzZ 6, k. 319v)
- 458 Abraham Głowacz ze Zbąszynia
25 III 1432 (KoścZ 12, s. 39)
13 XI 1440 (ACap. II, nr 1102). Mógł żyć jeszcze 6 IV 1441,
kiedy to został wspomniany w konsystorzu poz. bez okre-
ślenia *olim* (ACap. II, nr 1111). † a. 19 IV 1441 (Zbiór do-
kumentów OO. Paulinów w Polsce, z. 1, Kraków 1938, s.
223)
- 459 Piotr Skóra z Gaju, przedtem podsędek poz. (nr 433)
10 VIII 1441 (KDM IV, nr 1408)
29 I 1451 (PozG 4, k. 14v). Potem kasztelan kal. (nr 97)
- 460 Jakub z Sepna, Wolsztyna
29 II 1452 (PozZ 17, k. 17)
15 V 1464 (KoścZ 14, k. 393v)

- 461 Ścibor Chełmski z P o n i e c a, przedtem podkomorzy poz.
(nr 415)
24 X 1465 (PozZ 18, k. 89)
22 I 1471 (KoścZ 15, s. 579). † a. 23 VI 1472 (ib., s. 679)
- 462 Marcin Nowomiejski, z B ę d l e w a, Łodzi, przedtem pod-
czaszy (?) poz. (nr 401)
21 IV 1472 (PozZ 19, k. 123)
8 X 1482 (PozZ 20, k. 194v). † a. 15 I 1483 (ACap. II, nr
1434)
- 463 Andrzej Skóra z G a j u
29 I 1485 (PozG 58, k. 152v)
28 XI 1486 (PozZ 21, k. 90v). † a. 31 III 1487 (MK 14, k. 107)
- 464 Piotr z Opalenicy, przedtem chorąży poz. (nr 345)
N (31 III) 1487 (MK 14, k. 107)
9 VI 1506 (PozZ 23, k. 104). † a. 15 III 1507 (MRPS IV,
nr 103)

POZNAŃ — skarbnik

- 465 Florian
2 IX 1352 (KDW III, nr 1313)
- 466 Michał z P a r s k a, Ostrowieczna
18 XII 1378 (KDW III, nr 1756)
19 IV 1418 (PyZZ 4, k. 21)

Ostatni średniowieczny skarbnik poz. — następni pojawiają się dopiero w pierwszej połowie XVII w.

POZNAŃ — stolnik

Tytuły stolników nagminnie mylone są w źródłach z tytułami podstolich, cześników, podczaszych, podobnie i atrybucje terenowe: poz., kal., gn., koniński, stąd rekonstrukcja listy stolników poz. nie może być jednoznaczna.

- 467 Dobrogost
24 VI 1326 (KDW II, nr 1068)

- 468 Gerward ze Słomowa, przedtem podłowczy poz. (nr 424)
 4 I 1374 (WAP Bydgoszcz, Inowrocław — Franciszkanie C
 1, k. 6v—7
 6 IV 1396 (KDW III, nr 1968)
 Data końcowa w zestawieniu z datą początkową urzędowania następcy budzi wątpliwości.
- 469 Stefan Skóra z G a j u
 9 IV 1396 (KDW III, nr 1969)
 17 VII 1397 (Pozn. I, nr 2378). Wyst. potem tylko z tytułem burgrabiego poz. (do 23 II 1398 — Pozn. I, nr 2619). † a.
 4 III 1399 (ib., nr 2868, 3074)
- 470 Mikołaj, Mikosz, Szczebot z P o ż a r o w a
 21 X 1400 (Pozn. II, nr 325)
 25 X 1407 (PiekWYb., s. 327)
 Nazywany zawsze stolnikiem poz. Obok niego w tych samych latach wyst. z tytułem stolnika poz. (nazywany także stolnikiem kal.) Mikołaj Lubiatowski (zob. niżej nr następny).
- 471 Mikołaj Lubiatowski
 3 VI 1400 (Leksz. II, nr a2584)
 9 X 1415 (KoścZ 4, k. 181v). † a. 20 VI 1416 (ib. s. 230)
 Zob. uwagi do pozycji poprzedniej.
- 472 Przybysław G r y ż y ń s k i, z Brenna
 8 V 1416 (KoścZ 4, k. 222v)
 16 VI 1432 (Raczyński, Wlkp., nr 119). † a. 6 IV 1434 (KoścZ 10, k. 250v)
- 473 Bieniak, Benedykt, z Będziewa
 2 I 1435 (PozG 1, k. 68)
 1 V 1438 (KoścZ 12, s. 107). Potem chorąży poz. (nr 343)
- 474 Wojciech Górski
 15 III 1440 (KoścZ 12, s. 129)
 30 XI 1445 (KoścZ 12, s. 684). † a. 6 III 1446 (PozG 2, k. 155v)
- 475 Mikołaj B n i ń s k i, ze Stęszewa
 2 XI 1447 (PozG 56, k. 8v)
 25 III 1477 (PozG 9, k. 89v). † a. 3 I 1480 (ib., k. 192)
- 476 Ambroży P a m p o w s k i, z Pępowa, pisarz kal. (nr 125)
 1480 (KcZ 1, k. 61v)

1484 (MRPS I, nr 1708). Potem kasztelan rozpierski.

Z tytułem wyst. 2 razy, j.w.

477 Cherubin (Rubin) z Gołuchowa

7 VIII 1486 (PyzG 7, k. 18)

7 VI 1507 (KaIG 31, k. 189v). Żył być może jeszcze 14 III

1508 (MRPS IV, nr 8708)

POZNANŃ — włodarz

478 Cieszęta

24 VI 1326 (KDW II, nr 1068)

24 VIII 1329 (KDW II, nr 1102)

Z tytułem wyst. 3 razy: j.w. oraz KDW II, nr 1098.

Ostatni znany włodarz poz.

POZNANŃ — wojewoda

479 Dobrogost z Dzwonowa

11 II 1308 (KDW II, nr 915)

19 XI 1319 (KDW VI, nr 90). † a. 17 IV 1321 (ib. II, nr 1023)

480 Przybysław Borkowic GWP (nr 595)

16 IV 1321 (KDW II, nr 1023)

† 4 VIII 1328 (MPH s.n. IX/2, s. 88)

481 Wincenty z Szamotuł GWP (nr 598)

1 I 1329 (KDW II, nr 1095)

18 VIII 1331 (KDW II, nr 1117). † ok. 23 VI 1332 (MPH II s. 857)

482 Mikołaj z Biechowa, przedtem kasztelan biechowski (nr 1)?

GWP 1335 (nr 599)

15 V 1334 (KDW II, nr 1129)

11 III 1339 (Lites I, s. 111). Potem wojewoda kal. (nr 224)

483 Jarosław z Iwna, przedtem kasztelan poz. (nr 352)

24 III 1340 (KDW II, nr 1197)

8 VII 1343 (KDW II, nr 1221)

484 Maciej, Maciek, Borkowic, przedtem kasztelan łędzki (nr

287). GWP (nr 606)

6 VI 1346 (KDW III, nr 1250)

16 II 1358 (KDW III, nr 1377)

- 485 Paszek z Benic, Wolicy, przedtem kasztelan gn. (nr 39)
4 III 1360 (KDW III, nr 1416)
13 VI 1370 (KDW III, nr 1635)
- 486 Wincenty z Kępy, przedtem podkomorzy kal. (nr 144)
7 XII 1371 (KDW III, nr 1654)
17 VII 1386 (Pozn. I, nr 22). † a. 26 VIII 1388 (ib., nr 404)
- 487 Bartosz Wezenborg, z Odolanowa
17 II 1387 (Kodeks dyplomatyczny katedry i diecezji wileńskiej, I, Kraków 1948, nr 1)
ok. 19 IV 1393 (Codex Vitoldi, nr 102). † a. 23 I 1394 (Leksz. II, nr 1588)
- 488 Sędziwój Świdwa z Szamotuł, przedtem kasztelan gn. (nr 42)
18 VI 1393 (ZDM VI, nr 1591)
31 V 1403 (Pozn. II, nr 1399). † a. 25 III 1405 (KDW V, nr 72)
- GUrz., s. 78, nr A 321, jako ostatnią datę wyst. Świdwy podaje 13 X 1405 (Pozn. II, nr 2451: A. — — *astitit termino super dominum Sandiuogium palatinum Poznaniensem*). Ponieważ jednak wcześniejsze dane z 25 III 1405 (j.w.) oraz 29 V 1405 (Pozn. II, nr 2291) mówią wyraźnie o Sędziwoju jako zmarłym, musimy przyjąć, że zapiska z 13 X 1405 omyłkowo tylko nie podała „olim palatinum”. Ostatnio PakNał., s. 50, kwestionując dane GUrz., uważa, że datę śmierci Świdwy należy przesunąć na czas jeszcze późniejszy niż 13 X 1405, bo po 1 IX 1406, podane jednak przezeń (przypis 334) liczne sygnatury źródłowe mające poprzeć tę tezę nie dotyczą czasu późniejszego niż 1403 r., a jedna (Pozn. II, nr 2749, 5 X 1406) dotyczy już następcy Świdwy.
- 489 Sędziwój z Ostroroga, przedtem chorąży poz. (nr 340). GWP (nr 617, 619, 623)
20 VII 1406 (Pozn. II, nr 2700)
19 VII 1441 (KDW IV, nr 1406)
- 490 Łukasz z Górki, przedtem podczaszy poz. (nr 398). GWP (nr 629, 631, 633)
28 X 1441 (KDW IV, nr 1412)
† 11 IV 1475 (J. Nowacki, Dzieje archidiecezji poznańskiej, I. Poznań 1959, s. 601)

- 491 Stanisław z Ostroroga, przedtem wojewoda kal. (nr 232)
3 VII 1475 (KPol. II, nr 428)
16 XI 1476 (PozG 58, k. 48). † a. 25 VI 1478 (ib., k. 65v)
- 492 Maciej Mosiński z Bnina, przedtem wojewoda kal. (nr 233). GWP (nr 636)
N 3 V 1477 (PozG 9, k. 80)
□ 8 I 1493 (J. Wiesiołowski, Ambroży Pampowski — starosta Jagiellonów, Wrocław 1976, s. 173)
- 493 Jan Świdwa z Szamotuł, przedtem wojewoda kal. (nr 235)
17 IX 1494 (MK 17, k. 90v)
29 IX 1497 (MK 17, k. 299v). † a. 18 IV 1499 (PozG 62, k. 12)
- 494 Sędziwój Czarnkowski, przedtem wojewoda kal. (nr 236)
5 V 1499 (MK 17, k. 200v)
18 V 1500 (GnG 15, k. 92). † a. 1 X 1500 (PozG 62, k. 156)
- 495 Jan Ostroróg, z Ostroroga, przedtem kaasztelan poz. (nr 364)
8 I 1501 (PozG 12, k. 136)
3 VI 1501 (ACap. I, nr 923). † a. 25 VIII 1501 (PozG 62, k. 205)

Mianowany zapewne jeszcze w 1500 r.

POZNAŃ — wojski

Urząd wojskich poz. pojawia się po długiej przerwie (XIV—XV w.) dopiero w okresie wojny trzynastoletniej, podobnie jak w wojwództwie kal. (zob. wyżej nr 239).

- 496 Dobrogost Zajączkowski z Psarskiego
27 XII 1463 (PozG 7, k. 180)
23 III 1473 (PozG 7, k. 206). † a. 4 I 1475 (ib. 58, k. 14)
- 497 Jan Sepieński, marszałek dworu królowej 1479—83
13 XII 1473 (PozG 9, k. 2v)
ok. 18 VII 1483 (KalG 28, k. 116)

W 1483 r. Sepieński otrzymał godność sędziego kal. (nr 198). Od tego czasu tytułowany jest tylko sędzią. Za jego życia († 1494) nie wyst. jednak żaden inny wojski poz., a dok. N nowego wojskiego w 1494 r. (niżej nr 498) potwierdza nadanie wojstwa „z powodu śmierci Jana Sepieńskiego”. Sepieński kumulował więc wojs-

two z urzędem sędziego kal., a także najpewniej z kasztelanią biechowską (nr 13).

498 NN

N 11 V 1494 (MRPS II, nr 357 — nie wymieniony z nazwiska; być może identyczny z następnym)

499 Mikołaj Krzyszkowski z Laskowa komandor poz. domu joannitów

10 II 1498 (MRPS II, nr 1151)

11 V 1503 (MRPS III, nr 763). † a. 16 XII 1503 (ib. nr 1054)

PRZEMET — kasztelan

500 Wincenty (z Szamotuł?)

24 VI 1326 (KDW II, nr 1068)

501 Bodzęta (?)

7 I 1355 (KDW III, nr 1327)

9 VII 1362 (KDW III, nr 1483)

502 Przybysław z Gryżyny

23 VI 1370 (KDW III, nr 1636)

1372 (KDW III, nr 1679)

Z tytułem wyst. 4 razy: j.w. oraz KDW III, nr 1648, 1649, por. też MPH V, s. 639.

503 Mikołaj

28 X 1386 (Straty bibliotek i archiwów warszawskich..., III, Warszawa 1955, s. 185, nr 34)

504 Jan z Jezierzyc, Parusze wa

21 I 1388 (Pozn. I, nr 286)

15 X 1388 (KDW III, nr 1883). Wyst. tylko 2 razy, j.w.

505 Sędziwój Gałązka z Gulczewa

21 IX 1394 (Leksz. II, nr 1666)

14 VI 1406 (Pozn. II, nr 2673)

506 Dobrogost z Mrowińca

8 VI 1411 (GnZ 1, k. 69)

2 V 1413 (AKH III, s. 215)

507 Rafał Leszczyński

4 IX 1427 (KoścZ 8, k. 23v)

19 V 1467 (Komunikaty Mazursko-Warmińskie, 1971, 2—3, s. 262)

- 508 Jan z Będlewa (?)
Nie wyst. nigdy za życia z tytułem. 25 VI 1500 (PozG 61, k. 45) wspomniana jest tylko wdowa po Janie Będlewskim kasztelanie przemęckim (Anna). Nie można wykluczyć, że jest to tylko pomyłka. Jan wyst. w źródłach już od r. 1435 aż po r. 1469, nie żył już w r. 1478, a być może już i w r. 1472 (Słownik historyczno-geograficzny województwa poznańskiego w średniowieczu, cz. I, z. 1, Wrocław 1982, s. 28).
- 509 Maciej Prądyński
8 III 1473 (GnZ 19, k. 321v)
26 VI 1478 (PozG 9, k. 100). † a. 26 VIII 1482 (ib., k. 167v)
- 510 Jan (Bniński) ze Śmigła
22 V 1487 (KoścZ 17, k. 87)
7 III 1502 (KoścZ 18, k. 23). † a. 14 II 1507 (MRPS IV, nr 8319)

RADZIM — kasztelan

- 511 Piotr z Mileszynej Górki
11 III 1339 (Lites I, s. 111)
14 VI 1343 (KDW II, nr 1215)
Z tytułem wyst. 3 razy: j.w. oraz KDW II, nr 1213.
- 512 Markusz z Miłosławia
7 VI 1362 (KDW III, nr 1480)
9 IX 1363 (KDW III, nr 1501). † a. 26 VI 1375 ib., nr 1722;
zob. też MPH V, nr 489)
- 513 Wojciech Skóra z Gaju
23 I 1374 (KDW III, nr 1694)
13 XII 1382 (KDW VI, nr 279)
- 514 Wincenty z Pniew
5 XI 1387 (Pozn. I, nr 711)
24 IV 1397 (KDW III, nr 1976). † a. 23 IV 1400 (Pozn. II, nr 161)
- 515 Jarota z Wilkowa Polskiego
6 I 1399 (Leksz. II, nr 2292)
4 VII 1425 (KoścZ 8, k. 170v)
- Ostatni znany kasztelan radzimski.

ROGOŹNO — kasztelan

- 516 Sławnik
4 X 1349 (AKH IV, s. 249, nr 73)
- 517 Chwał z Werkowa
28 IV 1360 (KDW III, nr 1430)
30 VIII 1363 (KDW III, nr 1500)
- 518 Janusz Furman z Zaniemyśla
28 III 1392 (KDW III, nr 1922)
15 V 1400 (Pozn. II, nr 193). Potem kasztelan międzyrzecki
(nr 307)
- 519 Jura z Chojnicy
27 VI 1401 (Pozn. II, nr 692)
12 XII 1402 (Pozn. II, nr 1092)
- 520 Jakusz, Jakub, Prusiecki
24 V 1405 (Pozn. II, nr 2217)
29 IV 1421 (KDW V, nr 338)
- 521 Jakusz, Jakub, z Rynarzewa, przedtem podkoni kal. (nr 156)
30 IX 1427 (AAG, Dok. Trzem. 66)
6 I 1431 (ACap. II, nr 250)
- 522 Jan Oganka z Ułanowa
17 X 1433 (ACap. II, nr 286)
2 XII 1447 (GnG 1, k. 4v)
- 523 Włodek, Władysław, Wałach z Łagiewnik
8 IV 1448 (APP, Hockenbeck nr 406)
19 X 1452 (GnZ 7, k. 109v)
- 524 Piotr z Głębozka
27 XI 1453 (PozZ 17, k. 177v)
17 XII 1453 (PozG 5, k. 26)
- 525 Przeclaw Potulicki
20 III 1458 (Biblioteka Raczyńskich, rkps 85, k. 120)
12 II 1485 (AGAD, dok. perg. 904)
- 526 Jan Starszy z Danaborza starosta nakielski (nr 593)
25 V 1485 (NakG 2, s. 420)
22 XI 1517 (NakG 5, k. 33v). † a. 9 V 1518 (MRPS IV, nr 11641)

SANTOK — kasztelan

- 527 Wojśław z Gryżyny, może przedtem kasztelan drużyński
(nr 25)
8 XII 1365 (KDW III, nr 1553)
† 29 I 1373 (MPH s.n. IX/2, s. 26)
- 528 Dzierśław Grochola z Ostroroga
15 II 1383 (MPH II, s. 751)
24 IV 1387 (KDW III, nr 1862). † a. 27 I 1389 (Leksz. II,
nr 589)
- 529 Jan
30 VI 1393 (Pozn. I, nr 1409)
Wyst. ponadto kilka razy bez imienia i miejsca pochodzenia: KonZ 1, k. 1v (ok. 1395), TPaw. III, nr 3052 (1393), 4814, i IV, nr 6480 (13 I 1400?).
- 530 Mikołaj z Błociszewa, Brodnicy
25 V 1401 (Pozn. II, nr 616)
9 IV 1415 (PozZ 4, k. 86v). Potem sędzia poz. (nr 455)
- 531 Mikołaj z Żydowa
7 V 1415 (PozZ 4, k. 90v)
17 I 1419 (PozZ 5, k. 132). † a. 30 VII 1419 (PozG 64,
k. 130v)
- 532 Jan Głowacz z Graboszewa, Leżenic
17 XII 1420 (PyzZ 4, k. 266v)
25 II 1433 (ZDM, nr 2128). Potem wojewoda mazowiecki.
- 533 Jan Łopata z Kalinowy, Siedlemina
8 V 1435 (AGAD, Sieradz terr, 8, k. 133v)
26 II 1457 (PozG 5, k. 18). † a. 7 IV 1458 (KalG 24, k. 137)
- 534 Wincenty z Bieganowa starosta przedecki
11 IV 1458 (AAP, AC 38, k. 203v)
Wspomniany też kilkakrotnie jako zmarły kasztelan.
- 535 Piotr (Bniński) z Opalenicy, Mosiny
13 III 1463 (AAP, AC 114, k. 46v)
22 IV 1466 (PozG 6, k. 4v). † 1466 (J. Nowacki, Dzieje archidiecezji poznańskiej, I, Poznań 1959, s. 569)

- 536 Sędziwój Czarnkowski
19 V 1467 (Komunikaty Mazursko-Warmińskie, 1971, 2-3, s. 262)
12 X 1486 (PozG 10, k. 61). Potem kasztelan gn. (nr 55)
Jako datę początkową przyjęto nie datę podpisania pokoju toruńskiego (19 X 1466 — VL I, s. 101), lecz datę jego ratyfikacji, gdzie jako gwarant wyst. Czarnkowski.
- 537 Jan Sokołowski z Wrzącej starosta grudziądzki
6 VII 1489 (MRPS I, nr 2020)
14 II 1493 (AGZ VII, nr 100). † 1494/95 (P. Czaplewski, Senatorowie świeccy... Prus Królewskich, Toruń 1921, s. 90—91)
- 538 Mikołaj z Grodźca
3 II 1495 (KonG 2, k. 244v)
1 I 1522 (KonG 6, k. 9v).

STARYGRÓD — kasztelan

- 539 Wincenty (z Długiego, potem sędzieja brzeski?)
21 III 1326 (KPol. II, nr 244)
28 IX 1339 (KPol. II, nr 268)
- 540 Janusz ze Starczanowa
2 IX 1352 (KDW II, nr 1313)
29 IX 1365 (KDW VI, nr 214). Potem kasztelan kamieński (nr 244)
- 541 Mikołaj z Bytynia
18 XII 1378 (KDW III, nr 1756)
23 XI 1406 (Pozn. II, nr 2827)
- Ostatni znany kasztelan starogrodzki.

ŚREM — kasztelan

- 542 Berwołd z Przewłok, przedtem cześnik gn.-kal. (nr 73)
18 VI 1324 (KDW II, nr 1040)
24 VIII 1329 (KDW II, nr 1102)
Z tytułem wyst. tylko j.w., por. też KDW III, nr 1364.
- 543 Wincenty
12 II 1353 (KDW III, nr 1317)
28 X 1360 (KDW VI, nr 192)

Być może identyczny z Wincentym z Kępy, potem kasztelanem kamieńskim (nr 243), choć mało to prawdopodobne.

- 544 Jan
7 VI 1362 (KDW III, nr 1480)
1—6 III 1367 (KDW VI nr 218)
- 545 Andrzej z Żerkowa
11 V 1375 (KDW III, nr 1740)
18 I 1383 (KDW III, nr 1807)
- 546 Mikołaj
13 X 1392 (KDW III, nr 1927)
9 IV 1393 (Pozn. I, nr a1371)
Wyst. tylko 2 razy, j.w.
- 547 Maciej, Maczuda, z Gębic, Lubstowa
1394 (KonZ 1, k. 2)
24 IV 1397 (KDW III, nr 1976). Potem wojewoda gniewowski.
- 548 Jan z Królikowa
2 XII 1398 (KonZ 1, k. 31)
13 V 1409 (KonZ 1, k. 169). Potem kasztelan gn. (nr 45)
Kilkakrotnie mylnie nazwany (?) Mikołajem (KDW III, nr 1998; Pozn. II, nr 177—193; KDW V, nr 29: 1399—1403).
- 549 Iwan z Obiechowa, Gołuchowa, Karniowa, Soboty
26 V 1410 (AKH VIII, s. 186)
25 VII 1421 (KDM IV, nr 1206)
Datę dok. końcowego emenduje A. Gąsiorowski, Itinerarium króla Władysława Jagiełły, Warszawa 1972, s 74.
- 550 Jan z Lichenia, przedtem cześnik kal. (nr 81)
23 VI 1422 (PozZ 7, k. 27)
13 III 1430 (KonZ 3, k. 169v). Potem wojewoda brzeski (1430)
- 551 Wojciech z Pakości
18 V 1430 (AAG, ACons. A 13, k. 59v)
7 V 1459 (KcG 2, k. 9v). R na rzecz syna? (nr 552), żył jeszcze 1469, nazywany byłym kasztelanem.
- 552 Jakub z Krotoszyna, syn poprzedniego
28 VI 1460 (ACap. II, nr 571)

Wyst. z tytułem tylko 2 razy: j.w. oraz 12 V 1461 (KPol. II/2, nr 415 — w wydaniu mylna data 2 V), ponadto — już jako zmarły — 8 I 1466 (GnG 2, k. 116v — wdowa Katarzyna). Jednakże już 25 IV 1461 (zob. nr 553) wyst. następcę Jakuba na kasztelanii śremskiej. Brak możliwości weryfikacji daty dok. z KPol. (prócz wymienionej wyżej poprawki) nie pozwala ustalić, czy mamy tu do czynienia tylko z pomyłką w datacji, czy też Jakub żył jeszcze 12 V 1461, utracił już jednak kasztelaninę na rzecz swego następcy. Być może ewentualna utrata przez Jakuba tytułu kasztelańskiego wiązałaby się z faktem przekazania mu kasztelanii przez ojca, może bez zgody królewskiej. Por. też Knigi, nr 241.

- 553 Mikołaj Janowski, z Janowca (Janów Młyń)
 25 IV 1461 (GnG 2, k. 1b)
 22 X 1487 (GnG 8, k. 96v). † a. 22 X 1490 (ib. 10, k. 51v)
- 554 Jerzy z Wrześni
 4 II 1489 (GnG 8, k. 115v)
 31 XII 1493 (KalG 29, k. 197). † a. 27 I 1495 (PozG 11, k. 76v)
- 555 Stanisław Imbir z Objezierza
 2 III 1494 (PozG 59, k. 28v)
 15 X 1499 (KoścZ 17, k. 259). † a. 2 V 1500 (PozG 62, k. 108v)

UJŚCIE — kasztelan

- 556 Jan
 6 I 1335 (Biblioteka Czartoryskich, rkps 3344, k. 96—97)
- 556a Zbylut
 25 IV 1335 (KDW III, nr 1146)
 14 IV 1339 (Lites I, s. 119)
- Ostatni znany kasztelan ujski.

WSCHOWA

Hierarchia ziemska wschowska wykształca się najpewniej dopiero po nadaniu ziemi wschowskiej prawa polskiego (1422). Hierar-

chia ta w XV w. składała się najpewniej tylko z sędziów, podsedeków i podkomorzych, jej rozwinięcie nastąpiło dopiero w 1670 r. (zob. ostatnio A. Bieniaszewski, Urzędnicy wschowscy XV—XVIII wieku, Studia i Materiały do Dziejów Wielkopolski i Pomorza, 15, z. 2, 1984)

WSCHOWA — podkomorzy

- 557 Piecz
27 IV 1433 (KoścZ 10, k. 179)
- 558 Dziersław z Leszna
12 V 1447 (AAP, AC 66, k. 33v)
15 V 1447 (PozG 2, k. 239v)
- 559 Jan z Wilkowa
28 X 1448 (PozG 3, k. 24)
21 I 1466 (KoścZ 15, s. 113). † a. 17 IX 1469 (ib., s. 247)
- 560 Mikołaj z Wilkowa, Piwonie
14 III 1469 (KalZ 12, k. 186)
24 VI 1472 (KalG 27, k. 241)
- 561 Frycz Jędrzychowski, Andrzejowski
27 V 1494 (PozG 11, k. 45v)
30 V 1494 (KoścG 4, k. 44, 44a). † a. 7 VI 1510 (MRPS IV, nr 9533)

WSCHOWA — podsedek

- 562 Jan ze Szczepankowa, Siekowa
1426 (KonZ 2, k. 241)
10 I 1436 (PozZ 13, k. 109)
- 563 Paweł z Wilkowa
20 II 1495 (WschG 1, k. 1)
16 V 1497 (KoścG 4, k. 147)

WSCHOWA — sędzia

- 564 Andrzej (Henryk?) Kotwicz z Siedlnicy, Lasocie
26 VII 1424 (KoścZ 8, k. 67v)
13 III 1438 (KoścZ 12, s. 56)

- 565 Jan Bronikowski
30 I 1447 (Kr. 1, k. 68)
16 III 1473 (KoścZ 16, k. 19)
- 566 Nikiel Krzycki
14 III 1487 (PozG 10, k. 68)
- 567 Jan (Kotwicz) z Gołanic
25 VII 1488 (PozG 10, k. 100)
19 V 1497 (WschG 1, k. 14). † a. 25 III 1498 (WschG 1, k. 15)

WSCHOWA — starosta zob. niżej nr 640 n.

ZBAR — kasztelan

- 568 Andrzej
5 II 1361 (KDW IV, nr 2068)
30 VIII 1363 (KDW III, nr 1500)
- 569 Przedpełk z Kopydłowa
5 VI 1413 (KonZ 1, k. 225av)
18 XII 1413 (KonZ 1, k. 230). Potem podstoli kal. (nr 179).
Z tytułem wyst. tylko 2 razy j.w.
- Ostatni znany kasztelan zbarski.

ZBĄSZYŃ — kasztelan

- 570 Chwał
25 IV 1340 (KDW II, nr 1199)
- 571 Andrzej
27 IX 1360 (KDW III, nr 1444)
- 572 Krystyn z Żernik
26 V 1376 (KDW III, nr 1726)
27 XI 1383 (KDW III, nr 1804)
- 573 Mścigniew z Piątkowa
1 X 1390 (KDW VI, nr 315)
18 II 1401 (PiekWyb., s. 56)
- 574 Szymon z Boguniewa
31 V 1403 (Pozn. II, nr 1385)
26 VI 1403 (Pozn. II, nr 1449). † a. 13 V 1404 (ib. nr 1860)
Być może już zapis *Sbanski* (Pozn. II, nr 1808) z 28 XI 1402 odnosi się do Szymona.

- 575 Andrzej z Gorazdowa
 15 X 1404 (PiekWyb., s. 212)
 21 IX 1406 (PiekWyb., s. 302)
- 576 Sambor z Małachowa
 IV 1411 (GnZ 1, k. 69)
 3 X 1419 (PyzZ 4, k. 133v). Potem łowczy kal. (nr 107)
- 577 Tomisław z Małachowa
 19 XI 1420 (PyzZ 4, k. 260)
 6 V 1421 (KoścZ 6, k. 164)
- Ostatni znany kasztelan zbąszyński.

ŻOŃ — kasztelan

- 578 Tomasz
 1353 (KDW IV, nr 2065)
 21 IX 1360 (KDW III, nr 1443)
 Z tytułem wyst. 4 razy: j.w. oraz KDW III, nr 1332, 1442.
- 579 Tomisław z Sarbinowa
 31 III 1387 (KDW III, nr 1860)
 7 XII 1406 (Pozn. II, nr 2809)
- 580 Wata z Koźminka
 4 IX 1427 (KoścZ 8, k. 369v) — imię nie znane.
- Ostatni znany kasztelan żoński.

D O D A T E K I

WIELKOPOLSCY STAROSTOWIE GRODOWI

Nakło — Wielkopolska (Kalisz i Poznań) — Wschowa

KALISZ — starosta zob. niżej nr 594 n.

NAKŁO — starosta

- 581 Henryk (z Rynarzewa) kasztelan gn. (nr 34), potem wojewoda kal. (nr 223)
 10 VIII 1328 (KDW II, nr 1090)
 9 III 1337 (Lites I, s. 457), zob. też Scriptores rerum Prussicarum II, s. 466

- 582 Jarosław ze Skotnik arcybiskup gn.
30 VIII 1363 (KDW III, nr 1500)
14 I 1364 (KDW III, nr 1508). Jedyne wzmianki
- 583 Sędziwój z Szubina, jednocześnie GWP (nr 610), starosta krakowski, od 1381 wojewoda kal. (nr 227)
11 V 1375 (KDW III, nr 1719)
10 I 1388 (KDW III, nr 1870)
- 584 Czesław Bonin z Jeleńca, starosta z ramienia zastawnika Nakła, księcia Warcisława szczecińskiego
24 I 1391 (KDW III, nr 1909)
- 585 Maciej z Wąsoszy wojewoda kal. (nr 228)
13 VII 1410 (Długosz XIII, s. 32)
21 XII 1410 (KDW VII, nr 670). Jedyne wzmianki
- 586 Jarosław z Iwna podkomorzy kal. (nr 148)
28 XII 1414 (KDW VII, nr 742)
12 XII 1422 (PozZ 7, k. 44v)
- 587 Tomek z Pakości kasztelan bydgoski
13 V 1424 (PozZ 7, k. 157)
29 VI 1425 (PozZ 8, k. 60)
- 588 Chwał ze Strzelc
11 VI 1428 (ACap. II, nr 225)
12 VI 1428 (KalZ 5, k. 235v—236). † a. 19 IX 1431 (KDM IV, nr 1282)
- 589 Andrzej z Danaborza wojewoda kal. (nr 230)
26 III 1432 (NakG 1, k. 4)
1453 (nr 328)
- 590 Włodek, Władysław, z Danaborza, kasztelan nakielski od 1453 (nr 328)
14 II 1436 (APP, Poznań Wc. 1, k. 152)
† 21/22 V 1467 (zob. nr 328)
- 591 Maciej ze Słupów kasztelan nakielski (nr 329)
11 X 1467 (NakG 2, s. 17)
27 VI 1468 (NakG 2, s. 67)
- 592 Jan z Górki podkomorzy poz. (nr 417)
15 XI 1468 (NakG 2, s. 82)
9 VI 1477 (NakG 3, s. 145)

593 Jan Starszy z Danaborza kasztelan rogoziński od 1485 (nr 526)

17 XI 1477 (NakG 3, s. 181)

22 XI 1517 (NakG 5, k. 33v). † a. 9 V 1518 (nr 526)

Starostwo (jako zastawnik) piastował wspólnie ze swoim bratem Janem (Młodszym).

POZNAŃ — starosta zob. niżej nr 594 n.

WIELKOPOLSKA — starosta (generalny — GWP)

Urząd starościński utworzony został w Wielkopolsce w początkach XIV w. Ostatnio trwa dyskusja, czy w pierwszej połowie XIV w. w województwach poznańskim i kaliskim władzę starościńską sprawował jeden urzędnik (tak dawniej S. Kutrzeba, obecnie J. Pakulski), czy też istniały dwa ciągi starostów — poznański i kaliski (tak J. Łojko)*. W niniejszym spisie, nie przesądzając sprawy, umieszczamy wszystkich storostów nazywanych prze-miennie poz., kal. lub wlkp. (*capitaneus Poloniae*) w jednym ciągu, zaznaczając w razie potrzeby różnice poglądów na ich atrybucję terytorialną (układ spisu pochodzi od redaktora tomu).

594 Stefan Pękawka

16 VIII 1316 (KDW II, nr 988)

7 VI 1319 (KDW II, nr 1010)

Tytułowany starostą *Polonie, tocius Polonie, Regni Polonie*. Łojko uważa go za starostę kal. Dnia 8 XII 1316 (ZDM, nr 894) bratankowie Władysława Łokietka, Kazimierz i Przemysław, wyst. z tytułami: *ducibus et dominis Poznanie*; daje to części badaczy asumpt do przypuszczeń, że sprawowali oni w tym czasie funkcje starościńskie w Poznaniu (Łojko), co wydaje się mało prawdopodobne (Pakulski).

* S. Kutrzeba, *Starostowie, ich początki i rozwój do końca XIV w.*, „Rozprawy Akademii Umiejętności, Wydział Historyczno-Filozoficzny”, 45, 1903; A. Gąsiorowski, *Urzednicy zarządu lokalnego w późnośrednio-wiecznej Wielkopolsce*, Poznań 1970, s. 145 n.; J. Łojko, *Utworzenie starostwa generalnego Wielkopolski*, „Roczniki Historyczne”, 44, 1978, s. 131 n.; J. Pakulski, *Starostwo wielkopolskie w latach 1306-1352*, „Studia i Materiały do Dziejów Wielkopolski i Pomorza”, 14, z. 2, 1982, s. 39 n.

- 595 Przybysław Borkowic zw. Chocholec, wojewoda poz. (nr 480)
15 II 1319 (KDW II, nr 1005)
13 VII 1324 (KDW II, nr 1041)
Pakulski sądzi, że w 1319 był tylko zastępcą Stefana Pękawki, Łojko uważa go za starostę poz.
- 596 Janisław arcybiskup gn.
27 VIII 1320 (KPol. II, nr 236). Jedyna wzmianka, ale zob. także: Spory i sprawy pomiędzy Polakami z Zakonem Krzyżackim, t. I, Wrocław 1970, s. 63.
Łojko uważa go za starostę kal., Pakulski za bezpośredniego następcę Stefana Pękawki.
- 597 Krzywosąd syn Śmiła
27 VIII 1324 (KDW II, nr 1054)
29 V 1325 (Archiwum książąt Lubartowiczów Sanguszków II, Lwów 1888, nr 8)
Tytułowany (2 razy, j.w.): *capitaneus Regni Polonie*. Już wcześniej, 5 III 1323 (KDW II, nr 1034), nazwany starostą kal. (i łęczyckim), co daje asumpt Łojce do uważania go za starostę kal., Pakulskiemu zaś — za zastępcę Przybysława Borkowica w Kaliszu.
- 598 Wincenty z Szamotuł wojewoda poz. (nr 481)
29 X 1329 (KDW II, nr 1103)
1331 (Lites I, s. 316)
Wyst. 3 razy: j.w. oraz KDW II, nr 1113. Tytułowany: *capitaneus Polonie*.
- 599 Mikołaj z Biechowa wojewoda poz. (nr 482)
25 IV 1335 (KDW II, nr 1146)
14 XII 1336 (KDW II, nr 1163)
Z tytułem (*capitaneus Polonie, terre Polonie*) wyst. 2 razy, j.w. Zob. też niżej nr 602.
- 600 Henryk z Rynarzewa wojewoda kal. (nr 223)
12 II 1338 (KDW II, nr 1175)
8 VI 1338 (KDW II, nr 1183)
Z tytułem (*capitaneus Kalisiensis, provisor terre Kalisiensis*) wyst. 2 razy, j.w. Uważany za starostę kal. (Łojko) lub zastępcę skądinąd nie znanego GWP w Kaliszu (Pakulski).

- 601 Andrzej z Koszanowa kasztelan poz. (nr 353)
11 III 1339 (Lites I, s. 111)
17 IV 1341 (KDW VI, nr 127)
Łojko uważa go za starostę poz.; J. Bieniak, w: *Cultus et cognitio*, Warszawa 1976, s. 101—102, początkowo za starostę poz. (już 1335 — wg niepewnego dok. KDW II, nr 1155), potem za GWP.
- 602 Mikołaj z Biechowa wojewoda kal. (nr 224)
27 III 1343 (KDW II, nr 1213)
25 VII 1343 (KDW II, nr 1227)
Z tytułem *capitaneus Polonie* wyst. 4 razy: j.w. oraz
- 603 Stanisław Jelitko podczaszy krakowski
19 IV 1346 (KPol. II, nr 496)
Wyst. z tytułem (*capitaneus Calissiensis*) tylko raz. j.w.
Łojko uważa go za starostę kal., Pakulski za zastępcę GWP w Kaliszu.
- 604 Mikołaj
13 XI 1346 (KDW II, nr 1252)
2 II 1347 (KDW II, nr 1257)
Z tytułem *capitaneus Polonie* wyst. 4 razy: j.w. oraz KDW II, nr 1253, 1254.
- 605 Przeclaw z Gułtów kasztelan poz. (nr 355)
21 XI 1347 (KDW VI, nr 145)
7 X 1351 (KPol. II, nr 295)
Z tytułem wyst. 5 razy, 4 razy nazwany starostą kal., raz — wielko(polskim). Uważany za starostę kal., tylko Pakulski uznaje go za GWP.
- 606 Maciek, Maciej, Borkowic wojewoda poz. (nr 484)
30 IV 1348 (KDW II, nr 1268)
30 V 1348 (KDW II, nr 1270)
Z tytułem (*capitaneus Poznaniensis*) wyst. 2 razy, j.w.
Uważany za starostę poz., tylko Pakulski uznaje go za zastępcę GWP (Przeclaw z Gułtów) w Poznaniu.
- 607 Wierzbięta z Paniewic, Kępna, kasztelan poz. od 1360 (nr 356)
30 VI 1352 (KDW III, nr 1311)
29 VI 1368 (KDM III, nr 816)
Starosta całej Wielkopolski (GWP) podobnie jak wszys-

- cy jego następcy. Był starostą zapewne do † (12 I [1369?] — zob. MPH V, s. 472)
- 608 Przeclaw z Gułtów wojewoda kal. (nr 226)
9 VI 1369 (KDW III, nr 1612)
24 VI 1371 (KDW III, nr 1648)
- 609 Otto z Pilicy, przedtem starosta ruski
7 XII 1371 (KDW III, nr 1653)
10 VII 1372 (KDW III, nr 1671)
- 610 Sędziwój z Szubina
17 XII 1372 (KDW III, nr 1677)
26 IX 1376 (KDW III, nr 1730)
- 611 Domarat z I w n a, Pierzchna
23 III 1377 (KDKK II, nr 299)
2 X 1382 (KDW III, nr 1803)
- 612 Pielgrzym, Peregryn, z Węgleszyna
2 VIII 1383 (MPH II, s. 746)
27 V 1387 (KDW VI, nr 299)
- 613 Krzesław z Chodowa kasztelan sandomierski
19 XI 1387 (Pozn. I, s. 34)
12 I 1389 (Pozn. I, nr 487)
- 614 Sędziwój z Szubina wojewoda kal. (nr 227)
6 IV 1389 (Pozn. I, nr 593)
1 XII 1397 (KDW III, nr 1983; ib. VI, nr 362)
- 615 Tomek, Tomasz, z Węgleszyna, podczaszy krakowski (do 1407), kasztelan sandomierski 1407—09
22 I 1398 (Leksz. II, nr 641)
28 VII 1409 (ZDM, nr 1725). † 1409, po 15 VIII (Długosz XII, s. 582)
- 616 Wincenty Granowski kasztelan nakielski (nr 324)
25 X 1409 (MK 57, k. 79v)
† 1410, po 15 VII (Długosz XIII, s. 80)
- 617 Sędziwój z Ostroroga wojewoda poz. (nr 489)
3 III 1411 (PozZ 3, k. 132)
4 I 1415 (PozZ 4, k. 67v)
- 618 Jan ze Szczekocin kasztelan lubelski
4 II 1415 (KDKK, nr 558)
17 III 1419 (AKPr. VIII/2, s. 147)

- 619 Sędziwój z Ostroroga wojewoda poz. (nr 489)
10 IV 1419 (PozZ 6, k. 90)
24 X 1426 (PozZ 9, k. 13)
- 620 Tomek, Tomasz, z Pakości kasztelan poz. (nr 360)
5 XI 1426 (AKH III, s. 335)
10 VII 1428 (KoścZ 9, k. 54v)
- 621 Marcin ze Sławska kasztelan poz. (nr 361)
6 VIII 1428 (KalG 17, k. 180v)
24 VII 1430 (APP, Akta m. Poznania D 193)
- 622 Dobrogost Świdwa z Szamotuł podkomorzy kal. (nr 149)
7 IX 1430 (APP, Ks. miejska Lwówek 1, k. 13)
16 VII 1432 (KalZ 6, k. 105)
- 623 Sędziwój z Ostroroga wojewoda poz. (nr 489)
28 VII 1432 (KalG 18, k. 48)
13 III 1434 (MRPS III, suppl. nr 118)
Urzędował aż do przybycia następcy z Nowego Korczy-
na (niżej nr 624).
- 624 Andrzej Ciołek z Żelechowa podkomorzy sandomierski
N 5 III 1434 (KDW V, nr 542)
31 III 1436 (Akta radzieckie poznańskie I, Poznań 1925, nr
72). † a. 7 VI 1436 (ib., nr 131)
- 625 Rafał z Gołuchowa, Obiechowa, podkomorzy kal. (nr
150)
20 VII 1436 (KDW V, nr 584)
5 I 1439 (KalG 19, k. 92v)
- 626 Stanisław z Ostroroga podstoli kal. (nr 180)
27 II 1439 (KDW V, nr 627)
5 IV 1440 (PozZ 14, k. 73). Odwołany ok. 19 IV 1440 (Dłu-
gosz XIII, s. 626—627)
- 627 Krzesław Kurozwęcki kasztelan wiślicki
31 V 1440 (PozZ 14, k. 78v)
23 VI 1443 (KalG 20, k. 202)
Wg Długosza XIII, s. 626—627, N ok. 19 IV 1440.
W 1441 r. Kurozwęckiego zastępował sporadycznie pod-
komorzy kal. Rafał z Gołuchowa (nr 150), w l. 1442—
—43 zaś podkomorzy poz. Jan Czarnkowski (nr 414).

- 628 Wojciech Malski wojewoda łęczycki, namiestnik (*locumtenens*) na Wielkopolskę
16 VIII 1443 (Kr. 1, k. 50v)
4 IX 1447 (KalG 22, k. 132v)
- 629 Łukasz z Górki wojewoda poz. (nr 490)
3 IX 1447 (GnG 1, k. 1)
12 VI 1448 (KalG 22, k. 133)
Górka obejmował urząd w Gnieźnie, gdy w Kaliszu urzędował jeszcze jego poprzednik. W 1448 r. zastępował go sporadycznie Mikołaj z Pleszewa.
- 630 Stanisław z Ostroroga kasztelan międzyrzecki (nr 310), potem gn. (nr 47)
10 VII 1448 (GnG 1, k. 27)
8 VII 1451 (GnG 1, k. 191)
- 631 Łukasz z Górki wojewoda poz. (nr 490)
23 VII 1451 (KalG 23, k. 16)
(18) IX 1454 (Przegląd Historyczny, 56, 1965, s. 95)
Traci(?) starostwo po dostaniu się do niewoli krzyżackiej pod Chojnicami. W 1454 r. zastępował go sporadycznie Mikołaj z Pleszewa.
- 632 Piotr Skóra z G a j u kasztelan kal. (nr 97)
31 I 1455 (MRPS IV, suppl. nr 886)
4 X 1456 (KalG 24, k. 58)
- 633 Łukasz z Górki wojewoda poz. (nr 490)
8 X 1456 (PozG 56, k. 89)
20 III 1457 (PozG 56, k. 97)
- 634 Ścibor Chełmski, z P o n i e c a, podkomorzy poz. (nr 415), starosta malborski 1458—59
29 III 1457 (Biblioteka Raczyńskich, rkps 85, k. 151v)
11 VIII 1460 (KPol. IV, nr 57)
W 1459 r. zastępował go Dobrogost Zajączkowski z Psarskiego, w 1460 r. zaś — Przecław Potulicki.
- 635 Piotr Świdwa z Szamotuł kasztelan poz. (nr 363)
11 XI 1460 (KalG 26, k. 1)
8 VIII 1473 (KonG 2, k. 61v). † jako starosta 24—28 IX 1473 (nr 363)
W l. 1464—65 i 1471 zastępował go sporadycznie Mikołaj Tomicki.

- 636 Maciej Mosiński, z B n i n a, krajczy koronny 1467—76, wojewoda kal. 1475—77 (nr 233), poz. (nr 492)
26 X 1473 (KKrak., nr 183)
R 17 II 1484 (KoścG 2, k. 117v)
Na przełomie 1479 i 1480 r. zastępował go Piotr z Opa-
lenicy.
- 637 Mikołaj Kuciński, z Kutna, wojewoda łęczycki
(N) 18 II 1484 (KPol. III, nr 227)
† 2 X 1493 (KoścG 3, k. 157)
W l. 1484, 1485, 1493 zastępował go sporadycznie Ma-
ciej ze Słupów.
- 638 Jan z Ostroroga kasztelan poz. (nr 364)
17 X 1493 (KcG 8, k. 102v)
25 X 1498 (Biblioteka Raczyńskich, rkps 85, k. 82)
O dacie końcowej zob. numer następny.
- 639 Ambroży P a m p o w s k i wojewoda sieradzki
29 X 1498 (PozG 62, k. 1)
20 IX 1504 (KalG 30, k. 424)
N otrzymał już najpewniej 8 X 1498 w Sandomierzu(?)
— zob. J. Wiesiołowski, Ambroży Pampowski..., Wro-
cław 1976, s. 174, 182; wjazd do Poznania odbył 6 XI
1498 (ib.) — do tego czasu funkcje starościńskie wy-
konywał w Wlkp. nadal Ostroróg.

WSCHOWA — starosta

- 640 Ramsz Opolski z C z a c z a, Śmigła
27 XI 1392 (Zeitschrift der Historischen Gesellschaft für
die Provinz Posen, 1904, s. 242 = KDW II, nr 1032 —
tu błędna data 1322)
- 641 Jan z R y d z y n y, Czerniny
24 VI 1405 (KDW VII, nr 551)
28 II 1409 (KDW V, nr 143, 144)
- 642 Jarosław z I w n a chorąży poz. (nr 341)
9 IX 1409 (KDW VII, nr 647)
Jedyna wzmianka, ale por. też KDW s.n. I, s. 277.
- 643 Jan z R y d z y n y, Czerniny, kasztelan międzyrzecki od
1418 (nr 308)
25 I 1414 (KoścZ 4, k. 88v)
† 23 X 1423 (nr 308)

- 644 Wincenty Świdwa z Szamotuł kasztelan międzyrzecki (nr 309)
26 VII 1424 (KoścZ 8, k. 67v)
9 I 1427 (KoścZ 8, k. 276)
- 645 Maciej Borek zw. Strączkiem z Osiecznej kasztelan nakielski od 1442 (nr 327)
N 9 II 1432 (KDW V, nr 528)
26 III 1443 (KoścZ 12, s. 272)
- 646 Jan Kotwicz z Gołanic, Olbrachcie
27 XII 1443 (PozG 2, k. 65v)
12 VII 1447 (KoścG 1, k. 121). † 1448 (nagrobek w kościele w Siedlnicy w ziemi wschowskiej)
- 647 Henryk Kotwicz z Gołanic
28 X 1448 (PozG 3, k. 24v)
10 VII 1450 (KoścG 1, k. 177). † a. 29 IX 1450 (KoścZ 14, k. 127v)
- 648 Jan z Bnina kasztelan międzyrzecki (nr 311)
27 XI 1453 (PozZ 17, k. 136). Jedyna wzmianka
- 649 Wojciech Górski kasztelan łędzki (nr 296)
31 VIII 1462 (PozZ 17, k. 311v)
□ 17 XI 1494 (nr 296)
- 650 Piotr Górski z Miłosławia
20 II 1495 (WschG 1, k. 1)
2 II 1537 (MRPS IV, nr 18307). † a. 4 III 1540 (ib., nr 6746)
Wraz z nim współstarostami byli jego bracia Wojciech († ok. 1507), Jan († 1533) oraz Maciej Górscy — zob. GStar., s. 69.

DODATEK II

KANCLERZE WIELKOPOLSCY

O urzędzie zob. J. Nowacki. Dzieje archidiecezji..., t. II, Poznań 1964, s. 591.

- 651 Filip z Miłosławia prepozyt kapituły poz.
19 VIII 1314 (KDW II, nr 921)
12 VII 1320 (KTyn., nr 43). † 2 II 1322 (MPH V, s. 474)

- 652 Piotr Żyła z Bytynia dziekan kapituły poz., kasztelan międzyrzecki (nr 301)
12 II 1329 (KDW II, nr 1096)
26 V 1331 (KDM II, nr 604)
- 653 Otto z Mstyczowa prepozyt kapituły gn.
6 X 1333 (ZDM, nr 914)
21 I 1365 (KDW III, nr 1536). R 1365/66, † 27 IX 1366 (MPH s.n. V, s. 174)
- 654 Mikołaj z Kórniku kantor kapituły poz.
18 IV 1366 (KDW VI, nr 215)
23 VI 1372 (KDW III, nr 1669)
- 655 Piotr z Krześlic kanonik poz.
11 XI 1396 (KDW III, nr 1972)
1 IX 1405 (AAP, AC 1, k. 140v)
- 656 Antoni kanonik poz. (?)
12 VIII 1407 (AAP, AC 2, k. 76)
I 1408 (AAP, AC 2, k. 89v)
- Ostatni znany kanclerz wlkp.

ALFABETYCZNY SPIS OSÓB WYSTĘPUJĄCYCH W CZĘŚCI DRUGIEJ (1314—1500)

Spis obejmuje wszystkie osoby stanowiące hasła w Wykazie urzędników (nr 1—656). Zastosowano układ alfabetyczny — hasłem podstawowym jest miejscowość, z której dana osoba się pisze lub odmiejscowe nazwisko, w wypadku zaś, gdy dane te nie są znane — imię, wyjątkowo przydomek. Gdy jedna osoba pisała się z kilku miejscowości, jako hasło główne w niniejszym spisie występuje ta z nich, która została podana pismem *rozstrzelnym* w Wykazie urzędników. W wypadku wystąpienia w spisie kilku osób znanych tylko z imienia, o kolejności decyduje chronologia występowania.

Spis stara się dokonywać możliwie pełnych identyfikacji poszczególnych osób, podając następujące dane: (a) miejsce pochodzenia (miejscowość lub miejscowości) lub odmiejscowe nazwisko, wreszcie imię (Lokalizacji miejscowości dokonuje tylko w wypadku, gdy w grę wchodzi kilka możliwości), b) przynależność rodową (określaną umownie mianem „herb”) ustalaną na podstawie cytowanej literatury (informacje o herbach w hasłach nie zaopatrzonych w bibliografię pochodzą z reguły z danych ks. S. Kozierowskiego, publikowanych w 8 tomach jego *Badań nazw topograficznych starej Wielkopolski*; c) piastowane urzędy wielkopolskie oraz pozawielkopolskie, lata występowania (z odsyłaczami do numerów Wykazu urzędników; d) podstawową literaturę biograficzną — z reguły słowniki biograficzne (PSB, WSB) oraz nowsze opracowania genealogiczne.

Stosowane w niniejszym spisie skróty objaśnione zostały na wstępie niniejszego tomu.

Andrzej cz. Kal. (1352—58) 76

Andrzej (Borkowic?) klan Kal. (1353—65) 89

Andrzej klan zbąszyński (1360) 571

- Andrzej klan zbarski (1361—63) 568
Andrzejowski Frycz, zob. Jędrzychowski
Antoni, ksiądz (kanonik Pozn.) kanclerz Wlkp. (1407—08) 656
Baranowski Jan z Chomeńcic, h. Drogosław?, klan Krzyw. (1465—
—84) 273
Benice, z Paszek (i z Wolicy), h. Doliwa, klan Gn. (1354—60) 39,
wda Poz. (1360—70) 485 (PSB XXV, s. 268)
Bernard stol. Kal. (1388) 214
Będlewo, z Łodzice: Bieniak, Benedykt stol. Poz. (1435—38) 473,
chor. Poz. (1438—50) 343 (GStar. s. 48)
— Jan klan Przem.? (a.1478?) 508
— Marcin Nowomiejski (sta Mieściska, Nowego Miasta) pcz. Poz.
(1470) 401, sęd. Poz. (1472—82) 462 (GStar. s. 48)
— Sędziwój pstol. Kal. (ok. 1488?) 182
Białośliwie, z Wincenty, zob. Łukowo
Biechowo, z Doliwici: Janusz klan Biech. (1355—77) 3
— Mikołaj klan Biech. (1324—29) 1, wda Poz. (1334—39) 482,
Kal. (1340—53) 224, GWP (1335—36, 1343) 599, 602 (PSB XXI,
s. 101)
— Wincenty klan Gn. (1360—77) 40
Bieganowo (koło Wrześni), z (?) Barnaba chor. Kal. (1387—91) 61
— Dzierśław chor. Poz. (1386—99) 339
Bieganowo (par. Krerowo), z Wincenty h. Grzymała, sta przedec-
ki, klan Sant. (1458) 534 (GStar. s. 70)
Bieniasz, Benesz, psęd. Kal. (1323—30) 157
Bierzglin, z Jan, zob. Jankowo Dolne
Błażejewo (par. Dolsk), z Dzierśław h. Awdaniec, klan karzecki
(1406) 254
Błażejewo (koło Kórnik), z Mikołaj h. Grzymała, sęd. Poz. (1339—
—62) 450 (PSB XXI, s. 102)
Błociszewo, z Mikołaj (i z Brodnicy) h. Ostoja, klan Sant. (1401
—15) 530, sęd. Poz. (1415—19) 455 (PSB II, s. 135 — z błęda-
mi)
Bnin, z Łodzice: Andrzej (i z Borku) klan Kam. (1473—1503) 251
— Jan miecz. Poz. (1428—40) 375
— Jan klan Międz. (1450—54) 311, sta Wsch. (1450—53) 648
(GStar. s. 71)

- Jan (i ze Śmigła) klan Przem. (1487—1502) 510
- Maciej Mosiński pcz. koronny 1464, krajczy 1467—76, wda Kal. (1475—77) 233, Poz. (1477—92/3) 492, GWP (1473—84) 636 (PSB XIX, s. 14; GStar, s. 71)
- Mikołaj (i ze Stęszewa) stol. Poz. (1447—77) 475
- Mikołaj klan Kam. (1471—73) 250
- Piotr klan Gn. (1428—48) 46 (PSB XXVI, s. 385; GStar. s. 71)
- Piotr pstol. Kal. (1447—53) 181, klan Lęd. (1456—61) 295
- Piotr Bniński z Opalenicy, Mosiny klan Sant. (1463—66) 535 (GStar. s. 71)
- Piotr, zob. Opalenica
- Wojciech klan Międz. (1454—59?) 312
- Bodzęta (?) h. Poraj? klan Przem. (1355—62) 501
- Boguniewo, z Szymon h. Laska? klan zbąszyński (1403) 574
- Bogusz klan Krzyw. (1400—06) 269
- Bonin Czesław, zob. Jeleniec
- Borek, z Andrzej, zob. Bnin
- Borek, zob. Grodzisk
- Borek Maciej, zob. Osieczna
- Borek Wojśław, zob. Gryżyna
- Borkowic Maciej, zob. Maciej
- Borkowic Przybysław, zob. Przybysław
- Borkowo, z Stefan Rola klan ksiąski (1440) 280
- Borzymowski (z Borzymowa z Wiślickiem, h. Topacz) i z Boturzyńna (?) Marcin wojski Kal. (1489—1511) 242
- Boturzyński Marcin, zob. Borzymowski Marcin
- Bożejewice (koło Żnina), z Marcin pstol. Kal. (1364) 175
- Brodnica, z Mikołaj, zob. Błociszewo
- Paszek Biały (i z Krajkowa) h. Doliwa?, chor. Kal. (1392—1410) 62
- Brodziński (z Brudzynia w Keyńskim) Jakub h. Prawdzic?, łow. Kal. (1476—98) 111
- Bronikowski Jan sęd. Wsch. (1447—73) 565
- Brudzew (w Konińskim), z Pomianowie: Mikołaj pkom. Kal. (1446—61) 152
- Mikołaj sta brzeski, cz. Kal. (1461—66) 84, potem wda sieradzki, † 1492 (PSB II, s. 8)
- Brzezie (koło Pleszewa), z Lutek h. Doliwa, sęd. Kal. (1431) 193

- Brzostów, z Andrzej, zob. Górski Andrzej
- Brzozogaj, z Świętosław (i z Dziadkowa, Gaci) skarbnik Kal. (1386—1403) 203
- Brzozogłowy Janusz h. Grzymała sta bydgoski, klan Lęd. (1422—25) 292 (PSB X, s. 445)
- Budzisław, z Bogusz, zob. Kruchowo
- Budziszewski Adam z Margonina, h. Grzymała, pisarz Poz. (1447—64) 382
- Bytyń, z Jakub Drogosławic h. Drogosław, sęd. Kal. (1323—30) 185 (BienWlkp., s. 174)
- Mikołaj h. Łódzia, klan starogrodzki (1378—1406) 541
- Piotr Drogosławic h. Drogosław, sęd. Poz. (1319—22) 448, Kal. (1323) 184 (PSB XXVI, s. 389)
- Piotr Żyła h. Drogosław, dziekan Poz., klan Międz. (1329) 301, kanclerz Wlkp. (1329—31) 652 (PSB XXVI, s. 389)
- Cerekwica (koło Żnina), z Franciszek, Frącek, h. Szaszor, cz. Kal. (1370—97) 77 (BienWlkp., s. 157—158)
- Charbowo, z Mikołaj (i z Rybna) h. Sulima, psęd. Kal. (1459—72) 169
- Chełmski Ścibor, zob. Poniec
- Chłapowo, z Bodzeta h. Dryja, pcz. Poz. (1402—05) 393, psęd. Kal. (1406—18) 163
- Chodów, z Krzesław Kurozwecki h. Poraj, klan sandomierski, GWP (1387—89) 613 (PSB XVI, s. 270)
- Chojnica, z Jura h. Przosna?, klan Rog. (1401—02) 519
- Chomęcice, z Jan, zob. Baranowski
- Chomiąza, z Mikołaj, zob. Wenecja
- Chrostowo (Chrusty tuż pod Kaliszem), z Stanisław Obermut (i ze Skarszewa, Winiar) pcz. Kal. (1428—40) 135
- Chrząblice, z Janusz stol. Kal. (1399—1409) 217, wicesęd. w Koinie 1402—03 (GUrz. s. 122)
- Chrzastowo (koło Śremu), z Paweł Wyskota (i z Mikuszewa) łow. Kal. (1413—18) 106
- Chudzicki (z Chudzie koło Środy) Wojciech h. Wczele, podkoni Poz. (1393—1424) 422
- Chwał h. Nałęcz?, klan zbąszyński (1340) 570

- Chyciny (Wyciąże, koło Bledzewa), z Dzierżek h. Niałek?, pkom. Poz. (1359) 405
- Cielcza, z Filip (i ze Skokowa) h. Zaremba, klan książski (1412—16) 277
- Mikołaj, zob. Pleszew
- Cieszęta (BienWlkp., s. 197: h. Ołobok) włodarz Poz. (1326—29) 478
- Cieszęta psęd. Kal. (1370—77) 159
- Czacz, z Ramsz Opolski (i z Koszanowa, Śmigla) sta Wsch. (1392) 640, † 1415/16 (KDW VII, nr 760)
- Czarnkowski h. Nałęcz: Jan pcz. Poz. (1367—72) 389, sęd. Poz. (1377—1400) 453 (WSB, s. 127)
- Jan pkom. Poz. (1438—54) 414, klan Gn. (1454—66) 49 (WSB, s. 127)
- Mikołaj pcz. Kal. (1396—1401) 130, sęd. Poz. (1401—14) 454 (WSB, s. 127)
- Sędziwój klan Sant. (1467—86) 536, Gn. (1487—94) 55, wda Kal. (1494—99) 236, Poz. (1499—1500) 494 (PSB IV, s. 219)
- Czarnków, z Sędziwój h. Nałęcz, klan Nak. (1352—65) 321 (WSB, s. 128)
- Czema, Ciema klan giecki (1362—72) 29
- Czernina, z Jan, zob. Rydzyna
- Czestek h. Poraj?, klan kostrzyński (1344—53) 264
- Czeszewo (nad Wartą, w Pyzdrskim), z Beniamin (i z Jarocina) h. Zaremba; klan książski (1366—98) 274
- Ćmachowo, z Hamlet, zob. Oleśnica
- Danabórz, z Pałuki: Andrzej pcz. Kal. (1423—24) 134, klan. Kam. (1424—27) 247, wda Kal. (1427—35) 230, sta Nak. (1432—34) 589 (PSB I, s. 107; GStar., s. 72)
- Jan Starszy klan Rog. (1485—1517) 526, sta Nak. (1477—1517) 593
- Tomisław (i z Gołańczy) pcz. Poz. (1357—60) 388, sęd. Poz. (1363—64) 451, Kal. (1364—77) 188
- Włodek, Władysław (syn Andrzeja, ojciec Jana Starszego) klan Nak. (1453—67) 328, sta Nak. (1436—67) 590
- Dassius psęd. Poz. (1366—68) 426
- Dąbrówka (par. Skórzewo, na zachód od Poznania), z Potencjan

- Słapowski (syn Słapa) h. Drogosław, psęd. Poz. (1451—78) 435, burgrabia Poz. 1448 (GUrz., s. 152)
- Dąbski Przedwój łow. Łęd. (1354—58) 299
- Dębno (nad Wartą, w Pyzdrowskiem), z Doliwici: Jan Kot klan Łęd. (1453—54) 294 (PSB XIV, s. 449)
- Maciej Kot (i z Biechowa) klan Nak. (1410—30) 325 (PSB XIV, s. 450)
- Piotr Szymonowic klan Łęd. (1316—22) 284, Poz. (1324—29) 351 (PSB XXVI, s. 394)
- Wojciech Kot chor. Kal. (1446—47) 65 (PSB XIV, s. 452)
- Długie (pod Włocławkiem), z Wincenty h. Doliwa, klan starogrodzki (1326—39) 539, potem sędzia brzeski, wreszcie wda brzeski, † po 1356 (BienWlkp., s. 159)
- Dobczyn, z Piotr (i z Rąbinia) h. Wyskota, klan Krzyw. (1459—64) 272, wicesędzia w Kościanie 1452—53, burgrabia tamże 1459—62 (GUrz., s. 168)
- Dobiesław łow. Poz. (1335) 366
- Dobiesław Awdaniec sęd. Kal. (1343—63) 187 (PSB V, s. 233)
- Dobrogost h. Nałęcz, stol. Poz. (1326) 467
- Dobrogost h. Nałęcz?, cz. Kal. (1339—44) 75
- Dobrogost klan czarnkowski (1367) 21
- Dobrow, z Sławęta (i z Janiszewa) h. Laska, klan Kal. (1324—35) 86 (BienWlkp., s. 164—165)
- Domaradzice, z Ubiśław h. Awdaniec, cz. Kal. (1382—94) 78
- Dzaro pcz. Poz. (1379) 390
- Dzierżek podkoni Poz. (1370) 421
- Dzierżysław łow. Łęd. (1340) 298
- Dzwonowo, z Nałęcz: Dobrogost wda Poz. (1308—19) 479 (PSB V, s. 244; WSB, s. 148)
- Marcin miecz. Poz. (Kal?) (1390—1412) 374
- Mikołaj łow. Poz. (1413—22) 370
- Filip (BienWlkp., s. 177—179: z Grabianowa, h. Doliwa) klan Łęd. (1324—28) 285
- Filip pcz. Kal. (1352) 127
- Florian h. Awdaniec, skarbnik Poz. (1352) 465
- Furman Janusz, zob. Zaniemyśl

- Gaj Wielki (na zachód od Poznania), z Awdańce: Andrzej Skóra (syn Piotra) sęd. Poz. (1485—86) 463
- Piotr Skóra (i z Kiączyna) psęd. Poz. (1432—40) 433, sęd. (1441—51) 459, klan Kal. (1451—68) 97, GWP (1455—56) 632 (WSB, s. 672; GStar., s. 80)
- Stefan Skóra stol. Poz. (1396—97) 469, burgrabia Poz. 1396—97
- Wojciech Skóra klan radzimski (1374—82) 513
- Gałązka Sędziwój, zob. Gulczewo
- Gębice, z Maciej zw. Maczuda (i z Lubstowa) h. Laska, klan Śrem. (1394—97) 547, potem wda gniewkowski (PSB XIX, s. 23)
- Gębka Marcin, zob. Jastrzębniki
- Głęboćek, z Piotr h. Łódzia, klan Rog. (1453) 524
- Gniewomir (PSB VIII, s. 142: z Krokowej na Pomorzu Gd.) klan czarnkowski (1339) 20
- Gogolewo, z Doliwici: Jarosław, zob. Rozdrażew
- Paszek (i z Rozdrażewa, Kępy) pcz. Kal. (1401) 131, pkom. Poz. (1403—19) 410, sęd. Poz. (1420—25) 456 (PSB VIII, s. 202)
- Golina, z Iwan, zob. Gołuchów
- Sągnew stol. koniński (1390—93) 263
- Gołanice, z Henryk Kotwicz sta Wsch. (1448—50) 647
- Jan Kotwicz (i z Olbrachcie) sta Wsch. (1443—47) 646
- Jan sęd. Wsch. (1488—97) 567
- Gołańcz, z Tomisław, zob. Danabórz
- Gołuchów, z Wieniawici: Cherubin, Rubin, stol. Poz. (1486—1507) 477
- Iwan (i z Obiechowa, Karniowa, Soboty) klan Śrem. (1410—21) 549, sta ruski (PSB X, s. 192 — z wieloma błędami)
- Iwan syn Rafała (i z Goliny, Obiechowa) sęd. Kal. (1469—82) 197
- Jan Goły syn Iwana (i z Obiechowa, Golszewa, Strzałkowa), pcz. Poz. (1431—37) 397
- Rafał syn Iwana pstol. Poz. (1426—36) 444, pkom. Kal. (1436—42) 150, GWP (1436—39) 625 (WSB, s. 615; GStar., s. 72)
- Gorazdowo, z Andrzej klan zbąszyński (1404—06) 575
- Mikołaj cz. Kal.? (1400—17) 80, burgrabia w Pyzdrach 1403—04, 1411—15 (GUrz., s. 170)
- Gosławice, z Łaszcz h. Laska, podłow. koniński (1360—68) 262

- Gostyń, z Bartosz, zob. Wezenborg
- Góra (nie wiemy którą), z Mikołaj psęd. Poz. (1381—92) 427
- Górecki (z Kociałkowej Górki koło Pobiedzisk?) Janusz skarbnik Kal. (1415—27) 204
- Górka (nie wiemy którą), z Janusz klan Kal. (1340—48) 88
(BienWlkp., s. 317 zdaje się go identyfikować z J. klanem Łęd. 1335 (nr 286) i przypisywać mu h. Doliwa)
- Górka (Miejska Górka), z Łodzice: Jan syn Łukasza pkom. Poz. (1466—78) 417, sta Nak. (1468—77) 592
- Łukasz pcz. Poz. (1438—40) 398, wda Poz. (1441—75) 490, GWP (1447—48, 1451—54, 1456—57) 629, 631, 633 (PSB VIII, s. 408; WSB, s. 219; GStar., s. 73)
- Mikołaj syn Łukasza, klan Gn. (ok. 1482) 53
- Górka (Mileszyna, czyli Targowa G.), z Wczelice: Boguchwał pcz. Poz. (1460—64) 400
- Dobrogost chor. Poz. (1343) 338
- Piotr klan radzimski (1339—43) 511 (PSB XXVI, s. 408)
- Stefan pstol. Poz. (1335) 439 (BienWlkp., s. 337)
- Górski Andrzej z Brzostowa klan ksiąski (1443—52) 281
- Górski (z Góry koło Bnina i z Kępy, Łodzic) Andrzej pkom. Poz. (1479—85) 418, sta człuchowski, komandor joannitów Poz. 1493—94 (RTPNP XXXVI, s. 29; GStar., s. 73)
- Benedykt brat Andrzeja i Wojciecha, chor. Kal. (1479—83) 70
- Piotr syn Wojciecha (i z Miłosławia) sta Wsch. (1495—1537) 650, klan Nak. 1503—37 (GStar., s. 69)
- Wojciech ojciec Wojciecha stol. Pozn. (1440—45) 474
- Wojciech syn Wojciecha (i z Jarocina, Miłosławia) klan Łęd. (1462—94) 296, sta Wsch. (1462—94) 649 (PSB VIII, s. 457; WSB, s. 223)
- Grabienice, z Andrzej h. Dryja?, cz. Kal. (1468—99) 85, wieloletni wiceurzędnik w Koninie i Pyzdrach 1462—93 (GUrz., s. 170)
- Graboszewo, z Jan Głowacz (i z Leżenic na Mazowszu) h. Nałęcz, klan Sant. (1420—33) 532, potem wda mazowiecki, † po 1439 (zob. PSB XVII, s. 263)
- Grabowo, z Przybak, zob. Skokowo
- Granowski Wincenty h. Leliwa, pstol. Kal. (1386—87) 177, klan

- Nak. (1387—1410) 324, GWP (1409—10) 616 (PSB VIII, s. 551; WSB, s. 229; GStar., s. 74)
- Grodziec (w Konińskim), z Mikołaj klan Sant. (1495—1522) 538
- Grodzisk, z Borek h. Napiwo, klan Międz. (1339) 300 (BienWlkp., s. 198)
- Gromadno, z Wincenty (i z Laskownicy) h. Pałuka, psęd. Kal. (1387—99) 161
- Gruszczyński (z Gruszczyce, Koźmina i z Iwanowic) h. Poraj, Bartłomiej pkom. sieradzki, klan Gn. (1467—68) 50, Kal. (1468—86) 98 (GStar., s. 74)
- Mikołaj Kośmider, brat Bartłomieja, pstol. Poz. (1454—65) 446, chor. Kal. (1465—76) 67 (GStar., s. 74)
- Gryżyna, z Gryzimowie: Przybysław klan Przem. (1370—72) 502
- Przybysław (i z Brenna) stol. Poz. (1416—32) 472 (PSB IX, s. 79)
- Wojsław Borek sęd. Poz. (1323—35) 449
- Wojsław klan Sant. (1365—73) 527
- Gulczewo, z Sędziwój Gałązka klan Przem. (1394—1406) 505
- Gultowy, z Przecław h. Grzymała, klan Poz. (1348—59) 355, wda Kal. (1360—79) 226, GWP (1347—51, 1369—71) 605, 608 (PSB XXVIII; WSB, s. 595)
- Gwasco Andreollus z Soldai nad Morzem Czarnym, wojski Kal. (ok. 1486) 241, sta Gn. (GStar., s. 74)
- Henryk stol. Kal. (1348) 209
- Iłowiec, z Ostojowie: Piotr chor. Kal. (1485—87) 71, Poz. (1487—96) 346, burgrabia w Kościanie 1474 (GUrz., s. 142)
- Świętosław klan karzecki (1413—34) 256, wicesędzia w Kościanie 1405, 1415—19 (GUrz., s. 144)
- Imbir Stanisław, zob. Objezierze
- Iwanowice, z Bartłomiej, zob. Gruszczyński
- Piotr (i z Zakrzyna) pkom. Kal. (1442—45) 151
- Iwno, z Grzymalici: Domarat (i z Pierzchna) GWP (1377—82) 611, klan Poz. (1382—99) 358 (PSB V, s. 305, WSB, s. 153)
- Dzierżek pstol. Kal. (1368—79) 176, klan Gn. (1381—83) 41
- Jarosław klan Poz. (1334—39) 352, wda Poz. (1340—43) 483 (WSB, s. 293)

- Jarosław chor. Poz. (1406—15) 341, pkom. Kal. (1415—23) 148, sta Wsch. (1409) 642, Nak. (1414—22) 586 (WSB, s. 293)
- Teodoryk (i z Międzychodu, Siekowa) chor. Poz. (1415—38) 342, burgrabia w Kościanie 1402—04 (GUrz., s. 140)
- Izdebno, z Jasiek skarbnik Kal. (1380) 202

Jaka Jakusz, zob. Wilczyn

Jakusz stol. Kal. (1369) 211

Jan, Janusz h. Doliwa?, pkom. Poz. (1322—25) 402

Jan klan Ujścia (1335) 556

Jan miecz. Kal. (1352) 114

Jan podłowczy Gn. (1360) 57

Jan klan Śrem. (1362—67) 544

Jan klan Sant. (1393) 529

Jan de Dambski pcz. Kal. (1441) 136

Janisław arcybiskup Gn., GWP (1320) 596, † 1341 (WSB, s. 285)

Janiszew, z Sławęta, zob. Dobrów

— Jasiek Janiszewski klan Biech. (1456—59) 9

Jankowo Dolne, z Poraje: Dobiesław psęd. Kal. (1419—30) 164

— Jan (i z Bierzgliana) klan Kal. (1365—89) 90

Janowiec Wlkp. (Janów Młyn), z Mikołaj h. Zaremba?, klan Śrem. (1461—87) 553, burgrabia w Kcyni 1447—48, 1452—54, Gn. 1452—53 (GUrz., s. 172)

Janusz (BienWlkp., s. 317: Doliwa, identyczny z Januszem z Górki?) klan Lęd. (1335?) 286

Janusz klan Krzyw. (1371) 267

Jarocin, z Beniamin, zob. Czeszewo

— Wojciech, zob. Górski

Jarogniewice, z Szaszory: Janusz łow. Poz. (1408—09) 369, burgrabia w Kościanie 1402 (GUrz., s. 140)

— Jarosław psęd. Poz. (1430) 432, wicewda w Kościanie 1427—30 (GUrz., s. 143)

Jasiek Wyskota klan Krzyw. (1348—68) 266

Jastrzębniki, z Marcin Gębka h. Zaremba?, skarbnik Kal. (1447—59) 205, burgrabia Kal. 1447, 1452—54, 1456—57, pyzdrowski 1452 (GUrz., s. 172)

Jaskowo, z Wojciech pcz. Kal. (1365—70) 128

Jeleniec, z Czesław Bonin sta Nak. (1391) 534 (GStar., s. 71)

- Jelitko Stanisław, zob. Stanisław Jelitko
- Jerzykowo, z Mikołaj klan ostrowski (1378—90) 336
- Jeziński Tomisław (z Jezior koło Zaniemyśla) h. Nałęcz?, chor.
Poz. (1497—1514) 347
- Jędrzychowski Frycz (Andrzejowski) h. Kotwicz, pkom. Wsch.
(1494) 561
- Jutrosin, z Jan, zob. Sokołowo
- Kalinowa, z Zarembowie: Jan Łopata (i z Siedlemina) klan Sant.
(1435—57) 553
- Jan Zaremba (syn Wawrzyńca) klan sieradzki 1461, sta wie-
łuński, wda Kal. (1477—79) 234
- Kębłowo, z Abraham h. Nałęcz, pisarz Poz. (1445—47) 381 (PSB
XII, s. 357)
- Kępa, z Benedykt, zob. Górski
- Wincenty (i z Rozdrażewa) h. Doliwa, klan Kam. (1363—66)
243, pkom. Kal. (1368) 144, wda Poz. (1371—86) 486 (WSB,
s. 822)
- Kępno, z Wierzbęta, zob. Paniewice
- Kiełbasa Mikołaj i Wincenty, zob. Tymieniec
- Kleczew, z Andrzej, zob. Łukowo
- Kleszczewo, z Mroczek h. Grzymała, pcz. Poz. (1386—1400) 391,
psęd. Poz. (1400—23) 430
- Knyszyński Jan h. Przosna (RTPNP XLIV, s. 72—73), pisarz Poz.
(1467—76) 384, burgrabia Poz. 1450, 1462—73 (Gurz., s. 173)
- Kobylany, z Jakub h. Grzymała, sta brzeski, klan Gn. (1453—
—54) 48 (PSB XIII, s. 161)
- Kobylin, z Wojciech h. Łódzia, pcz. Kal. (1385—94) 129, klan
Miedz. (1394—1400) 306
- Kochłowski (z Kochłowych) Janusz pcz. Kal. (1443—57) 137, bur-
grabia Poz. 1443 (Gurz., s. 151)
- Kolno, z Nałęcz: Dobrogost (i z Prusimia, Bielska) klan Kam.
(1427—42) 248 (PSB V, s. 245; WSB, s. 148)
- Dobrogost (i z Bielska, Prusimia) psęd. Poz. (1441—50) 434
- Mikołaj (i z Prusimia) psęd. Poz. (1479—83) 436, wicepodsedek
Poz. i kościański 1448—50 (Gurz., s. 181)
- Komorowo (Wolsztyn-Komorowo), z Pielgrzym, syn Ludera (wyst.

- od 1285 — KDW I, nr 557, II, nr 949 n.) pcz. Poz. (1326) 386,
może ident. z Pielgrzymem cz. Poz. 1323 (nr 348)
- Konrad Borsnicz klan ksiąski (1407) 276 (S. Kozierowski, Obce
rycerstwo w Wielkopolsce . . . , s. 18—19)
- Kopydłowo, z Przedpełk h. Dryja, klan zbarski (1413) 569, pśtol.
Kal. (1414—25) 179, klan Łęd. (1426—51) 293 (PSB XXVIII)
- Korczbok Piotr, zob. Trzebaw
- Koszanowo, z Andrzej h. Szaszor, pkom. Kal. (1335—38) 141,
klan Kal. (1339) 87, Poz. (1339—43) 353, GWP (1339—41) 601
(J. Bieniak, w: *Cultus et cognitio*, Warszawa 1976, s. 101—
—102)
- Kośmider Mikołaj, zob. Gruszczyński
- Kot, zob. Dębno
- Kotwicz, zob. Gołanice, Siedlnica
- Koźminek (koło Babimostu), z Wata klan żeński (1427) 580 (Ro-
cznik Heraldyczny, 5, 1920, s. 5 n.)
- Kórnik, z Mikołaj h. Łódzia, kantor kapituły Poz., potem biskup
Poz., kanclerz Wlkp. (1366—72) 654 (PSB XXI, s. 117)
- Krajkowo, z Paszek, zob. Brodnica
- Kraska Jan, zob. Łubnica
- Krępa, z Dzierśław, zob. Kwiatków
- Jurek, Jerzy h. Korab, kanonik Kal., notariusz kancelarii kró-
lewskiej, pisarz Poz. (1423—36) 379 (J. Krzyżaniakowa, Kance-
laria królewska Władysława Jagiełły, II, Poznań, 1979, s. 191)
- Mikołaj, zob. Ociąż
- Krotoszyn (koło Pakości), z Jakub h. Laska, klan Śrem. (1460)
552
- Królików, z Zarembowie: Jan klan Śrem. (1398—1409) 548, Gn.
(1410—24) 45
- Mikołaj klan Gn. (1393—95) 43
- Wawrzyniec klan Łęd. (1352—69) 288, Poz. (1370—77) 357
- Kruczowo (koło Trzemeszna), z Bogusław (i z Budzisławia) h. Su-
lima, pśed. Kal. (1431—40) 166
- Krystyn h. Dryja?, pśtol. Kal. (1337—46) 174
- Krzeńlice, z Piotr kanonik Poz., kanclerz Wlkp. (1396—1405) 655
- Krzycki Nikiel h. Kotwicz, sęd. Wsch. (1487) 566
- Krzyżkowski Mikołaj z Laskowa wojski Poz. (1498—1503) 499,
komandor Poz. domu joannitów (RTPNP XXXVI, s. 31—32)

- Krzywosąd syn Śmiła GWP (1324—25) 597
- Kuchary Kościelne (koło Rychwału), z Wienčyślawa skarbnik Kal. (1362—69) 201
- Kucieński Mikołaj, z Kutna h. Ogończyk, wda łączycy, GWP (1484—93) 637 (PSB XVI, s. 63)
- Kunał psęd. Kal. (1382—83) 160
- Kurozwęcki Krzesław h. Poraj, klan wiślicki 1438, lubelski 1444, GWP (1440—43) 627 (PSB XVI, s. 271)
- Krzesław, zob. Chodów
- Kwiatków (pomiędzy Kaliszem a Ostrowem), z Korabici: Dzierśław (i z Ociaża, Krępy) łow. koniński (1418—22) 259, klan. Biech. (1423—32) 6
- Dzierśław pcz. Kal. (1460—99) 138, burgrabia Kal. 1459—60 (Gurz., s. 175)
- Jan łow. koniński (1402—18) 258, klan Lęd. (1418—20) 291, sęd. Kal. (1420—30) 192
- Jerzy, Jurek (i z Lutyni) klan Biech. (1403—21) 5
- Kwilecki Dobiesław, z Kwilcza h. Szreniawa, klan czarnkowski (1403—07) 23
- Laskownica, z Wincenty, zob. Gromadno
- Lasocki Stanisław z Brzezin h. Dołęga, pkom. Poz. (1485—1534) 419, wojski sochaczewski 1505, rawski 1521 (PSB XVI, s. 547)
- Latański Janusz h. Prawdzic, klan Biech. (1494—1502) 14, sęd. Kal. (1495—1503) 199, klan Lęd. 1502—03, burgrabia Nak. 1475—77, Gn. 1486—93 (PSB XVI, s. 561)
- Leszno, Leszczyńscy h. Wieniawa: Dzierśław pkom. Wsch. (1447) 558, burgrabia w Kościanie 1445—46 (Gurz., s. 141)
- Kasper pkom. Kal. (1469—1506) 154 (PSB XVII, s. 125)
- Rafał klan Przem. (1427—67) 507 (PSB XVII, s. 128)
- Rafał klan spicymierski, marszałek nadworny koronny, klan Gn. (1496—1500) 56, Poz. (1501) 365 (PSB XVII, s. 129)
- Leżenice, z Jan Głowacz, zob. Graboszewo
- Licheń Stary, z Godziembowie: Dzierśław łow. Kal. (1387—1405) 104
- Jan Licheński cz. Kal. (1412—20) 81, klan Śrem. (1422—30) 550, wda brzeski 1430, † 1448/9 (PSB XVII, s. 294)

- Lubiatowski Mikołaj h. Awdaniec? stol. Poz.? (1400—15) 471, burgrabia w Kościanie 1399—1401 (GUrz., s. 140)
- Lubraniec, z Mikołaj Gardzina h. Godziemba, klan spicymierski 1492, klan Łęd. (1494—1500) 297, Gn. 1501, wda Kal. 1501, Poz. 1511, † 1524 (PSB XVIII, s. 84)
- Lubstów, z Maciej, zob. Gębice
- Lwówek, z Dobrogost, zob. Ostroróg
- Łagiewniki Kościelne (w Gnieźnieńskim), z Sulimczycy: Piotr psęd. Kal. (1489—96) 172, wieloletni wiceurzędnik w Pyzdrach, Poznaniu i Gnieźnie 1471—90 (GUrz., s. 176)
- Wawrzyniec Strzeszkowic (i z Ułanowa) klan ostrowski (1390—1411) 337
- Włodek, Władysław Wałach klan Rog. (1448—52) 523
- Łaski Wojciech h. Korab, klan Łęd. (1396—1417) 290
- Łaszcz klan Łęd. (1314) 283 (BienWlkp., s. 152—153, 160—161)
- Łekno, z Trojan h. Pałuka, sęd. Kal. (1432—54) 194
- Łęg (par. Żegocin, koło Pleszewa), z Piotr h. Laska?, stol. Kal. (1392) 215, psęd. Poz. (1393—98) 428
- Łopata Jan, zob. Kalinowa
- Łódź koło Stęszewa, z Łodzice: Andrzej Włoch psęd. Poz. (1485—96) 437, wicepodkomorzy w Kościanie 1475, wicewojewoda Poz. 1481—85 (GUrz., s. 176)
- Bieniak, zob. Będlewo
- Łubnica, z Jan Kraska h. Belina, cz. Kal. (1441—58) 83, sta koniński (PSB XV, s. 204)
- Łukowo koło Wągrowca, z Pałuki: Andrzej (i z Kleczewa) chor. Kal. (1476—77) 68
- Wincenty stol. Kal. (1452—70) 220
- Wincenty (i z Białośliwia) chor. Kal. (1489—1504) 72
- Maciej, Maciek Borkowic h. Napiwo, klan Łęd. (1341—43) 287, wda Poz. (1346—58) 484, GWP (1348) 606 (PSB XIX, s. 7)
- Malski Wojciech h. Nałęcz, wda łączycy, namiestnik królewski na Wielkopolskę 1440—47, GWP (1443—47) 628 (PSB XIX, s. 383)
- Małachowo (w Gnieźnieńskim), z Sambor klan zbąszyński (1411—

- 19) 576, łow. Kal. (1420—36) 107, wieloletni wiceurzędnik w Gnieźnie, Poznaniu i Pyzdrach 1407—25 (GUrz., s. 177; PSB XIX, s. 412)
- Tomisław klan zbąszyński (1420—21) 577, wieloletni wiceurzędnik w Gnieźnie, Koninie i Pyzdrach 1420—38 (GUrz., s. 177, zob. też PSB XIX, s. 413)
- Marcin Zaremba, wda Gn. 1308, Kal. (1311—27) 222 (PSB XIX, s. 561)
- Marcin, cz. kal. (1339) 74
- Marcin chor. koniński (1361—63) 257
- Margonin, z Grzymalici: Adam, zob. Budziszewski
- Przeclaw, zob. Prusinowo
- Zygmunt stol. Kal. (1435—50) 219
- Miaskowski (z Miaskowa koło Krzywina) Wojciech h. Leliwa?, pisarz Kal. (1490—1508) 126
- Michał klan Międz. (1362—68) 304
- Mierucin (koło Mogilna), z Stanisław (i z Czołnochowa) h. Poraj?, klan ksiąski (1436—39) 279, burgrabia Nak. ok. 1425, Kal. 1426—28, 1430—32, 1437—39, Gn. 1437 (GUrz., s. 177)
- Międzychód, z Teodoryk, zob. Iwno
- Mikołaj miecz. Kal. (1329) 112
- Mikołaj klan Międz. (1335—37) 302
- Mikołaj klan Gn. (1335—41) 35
- Mikołaj sęd. Kal. (1336) 186
- Mikołaj GWP (1346—47) 604
- Mikołaj łow. Kal. (1359—66) 103
- Mikołaj klan Przem. (1386) 503
- Mikołaj klan Śrem. (1392—93) 546
- Mikołaj pcz. Poz. (1400—01) 392
- Miliński (z Mylina) Sędziwój h. Nałęcz?, Nowina?, psęd. Poz. (1498—1506) 438
- Miłosław, z Doliwici: Filip prepozyt kapituły Poz., kanclerz Wlkp. (1314—20) 651 (PSB VI, s. 450; WSB, s. 183)
- Filip klan Krzyw. (1375—91) 268
- Markusz klan radzimski (1362—63) 512
- Mikołaj Miłaj miecz. Kal. (1463—78) 120
- Piotr klan Gn. (1316—22) 33 (PSB XXVI, s. 409)
- Piotr, zob. Górski

- Wojciech, zob. Górski
Miroslaw Przedpeikowic h. Łódzia, klan bniński (1290—1316) 15
Młyny (Trzykolne Młyny koło Kórnik), z Jan stol. Kal. (1471—
—76) 221 i psęd. Kal. (1474—76) 170
Modliszewo, z Piechno klan czarnkowski (1395—1401) 22
Moje klan Biech. (1382) 4
Mosiński, zob. Bniński
Mrowiniec (koło Wągrowca), z Dobrogost (i z Milesznej Górki)
h. Wczele, klan Przem. (1411—13) 506
Mstyczów, z Otto h. Lis, prepozyt kapituły Gn., kanclerz Wlkp.
(1333—65) 653 (PSB XXIV, s. 633)
- Nielataj Andrzej, zob. Wiśniewo
Niemierza h. Nałęcz?, pcz. Poz. (1352) 387
Niepart, z Mikołaj klan Krzyw. (1418—38) 270
Nietuszkowo, z Przeclaw h. Grzymała?, pleban w Rogoźnie, alta-
rysta w katedrze Poz., pisarz Poz. (1400—20) 378
Niniewo, z Grzymała, być może wojski Kal. (ok. 1432—35) 239
NN psęd. Nak. (1363) 332
NN sęd. Nak. (1363) 334
NN klan giecki (1377) 30
NN wojski Poz. (1494) 498
Nosków (koło Jarocina), z Filip h. Zarembo?, klan Biech. (1451—
—53) 8, sęd. Kal. (1456—60) 195, burgrabia w Pyzdrach 1448—
—51, wicewojewoda tamże 1453 (GUrz., s. 179)
Nowomiejski Marcin, zob. Będlewo
- Obermut Stanisław. zob. Chrostowo (Chrusty)
Obiechów, z Iwan, Jan Goły, Rafał zob. Gołuchów
Objezierze, z Stanisław Imbir h. Nałęcz, klan Śrem. (1494—99)
555
Obrzycko, z Piotr (i z Koźmina) pcz. Poz. (1444—51) 399
— Wincenty Obrzycki (i z Sierakowa) h. Nałęcz, pcz. Poz. (1406—
11) 394
Ociąg, z Korabici: Dzierław, zob. Kwiatków
— Mikołaj (i z Krępy) łow. koniński (1423—64) 260
Odolanów, z Bartosz, zob. Wezenborg
Oganka Jan, zob. Ulanowo

- Oleśnica, z Hamlet Grzymała (i z Ćmachowa) podkoni Poz. (1357—61) 420, klan kostrzyński (1378—1407) 265 (PSB IX, s. 113)
- Opalenica, z Łodzice: Piotr chor. Kal. (1477—78) 69, Poz. (1478—87) 345, sęd. Poz. (1487—1506) 464 (PSB XXIV, s. 96)
- Piotr, zob. Bniński
- Opolski Ramsz., zob. Czacz
- Osieczna, z Maciej Borek h. Gryzima (i z Nowego Miasta, Lipna), sta Wsch. (1432—43) 645, klan Nak. (1442—52) 327 (PSB XIX, s. 33)
- Ostroróg, z Nałęcz: Dobrogost (i z Lwówka) klan Kam. (1443—67) 249, Gn. (1468—78) 51 (PSB XXIV, s. 497)
- Dobrogost (i z Lwówka) klan Międz. (1484—1500) 316, Kal. 1501, Poz. 1501, †1507/08 (PSB XXIV, s. 499)
- Dzierśław Grochola klan Sant. (1383—87) 528
- Jan klan Międz. (1465—72) 314, Poz. (1474—1500) 364, wda Poz. (1501) 495, GWP (1493—98) 638 (PSB XXIV, s. 502, WSB, s. 537)
- Sędziwój chor. Poz. (1400—06) 340, wda Poz. (1406—41) 489, GWP (1411—15, 1419—26, 1432—34) 617, 619, 623 (PSB XXIV, s. 519)
- Stanisław pstol. Kal. (1432—45) 180, pkom. Poz.? (1438?) 413, klan Międz. (1445—49) 310, Gn. (1450—53) 47, wda Kal. (1453—75) 232, Poz. (1475—76) 491, GWP (1439—40, 1448—51) 626, 630 (PSB XXIV, s. 524)
- Otto zwany Bralin pkom. Kal. (1318—24) 140
- Ozjasz stol. Kal. (1377) 212
- Pakość, z Leszczyce: Tomasz, Tomek, klan bydgoski 1422, Poz. (1426—28) 360, sta. Nak. (1424—25) 587, GWP (1426—28) 620 (GStar., s. 79)
- Wojciech klan Śrem. (1430—59) 551
- Pampowski (z Pępowa) Ambroży h. Poronia, stol. Poz. (1480—84) 476, pisarz Kal. (1480) 125, klan rozpierski 1487, wda sieradzki 1494, GWP (1498—1504) 639, † 1510 (PSB XXV, s. 105)
- Paniewice, z Wierzbietą (i z Kępna) h. Złodziej, GWP (1352—68) 607, klan. Poz. (1360—68) 356 (WSB, s. 815)
- Parsk, z Michał (i z Ostrowieczna) h. Awdaniec?, skarbnik Poz. (1378—1418) 466

- Paruszewo, z Jan (i z Jezierzyc) klan Przem. (1388) 504
— Maciej (i z Jezierzyc) klan moderski (1388—1420) 318
— Przespraw skarbnik Kal. (1461) 206
Paszek h. Doliwa?, łow. Poz. (1378—79) 367
Paweł stol. Kal. (1316—26) 207
Peregryn, Pielgrzym klan karzecki (1378—79) 253
Peregryn, zob. też Pielgrzym
Pękawka Stefan, zob. Stefan Pękawka
Pępowo, z Ambroży, zob. Pampowski
Piątek (w Kaliskiem), z Wszebor łow. Kal. (1330) 100
Piątkowo, z Mścigniew h. Poraj?, klan zbąszyński (1390—1401) 573
Piec pkom. Wsch. (1433) 557
Pielgrzym cz. Poz. (1323) 348; zob. też nr 386
Pierzchno, z Domarat, zob. Iwno
Pilica (Pilcza) z Otto h. Topór, sta ruski 1352, GWP (1371—72) 609, potem klan wiślicki 1373, wda i sta sandomierski 1375, † 1384/85 (PSB XXIV, s. 634)
Piotr stol. Kal. (1362) 210
Piotrek klan Śrem. (zob. cz. I), sęd. Kal. (1308—18) 183
Pleszew, z Mikołaj (i z Cielczy) h. Zaremba, pcz. Poz. (1427—29) 396, chor. Kal. (1429—45) 64, klan Kal. (1445—47) 95, chor. Kal. (1447—65) 66 (PSB XXI, s. 132)
Płonkovo, z Jan h. Pomian, pkom. Poz. (1391—95) 408, sta wiełuński 1394—95 (BienWłkp., s. 240)
Pniewy, z Wincenty h. Nałęcz, klan radzimski (1387—97) 514
Pomarzanowski Wojciech (Wysławski, Dąbrowski) h. Awdaniec?, psęd. Kal. (1497—1518) 173, wicewojewoda pyzdrowski 1496 (GURz., s. 133)
Poniec, z Ścibor Chełmski h. Ostoja, pkom. Poz. (1454—64) 415, sęd. Poz. (1465—71) 461, sta malborski 1457—60, GWP (1457—60) 634 (PSB III, s. 286; WSB, s. 753)
Potulicki Przeclaw h. Grzymała, klan Rog. (1458—85) 525 (PSB XXVIII)
Pożarowo, z Mikołaj Sczebot, h. Łaska?, stol. Poz.? (1400—07) 470
Prądzynski (z Prądna, dziś Promna) Maciej h. Grzymała, klan Przem. (1473—78) 509

- Prusiecki (z m. Pruśce koło Rogoźna) Jakusz, Jakub h. Grzymała, klan Rog. (1405—21) 520
- Prusim, z Dobrogost, Mikołaj, zob. Kolno
- Prusinowo (koło Kórnik?), z Przecław h. Grzymała (i z Margonina), podkoni Kal. (1352—64) 155, sędzia Poz. (1364—75) 452 (PSB XXVIII)
- Przecław h. Grzymała?, miecz. Poz. (1352) 373
- Przespraw chor. Kal. (1362—64) 60
- Przewłoki, z (?) Berwołd, cz. Kal. (1320—21) 73, klan Śrem. (1324—29) 542 (BienWlkp., s. 306)
- Przezopas, Bezopas pkom. Poz. (1339—48) 404
- Przybak, Przybek podłowczy Poz. (1379) 425
- Przybysław Borkowic h. Napiwo, wdą Poz. (1321—28) 480, GWP (1319—24) 595 (WSB, s. 600)
- Przybysław klan drużyński (1366) 26
- Przybysław klan moderski (ok. 1378) 317
- Przylepski (z Przylepic koło Śremu) Wojciech łow. Kal. (1442—52) 108
- Przytoczna, z Mikołaj (i z Tuczęp) klan drużyński (1389—1413) 27
- Psarskie, z Dobrogost Zajączkowski h. Nałęcz?, wojski Poz. (1463—73) 496
- Ptaszkowo, z Andrzej (i z Zajączkowa) łow. Poz. (1394—1403) 368
- Radolina, z Świętopełk h. Laska, cz. Kal. (1399—1403) 79
- Rąbin, z Piotr, zob. Dobczyn
- Roszust Stanisław, zob. Wola
- Rościnn, z (?) Mroczek Grzymała cz. Kal. (1427—35) 82
- Rozdrażew, z Doliwici: Jarosław miecz. Kal. (1451—61) 119, pkom. Kal. (1462—67) 153
- Paszek, zob. Gogolewo
- Wincenty, zob. Kępa
- Rudzki (z Rudek koło Ostroroga) Mikołaj h. Bylina?, pisarz Poz. (1437—45) 380 (GStar., s. 79—80)
- Russocice, z Korabici: Janusz stol. Kal. (1412—20) 218
- Piotr wojski Kal. (1457—79) 240
- Rybno, z Mikołaj, zob. Charbowo

- Rydzyna, z Jan (i z Czerniny) h. Wierzbna, sta Wsch (1405—09, 1414—23) 641, 643, klan Międz. (1418—23) 308
- Rynarzewo, z Henryk h. Pałuka, klan Nak. (zob. cz. I), Gn. (1325—28) 34, wdą Kal. (1335—38) 223, sta Nak. (1328—37) 581, GWP (1338) 600 (WSB, s. 250)
- Rynarzewo, z Jakusz h. Szreniawa, podkoni Kal. (1388?—1420—1423—25) 156, klan Rog. (1427—31) 521
- Ryszewo, z Wojciech h. Zaremba, miecz. Kal. lub Poz. (1339) 113
- Sarbinowo, z Jan Skierka h. Grzymała, miecz. Kal. (1433—50) 118, wicewojewoda w Kcyni 1436, wicepodeśdek Gn. 1443 (GUrz., s. 183)
- Tomisław klan żoński (1387—1406) 579
- Sepno, z Nowinowie: Jakub (i z Wolsztyna) sęd. Poz. (1452—64) 460, wiceurzędnik w Poznaniu i Kościanie 1426—49 (GUrz., s. 183)
- Jan Sepieński wojski Poz. (1473—83) 497, sęd. Kal. (1483—94) 198, klan Biech. (1483—94) 13 (WSB, s. 654)
- Mikołaj sęd. Poz. (1426—30) 457 (WSB, s. 655)
- Sędziwój Świętosławowic h. Pałuka, sęd. Nak. (1313—18) 333
- Siedlemin, z Jan h. Zaremba, psęd.? Kal. (1456—58) 168
- Siedlnica, z Andrzej (Henryk?) Kotwicz (i z Lasocic) sęd. Wsch. (1424—38) 564
- Sieraków, z Wincenty, zob. Obrzycki
- Skarszew, z Stanisław h. Laska, klan ksiąski (1425—33) 278, Biech. (1433—49) 7, wicewojewoda Kal. 1424, 1427, wieloletni asesorsądu grodu Kal. (GUrz., s. 183)
- Stanisław Obermut, zob. Chrostowo
- Skierka Jan, zob. Sarbinowo
- Skoków, z Przybak (i z Grabowa) h. Zaremba?, pstol. Kal. (1391—1411) 178
- Skotniki, z Jarosław Bogoria arcybiskup Gn., sta Nak. (1363—64) 582 (PSB XI, s. 1)
- Skóra, zob. Gaj (Wielki)
- Skórski (ze Skórek) Wojciech h. Nałęcz?, miecz. Kal. (1415—1432) 117
- Śląpowski Potencjan, zob. Dąbrówka

- Sławnik h. Pałuka, klan Rog. (1349) 516
- Sławoszewo, z Jasiek łow. Kal. (1352) 101
- Sławsk Wielki, z Marcin h. Zaremba, pstol. Kal. (1407—19) 442,
pkom. Poz. (1420—25) 411, klan Kal. (1426—28) 93, Poz.
(1428—36) 361, wda Kal. (1437—52) 231, GWP (1428—30) 621
(PSB XIX, s. 572)
- Słomowo, z Gerward h. Laska, podłowczy Poz. (1370—72) 424,
stol. Poz. (1374—96) 468
- Słupski (ze Słupi Wielkiej pod Środą) Tomasz h. Laska?, miecz.
Poz. (1475—88?) 377
- Słupy, z Maciej h. Pałuka, sta Nak. (1467—68) 591, klan Nak.
(1467—1502) 329 (GStar., s. 80)
- Smogulec, z Wierzbietta h. Grzymała pkom. Poz. (1335—38) 403,
pkom. Kal. (1339—52) 142
- Sobocki (z Soboty koło Poznania) Dobrogost h. Nałęcz, pisarz
Poz. (1476—1506) 385
- Sobótko (koło Pleszewa), z Korabioi: Filip klan bniński (1384—
—97) 18
- Pielgrzym, Peregryn klan bniński (1402—12) 19
- Sokołowo (na Śląsku, w Oleśnickiem?), z Jan, Janusz (i z Ju-
trosina), Wezenborg, klan Gn. (1398—1407) 44
- Sokołowski Jan z Wrzącej h. Pomian, sta grudziądzki, klan Sant.
(1489—93) 537
- Spławie, z Przedpełk Przedpełkowic h. Łodzia, klan Poz. (1314—
—22) 350 (PSB XXVIII)
- Stanisław wojski Kal. (1327) 238
- Stanisław psęd. Kal. (1336) 158
- Stanisław Jelitko h. Nagody, pcz. krakowski 1343—52, klan żar-
nowski 1353, małogojski 1354—70, GWP (1346) 603
- Starczanowo (par. Nekla), z Janusz h. Dryja, klan starogrodzki
(1352—65) 540, Kam. (1367—72) 244
- Stawiszyn, z Lasota h. Awdaniec?, stol. Kal. (1382—87) 213
- Stefan h. Opala?, klan drużyński (1335) 24
- Stefan Pękawka h. Starża, GWP (1316—19) 594 (J. Pakulski,
Stefan Pękawka starosta kujawsko-wielkopolski i jego ród,
Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie, 1, 1978)
- Stęszew, z Łodzice: Jan, zob. Bniński

- Mościc (i z Koźmina) klan Poz. (1400—25) 359 (PSB XXII, s. 135)
- Przedpełk klan Międz. (1374—94) 305
- Strasz psęd. Nak. (1349) 331
- Strzelce (koło Chodzieży), z Chwał h. Grzymała?, sta Nak. (1428) 588 (GStar. s. 81)
- Suchorzewski Jan h. Zaremba, łow. Kal. (1453—56) 109
- Szamotuły, z Nałęcz: Andrzej Świdwa, klan Międz. (1472—82) 315, Gn. (1484—87) 54, Kal. (1487—1500) 99, wda Kal. (1501) 237, Poz. 1501, † 1511 (WSB, s. 726)
- Dobrogost stol. Gn. (zob. cz. I), klan Gn. (1314) 32 (BienWlkp. s. 196—197)
- Dobrogost Świdwa pkom. Kal. (1423—36) 149, klan. Poz. (1436—50) 362, GWP (1430—32) 622, † po 1459 (WSB, s. 726)
- Jan Świdwa klan Gn. (1479—81) 52, wda Kal. (1482—94) 235, Poz. (1494—97) 493
- Piotr Świdwa klan Kal. (1447—50) 96, Poz. (1450—73) 363, GWP (1460—73) 635 (WSB, s. 727)
- Sędziwój Świdwa klan Nak. (1381—86) 323, Gn. (1387—92) 42, wda Poz. (1393—1403) 488 (WSB, s. 728)
- Wincenty (i z Czarnkowa?) klan Przem. (1326) 500, wda Poz. (1329—31) 481, GWP (1329—31) 598 (WSB, s. 823)
- Wincenty Świdwa pcz. Kal. (1414—23) 133, klan Międz. (1423—44) 309, sta Wsch. (1424—27) 644, sta ruski (WSB, s. 728)
- Szaradowo (Wszeradowo), z Pałuki: Andrzej klan Kam. (1375—83) 245
- Wojciech klan Kam. (1386—1424) 246, wda Kal. (1424—27) 229
- Szczedrzyk h. Awdaniec, klan karzecki (1352) 252
- Szczekociny, z Jan h. Odrowąż, klan lubelski 1410—31, GWP (1415—19) 618 (PSB X, s. 483)
- Szczepankowo (Sz. Stare koło Śmigła), z Jan (i z Siekowa) h. Kotwicz?, Wczele?, psęd. Wsch. (1426—36) 562
- Szelejewo, z Krystyn, Krzczon (i z Dalabuszek, Ostrowieczna) h. Wczele, klan Krzyw. (1443—57) 271, burgrabia w Kościannie 1428—30, 1442—43, 1448—52, wicesędzia tamże 1437—40, Poz. 1452 (GUrz., s. 185)

Szubin, z Pałuki: Sędziwój pkom. Poz. (1370—72) 406, wda Kal. (1381—1405) 227, GWP (1372—76, 1389—97) 610, 614, sta Nak. (1375—88) 583 (WSB, s. 659)

— Świętosław (brat poprzedniego) pkom. Poz. (1376—89) 407, klan Kal. (1390—1402) 91

Szurkowo, z Stanisław psęd. Poz. (1424—30) 431, wicesędzia w Kościanie 1419—24 (GUrz., s. 185)

Szymon h. Doliwa, pkom. Kal. (1314) 139 (BienWlkp., s. 163)

Szyszyn, z Wrocław h. Godziemba?, podłowczy Gn. (1360—68) 58

Śmigiel, z Jan, zob. Bnin

— Ramsz, zob. Czacz

Świdwa, zob. Szamotuły

Świema (BienWlkp., s. 178: z Grabianowa, Rososzycy, h. Korab) chor. Kal. (1339) 59

Świętosław Piętka h. Nowina, podłowczy Poz. (1352) 423

Świętosław łow. Kal. (1354—58) 102

Świętosław pstol. Poz. (1360) 440

Tomasz klan żeński (1353—60) 578

Tomicki Mikołaj h. Łodzia, chor. Poz. (1450—78) 344

Tomisław Nałęcz klan Biech. (1335) 2, Gn. (1343) 36, Poz. (1344—46) 354

Trąbczyn, z Marcin h. Dryja, łow. koniński (1466—69) 261

Trłag, z Pałuki?: Stefan (i z Głogowca) pstol. Poz. (1376—1405) 441

— Wojciech pkom. Kal. (1401—14) 147

Trzebaw, z Piotr Korozbok pstol. Poz. (1421—26) 443, pkom. Poz. (1426—38) 412 (PSB XIV, s. 159)

Tuliszków, z Dryje: Jan, Janusz pkom. Poz. (1399—1403) 409, klan Kal. (1403—26) 92 (WSB, s. 776)

— Janusz pisarz Kal. (1432—59) 123

Tursko, z Bogusz klan Lęd.? (1395) 289

Tymienieć, z Nałęcz: Mikołaj Kielbasa pcz. Poz. (1418—25) 395, klan bydgoski 1426/27—35 (GStar., s. 75)

- Wincenty Kiełbasa kanclerz kapituły Poz., sekretarz królewski, pisarz Poz. (1465) 383, potem biskup chełmiński (PSB XII, s. 404)
- Ułanowo, z Sulimczycy: Jan Oganka klan Rog. (1433—47) 522
- Wawrzyniec, zob. Łagiewniki
- Uzarszewo, z Beniamin Zaremba skarbnik Gn.?-Kal. (1336) 200, stol. Gn.?-Kal. (1340) 208, klan Nak. (1344—46) 320, Gn. (1348—53) 38, wda Kal. (1354) 225 (WSB, s. 47)
- Wapno, z Adam klan bniński? (1351) 16, ostrowski (1352) 335, pkom. Kal. (1357—65) 143
- Wąsosz (par. Słupy), z Maciej h. Pałuka, pkom. Kal. (1384—1400) 146, sęd. Kal. (1400—06) 190, wda Kal. (1406—23) 228, sta Nak. (1410) 585 (PSB XIX, s. 41; GStar., s. 82)
- Wąsosze (w Konińskim), z Andrzej psęd. Kal. (1476—88) 171
- Wedel, Wedelski, Jan h. własnego, miecz. Poz. (1444—61) 376 (GStar., s. 82)
- Wenecja, z Mikołaj h. Nałęcz (i z Chomiąży) klan Nak. (1365—77) 322, sęd. Kal. (1381—1400) 189 (PSB XXI, s. 146; WSB, s. 482)
- Werkowo, z Chwał h. Pałuka?, klan Rog. (1360—63) 517
- Wezenborg Bartosz z Odolanowa wda Poz. (1387—93) 487 (WSB, s. 807; GStar., s. 82)
- Wezenborg Bartosz z Gostynia klan Nak. (1432—41) 326
- Węgleszyn, z Jelitzycy: Peregryn, Pielgrzym pkom. sandomierski 1379—1400, GWP (1383—87) 612 (PSB XXV, s. 602)
- Tomasz, Tomek pcz. krakowski do 1407, klan sandomierski 1407—09, GWP (1398—1409) 615
- Wilczyn (koło Słupcy), z Poraje: Czeszek (i z Dębnicy) łow.? (1411—20) 106, burgrabia Gn. 1402—09 (KDW VII, nr 634)
- Jakusz Jaka psęd. Poz. (1398—1400) 429 i Kal. (1399—1406) 162, sęd. Kal. (1406—19) 191
- Mikołaj miecz. Kal. (1358—64) 115
- Tomek, Tomasz psęd. Kal. (1443—53) 167, wicesędzia w Pyzdrach 1417—18, Gn. 1418, wicepodśędek Gn. 1427—29 i w Koninie 1427—29 (GUrz., s. 187)
- Lewin, psęd. Kal. (1430—31) 165

- Willkowo (W. Niemieckie, W. Leszczyńskie), z Kotwicz: Jan
pkom. Wsch. (1448—66) 559
— Mikołaj pkom. Wsch. (1469—72) 560
— Paweł psęd. Wsch. (1495—97) 563
Wilkowo (W. Polskie), z Jarota h. Bylina? klan radzimski (1399—
—1425) 515 (Miesięcznik Heraldyczny, 6, 1913, s. 19)
Wincenty (może identyczny z Wincentym z Kępy — zob.) klan
Śrem. (1353—60) 543
Wiotszyński Marcin pstol. Poz. (1466—76) 447
Wiry, z Sędziwój h. Pałuka, klan bniński (1370/71—78) 17
Wisław skarbnik Łęd. (1339) 300
Wiśniewo par. Czeszewo, z Andrzej Nielataj pstol. Poz. (1440—
—50) 445
— Sędziwój pcz. Kal. (1402—09) 132
Wit cz. Poz. (1352—65) 349
Wit cz. Łęd. (1361) 282
Włościejewki, z Dobrogost h. Wczele, klan giecki (1390—1417)
31
Wojciech (z Lubrzy? — zob. cz. I) klan Kal. (1318) 85a
Wojciech psęd. Nak. (1328) 330
Wojśław klan drużyński (1352—60) 25 — może identyczny z Woj-
śławem z Gryżyny, potem klanem Sant. (1365—73) 527
Wola (W. Rozostowa par. Brudzew w Konińskim), z Stanisław
Roszust (i z Bratuszyna, Bogdałowa) łow. Kal. (1459—65) 110
Wolica (koło Jarocina), z Doliwici: Mikołaj pkom. Kal. (1371—
—83) 145
— Paszek, zob. Benice
Woźniki (koło Grodziska), z Janusz h. Rawicz?, klan drużyński
(1448) 28
Wrząca (w Sieradzkim?), z Bernard klan Biech. (1464) 10
— Florian (i z Mycielina par. Kościelec Kolski) klan Biech.
(1465—71) 11
Wrząca (W. Wielka), z Jan, zob. Sokołowski
Września, z Poraje: Dobiesław sęd. Kal. (1461—67) 196
— Jerzy klan Śrem. (1489—93) 554
— Piotr klan Biech. (1472—82) 12

- Zagórzyn (par. Pamięcin w Kaliskiem), z Mikołaj klan karzecki?
(1411) 255
- Zajączkowski Dobrogost, zob. Psarskie
- Zaniemyśl, z Doliwici: Filip, zob. Żerków
- Janusz Furman klan Rog. (1392—1400) 518, Międz. (1400—
—18) 307
- Zaremba, zob. Kalinowa, Marcin, Siedlemin
- Zbąszyń, z Nałęcz: Abraham Głowacz, sęd. Poz. (1432—40/41)
458 (WSB, s. 866)
- Stanisław pkom. Poz. (1465—66) 416
- Zbiersk, z Zawisza h. Poraj?, łow. Kal. (1407—12) 105
- Zbylut Pałuka (z Gołańczy — BienWlkp., s. 167—168), klan Nak.
(1325—43) 319, Gn. (1346) 37
- Zbylut klan ujski (1335—39) 556a
- Zimnowoda (koło Borku Wlkp.), z Henryk (i z Witaszyc) klan
ksiąski (1399—1404) 275
- Złotkowy, z Szymon (i z Grochowych) h. Topór?, miecz. Kal.
(1489—1533) 122, burgrabia Kal. 1498—1500 (GURz., s. 109)
- Żelechów, z Andrzej Ciołek pkom. sandomierski, GWP (1434—
—36) 624 (GStar., s. 71)
- Żerków, z Andrzej h. Zaremba?, klan Śrem. (1375—83) 545
- Filip (i z Zaniemyśla) h. Doliwa? klan Międz. (1460—64) 313
- Żerniki, z Krystyn klan zbąszyński (1376—83) 572
- Żerniki (koło Janowca Wlkp.), z Piotr h. Dryja, chor. Kal. (1411—
—28) 63, klan. Kal. (1428—45) 94 (PSB XXVI, s. 440)
- Żychlin (pod Koninem), z Jan h. Szeliga, krajczy dworu królo-
wej, sta koniński, pisarz Kal. (1470—80) 124 (GStar., s. 83)
- Żydowo (koło Obornik), z Mikołaj h. Nałęcz, klan Sant. (1415—
—19) 531, burgrabia Poz. 1409 (GURz., s. 150)

SPIS TREŚCI

	Str.
Wstęp	5
Wykaz skrótów	11
Część pierwsza	
Urzednicy dzielnicowej Wielkopolski (do 1313) — opr. Maria Bielińska	17
Wprowadzenie	19
Wykaz urzedników	22
A. Urzednicy dworscy (1—96)	22
I. Urzednicy Mieszka Starego: cześnik (1), kanclerze (2—3), wojewoda (4)	22
II. Urzednicy Władysława Łaskonogiego: cześnik (5), kanclerz (6), wojewoda (7)	23
III. Urzednicy Władysława Odonica: chorążowie (8—9), cześnicy (10—11), kanclerz (12), komornik (13), konarski (14), łowczowie (15—17), podczaszcy (18), podkomorzowie (19—22), sędziowie (23—25), skarbnik (26), włodarze (27—28), wojewodowie (29—31), wojscy (32—33)	23
IV. Urzednicy Przemysła I: chorąży (34), cześnicy (35—37), kanclerze (38—41), łowczowie (42—43), podczaszowie (44—45), podkomorzowie (46—49), podkonie (50—51), podsędkowie (52—53), podstolowie (54—55), sędzia (56), skarbnik (57), stolnicy (58—59), włodarz (59a), wojewodowie (60—61)	25
V. Urzednicy Bolesława Pobożnego: kanclerze (62—64), marszałek (65), podkomorzowie (66—69), podsędek (70), podskarbi (71), sędziowie (72—74), włodarze (75—76), wojski (77)	28
VI. Urzednicy Przemysła II: kanclerze (78—79), podkomorzowie (80—81), podskarbi (82), podstolowie (83—84), włodarz (85)	30
VII. Urzednicy Władysława Łokietka: kanclerze (86—87), łowczy (88)	31
VIII. Urzednicy królów czeskich i książąt głogowskich: łowczy (89), podkomorzy (90), starostowie (91—96)	31
B. Urzednicy terytorialni (97—429)	33
Biechowo — kasztelanowie (97—100)	33
Bnin — kasztelanowie (101—105)	33
Brody — kasztelanowie (106—107)	34
Czarnków — kasztelanowie (108—112)	34

Drużyn — kasztelan (113)	34
Drzeń (Drezdenko) — kasztelanowie (114—116)	35
Dubin — kasztelanowie (117—118)	35
Giecz — kasztelanowie (119—122)	35
Gniezno — cześnicy (123—124), kasztelanowie (125—140), łowczowie (141—145), miecznik (146), podczaszy (147), podkomorzowie (148—151), sędziowie (151a—153), skarbnik (154), stolnicy (155—158), włodarze (159—160), wojewodowie (160a—161), wojscy (162—164)	36
Kalisz — chorążowie (165—166), cześnicy (167—172), kasztelanowie (173—184), konarski (185), łowczowie (186—193), podczaszowie (194—198), podkomorzowie (199—204), podkoni (205), podstolowie (206—207), sędziowie (208—216), starosta (217), stolnicy (218—221), włodarze (222—223), wojewodowie (224—236), wojscy (237—239)	41
Karzec — kasztelan (240)	49
Konin — kasztelan (241)	49
Kostrzyn — kasztelan (242)	50
Krobia — kasztelanowie (243—244)	50
Krzywiń — kasztelanowie (245—245a)	50
Książ — kasztelanowie (246—248)	50
Kwieciszewo — kasztelan (249)	50
Łą — cześnik (250), kasztelanowie (251—258), łowczowie (259—263), podłowczy (264), skarbnicy (265—266), stolnik (267)	51
Międzyrzecz — kasztelanowie (268—277)	53
Nakło — kasztelanowie (278—284), sędzia (285), wojewoda (286)	54
Nowy Mir (<i>Novum Mir</i>) — kasztelan (287)	55
Obrzycko — kasztelanowie (288—290)	55
Ostrów Lednicki — kasztelanowie (291—293)	55
Poznań — cześnicy (294—300), kasztelanowie (301—313), łowczowie (314—319), podczaszowie (320—321), podkomorzowie (322—328), podsędzkowie (329—332), sędziowie (333—340), starostowie (341—342), stolnicy (343—344), włodarze (345—348), wojewodowie (349—357), wojski (358)	56
Przemęt — kasztelanowie (359—363)	63
Pyzdry — włodarz (364)	64
Radzim — kasztelanowie (365—368)	64
Rogoźno — kasztelanowie (369—370)	64
Santok — kasztelanowie (371—382), wojscy (383—384)	65
Starygród — kasztelanowie (385—389), łowczy (390)	66
Śrem — kasztelanowie (391—398)	67
Ujście — kasztelanowie (399—405)	67
Wieleń — kasztelanowie (406—412)	68
Wilkowyja — kasztelanowie (413—415)	69
Wschowa — kasztelan (416)	69
Zbąszyń — kasztelanowie (417—426), łowczy (427)	70

Żoń — kasztelanowie (428—429)	71
Alfabetyczny spis osób występujących w części pierwszej	72
Indeks urzędów	90

Część druga

Urzednicy późnośredniowiecznej Wielkopolski (1314—1500) — opr. Antoni Gąsiorowski i Jerzy Łojko	93
Wprowadzenie	95
Wykaz urzędników	98
Biechowo — kasztelanowie (1—14)	98
Bnin — kasztelanowie (15—19)	100
Czarnków — kasztelanowie (20—23)	101
Drużyn — kasztelanowie (24—28)	101
Giecz — kasztelanowie (29—31)	102
Gniezno — kasztelanowie (32—56), podłowczowie (57—58)	102
Kalisz — chorążowie (59—72), cześnicy (73—85), kasztelanowie (85a— —99), łowczowie (100—111), miecznicy (112—122), pisarze ziemscy (123—126), podczaszowie (127—138), podkomorzowie (139—154), podkonie (155—156), podsędkowie (157—173), podstolowie (174— —182), sędziowie (183—199), skarbnicy (200—206), stolnicy (207— —221), wojewodowie (222—237), wojscy (238—242)	106
Kamień — kasztelanowie (243—251)	127
Karzec — kasztelanowie (252—256)	129
Konin — chorąży (257), łowczowie (258—261), podłowczy (262), stol- nik (263)	129
Kostrzyn — kasztelanowie (264—265)	130
Krzywiń — kasztelanowie (266—273)	131
Książ — kasztelanowie (274—281)	132
Łąd — cześnik (282), kasztelanowie (283—297), łowczowie (298—299), skarbnik (300)	132
Międzyrzecz — kasztelanowie (301—316)	135
Modrze — kasztelanowie (317—318)	137
Nakło — kasztelanowie (319—329), podsędkowie (330—331), sędzio- wie (333—334)	137
Ostrów Lednicki — kasztelanowie (335—337)	139
Poznań — chorążowie (338—347), cześnicy (348—349), kasztelanowie (350—365), łowczowie (366—370), miecznicy (371—377), pisarze ziemscy (378—385), podczaszowie (386—401), podkomorzowie (402— —419), podkonie (420—422), podłowczowie (423—425), podsędko- wie (426—438), podstolowie (439—447), sędziowie (448—464), skarb- nicy (465—466), stolnicy (467—495), włodarz (478), wojewodowie (479—495), wojscy (496—499)	139
Przemęt — kasztelanowie (500—510)	158
Radzim — kasztelanowie (511—515)	159
Rogoźno — kasztelanowie (516—526)	160
Santok — kasztelanowie (527—538)	161

Starygród — kasztelanowie (539—541)	162
Srem — kasztelanowie (542—555)	162
Ujście — kasztelanowie (556—556a)	164
Wschowa — podkomorzowie (557—561), podsędkowie (562—563), sędziowie (564—567)	164
Zbar — kasztelanowie (568—569)	166
Zbąszyń — kasztelanowie (570—577)	166
Zoń — kasztelanowie (578—580)	167
Dodatek I: Wielkopolscy starostowie grodowi (581—650)	167
Nakło — starostowie (581—593)	167
Wielkopolska — starostowie (594—639)	169
Wschowa — starostowie (640—650)	175
Dodatek II: Kanclerze wielkopolscy (651—656)	176
Alfabetyczny spis osób występujących w części drugiej	178